SLUŽBENE NOVINE
BOSANSKO-PODRINJSKOG KANTONA GORAŽDE
GORAŽDE

Godina XVIII–Broj 4	24. april/travanj 2015. GORAŽDE	Akontacija za II kvartal 2015.godine uključujući i pretplatu za "Službene novine BPK-a Goražde"– 40 KM

240

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o ustavnom pitanju koje mu je predočio Kantonalni sud u Goraždu, u vezi sa utvrđivanjem ustavnosti odredaba člana 4., 9., 10., 27., 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak, na osnovu člana IV.C.3.10. (4) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj dana 18.03.2015. godine, **donio je**

P R E S U D U

1. Utvrđuje se da su odredbe člana 10. st. (2), (3) i (4), čl. 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH", br.: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13) u saglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

2. Odbacuje se zahtjev za postavljeno ustavno pitanje Kantonalnog suda u Goraždu u vezi utvrđivanja ustavnosti odredaba čl. 4. i 9. člana 10. stav 1. i člana 27. Zakona o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH", broj: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13), jer je o ustavnosti navedenih odredaba Sud odlučio presudom u predmetu broj:U-12/14, od 09.12.2014. godine.

3. Presudu objaviti u „Službenim novinama Federacije BiH" i „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde".

O b r a z l o ž e nj e

1. Podnosilac zahtjeva i predmet zahtjeva

Kantonalni sud u Goraždu (u daljem tekstu: podnosilac zahtjeva) predočio je Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ustavni

sud Federacije) dana 09.05.2014. godine ustavno pitanje koje se odnosi na utvrđivanje ustavnosti člana 4., 9., 10., 27., 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak (u daljem tekstu: osporene odredbe Zakona). Kantonalni sud u Goraždu je ovo ustavno pitanje predočio na osnovu ovlaštenja iz člana IV.C.3.10.(4) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, a nakon odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj: AP-2840/13 od 12.02.2014. godine.

2. Stranke u postupku

Stranke u postupku u ovom predmetu su na osnovu člana 39. stav 2. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", br. 6/95 i 37/03) Kantonalni sud u Goraždu, Vladimir Špoljarić iz Sarajeva, kao tužilac u sudskom postupku pred Kantonalnim sudom u Goraždu, Kanton Sarajevo, kao tuženi u navedenom sudskom postupku i Predstavnički dom i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, kao donosilac osporenih članova Zakona.

3. Bitni navodi na kojima se zasniva ustavno pitanje

Podnosilac zahtjeva navodi da se pred Kantonalnim sudom u Goraždu vodi parnični postupak po tužbi Vladimira Špoljarića iz Sarajeva, ul. Paromlinska 31, koga zastupaju Mustafa Bračković i Džemo Hadžiomerović, advokati iz Sarajeva, protiv tuženog Kantona Sarajevo, koga zastupa zakonski zastupnik Pravobranilaštvo Kantona Sarajevo, radi isplate razlike plate u iznosu 4.294,04 KM. Navodi da je Općinski sud u Sarajevu presudom broj: 65 0 Rs 263689 12 Rs od 19.12.2012. godine obavezao tuženika da tužiocu isplati iznos od 4.295,04 KM. iz osnova umanjenja plate za razdoblje od maja 2009. godine do decembra 2011.godine, sa zakonskim zateznim kamatama od dospjelosti pojedinačnih mjesečnih iznosa do isplate, te da mu naknadi pripadajuće troškove postupka, sve u roku od 15 dana.

Kanton Sarajevo je putem zakonskog zastupnika izjavio žalbu, koju je Kantonalni sud u Goraždu djelomično uvažio i preinačio u odluci o troškovima postupka, a u odluci o glavnoj stvari prvostepenu presudu potvrdio svojom presudom broj: 05 0 Rs 000445 13 Rsž od 21.05.2013. godine. Protiv navedene presude Kantonalnog suda u Goraždu, Kanton Sarajevo je izjavio apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine. Odlučujući o apelaciji Kantona Sarajevo, Ustavni sud Bosne i Hercegovine je odlukom broj: Ap-2840/13 od 25.02.2014. godine utvrdio povredu prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine, ukinuo drugostepenu presudu i predmet vratio Kantonalnom sudu u Goraždu, sa nalogom da po hitnom postupku donese novu odluku i u roku od šest mjeseci obavijesti Ustavni sud Bosne i Hercegovine o preduzetim mjerama.

Kantonalni sud u Goraždu je u postupku rješavanja po žalbi tuženika, rješenjem broj: 05 0 Rs 000455 14 Rsž 2 od 07.04.2014. godine, postupak prekinuo i predočio Ustavnom sudu Federacije ustavno pitanje koje glasi: „da li su odredbe čl. 4., 9., 10., 27., 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak u saglasnosti sa odredbama Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", broj:72/05)".

Podnosilac zahtjeva citira navedeni Amandman na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, zatim citira član IV.C.7. stav 1. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojima je utvrđeno da plate i druge naknade sudiji ne mogu biti umanjene za vrijeme vršenja sudijske funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka u skladu sa zakonom.

Podnosilac zahtjeva navodi visinu plata sudija, koje su propisane Zakonom o platama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", br.: 72/05, 22/09 i 53/13) koji je stupio na snagu 01.01.2006. godine. Plate propisane navedenim zakonom su tužiocu isplaćivane do januara 2009. godine, kada je stupio na snagu Zakon o porezu na dohodak, koji je kasnije mijenjan i dopunjavan. Primjenom osporenih odredaba Zakona tužiocu su isplaćivane umanjene plate za mjesečne iznose kako je to utvrđeno prvostepenom presudom.

Kako bi Kantonalni sud u Goraždu mogao donijeti odluku po žalbi tuženika protiv prvostepene presude, predlaže Ustavnom sudu Federacije da donese presudu kojom će utvrditi da li su osporene odredbe Zakona u saglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

4. Bitni navodi odgovora na zahtjev

Ustavni sud Federacije je 28.05. 2014. godine u skladu sa članom 16. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine, pozvao stranke u postupku da dostave odgovor na zahtjev, a što je u ostavljenom roku učinio samo Kanton Sarajevo dana 23. 06.2014. godine.

U odgovoru na zahtjev, što ga je na poziv Ustavnog suda Federacije, a putem Kantonalnog pravobranilaštva u Sarajevu dostavio Kanton Sarajevo, najprije se ukazuje na dio obrazloženja spomenute odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine u kojem taj Sud konstatuje „da niti jednom odredbom Zakona o porezu na dohodak nije povrijeđena mogućnost isključenja bilo koje kategorije zaposlenih iz obaveze plaćanja poreza na dohodak, pa tako niti obaveze da ga plaćaju sudije, između ostalih i kantonalnih sudova, niti je propisana bilo kakva drugačija procedura naplate ovog poreza na navedene kategorije zaposlenih".

Također se ističe, kako je stvarni cilj smisao zaštitnih ustavnih odredbi o visini plata sudija i tužilaca u tome, da se onemogući mijenjanje postojećih propisa kojima je visina tih plata utvrđena, a da se to nikako ne može odnositi na propise o oporezivanju, posebno ne na sistemski zakon u ovoj sferi, Zakon o porezu na dohodak, koji je za sve poreske obaveznike u Federaciji Bosne i Hercegovine uveo akontativni način naplate poreza, kao novi i u odnosu na ranija rješenja drugačiji model naplate poreza na dohodak.

Prema tome, ističe se dalje, Zakon čije su odredbe osporene imao je za cilj samo uvođenje novog načina naplate poreza u okviru usvajanja evropskih standarda u provođenju fiskalne i finansijske politike, i dosljedno sprovođenje principa po kojem je plaćanje poreza uvijek obaveza onog ko ostvaruje prihode (dakle zaposlenika), a njegov cilj nije, niti s obzirom na njegov ratio legis može biti umanjenje plate bilo koje kategorije obaveznika poreza na dohodak.

Dakle, smatra se u odgovoru, Zakon o porezu na dohodak dužan je

primjenjivati svaki poslodavac, pa tako i Kanton Sarajevo, obzirom na to da se sudije Kantonalnog suda u Sarajevu finansiraju iz Budžeta Kantona Sarajevo, a pritom njihovi prihodi nisu Zakonom svrstani u prihode koji se ne smatraju dohotkom, niti u prihode na koje se ne plaća porez na dohodak, prema odredbama čl. 5. i 6. tog Zakona.

Završni je stav ove stranke, u skladu sa iznesenim, da u konkretnom slučaju primjenom osporenog Zakona nisu povrijeđene zaštitne odredbe Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine.

5. Sjednica Suda bez javne rasprave

Ustavni sud Federacije je u skladu sa članom 13. stav 1. Poslovnika Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", broj: 40/10), dana 18.03.2015. godine održao sjednicu bez javne rasprave na kojoj je razmotrio činjenice i navode u zahtjevu i odgovor na zahtjev Kantona Sarajevo. Isto tako, izvršen je uvid u Presudu ovog suda broj: U-12/14 od 09.12. 2014. godine, u vezi koje je dana 09.12. 2014. godine održana javna rasprava u ovom ustavnosudskom predmetu i odlučeno da odredbe osporenih čl. 4., 9., 10. stav 1. i člana 27. Zakona o porezu na dohodak nisu u nesaglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

6. Relevantno pravo

A. Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Član IV.C.3.10.(4)

...

(4) Ustavni sud odlučuje i o ustavnim pitanjima koja mu predoči Vrhovni sud ili neki kantonalni sud a koja se pojave u toku postupka pred tim sudom.

B. Amandmani na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Amandman LX

Član IV.C.7. mijenja se i glasi:

"1. Plata i druge naknade sudiji ne mogu biti umanjeni za vrijeme vršenja sudijske funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka u skladu sa zakonom.

2. Plata i drugi uslovi obavljanja funkcije, uključujući i imunitet, za sve sudije sudova Federacije utvrđuju se zakonom."

Amandman LXII

Član V.11. Ustava Federacije mijenja se i glasi:

...

„3. ...Plata i druge naknade sudiji ne mogu biti umanjeni za vrijeme vršenja sudijske funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka u skladu sa zakonom".

Amandman LXIII

Član VI.7. Ustava Federacije mijenja se i glasi:

...

„4. ...Plata i druge naknade sudiji ne mogu biti umanjeni za vrijeme vršenja sudijske funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka u skladu sa zakonom."

Amandman CVI

Iza člana IX.11.e, dodaje se novi

član IX.11.f, koji glasi:

Član IX.11.f.

„(1) Kao izuzetak od principa iz stava 1. člana IV.C.7. stava 3., člana V.4.11. i stava 4. člana VI.7. ovog Ustava, plata i/ili druge naknade sudiji mogu biti umanjeni zakonom donesenim do 10. januara 2006. godine.

(2) Umanjenje iz stava 1. ovog člana može se izvršiti samo jednom.

(3) Stavovi 1. i 2. ovog člana ne mogu se tumačiti tako da je na bilo koji način ili u bilo kojem obliku, direktno ili indirektno, dozvoljeno neko drugo umanjenje plate i/ili drugih naknada sudiji zaštićenih stavom 1. člana IV.C.7., stavom 3. člana V.4.11. i stavom 4. člana VI.7. ovog Ustava."

C. Zakon o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH", broj: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13)

Član 4.

Porezom na dohodak oporezuju se dohoci koje porezni obaveznik ostvari:

1) od nesamostalne djelatnosti;
2) od samostalne djelatnosti;
3) od imovine i imovinskih prava
4) od ulaganja kapitala

Član 9.

Porez na dohodak plaća se po stopi od 10%.

Član 10.

(1) Prihodom od nesamostalne djelatnosti smatra se bruto plata koju zaposleniku isplaćuje poslodavac po osnovu ugovora o radu odnosno radnog odnosa ili daje u stvarima, koristima, protivslugama ili u vidu premija i drugih prihoda, za rad obavljen po njegovim uputama, osim prihoda iz čl. 5. i 6. ovog zakona.

(2) Oporezivim prihodima od nesamostalne djelatnosti smatraju se i :

1) dodatni prihodi po osnovu naknada, pomoći i sl. koje poslodavac isplati zaposlenicima iznad unosa utvrđenih Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak,
2) plate koje umjesto poslodavca isplati drugo lice,
3) zaostale plate odnosno razlike plata koje se odnose na protekla porezna razdoblja, a koja se zaposleniku ili bivšem zaposleniku isplaćuju u tekućem poreznom periodu na osnovu sudske presude, osim iznosa zateznih kamata koje se u ovom slučaju ne smatraju oporezivim prihodom od nesamostalne djelatnosti,
4) svi drugi prihodi po osnovu i u vezi sa nesamostalnom djelatnošću.

(3) Koristi koje su primljene po osnovu nesamostalne djelatnosti ulaze u dohodak, i to:

1) korištenje vozila i drugih sredstava za lične potrebe,
2) smještaj, hrana kao i korištenje dugih dobara i usluga koji su besplatni ili po cijeni koja je niža od tržišne cijene,

3) odobreni beskamatni krediti ili krediti sa kamatnom stopom koja je niža od tržišne kamatne stope,
4) Izmirivanje ličnih troškova od strane poslodavca,
5) izmirivanje ili oprost dužničke obaveze od strane poslodavca.

(4) Prihodi koji ne ulaze u dohodak od nesamostalne djelatnosti i koji ne podliježu oporezivanju su:

- pomoć za gubitke nastale kao posljedica elementarnih nepogoda i pomoći po osnovu ozljeda i bolesti koje isplaćuje poslodavac zaposleniku ili članu njegove porodice, isplaćene do visine utvrđene posebnim propisima,
- hrana koju poslodavac obezbjeđuje zaposlenicima u svojim prostorijama do vrijednosti naknade za topli obrok, koja je utvrđena posebnim propisima,
- smještaj koji poslodavac obezbjeđuje zaposleniku na mjestu gdje se obavlja djelatnost, ako je neophodno korištenje smještaja za zaposlenika radi obavljanja radnog zadatka,
- smještaj i plaćanje troškova smještaja osiguranog za javne dužnosnike zaposlene u diplomatskim i konzularnim predstavništvima u inostranstvu, i druge naknade isplaćene do visine utvrđene posebnim propisima,
- poklon(i) koje poslodavci daju zaposleniku jedanput ili više puta u toku poreznog perioda povodom državnih i/ili vjerskih praznika ili jubileja firme, čija ukupna vrijednost nije viša od 30% prosječne mjesečne neto plate isplaćene u Federaciji prema posljednjem objavljenom podatku nadležnog organa za statistiku.
- otpremnine u slučaju otkaza ugovora o radu, u skladu sa članom 100. Zakona o radu („Službene novine Federacije BiH“, broj: 43/99, 32/00 i 29/03) i Općim kolektivnim ugovorom.

Član 27.

(1) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti obračunava se i obustavlja pri svakoj isplati plate i/ili oporezive naknade, prema propisima koji se primjenjuju na dan isplate, a uplaćuje se istog dana ili prvog dana po izvršenoj isplati plate i/ili oporezive naknade.
(2) Obračun, obustavu i uplatu akontacije poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti vrši poslodavac ili sam obaveznik poreza. Obaveznik poreza na dohodak je zaposlenik.
(3) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti, koji se ostvaruje kod poslodavca kojem je zaposlenik dostavio svoju poreznu karticu, obračunava se mjesečno od porezne osnovice koju čine svi oporezivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je zaposlenik ostvario kod tog poslodavca u tom mjesecu, umanjeni za plaćene rashode iz člana 11. ovoga zakona, i za iznos mjesečnih ličnih odbitaka iz člana 24. st. (1) i (2) ovoga zakona, primjenom stope iz člana 9. ovoga zakona.
(4) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti, koji se ostvaruje kod poslodavca kojem zaposlenik nije dostavio svoju poreznu ka-

rticu, obračunava se mjesečno od porezne osnovice koju čine svi oporezivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je zaposlenik ostvario kod tog poslodavca u tom mjesecu, umanjeni za plaćene rashode iz člana 11. ovoga zakona, primjenom stope od 10%.

(5) Iznimno, zaposlenicima – rezidentnim poreznim obaveznicima iz člana 2. stava (4) ovog zakona, koji dohodak ostvaruju kod poslodavaca pravnih i fizičkih lica koja imaju sjedište na području Federacije, akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti obračunava se i plaća na poreznu osnovicu koju čine svi oporezivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je zaposlenik ostvario kod tog poslodavca u tom mjesecu, a umanjeni za plaćene rashode iz člana 11, ovog zakona i za iznos mjesečnih ličnih odbitaka iz člana 24. st.(1) i (2) ovog zakona.

(6) Porez na dohodak po osnovi nesamostalne djelatnosti koji se obračunava na ostvareni dohodak za rad koji u jednom mjesecu nije trajao duže od 10 dana, odnosno 80 sati, a za koji isplaćeni dohodak ne iznosi više od 250,00 KM, obračunava se po stopi od 10%, bez umanjenja za lične odbitke iz člana 24. ovoga zakona.

(7) Obustavljeni, odnosno odbijeni i uplaćeni porez iz stava (5) ovoga člana smatra se konačno utvrđenim porezom za porezni period, te porezni obaveznik za taj dohodak nije dužan podnijeti godišnju poreznu prijavu. Porezni obaveznik, ukoliko želi ostvariti pravo na lični odbitak, može taj dohodak i uplaćene iznose akontacije poreza unijeti u godišnju poreznu prijavu.

(8) Strane organizacije koje ne uživaju diplomatski imunitet u Federaciji i zaposlenici tih organizacija koji imaju sjedište, odnosno prebivalište u Federaciji dužni su pri isplati dohotka od nesamostalne djelatnosti zaposlenim građanima ili stranim državljanima obračunati porez po odbitku u skladu sa st. (1) do (6) ovoga člana i uplatiti ga u zakonom propisanome roku.

(9) Porezni obaveznik koji je zaposlen u diplomatskom ili konzularnom predstavništvu druge države, u međunarodnoj organizaciji ili u predstavništvu ili organizaciji koja na teritoriju Federacije ima diplomatski imunitet, kada je obaveznik poreza i prema ovomu zakonu, dužan je sam obračunati akontaciju poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti prema odredbama st. (1) do (5) ovoga člana i uplatiti je na propisani račun u zakonom propisanom roku.

(10) Porezni obaveznik koji dohodak od nesamostalne djelatnosti ostvaruje izravno iz inostranstva dužan je na taj dohodak sam obračunati akontaciju poreza od nesamostalne djelatnosti na način iz st. (1) do (6) ovoga člana i uplatiti je u roku od pet dana od dana kada je primio dohodak.

Član 48.

Ministar će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti sljedeće podzakonske akte:

1) Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dohodak, kojim će se detaljnije propisati način utvrđivanja porezne osnovice, oblik i

način izdavanja porezne kartice, oblik, sadržaj i način vođenja poslovnih knjiga i evidencija, način vršenja godišnjeg obračuna poreza na dohodak te sačinjavanja i podnošenja godišnje prijave,

2) Propis o obračunu ubrzane amortizacije,
3) Propis o utvrđivanju kriterija za plaćanje poreza na dohodak u godišnjem paušalnom iznosu.

Član 49.

U cilju omogućavanja pravilne primjene člana 10. stava 1. i člana 27. ovoga zakona, svi poslodavci su dužni do dana stupanja na snagu odnosno najkasnije do početka primjene ovoga zakona mjesečne plate svojim zaposlenicima obračunavati i u poreznim evidencijama i izvještajima iskazivati u bruto-iznosima. Poslodavci koji do početka primjene Zakona o porezu na dohodak ne pređu na utvrđivanje plata svojih zaposlenika u bruto iznosu, dužni su obračun doprinosa i poreza na platu vršiti na osnovu bruto iznosa plate koji bi se utvrdio preračunavanjem postojeće ugovorene neto plate u bruto platu po sljedećoj formuli:

$$Bruto = \frac{Neto\ plata\ zaposlenika\ x \left(\frac{100}{95}\right)}{\frac{100 - zbrina\ stopa\ doprinosaiz\ plate}{100}}$$

D. Poslovnik Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 40/10)

Član 41.
Rješenje o odbacivanju zahtjeva

Kad Sud na sjednici bez javne rasprave donosi rješenje o odbacivanju zahtjeva pridržavat će se razloga navedenih u članu 26. stav 1. Zakona i rješenje zasnivati na samo jednom razlogu, ukoliko Sud ne odluči drugačije.

Ako ne postoje druge procesne pretpostavke za odlučivanje o biti stvari, osim onih izričito navedenih u stavu 1. člana 26. Zakona, u rješenju se izričito navodi o kojim se procesnim pretpostavkama radi. Te druge pretpostavke mogu biti, posebno:

- da u ostavljenom roku podnosilac nije otklonio nedostatke na koje mu je ukazano ili ih nije otklonio onako kako mu je naloženo,
- da osporeni opći akt nije na snazi,
- da se radi o zahtjevu o kojem je Sud već odlučio ili da se radi o zahtjevu iste pravne i činjenične prirode u kojem je Sud već zauzeo stanovište i sl.

Kad Sud odbacuje zahtjev zbog nenadležnosti, Sud može na prijedlog sudije izvjestioca odlučiti da li postoje ralozi za postupanje u skladu sa stavom 2. člana 26. Zakona

E. Odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj: AP-2840/13 od 12.02. 2014. godine
Presuda Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: U-12/14 od 09.12.2014.godine

7. Činjenično stanje i stav Suda

Ustavni sud Federacije je u provedenom postupku razmotrio navode po-

dnosioca zahtjeva, odgovora na zahtjev te činjenice iz dokumentacije u spisu predmeta. Ovaj sud je posebno imao u vidu Presudu Ustavnog suda Federacije, broj: U-12/14 od 09.12.2014. godine, kojom je nakon održane javne rasprave 09. 12.2014. godine, te prezentovanja izjava i dokaza stranaka u postupku, utvrđeno da odredbe čl. 4. i 9., člana10 stav 1. i člana 27. Zakona o porezu na dohodak nisu u nesaglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine. U pomenutoj Presudi je posebno istaknuto da je riječ o sistemskom zakonu kojim se provodi finansijska i fiskalna politika u Federaciji Bosne i Hercegovine, da njegov ratio legis niti njegov cilj nije ni izravno ni neizravno umanjenje plata bilo koje kategorije obaveznika poreza na dohodak, pa tako ni plata sudija. Predmet regulisanja tog Zakona nije određivanje visine plata poreskih obaveznika, već određivanje visine i načina naplate poreza na dohodak.

Istaknuto je da je visina plata sudija u Federaciji Bosne i Hercegovine utvrđena posebnim zakonom, a to je Zakon o platama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine i na taj se Zakon referira u prvom stavu Amandmana CVI, pa se upravo zato zaštitne odredbe tog amandmana i odnose na taj Zakon, odnosno na zakone čiji bi predmet regulisanja bile plate sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine. Amandman CVI je donesen kako bi se stvorio ustavni osnov za korekciju plata sudija i tužilaca, nakon što je Upravni odbor za implementaciju mira u svom Kominikeu od 24. jula 2005. godine iskazao zabrinutost „zbog izazova fiskalne održivosti sa kojim se suočavaju vlasti u Bosni i Hercegovini, naročito na entitetskom nivou“, te nakon što je Visoki predstavnik UN za Bosnu i Hercegovinu, prihvaćajući preporuke Radne skupine, koju su činili predstavnici ministarstava pravde entiteta i Bosne i Hercegovine, Pravosudne komisije Brčko Distrikta, Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine, kao i udruženja sudija i tužilaca u oba entiteta, prema kojima bi plate za sudije i tužioce trebale biti „umjereno umanjene“, odlučio donijeti Zakon o platama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Amandman je, dakle, bilo neophodno donijeti kako bi se, sa ustavne razine, omogućilo jednokratno umanjenje plata sudija i tužilaca, koje je u odnosu na raniji Zakon o sudskoj i tužilačkoj funkciji u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH, br.: 22/00, 20/01, 37/01, 57/01, 63/03 i 78/04) nastupilo donošenjem Zakona o platama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine. Da je to tako, jasno svjedoči činjenica da su oba akta Visokog predstavnika UN, onaj kojim je donesen Amandman CVI i onaj kojim je donesen Zakon, objavljena jedan iza drugog, respektivno, u istom službenom glasilu i to u „Službenim novinama Federacije BiH“, broj: 72/05.

Stoga su odredbe Amandmana, razlogom njihova donošenja, pa time i svojim smislom, u cijelosti vezane sa Zakonom o platama sudija i tužilaca u Federaciji: stav prvi zato što se u njemu govori o umanjenju „zakonom donesenim do 10. januara 2006. godine“, a to je nedvosmisleno Zakon o platama sudija i tužilaca, a drugi i treći stav zato što se u njima referira na stav prvi. Prema tome

se i buduće umanjenje („na bilo koji način ili u bilo kojem obliku, direktno ili indirektno") od kojeg amandman zaštićuje plate sudija očigledno odnosi na umanjenje koje bi nastalo izmjenama toga Zakona ili donošenjem novog zakona, ali zakona čiji bi predmet regulisanja bile plate nosilaca sudske i tužilačke funkcije, a ne zakona kojim se reguliše način naplate poreza na dohodak za sve obaveznike tog poreza u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Imajući u vidu sve izloženo, Ustavni sud Federacije je u donesenoj Presudi istakao da se visina plate sudija primjenom osporenih odredaba Zakona o porezu na dohodak, ne može smatrati umanjenjem plata u smislu u kojem o tome govore zaštitne odredbe Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine. Utoliko prije, što je do faktičkog umanjenja plata sudija, samo na godišnjoj razini i time naizgled neizravno, dolazilo i za primjene ranijih propisa o oporezivanju.

Kad je u pitanju član 10. st. (2), (3) i (4) osporenog Zakona, treba istaći da je riječ o dopunskim odredbama koje na jedan način pojašnjavaju stav 1. ovog člana. Tako se u stavu 2. utvrđuje šta se smatra oporezivim prihodom od nesamostalne djelatnosti, u stavu 3. se utvrđuje šta po osnovu nesamostalne djelatnosti ulazi u dohodak dok se u stavu 4. utvrđuje vrsta prihoda koji ne ulaze u dohodak od nesamostalne djelatnosti i koji na taj način ne podliježu oporezivanju. Slijedom navedenog nema nikakvih argumenata u prilog eventualnoj neustavnosti odredaba st. (2), (3) i (4) člana 10., kojim je propisano pojašnjenje odnosno primjena stava 1., utoliko prije što se te odredbe primjenjuju na sve obaveznike poreza na dohodak .

Za osporene odredbe čl. 48. i 49. Zakona nisu istaknuti argumeniti niti su ponuđeni dokazi koji bi govorili u prilog neustavnosti tih odredaba. Analizom člana 48. može se utvrditi da se radi o zakonskoj odredbi kojom se resorni ministar ovlašćuje a stavlja mu se i u obavezu, donošenje podzakonskih akata koji su neophodni za provođenje Zakona o porezu na dohodak, pa iz tih razloga smatramo da ustavnost te odredbe nije upitna. Isto se može reći i u pogledu odredbe člana 49. koja je sama po sebi provedbenog karaktera, jer propisuje obavezujuću instrukciju za poslodavce u pogledu primjene odredbe člana 10. stav 1. i člana 27. osporenog Zakona, kako bi se način obračuna mjesečne plate zaposlenicima i njeno iskazivanje u poreznim evidencijama i izvještajima usaglasili sa zakonom. Ukoliko neki poslodavac nije postupao prema ovoj odredbi, odnosno ukoliko obračun plate nije vršen na način kako je to propisano pomenutim članom, onda se van svake sumnje radi o pogrešnoj primjeni materijalnog prava, a ne o neustavnosti same odredbe Zakona.

Kako je Ustavni sud Federacije Presudom broj:U-12/14 od 9.12.2014.godine već odlučio o ustavnosti čl. 4. i 9., člana 10. stav 1. i člana 27. Zakona o porezu na dohodak za koji se takođe traži ocjena ustavnosti, to je u skladu sa članom 41. stav 2 alineja 3. Poslovnika Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", broj: 40/10) odlučio kao u stavu 2. donesene odluke.

Ovu presudu Ustavni sud Federacije donio je većinom glasova u sastavu: dr. sc. Kata Senjak, Predsjednica Suda, Sead Bahtijarević, Vesna Budimir, Mirjana Čučković, Domin Malbašić i prof. dr. Edin Muminović, sudije Suda.

Broj:U-21/14
18.03.2015.godine
S a r a j e v o

Predsjednica
Ustavnog suda Federacije
Bosne i Hercegovine
Kata Senjak,s.r.

.....

240

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o ustavnom pitanju koje mu je predočio Kantonalni sud u Goraždu, u svezi s utvrđivanjem ustavnosti odredaba čl. 4., 9., 10., 27., 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak, na temelju članka IV.C.3.10.(4) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj dana 18.03.2015. godine, **donio je**

P R E S U D U

1. Utvrđuje se da su odredbe članka 10. st. (2), (3) i (4), čl. 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH", br.: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13) u suglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

2. Odbacuje se zahtjev za postavljeno ustavno pitanje Kantonalnog suda u Goraždu u svezi utvrđivanja ustavnosti odredaba čl. 4. i 9., članka 10. stavak 1. i članka 27. Zakona o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH", br.: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13), jer je o ustavnosti navedenih odredaba Sud odlučio presudom u predmetu broj: U-12/14 od 09.12.2014. godine.

3. Presudu objaviti u „Službenim novinama Federacije BiH" i „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde".

O b r a z l o ž e nj e

1. Podnositelj zahtjeva i predmet zahtjeva

Kantonalni sud u Goraždu (u daljnjem tekstu: podnositelj zahtjeva) predočio je Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud Federacije) dana 09.05.2014. godine ustavno pitanje koje se odnosi na utvrđivanje ustavnosti čl. 4., 9., 10., 27., 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak (u daljnjem tekstu: osporene odredbe Zakona). Kantonalni sud u Goraždu je ovo ustavno pitanje predočio na temelju ovlaštenja iz članka IV.C.3.10.(4) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, a nakon odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj: AP-2840/13 od 12.02.2014. godine.

2. Stranke u postupku

Stranke u postupku u ovom predmetu su na temelju članka 39. stavak 2. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", br. 6/95 i 37/03) Kantonalni sud u Goraždu, Vladimir Špoljarić iz Sarajeva, kao tužitelj u sudskom postupku pred Kantonalnim sudom u Goraždu, Kanton Sarajevo, kao tuženi u navedenom sudskom postupku i Zastupnički dom i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, kao donositelj osporenih članaka Zakona.

3. Bitni navodi na kojima se temelji ustavno pitanje

Podnositelj zahtjeva navodi da se pred Kantonalnim sudom u Goraždu vodi parnični postupak po tužbi Vladimira Špoljarića iz Sarajeva, ul. Paromlinska 31, koga zastupaju Mustafa Bračković i Džemo Hadžiomerović, odvjetnici iz Sarajeva, protiv tuženog Kantona Sarajevo, koga zastupa zakonski zastupnik Pravobraniteljstvo Kantona Sarajevo, radi isplate razlike plaće u iznosu 4.294,04 KM. Navodi da je Općinski sud u Sarajevu presudom broj: 65 0 Rs 263689 12 Rs od 19.12.2012. godine obvezao tuženog da tužitelju isplati iznos od 4.295,04 KM. iz osnova umanjenja plaće za razdoblje od svibnja 2009. godine do prosinca 2011. godine, sa zakonskim zateznim kamatama od dospjelosti pojedinačnih mjesečnih iznosa do isplate, te da mu naknadi pripadajuće troškove postupka, sve u roku od 15 dana.

Kanton Sarajevo je putem zakonskog zastupnika izjavio žalbu, koju je Kantonalni sud u Goraždu djelomično uvažio i preinačio u odluci o troškovima postupka, a u odluci o glavnoj stvari prvostupanjsku presudu potvrdio svojom presudom broj: 05 0 Rs 000445 13 Rsž od 21.05.2013. godine. Protiv navedene presude Kantonalnog suda u Goraždu, Kanton Sarajevo je izjavio apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine. Odlučujući o apelaciji Kantona Sarajevo, Ustavni sud Bosne i Hercegovine je odlukom broj: Ap-2840/13 od 25.02.2014. godine utvrdio povredu prava na pravično suđenje iz članka II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine, ukinuo drugostupanjsku presudu i predmet vratio Kantonalnom sudu u Goraždu, s nalogom da po žurnom postupku donese novu odluku i u roku od šest mjeseci obavijesti Ustavni sud Bosne i Hercegovine o poduzetim mjerama.

Kantonalni sud u Goraždu je u postupku rješavanja po žalbi tuženika, rješenjem broj: 05 0 Rs 000455 14 Rsž 2 od 07.04.2014. godine, postupak prekinuo i predočio Ustavnom sudu Federacije ustavno pitanje koje glasi: „da li su odredbe čl. 4., 9., 10., 27., 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak u suglasnosti s odredbama Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 72/05)“.

Podnositelj zahtjeva citira navedeni Amandman na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, zatim citira članak IV.C.7. stavak 1. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojima je utvrđeno da plaće i druge naknade sucu ne mogu biti umanjene za vrijeme vršenja sudačke funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka sukladno zakonu.

Podnositelj zahtjeva navodi visinu plaća sudaca, koje su propisane Zakonom o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br.: 72/05, 22/09 i 53/13) koji je stupio na snagu 01.01.2006. godine. Plaće propisane navedenim zakonom su tužitelju isplaćivane do siječnja 2009. godine, kada je stupio na snagu Zakon o porezu na dohodak, koji je kasnije mijenjan i dopunjavan. Primjenom osporenih odredaba Zakona tužitelju su isplaćivane umanjene plaće za mjesečne iznose kako je to utvrđeno prvostupanjskom presudom.

Kako bi Kantonalni sud u Goraždu mogao donijeti odluku po žalbi tuženika protiv prvostupanjske presude, predlaže Ustavnom sudu Federacije da donese presudu kojom će utvrditi da li

su osporene odredbe Zakona u suglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

4. Bitni navodi odgovora na zahtjev

Ustavni sud Federacije je 28.05. 2014. godine sukladno članku 16. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine, pozvao stranke u postupku da dostave odgovor na zahtjev, a što je u ostavljenom roku učinio samo Kanton Sarajevo dana 23. 06.2014. godine.

U odgovoru na zahtjev, što ga je na poziv Ustavnog suda Federacije, a putem Kantonalnog pravobraniteljstva u Sarajevu dostavio Kanton Sarajevo, najprije se ukazuje na dio obrazloženja spomenute odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine u kojem taj Sud konstatira „da niti jednom odredbom Zakona o porezu na dohodak nije povrijeđena mogućnost isključenja bilo koje kategorije uposlenih iz obveze plaćanja poreza na dohodak, pa tako niti obveze da ga plaćaju suci, između ostalih i kantonalnih sudova, niti je propisana bilo kakva drugačija procedura naplate ovog poreza na navedene kategorije uposlenih".

Također se ističe, kako je stvarni cilj smisao zaštitnih ustavnih odredbi o visini plaća sudaca i tužitelja u tome, da se onemogući mijenjanje postojećih propisa kojima je visina tih plaća utvrđena, a da se to nikako ne može odnositi na propise o oporezivanju, posebice ne na sistemski zakon u ovoj sferi, Zakon o porezu na dohodak, koji je za sve poreske obveznike u Federaciji Bosne i Hercegovine uveo akontativni način naplate poreza, kao novi i u odnosu na ranija rješenja drugačiji model naplate poreza na dohodak.

Prema tome, ističe se dalje, Zakon čije su odredbe osporene imao je za cilj samo uvođenje novog načina naplate poreza u okviru usvajanja europskih standarda u provođenju fiskalne i financijske politike, i dosljedno sprovođenje načela po kojem je plaćanje poreza uvijek obveza onog tko ostvaruje prihode (dakle uposlenika), a njegov cilj nije, niti s obzirom na njegov *ratio legis* može biti umanjenje plaće bilo koje kategorije obveznika poreza na dohodak.

Dakle, smatra se u odgovoru, Zakon o porezu na dohodak dužan je primjenjivati svaki poslodavac, pa tako i Kanton Sarajevo, obzirom na to da se suci Kantonalnog suda u Sarajevu financiraju iz Proračuna Kantona Sarajevo, a pritom njihovi prihodi nisu Zakonom svrstani u prihode koji se ne smatraju dohotkom, niti u prihode na koje se ne plaća porez na dohodak, prema odredbama čl. 5. i 6. tog Zakona.

Završni je stav ove stranke, sukladno s iznesenim, da u konkretnom slučaju primjenom osporenog Zakona nisu povrijeđene zaštitne odredbe Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine.

5. Sjednica Suda bez javne rasprave

Ustavni sud Federacije je sukladno članku 13. stavak 1. Poslovnika Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", broj: 40/10), dana 18.03. 2015. godine održao sjednicu bez javne rasprave na kojoj je razmotrio činjenice i navode u zahtjevu i odgovor na zahtjev Kantona Sarajevo. Isto tako, izvršen je uvid u Presudu ovog suda broj: U-12/14 od 09.12. 2014. godine, u svezi koje je dana 09.12. 2014. godine održana javna rasprava u

ovom ustavnosudskom predmetu i odlučeno da odredbe osporenih čl. 4., 9., 10. stavak 1. i članka 27. Zakona o porezu na dohodak nisu u nesuglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

6. Relevantno pravo

A. Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Članak IV.C.3.10.(4)

...

(4) Ustavni sud odlučuje i o ustavnim pitanjima koja mu predoči Vrhovni sud ili neki kantonalni sud a koja se pojave u tijeku postupka pred tim sudom.

B. Amandmani na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Amandman LX

Članak IV.C.7. mijenja se i glasi:

"1. Plaća i druge naknade sucu ne mogu biti umanjeni za vrijeme vršenja sudačke funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka sukladno sa zakonom.

2. Plaća i drugi uvjeti obavljanja funkcije, uključujući i imunitet, za sve suce sudova Federacije utvrđuju se zakonom."

Amandman LXII

Članak V.11. Ustava Federacije mijenja se i glasi:

...

„3. ...Plaća i druge naknade sucu ne mogu biti umanjeni za vrijeme vršenja sudačke funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka sukladno sa zakonom".

Amandman LXIII

Članak VI.7. Ustava Federacije mijenja se i glasi:

...

„4. ...Plaća i druge naknade sucu ne mogu biti umanjeni za vrijeme vršenja sudačke funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka sukladno sa zakonom."

Amandman CVI

Iza članka IX.11.e, dodaje se novi članak IX.11.f, koji glasi:

Članak IX.11.f.

„(1) Kao izuzetak od načela iz stavka 1. člana IV.C.7. stavka 3., članka V.4.11. i stavka 4. članka VI.7. ovog Ustava, plaća i/ili druge naknade sucu mogu biti umanjeni zakonom donesenim do 10. siječnja 2006. godine.

(2) Umanjenje iz stavka 1. ovog članka može se izvršiti samo jednom.

(3) Stavci 1. i 2. ovog članka ne mogu se tumačiti tako da je na bilo koji način ili u bilo kojem obliku, direktno ili indirektno, dozvoljeno neko drugo umanjenje plaće i/ili drugih naknada sucu zaštićenih stavkom 1. članka IV.C.7., stavkom 3. članka V.4.11. i stavkom 4. članka VI.7. ovog Ustava."

C. Zakon o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH", br.: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13)

Članak 4.

Porezom na dohodak oporezuju

se dohoci koje porezni obveznik ostvari:

1) od nesamostalne djelatnosti;
2) od samostalne djelatnosti;
3) od imovine i imovinskih prava
4) od ulaganja kapitala

Članak 9.

Porez na dohodak plaća se po stopi od 10%.

Članak 10.

(1) Prihodom od nesamostalne djelatnosti smatra se bruto plaća koju uposleniku isplaćuje poslodavac na temelju ugovora o radu odnosno radnog odnosa ili daje u stvarima, koristima, protivslugama ili u vidu premija i drugih prihoda, za rad obavljen po njegovim uputama, osim prihoda iz čl. 5. i 6. ovog zakona.

(2) Oporezivim prihodima od nesamostalne djelatnosti smatraju se i :

1) dodatni prihodi po osnovu naknada, pomoći i sl. koje poslodavac isplatiuposlenicima iznad unosa utvrđenih Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak,
2) plaće koje umjesto poslodavca isplati druga osoba,
3) zaostale plaće odnosno razlike plaća koje se odnose na protekla porezna razdoblja, a koja se uposleniku ili bivšem uposleniku isplaćuju u tekućem poreznom periodu na osnovu sudske presude, osim iznosa zateznih kamata koje se u ovom slučaju ne smatraju oporezivim prihodom od nesamostalne djelatnosti.
4) svi drugi prihodi po osnovu i u svezi s nesamostalnom djelatnošću.

(3) Koristi koje su primljene po osnovu nesamostalne djelatnosti ulaze u dohodak, i to:

1) korištenje vozila i drugih sredstava za osobne potrebe,
2) smještaj, hrana kao i korištenje dugih dobara i usluga koji su besplatni ili po cijeni koja je niža od tržišne cijene,
3) odobreni beskamatni krediti ili krediti sa kamatnom stopom koja je niža od tržišne kamatne stope,
4) Izmirivanje osobnih troškova od strane poslodavca
5) izmirivanje ili oprost dužničke obveze od strane poslodavca.

(4) Prihodi koji ne ulaze u dohodak od nesamostalne djelatnosti i koji ne podliježu oporezivanju su:

1) pomoć za gubitke nastale kao posljedica elementarnih nepogoda i pomoći po osnovu ozljeda i bolesti koje isplaćuje poslodavac uposleniku ili članu njegove obitelji, isplaćene do visine utvrđene posebnim propisima,
2) hrana koju poslodavac obezbjeđuje uposlenicima u svojim prostorijama do vrijednosti naknade za topli obrok, koja je utvrđena posebnim propisima,
3) smještaj koji poslodavac obezbjeđuje uposleniku na mjestu gdje se obavlja djelatnost, ako je neophodno korištenje smještaja za uposlenika radi obavljanja radnog zadatka,

4) smještaj i plaćanje troškova smještaja osiguranog za javne dužnosnike uposlene u diplomatskim i konzularnim predstavništvima u inozemstvu, i druge naknade isplaćene do visine utvrđene posebnim propisima,
5) poklon(i) koje poslodavci daju uposleniku jedanput ili više puta tijekom poreznog perioda povodom državnih i/ili vjerskih praznika ili jubileja tvrtke, čija ukupna vrijednost nije viša od 30% prosječne mjesečne neto plaće isplaćene u Federaciji prema posljednjem objavljenom podatku nadležnog organa za statistiku.
6) otpremnine u slučaju otkaza ugovora o radu, sukladno sa člankom 100. Zakona o radu („Službene novine Federacije BiH", br.: 43/99, 32/00 i 29/03) i Općim kolektivnim ugovorom.

Članak 27.

(1) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti obračunava se i obustavlja pri svakoj isplati plaće i/ili oporezive naknade, prema propisima koji se primjenjuju na dan isplate, a uplaćuje se istog dana ili prvog dana po izvršenoj isplati plaće i/ili oporezive naknade.
(2) Obračun, obustavu i uplatu akontacije poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti vrši poslodavac ili sam obveznik poreza. Obveznik poreza na dohodak je uposlenik.
(3) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti, koji se ostvaruje kod poslodavca kojem je uposlenik dostavio svoju poreznu karticu, obračunava se mjesečno od porezne osnovice koju čine svi oporezivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je uposlenik ostvario kod tog poslodavca u tom mjesecu, umanjeni za plaćene rashode iz članka 11. ovoga zakona, i za iznos mjesečnih osobnih odbitaka iz članka 24. st. (1) i (2) ovoga zakona, primjenom stope iz članka 9. ovoga zakona.
(4) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti, koji se ostvaruje kod poslodavca kojem uposlenik nije dostavio svoju poreznu karticu, obračunava se mjesečno od porezne osnovice koju čine svi oporezivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je uposlenik ostvario kod tog poslodavca u tom mjesecu, umanjeni za plaćene rashode iz članka 11. ovoga zakona, primjenom stope od 10%.
(5) Iznimno, uposlenicima – rezidentnim poreznim obveznicima iz članka 2. stavak (4) ovog zakona, koji dohodak ostvaruju kod poslodavaca pravnih i fizičkih osoba koje imaju sjedište na području Federacije, akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti obračunava se i plaća na poreznu osnovicu koju čine svi oporezivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je uposlenik ostvario kod tog poslodavca u tom mjesecu, a umanjeni za plaćene rashode iz članka 11, ovog zakona i za iznos mjesečnih osobnih odbitaka iz članka 24. st. (1) i (2) ovog zakona.
(6) Porez na dohodak po osnovi nesamostalne djelatnosti koji se obračunava na ostvareni dohodak za rad koji u jednom mjesecu nije trajao duže od 10 dana, odnosno 80 sati, a za koji isplaćeni dohodak ne iznosi više od 250,00 KM, obračunava se po stopi

od 10%, bez umanjenja za osobne odbitke iz članka 24. ovoga zakona.

(7) Obustavljeni, odnosno odbijeni i uplaćeni porez iz stavka (5) ovoga članka smatra se konačno utvrđenim porezom za porezni period, te porezni obveznik za taj dohodak nije dužan podnijeti godišnju poreznu prijavu. Porezni obveznik, ukoliko želi ostvariti pravo na osobni odbitak, može taj dohodak i uplaćene iznose akontacije poreza unijeti u godišnju poreznu prijavu.

(8) Strane organizacije koje ne uživaju diplomatski imunitet u Federaciji i uposlenici tih organizacija koji imaju sjedište, odnosno prebivalište u Federaciji dužni su pri isplati dohotka od nesamostalne djelatnosti uposlenim građanima ili stranim državljanima obračunati porez po odbitku sukladno sa st. (1) do (6) ovoga članka i uplatiti ga u zakonom propisanome roku.

(9) Porezni obveznik koji je uposlen u diplomatskom ili konzularnom predstavništvu druge države, u međunarodnoj organizaciji ili u predstavništvu ili organizaciji koja na teritoriju Federacije ima diplomatski imunitet, kada je obveznik poreza i prema ovomu zakonu, dužan je sam obračunati akontaciju poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti prema odredbama st. (1) do (5) ovoga članka i uplatiti je na propisani račun u zakonom propisanom roku.

(10) Porezni obveznik koji dohodak od nesamostalne djelatnosti ostvaruje izravno iz inozemstva dužan je na taj dohodak sam obračunati akontaciju poreza od nesamostalne djelatnosti na način iz st. (1) do (6) ovoga članka i uplatiti je u roku od pet dana od dana kada je primio dohodak.

Članak 48.

Ministar će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti sljedeće podzakonske akte:

1) Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dohodak, kojim će se detaljnije propisati način utvrđivanja porezne osnovice, oblik i način izdavanja porezne kartice, oblik, sadržaj i način vođenja poslovnih knjiga i evidencija, način vršenja godišnjeg obračuna poreza na dohodak te sačinjavanja i podnošenja godišnje prijave,
2) Propis o obračunu ubrzane amortizacije,
3) Propis o utvrđivanju kriterija za plaćanje poreza na dohodak u godišnjem paušalnom iznosu.

Članak 49.

U cilju omogućavanja pravilne primjene članka 10. stavka 1. i članka 27. ovoga zakona, svi poslodavci su dužni do dana stupanja na snagu odnosno najkasnije do početka primjene ovoga zakona mjesečne plaće svojim uposlenicima obračunavati i u poreznim evidencijama i izvješćima iskazivati u bruto-iznosima. Poslodavci koji do početka primjene Zakona o porezu na dohodak ne pređu na utvrđivanje plaća svojih uposlenika u bruto iznosu, dužni su obračun doprinosa i poreza na plaću vršiti na temelju bruto iznosa plaće koji bi se utvrdio preračunavanjem postojeće ugovorene neto plaće u bruto plaću po sljedećoj formuli:

$$Bruto = \frac{Neto\ plaća\ uposlenika\ x \left(\frac{100}{95}\right)}{\frac{100 - zbrina\ stopa\ doprinosaiz\ plaće}{100}}$$

D. Poslovnik Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 40/10)

Članak 41.
Rješenje o odbacivanju zahtjeva

Kad Sud na sjednici bez javne rasprave donosi rješenje o odbacivanju zahtjeva pridržavat će se razloga navedenih u članku 26. stavak 1. Zakona i rješenje temeljiti na samo jednom razlogu, ukoliko Sud ne odluči drugačije.

Ako ne postoje druge procesne pretpostavke za odlučivanje o biti stvari, osim onih izričito navedenih u stavku 1. članka 26. Zakona, u rješenju se izričito navodi o kojim se procesnim pretpostavkama radi. Te druge pretpostavke mogu biti, posebice:

- da u ostavljenom roku podnositelj nije otklonio nedostatke na koje mu je ukazano ili ih nije otklonio onako kako mu je naloženo,
- da osporeni opći akt nije na snazi,
- da se radi o zahtjevu o kojem je Sud već odlučio ili da se radi o zahtjevu iste pravne i činjenične prirode u kojem je Sud već zauzeo stanovište i sl.

Kad Sud odbacuje zahtjev zbog nenadležnosti, Sud može na prijedlog suca izvjestitelja odlučiti da li postoje ralozi za postupanje sukladno stavku 2. članka 26. Zakona

E. Odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj: AP-2840/13 od 12.02. 2014. godine
Presuda Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: U-12/14 od 09.12.2014. godine

7. Činjenično stanje i stav Suda

Ustavni sud Federacije je u provedenom postupku razmotrio navode podnositelja zahtjeva, odgovora na zahtjev te činjenice iz dokumentacije u spisu predmeta. Ovaj sud je posebice imao u vidu Presudu Ustavnog suda Federacije, broj: U-12/14 od 09.12.2014. godine, kojom je nakon održane javne rasprave 09. 12.2014. godine, te prezentiranja izjava i dokaza stranaka u postupku, utvrđeno da odredbe čl. 4. i 9., članka10 stavak 1. i članka 27. Zakona o porezu na dohodak nisu u nesuglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine. U pomenutoj Presudi je posebice istaknuto da je riječ o sistemskom zakonu kojim se provodi financijska i fiskalna politika u Federaciji Bosne i Hercegovine, da njegov *ratio legis* niti njegov cilj nije ni izravno ni neizravno umanjenje plaća bilo koje kategorije obveznika poreza na dohodak, pa tako ni plaća sudaca. Predmet reguliranja tog Zakona nije određivanje visine plaća poreskih obveznika, već određivanje visine i načina naplate poreza na dohodak.

Istaknuto je da je visina plaća sudaca u Federaciji Bosne i Hercegovine utvrđena posebnim zakonom, a to je Zakon o plaćama i drugim naknadama sudaca i

tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine i na taj se Zakon referira u prvom stavku Amandmana CVI, pa se upravo zato zaštitne odredbe tog Amandmana i odnose na taj Zakon, odnosno na zakone čiji bi predmet reguliranja bile plaće sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Amandman CVI je donesen kako bi se stvorio ustavni temelj za korekciju plaća sudaca i tužitelja, nakon što je Upravni odbor za implementaciju mira u svom Kominikeu od 24. lipnja 2005. godine iskazao zabrinutost „zbog izazova fiskalne održivosti sa kojim se suočavaju vlasti u Bosni i Hercegovini, naročito na entitetskom nivou", te nakon što je Visoki predstavnik UN za Bosnu i Hercegovinu, prihvaćajući preporuke Radne skupine, koju su činili predstavnici ministarstava pravde entiteta i Bosne i Hercegovine, Pravosudnog povjerenstva Brčko Distrikta, Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine, kao i udruga sudaca i tužitelja u oba entiteta, prema kojima bi plaće za suce i tužitelje trebale biti „umjereno umanjene", odlučio donijeti Zakon o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Amandman je, dakle, bilo neophodno donijeti kako bi se, sa ustavne razine, omogućilo jednokratno umanjenje plaća sudaca i tužitelja, koje je u odnosu na raniji Zakon o sudbenoj i tužiteljskoj funkciji u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH, br.: 22/00, 20/01, 37/01, 57/01, 63/03 i 78/04) nastupilo donošenjem Zakona o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Da je to tako, jasno svjedoči činjenica da su oba akta Visokog predstavnika UN, onaj kojim je donesen Amandman CVI i onaj kojim je donesen Zakon, objavljena jedan iza drugog, respektivno, u istom službenom glasilu i to u „Službenim novinama Federacije BiH", broj: 72/05.

Stoga su odredbe Amandmana, razlogom njihova donošenja, pa time i svojim smislom, u cijelosti spregnute sa Zakonom o plaćama sudaca i tužitelja u Federaciji: stavak prvi zato što se u njemu govori o umanjenju „zakonom donesenim do 10. siječnja 2006. godine", a to je nedvojbeno Zakon o plaćama sudaca i tužitelja, a drugi i treći stavak zato što se u njima referira na stavak prvi. Prema tome se i buduće umanjenje („na bilo koji način ili u bilo kojem obliku, direktno ili indirektno") od kojeg amandman zaštićuje plaće sudaca očigledno odnosi na umanjenje koje bi nastalo izmjenama toga Zakona ili donošenjem novog zakona, ali zakona čiji bi predmet reguliranja bile plaće nositelja sudbene i tužiteljske funkcije, a ne zakona kojim se regulira način naplate poreza na dohodak za sve obveznike tog poreza u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Imajući u vidu sve izloženo, Ustavni sud Federacije je u donesenoj Presudi istakao da se visina plaće sudaca primjenom osporenih odredaba Zakona o porezu na dohodak, ne može smatrati umanjenjem plaća u smislu u kojem o tome govore zaštitne odredbe Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine. Utoliko prije, što je do faktičkog umanjenja plaća sudaca, samo na godišnjoj razini i time naizgled neizravno, dolazilo i za primjene ranijih propisa o oporezivanju.

Kad je u pitanju članak 10. st. (2), (3) i (4) osporenog Zakona, treba istaći

da je riječ o dopunskim odredbama koje na jedan način pojašnjavaju stavak 1. ovog članka. Tako se u stavku 2. utvrđuje šta se smatra oporezivim prihodom od nesamostalne djelatnosti, u stavku 3. se utvrđuje šta po osnovu nesamostalne djelatnosti ulazi u dohodak dok se u stavku 4. utvrđuje vrsta prihoda koji ne ulaze u dohodak od nesamostalne djelatnosti i koji na taj način ne podliježu oporezivanju. Slijedom navedenog nema nikakvih argumenata u prilog eventualnoj neustavnosti odredaba st. (2), (3) i (4) članka 10., kojim je propisano pojašnjenje odnosno primjena stavka 1., utoliko prije što se te odredbe primjenjuju na sve obveznike poreza na dohodak .

Za osporene odredbe čl. 48. i 49. Zakona nisu istaknuti argumeniti niti su ponuđeni dokazi koji bi govorili u prilog neustavnosti tih odredaba. Analizom članka 48. može se utvrditi da se radi o zakonskoj odredbi kojom se resorni ministar ovlašćuje a stavlja mu se i u obvezu, donošenje podzakonskih akata koji su neophodni za provođenje Zakona o porezu na dohodak, pa iz tih razloga smatramo da ustavnost te odredbe nije upitna. Isto se može reći i u pogledu odredbe članka 49. koja je sama po sebi provedbenog karaktera, jer propisuje obvezujuću instrukciju za poslodavce u pogledu primjene odredbe članka 10. stavak 1. i članka 27. osporenog Zakona, kako bi se način obračuna mjesečne plaće uposlenicima i njeno iskazivanje u poreznim evidencijama i izvješćima usaglasili sa zakonom. Ukoliko neki poslodavac nije postupao prema ovoj odredbi, odnosno ukoliko obračun plaće nije vršen na način kako je to propisano pomenutim člankom, onda se van svake sumnje radi o pogrešnoj primjeni materijalnog prava, a ne o neustavnosti same odredbe Zakona.

Kako je Ustavni sud Federacije Presudom broj: U-12/14 od 9.12.2014 godine već odlučio o ustavnosti čl. 4. i 9., članka 10. stavak 1. i članka 27. Zakona o porezu na dohodak za koji se također traži ocjena ustavnosti, to je sukladno članku 41. stavak 2. alineja 3. Poslovnika Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 40/10) odlučio kao u stavku 2. donesene odluke.

Ovu presudu Ustavni sud Federacije donio je većinom glasova u sastavu: dr. sc. Kata Senjak, Predsjednica Suda, Sead Bahtijarević, Vesna Budimir, Mirjana Čučković, Domin Malbašić i prof. dr. Edin Muminović, suci Suda.

Broj:U-21/14
18.03.2015.godine
S a r a j e v o

Predsjednica
Ustavnog suda Federacije
Bosne i Hercegovine
Kata Senjak,v.r.

.....

240

Уставни суд Федерације Босне и Херцеговине, одлучујући о уставном питању које му је предочио Кантонални суд у Горажду, у вези са утврђивањем уставности одредаба чл. 4., 9., 10., 27., 48. и 49. Закона о порезу на доходак, на основу члана IV.Ц.3.10.(4) Устава Федерације Босне и Херцеговине, на сједници одржаној дана 18. 03.2015. године, **донио је**

П Р Е С У Д У

1. Утврђује се да су одредбе члана 10. ст. (2), (3) и (4), чл. 48. и 49. Закона о порезу на доходак („Службе-

не новине Федерације БиХ“, бр.: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 и 65/13) у сагласности са Уставом Федерације Босне и Херцеговине.

2. Одбацује се захтјев за постављено уставно питање Кантоналног суда у Горажду у вези утврђивања уставности одредаба чл. 4. и 9. члана 10. став 1. и члана 27. Закона о порезу на доходак („Службене новине Федерације БиХ“, број: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 и 65/13), јер је о уставности наведених одредаба Суд одлучио пресудом у предмету број:У-12/14, од 09.12.2014.године.

3. Пресуду објавити у „Службеним новинама Федерације БиХ“ и „Службеним новинама Босанско-подрињског кантона Горажде“.

О б р а з л о ж е њ е

1. Подносилац захтјева и предмет захтјева

Кантонални суд у Горажду (у даљем тексту: подносилац захтјева) предочио је Уставном суду Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Уставни суд Федерације) дана 09. 05.2014. године уставно питање које се односи на утврђивање уставности чл. 4., 9., 10., 27., 48. и 49. Закона о порезу на доходак (у даљем тексту: оспорене одредбе Закона). Кантонални суд у Горажду је ово уставно питање предочио на основу овлаштења из члана IV.Ц.3.10.(4) Устава Федерације Босне и Херцеговине, а након одлуке Уставног суда Босне и Херцеговине број: АП-2840/13 од 12.02.2014. године.

2. Странке у поступку

Странке у поступку у овом предмету су на основу члана 39. став 2. Закона о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 6/95 и 37/03) Кантонални суд у Горажду, Владимир Шпољарић из Сарајева, као тужилац у судском поступку пред Кантоналним судом у Горажду, Кантон Сарајево, као тужени у наведеном судском поступку и Представнички дом и Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине, као доносилац оспорених чланова Закона.

3. Битни наводи на којима се заснива уставно питање

Подносилац захтјева наводи да се пред Кантоналним судом у Горажду води парнични поступак по тужби Владимира Шпољарића из Сарајева, ул. Паромлинска 31, кога заступају Мустафа Брачковић и Џемо Хаџиомеровић, адвокати из Сарајева, против туженог Кантона Сарајево, кога заступа законски заступник Правобранилаштво Кантона Сарајево, ради исплате разлике плате у износу 4.294,04 КМ. Наводи да је Општински суд у Сарајеву пресудом број: 65 0 Рс 263689 12 Рс од 19.12.2012. године обавезао туженика да тужиоцу исплати износ од 4.295,04 КМ. из основа умањења плате за раздобље од маја 2009. године до децембра 2011. године, са законским затезним каматама од доспјелости појединачних мјесечних износа до исплате, те да му накнади припадајуће трошкове поступка, све у року од 15 дана.

Кантон Сарајево је путем законског заступника изјавио жалбу, коју је Кантонални суд у Горажду дјелимично уважио и преиначио у одлуци о трошковима поступка, а у одлуци о главној ствари првостепену пресуду потврдио својом пресудом број: 05 0 Рс 000445 13 Рсж од 21.05.2013. године. Против наведене пресуде Кантоналног суда у Горажду, Кантон Сарајево је изјавио апелацију Уставном суду Босне и Херцеговине. Одлучујући о апелацији Кантона Сарајево, Уставни суд Босне и Херцеговине је одлуком број: Ап-2840/13 од 25.02.2014. године утврдио повреду права на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине, укинуо другостепену пресуду и предмет вратио Кантоналном суду у Горажду, са налогом да по хитном поступку донесе нову одлуку и у року од шест мјесеци обавијести Уставни суд Босне и Херцеговине о предузетим мјерама.

Кантонални суд у Горажду је у поступку рјешавања по жалби туженика, рјешењем број: 05 0 Рс 000455 14 Рсж 2 од 07.04.2014. године, поступак прекинуо и предочио Уставном суду Федерације уставно питање које гласи: „да ли су одредбе чл. 4., 9., 10., 27., 48. и 49. Закона о порезу на доходак у сагласности са одредбама Амандмана CVI на Устав Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 72/05)“.

Подносилац захтјева цитира наведени Амандман на Устав Федерације Босне и Херцеговине, затим цитира члан IV.Ц.7. став 1. Устава Федерације Босне и Херцеговине, којима је утврђено да плате и друге накнаде судији не могу бити умањене за вријеме вршења судијске функције, осим као посљедица дисциплинског поступка у складу са законом.

Подносилац захтјева наводи висину плата судија, које су прописане Законом о платама и другим накнадама судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 72/05, 22/09 и 53/13) који је ступио на снагу 01.01.2006. године. Плате прописане наведеним законом су тужиоцу исплаћиване до јануара 2009. године, када је ступио на снагу Закон о порезу на доходак, који је касније мијењан и допуњаван. Примјеном оспорених одредаба Закона тужиоцу су исплаћиване умањене плате за мјесечне износе како је то утврђено првостепеном пресудом.

Како би Кантонални суд у Горажду могао донијети одлуку по жалби туженика против првостепене пресуде, предлаже Уставном суду Федерације да донесе пресуду којом ће утврдити да ли су оспорене одредбе Закона у сагласности са Уставом Федерације Босне и Херцеговине.

4. Битни наводи одговора на захтјев

Уставни суд Федерације је 28. 05.2014. године у складу са чланом 16. Закона о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине, позвао странке у поступку да доставе одговор на захтјев, а што је у остављеном року учинио само Кантон Сарајево дана 23.06.2014. године.

У одговору на захтјев, што га је на позив Уставног суда Федерације, а путем Кантоналног правобранилаштва у Сарајеву доставио Кантон Сарајево, најприје се указује на дио образложења споменуте одлуке Уставног су-

да Босне и Херцеговине у којем тај Суд констатује „да нити једном одредбом Закона о порезу на доходак није повријеђена могућност искључења било које категорије запослених из обавезе плаћања пореза на доходак, па тако нити обавезе да га плаћају судије, између осталих и кантоналних судова, нити је прописана било каква другачија процедура наплате овог пореза на наведене категорије запослених“.

Такође се истиче, како је стварни циљ смисао заштитних уставних одредби о висини плата судија и тужилаца у томе, да се онемогући мијењање постојећих прописа којима је висина тих плата утврђена, а да се то никако не може односити на прописе о опорезивању, посебно не на системски закон у овој сфери, Закон о порезу на доходак, који је за све пореске обавезнике у Федерацији Босне и Херцеговине увео аконтативни начин наплате пореза, као нови и у односу на ранија рјешења другачији модел наплате пореза на доходак.

Према томе, истиче се даље, Закон чије су одредбе оспорене имао је за циљ само увођење новог начина наплате пореза у оквиру усвајања европских стандарда у провођењу фискалне и финансијске политике, и досљедно спровођење принципа по којем је плаћање пореза увијек обавеза оног ко остварује приходе (дакле запосленика), а његов циљ није, нити с обзиром на његов *ratio legis* може бити умањење плате било које категорије обавезника пореза на доходак.

Дакле, сматра се у одговору, Закон о порезу на доходак дужан је примјењивати сваки послодавац, па тако и Кантон Сарајево, обзиром на то да се судије Кантоналног суда у Сарајеву финансирају из Буџета Кантона Сарајево, а притом њихови приходи нису Законом сврстани у приходе који се не сматрају дохотком, нити у приходе на које се не плаћа порез на доходак, према одредбама чл. 5. и 6. тог Закона.

Завршни је став ове странке, у складу са изнесеним, да у конкретном случају примјеном оспореног Закона нису повријеђене заштитне одредбе Амандмана CVI на Устав Федерације Босне и Херцеговине.

5. Сједница Суда без јавне расправе

Уставни суд Федерације је у складу са чланом 13. став 1. Пословника Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 40/10), дана 18.03. 2015. године одржао сједницу без јавне расправе на којој је размотрио чињенице и наводе у захтјеву и одговор на захтјев Кантона Сарајево. Исто тако, извршен је увид у Пресуду овог суда број: У-12/14 од 09.12.2014. године, у вези које је дана 09.12.2014. године одржана јавна расправа у овом уставносудском предмету и одлучено да одредбе оспорених чл. 4., 9., 10. став 1. и члана 27. Закона о порезу на доходак нису у несагласности са Уставом Федерације Босне и Херцеговине.

6. Релевантно право

А. Устав Федерације Босне и Херцеговине

Члан IV.Ц.3.10.(4)

...

(4) Уставни суд одлучује и о

уставним питањима која му предочи Врховни суд или неки кантонални суд а која се појаве у току поступка пред тим судом.

Б. Амандмани на Устав Федерације Босне и Херцеговине

Амандман LX

Члан IV.Ц.7. мијења се и гласи:

"1. Плата и друге накнаде судији не могу бити умањени за вријеме вршења судијске функције, осим као посљедица дисциплинског поступка у складу са законом.

2. Плата и други услови обављања функције, укључујући и имунитет, за све судије судова Федерације утврђују се законом."

Амандман LXII

Члан V.11. Устава Федерације мијења се и гласи:

...

„3. ...Плата и друге накнаде судији не могу бити умањени за вријеме вршења судијске функције, осим као посљедица дисциплинског поступка у складу са законом".

Амандман LXIII

Члан VI.7. Устава Федерације мијења се и гласи:

...

„4. ...Плата и друге накнаде судији не могу бити умањени за вријеме вршења судијске функције, осим као посљедица дисциплинског поступка у складу са законом."

Амандман CVI

Иза члана IX.11.е, додаје се нови члан IX.11.ф, који гласи:

Члан IX.11.ф.

„(1) Као изузетак од принципа из става 1. члана IV.Ц.7. става 3., члана V.4.11. и става 4. члана VI.7. овог Устава, плата и/или друге накнаде судији могу бити умањени законом донесеним до 10. јануара 2006. године.

(2) Умањење из става 1. овог члана може се извршити само једном.

(3) Ставови 1. и 2. овог члана не могу се тумачити тако да је на било који начин или у било којем облику, директно или индиректно, дозвољено неко друго умањење плате и/или других накнада судији заштићених ставом 1. члана IV.Ц.7., ставом 3. члана V.4.11. и ставом 4. члана VI.7. овог Устава."

Ц. Закон о порезу на доходак („Службене новине Федерације БиХ", број: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 и 65/13)

Члан 4.

Порезом на доходак опорезују се дохоци које порезни обавезник оствари:

1) од несамосталне дјелатности;
2) од самосталне дјелатности;
3) од имовине и имовинских права
4) од улагања капитала

Члан 9.

Порез на доходак плаћа се по

стопи од 10%.

Члан 10.

(1) Приходом од несамосталне дјелатности сматра се бруто плата коју запосленику исплаћује послодавац по основу уговора о раду односно радног односа или даје у стварима, користима, противслугама или у виду премија и других прихода, за рад обављен по његовим упутама, осим прихода из чл. 5. и 6. овог закона.

(2) Опорезивим приходима од несамосталне дјелатности сматрају се и :

1) додатни приходи по основу накнада, помоћи и сл. које послодавац исплати запосленицима изнад уноса утврђених Правилником о примјени Закона о порезу на доходак,
2) плате које умјесто послодавца исплати друго лице,
3) заостале плате односно разлике плата које се односе на протекла порезна раздобља, а која се запосленику или бившем запосленику исплаћују у текућем порезном периоду на основу судске пресуде, осим износа затезних камата које се у овом случају не сматрају опорезивим приходом од несамосталне дјелатности,
4) сви други приходи по основу и у вези са несамосталном дјелатношћу.

(3) Користи које су примљене по основу несамосталне дјелатности улазе у доходак, и то:

1) коришћење возила и других средстава за личне потребе,
2) смјештај, храна као и коришћење дугих добара и услуга који су бесплатни или по цијени која је нижа од тржишне цијене,
3) одобрени бескаматни кредити или кредити са каматном стопом која је нижа од тржишне каматне стопе,
4) Измиривање личних трошкова од стране послодавца,
5) измиривање или опрост дужничке обавезе од стране послодавца.

(4) Приходи који не улазе у доходак од несамосталне дјелатности и који не подлијежу опорезивању су:

1) помоћ за губитке настале као посљедица елементарних непогода и помоћи по основу озљеда и болести које исплаћује послодавац запосленику или члану његове породице, исплаћене до висине утврђене посебним прописима,
2) храна коју послодавац обезбјеђује запосленицима у својим просторијама до вриједности накнаде за топли оброк, која је утврђена посебним прописима,
3) смјештај који послодавац обезбјеђује запосленику на мјесту гдје се обавља дјелатност, ако је неопходно коришћење смјештаја за запосленика ради обављања радног задатка,
4) смјештај и плаћање трошкова смјештаја осигураног за јавне дужноснике запослене у дипломатским и конзуларним пре-

дставништвима у иностранству, и друге накнаде исплаћене до висине утврђене посебним прописима,

5) поклон(и) које послодавци дају запосленику једанпут или више пута у току порезног периода поводом државних и/или вјерских празника или јубилеја фирме, чија укупна вриједност није виша од 30% просјечне мјесечне нето плате исплаћене у Федерацији према посљедњем објављеном податку надлежног органа за статистику.

6) отпремнине у случају отказа уговора о раду, у складу са чланом 100. Закона о раду („Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 43/99, 32/00 и 29/03) и Општим колективним уговором.

Члан 27.

(1) Аконтација пореза на доходак од несамосталне дјелатности обрачунава се и обуставља при свакој исплати плате и/или опорезиве накнаде, према прописима који се примјењују на дан исплате, а уплаћује се истог дана или првог дана по извршеној исплати плате и/или опорезиве накнаде.

(2) Обрачун, обуставу и уплату аконтације пореза на доходак од несамосталне дјелатности врши послодавац или сам обавезник пореза. Обавезник пореза на доходак је запосленик.

(3) Аконтација пореза на доходак од несамосталне дјелатности, који се остварује код послодавца којем је запосленик доставио своју пореску картицу, обрачунава се мјесечно од порезне основице коју чине сви опорезиви приходи од несамосталне дјелатности које је запосленик остварио код тог послодавца у том мјесецу, умањени за плаћене расходе из члана 11. овога закона, и за износ мјесечних личних одбитака из члана 24. ст. (1) и (2) овога Закона, примјеном стопе из члана 9. овога закона.

(4) Аконтација пореза на доходак од несамосталне дјелатности, који се остварује код послодавца којем запосленик није доставио своју пореску картицу, обрачунава се мјесечно од порезне основице коју чине сви опорезиви приходи од несамосталне дјелатности које је запосленик остварио код тог послодавца у том мјесецу, умањени за плаћене расходе из члана 11. овога Закона, примјеном стопе од 10%.

(5) Изнимно, запосленицима – резидентним пореским обавезницима из члана 2. става (4) овог закона, који доходак остварују код послодаваца правних и физичких лица која имају сједиште на подручју Федерације, аконтација пореза на доходак од несамосталне дјелатности обрачунава се и плаћа на пореску основицу коју чине сви опорезиви приходи од несамосталне дјелатности које је запосленик остварио код тог послодавца у том мјесецу, а умањени за плаћене расходе из члана 11, овог закона и за износ мјесечних личних одбитака из члана 24. ст.(1) и (2) овог закона.

(6) Порез на доходак по основи несамосталне дјелатности који се обрачунава на остварени доходак за рад који у једном мјесецу није трајао дуже од 10 дана, односно 80

сати, а за који исплаћени доходак не износи више од 250,00 КМ, обрачунава се по стопи од 10%, без умањења за личне одбитке из члана 24. овога закона.

(7) Обустављени, односно одбијени и уплаћени порез из става (5) овога члана сматра се коначно утврђеним порезом за порезни период, те порезни обавезник за тај доходак није дужан поднијети годишњу порезну пријаву. Порезни обавезник, уколико жели остварити право на лични одбитак, може тај доходак и уплаћене износе аконтације пореза унијети у годишњу порезну пријаву.

(8) Стране организације које не уживају дипломатски имунитет у Федерацији и запосленици тих организација који имају сједиште, односно пребивалиште у Федерацији дужни су при исплати дохотка од несамосталне дјелатности запосленим грађанима или страним држављанима обрачунати порез по одбитку у складу са ст. (1) до (6) овога члана и уплатити га у законом прописаноме року.

(9) Порезни обавезник који је запослен у дипломатском или конзуларном представништву друге државе, у међународној организацији или у представништву или организацији која на територију Федерације има дипломатски имунитет, када је обавезник пореза и према овому закону, дужан је сам обрачунати аконтацију пореза на доходак од несамосталне дјелатности према одредбама ст. (1) до (5) овога члана и уплатити је на прописани рачун у законом прописаном року.

(10) Порезни обавезник који доходак од несамосталне дјелатности остварује изравно из иностранства дужан је на тај доходак сам обрачунати аконтацију пореза од несамосталне дјелатности на начин из ст. (1) до (6) овога члана и уплатити је у року од пет дана од дана када је примио доходак.

Члан 48.

Министар ће у року од 60 дана од дана ступања на снагу овога Закона донијети сљедеће подзаконске акте:

1) Правилник о примјени Закона о порезу на доходак, којим ће се детаљније прописати начин утврђивања порезне основице, облик и начин издавања порезне картице, облик, садржај и начин вођења пословних књига и евиденција, начин вршења годишњег обрачуна пореза на доходак те сачињавања и подношења годишње пријаве,
2) Пропис о обрачуну убрзане амортизације,
3) Пропис о утврђивању критерија за плаћање пореза на доходак у годишњем паушалном износу.

Члан 49.

У циљу омогућавања правилне примјене члана 10. става 1. и члана 27. овога Закона, сви послодавци су дужни до дана ступања на снагу односно најкасније до почетка примјене овога закона мјесечне плате својим запосленицима обрачунавати и у порезним

евиденцијама и извјештајима исказивати у бруто-износима. Послодавци који до почетка примјене Закона о порезу на доходак не пређу на утврђивање плата својих запосленика у бруто износу, дужни су обрачун доприноса и пореза на плату вршити на основу бруто износа плате који би се утврдио прерачунавањем постојеће уговорене нето плате у бруто плату по сљедећој формули:

$$\text{Бруто} = \frac{\text{Нето плата запосленика} \times \left(\frac{100}{95}\right)}{\frac{100 - \text{збирна стопа доприноса из плате}}{100}}$$

Д. Пословник Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 40/10)

Члан 41.
Рјешење о одбацивању захтјева

Кад Суд на сједници без јавне расправе доноси рјешење о одбацивању захтјева придржаваће се разлога наведених у члану 26. став 1. Закона и рјешење заснивати на само једном разлогу, уколико Суд не одлучи другачије.

Ако не постоје друге процесне претпоставке за одлучивање о бити ствари, осим оних изричито наведених у ставу 1. члана 26. Закона, у рјешењу се изричито наводи о којим се процесним претпоставкама ради. Те друге претпоставке могу бити, посебно:

- да у остављеном року подносилац није отклонио недостатке на које му је указано или их није отклонио онако како му је наложено,
- да оспорени општи акт није на снази,
- да се ради о захтјеву о којем је Суд већ одлучио или да се ради о захтјеву исте правне и чињеничне природе у којем је Суд већ заузео становиште и сл.

Кад Суд одбацује захтјев због ненадлежности, Суд може на приједлог судије извјестиоца одлучити да ли постоје ралози за поступање у складу са ставом 2. члана 26. Закона

Е. Одлука Уставног суда Босне и Херцеговине број: АП-2840/13 од 12.02.2014. године Пресуда Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине број: У-12/14 од 09.12.2014. године

7. Чињенично стање и став Суда

Уставни суд Федерације је у проведеном поступку размотрио наводе подносиоца захтјева, одговора на захтјев те чињенице из документације у спису предмета. Овај суд је посебно имао у виду Пресуду Уставног суда Федерације, број: У-12/14 од 09.12. 2014. године, којом је након одржане јавне расправе 09.12.2014. године, те презентовања изјава и доказа странака у поступку, утврђено да одредбе чл. 4. и 9., члана10 став 1. и члана 27. Закона о порезу на доходак нису у несагласности са Уставом Федерације Босне и Херцеговине. У поменутој Пресуди је посебно истакнуто да је

ријеч о системском закону којим се проводи финансијска и фискална политика у Федерацији Босне и Херцеговине, да његов *ratio legis* нити његов циљ није ни изравно ни неизравно умањење плата било које категорије обавезника пореза на доходак, па тако ни плата судија. Предмет регулисања тог Закона није одређивање висине плата пореских обавезника, већ одређивање висине и начина наплате пореза на доходак.

Истакнуто је да је висина плата судија у Федерацији Босне и Херцеговине утврђена посебним законом, а то је Закон о платама и другим накнадама судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине и на тај се Закон реферира у првом ставу Амандмана CVI, па се управо зато заштитне одредбе тог амандмана и односе на тај Закон, односно на законе чији би предмет регулисања биле плате судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине. Амандман CVI је донесен како би се створио уставни основ за корекцију плата судија и тужилаца, након што је Управни одбор за имплементацију мира у свом Коминикеу од 24. јула 2005. године исказао забринутост „због изазова фискалне одрживости са којим се суочавају власти у Босни и Херцеговини, нарочито на ентитетском нивоу“, те након што је Високи представник УН за Босну и Херцеговину, прихваћајући препоруке Радне скупине, коју су чинили представници министарстава правде ентитета и Босне и Херцеговине, Правосудне комисије Брчко Дистрикта, Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине, као и удружења судија и тужилаца у оба ентитета, према којима би плате за судије и тужиоце требале бити „умјерено умањене“, одлучио донијети Закон о платама и другим накнадама судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине.

Амандман је, дакле, било неопходно донијети како би се, са уставне разине, омогућило једнократно умањење плата судија и тужилаца, које је у односу на ранији Закон о судској и тужилачкој функцији у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ, број: 22/00, 20/01, 37/01, 57/01, 63/03 и 78/04) наступило доношењем Закона о платама и другим накнадама судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине. Да је то тако, јасно свједочи чињеница да су оба акта Високог представника УН, онај којим је донесен Амандман CVI и онај којим је донесен Закон, објављена један иза другог, респективно, у истом службеном гласилу и то у „Службеним новинама Федерације БиХ“, број: 72/05.

Стога су одредбе Амандмана, разлогом њихова доношења, па тиме и својим смислом, у цијелости везане са Законом о платама судија и тужилаца у Федерацији: став први зато што се у њему говори о умањењу „законом донесеним до 10. јануара 2006. године“, а то је недвосмислено Закон о платама судија и тужилаца, а други и трећи став зато што се у њима реферира на став први. Према томе се и будуће умањење („на било који начин или у било којем облику, директно или индиректно“) од којег амандман заштићује плате судија очигледно односи на умањење које би наста-

ло измјенама тога Закона или доношењем новог закона, али закона чији би предмет регулисања биле плате носилаца судске и тужилачке функције, а не закона којим се регулише начин наплате пореза на доходак за све обавезнике тог пореза у Федерацији Босне и Херцеговине.

Имајући у виду све изложено, Уставни суд Федерације је у донесеној Пресуди истакао да се висина плате судија примјеном оспорених одредаба Закона о порезу на доходак, не може сматрати умањењем плата у смислу у којем о томе говоре заштитне одредбе Амандмана CVI на Устав Федерације Босне и Херцеговине. Утолико прије, што је до фактичког умањења плата судија, само на годишњој разини и тиме наизглед неизравно, долазило и за примјене ранијих прописа о опорезивању.

Кад је у питању члан 10. ст. (2), (3) и (4) оспореног Закона, треба истаћи да је ријеч о допунским одредбама које на један начин појашњавају став 1. овог члана. Тако се у ставу 2. утврђује шта се сматра опорезивим приходом од несамосталне дјелатности, у ставу 3. се утврђује шта по основу несамосталне дјелатности улази у доходак док се у ставу 4. утврђује врста прихода који не улазе у доходак од несамостален дјелатности и који на тај начин не подлијежу опорезивању. Слиједом наведеног нема никаквих аргумената у прилог евентуалној неуставности одредаба ст. (2), (3) и (4) члана 10., којим је прописано појашњење односно примјена става 1., утолико прије што се те одредбе примјењују на све обавезнике пореза на доходак .

За оспорене одредбе чл. 48. и 49. Закона нису истакнути аргументи нити су понуђени докази који би говорили у прилог неуставности тих одредаба. Анализом члана 48. може се утврдити да се ради о законској одредби којом се ресорни министар овлашћује а ставља му се и у обавезу, доношење подзаконских аката који су неопходни за провођење Закона о порезу на доходак, па из тих разлога сматрамо да уставност те одредбе није упитна. Исто се може рећи и у погледу одредбе члана 49. која је сама по себи проведбеног карактера, јер прописује обавезујућу инструкцију за послодавце у погледу примјене одредбе члана 10. став 1. и члана 27. оспореног Закона, како би се начин обрачуна мјесечне плате запосленицима и њено исказивање у порезним евиденцијама и извјештајима усагласили са законом. Уколико неки послодавац није поступао према овој одредби, односно уколико обрачун плате није вршен на начин како је то прописано поменутим чланом, онда се ван сваке сумње ради о погрешној примјени материјалног права, а не о неуставности саме одредбе Закона.

Како је Уставни суд Федерације Пресудом број: У-12/14 од 9.12. 2014 године већ одлучио о уставности чл. 4. и 9., члана 10. став 1. и члана 27. Закона о порезу на доходак за који се такође тражи оцјена уставности, то је у складу са чланом 41. став 2 алинеја 3. Пословника Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 40/10) одлучио као у ставу 2. донесене одлуке.

Ову пресуду Уставни суд Федерације донио је већином гласова у саставу: др сц. Ката Сењак, Предсједница Суда, Сеад Бахтијаревић, Весна Будимир, Мирјана Чучковић, Домин Малбашић и проф. др Един Муминовић, судије Суда.

Број:У-21/14 Предсједница
18.03.2015.године Уставног суда Федерације
С а р а ј е в о Босне и Херцеговине
Ката Сењак,с.р.

241

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o ustavnom pitanju koje mu je predočio Kantonalni sud u Goraždu, u vezi sa utvrđivanjem ustavnosti odredaba člana 4., 9., 10., 27., 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak, na osnovu člana IV.C.3.10. (4) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj dana 18.03.2015.godine, **donio je**

P R E S U D U

Utvrđuje se da su odredbe člana 10. stav (2), (3) i (4), čl. 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH“, broj: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13) u saglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Odbacuje se zahtjev za postavljeno ustavno pitanje Kantonalnog suda u Goraždu u vezi utvrđivanja ustavnosti odredaba člana 4. i 9., člana 10. stav 1. i člana 27. Zakona o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH“, broj: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13), jer je o ustavnosti navedenih odredaba Sud odlučio presudom u predmetu broj: U-12/14, od 09.12.2014. godine.

Presudu objaviti u „Službenim novinama Federacije BiH“ i „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog ka-ntona Goražde“.

O b r a z l o ž e nj e

1. Podnosilac zahtjeva i predmet zahtjeva

Kantonalni sud u Goraždu (u daljem tekstu: podnosilac zahtjeva) predočio je Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ustavni sud Federacije) dana 09.05.2014. godine ustavno pitanje koje se odnosi na utvrđivanja ustavnosti čl. 4., 9., 10., 27., 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak (u daljem tekstu: osporeni članovi Zakona).

Podnosilac zahtjeva je ustavno pitanje predočio na osnovu člana IV.C. 3.10.(4) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

2. Stranke u postupku

Stranke u postupku u ovom predmetu, na osnovu člana 39. stav 2. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 6/95 i 37/03) su Kantonalni sud u Goraždu, Aida Salčinović-Kuljanin iz Sarajeva, kao tužilac u sudskom postupku pred Kantonalnim sudom u Goraždu, Kanton Sarajevo, kao tuženi u navedenom sudskom postupku i Predstavnički dom i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, kao donosilac osporenih članova Zakona.

3. Bitni navodi na kojima se zasniva ustavno pitanje

Podnosilac zahtjeva navodi da se pred Kantonalnim sudom u Goraždu vodi parnični postupak po tužbi tužioca Aide Salčinović-Kuljanin iz Sarajeva, ul. Kalemova br. 1, koju zastupaju Mustafa Bračković i Džemo Hadžiomerović advokati iz Sarajeva, protiv tuženog Kantona Sarajevo, koga zastupa zakonski zastupnik Pravobranilaštvo Kantona Sarajevo, radi isplate razlike plate u iznosu 4.883, 50 KM. Navodi da je Općinski sud u Sarajevu presudom broj: 65 0 Rs 262 8322 12 Rs od 19.12.2012. godine obavezao tuženog da tužiocu isplati iznos od 4.883, 50 KM iz osnova umanjenja plate za razdoblje od maja 2009.godine do decembra 2011. godine, sa zakonskim zateznim kamatama od dospjelosti pojedinačnih mjesečnih iznosa do isplate, te da mu naknadi pripadajuće troškove postupka, sve u roku od 15 dana.

Kanton Sarajevo je putem zakonskog zastupnika izjavio žalbu, koju je Kantonalni sud u Goraždu odbio i prvostepenu presudu potvrdio presudom broj: 05 0 Rs 000456 13 Rsž od 07.06.2013. godine. Protiv navedene presude Kantonalnog suda u Goraždu, Kanton Sarajevo je izjavio apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine. Odlučujući o apelaciji Kantona Sarajevo, Ustavni sud Bosne i Hercegovine je odlukom broj: Ap-2840/13 od 12.02.2014. godine utvrdio povredu prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine, ukinuo drugostepenu presudu i predmet vratio Kantonalnom sudu u Goraždu, s nalogom da po hitnom postupku donese novu odluku i u roku od šest mjeseci obavijesti Ustavni sud Bosne i Hercegovine o preduzetim mjerama.

Kantonalni sud u Goraždu je u postupku rješavanja po žalbi tuženika, rješenjem broj: 05 0 Rs 000456 14 Rsž 2 od 03.04.2014. godine postupak prekinuo i predočio Ustavnom sudu Federacije ustavno pitanje koje glasi: „da li su odredbe čl. 4., 9., 10., 27., 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak u saglasnosti s odredbama Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 72/05)“. Podnosilac zahtjeva navodi Amandman CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, zatim član IV.C.7. stav 1. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojima je utvrđeno da plate i druge naknade sudiji ne mogu biti umanjene za vrijeme vršenja sudijske funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka u skladu sa zakonom.

Podnosilac zahtjeva navodi visine plata sudija, koje su propisane Zakonom o platama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br.: 72/05, 22/09 i 53/13), koji je stupio na snagu 01.01.2006. godine. Plate propisane navedenim zakonom su tužiocu isplaćivane do januara 2009. godine, kada je stupio na snagu Zakon o porezu na dohodak, koji je kasnije mijenjan i dopunjavan. Primjenom osporenih odredaba Zakona tužiocu su isplaćivane umanjene plate za mjesečne iznose kako je to utvrđeno prvostepenom presudom.

Kako bi Kantonalni sud u Goraždu mogao donijeti odluku po žalbi tuženika protiv prvostepene presude, predlaže Ustavnom sudu Federacije da donese presudu kojom će utvrditi da li su osporene odredbe Zakona u saglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

4. Bitni navodi odgovora na zahtjev

Ustavni sud Federacije je dana 28.05.2014. godine u skladu sa članom 16. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine, pozvao Kanton Sarajevo, putem Pravobranilaštva Kantona, Aidu Salčinović-Kuljanin iz Sarajeva i Predstavnički dom i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, da kao stranke u postupku dostave odgovor na navode zahtjeva Kantonalnog suda u Goraždu, u roku od 30 dana.

U odgovoru na zahtjev koji je dana 23.06.2014. godine dostavilo Pravobranilaštvo Kantona Sarajevo, ističe se da Zakon o porezu na dohodak, koji je donesen skoro tri godine nakon donošenja Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, nije imao za cilj smanjene plata poreznih obaveznika, a samim tim i tužioca kao nosilaca sudijske funkcije. Ističu da je cilj Zakona o porezu na dohodak regulativa poreza na dohodak, odnosno određivanje obaveze plaćanja poreza u okviru usvajanja finansijske politike Evropske unije, a za čiju osnovicu služi upravo neumanjena plata. Navode da se ovdje zapravo radilo o prelasku na novi obračun isplate poreza kao sasvim novom i do tada nepoznatom principu po kom je isplata poreza uvijek obaveza onoga ko ostvaruje prihod, odnosno zaposlenika. Naglašavaju općepoznatu činjenicu da u Evropskoj uniji svi ostvarioci plata snose obavezu plaćanja poreza na dohodak, te da niko ne može biti oslobođen te obaveze. Smatraju da, ukoliko bi se mijenjale odredbe Zakona o porezu na dohodak, iz navedenih razloga, došlo bi do izlaska iz okvira pravnih pravila Evropske unije.

Pravobranilaštvo Kantona Sarajevo smatra da osporeni članovi Zakona nisu nesaglasni sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine i navedenim Amandmanom na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine. Navode da se osporenim članom 4. Zakona reguliše za koje djelatnosti se oporezuju dohoci, a u koje spadaju i nesamostalne djelatnosti koje podrazumijevaju i sudijsku funkciju. Članom 9. se tretira postotak poreza, članom 10. se pojašnjava šta se sve smatra prihodom od nesamostalne djelatnosti, članom 27. se reguliše postupak utvrđivanja naplate poreza, članom 48. se reguliše donošenje podzakonskih akata, a članom 49. se definiše pravilna primjena člana 10. stav 1. i člana 27. Ističu da iz navedenih odredbi proizlazi da su porezni obaveznici sva lica koja ostvaruju dohodak od bilo koje djelatnosti, pa i sudijske.

Naglašavaju da osporeni članovi Zakona ne diraju u plate. Plate predstavljaju jednu, a porez na dohodak sasvim drugu kategoriju. Pozivaju se na odluku Ustavnog suda Bosne i Hercegovine AP-2840/13 od 12.02.2014. godine, odnosno citiraju dio obrazloženja koje glasi: „niti jednom odredbom ovog Zakona nije predviđena mogućnost isključenja bilo koje kategorije zaposlenika od obaveze plaćanja poreza na dohodak, pa tako ni sudija“. Navode još da u slučaju kada bi sudije bile izuzete od obaveze plaćanja poreza na dohodak, dovela bi se u pitanje primjena odredbi Zakona o porezu na dohodak, koje su predmetom ocjenjivanja. Na taj način bi preostali zaposlenici sa svojim subjektivnim građanskim pravima u pogledu prava iz radnog odnosa bili dovedeni u neravnopravan i diskriminirajući položaj u odnosu na sudije, a što bi bilo protivno članu II tačka 4. Ustava Bosne i Hercegovine, odnosno

jednakosti u pravima, bez diskriminacije, po bilo kom osnovu. Također bi bila povrijeđena prava iz Konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda sa pripadajućim Protokolima. Na osnovu izloženog, Pravobranilaštvo Kantona Sarajevo smatra da su osporeni članovi Zakona u cijelosti u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine i amandmanima na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine.

Aida Salčinović-Kuljanin, Predstavnički dom i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine nisu dostavili odgovor na navode zahtjeva Kantonalnog suda u Goraždu.

5. Sjednica Suda bez javne rasprave

Ustavni sud Federacije je u skladu sa članom 13. stav 1. Poslovnika Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", broj: 40/10), dana 18.03.2015. godine održao sjednicu bez javne rasprave na kojoj je razmotrio činjenice i navode u zahtjevu i odgovor na zahtjev Kantona Sarajevo. Isto tako, izvršen je uvid u Presudu ovog suda broj:U-12/14 od 09.12.2014. godine, koja je objavljena u „Službenim novinama Federacije BiH", broj: 15/15, a u vezi koje je nakon održane javne rasprave dana 09.12.2014.godine, odlučeno da odredbe osporenih član 4., 9., 10. stav 1. i člana 27. Zakona o porezu na dohodak nisu u nesaglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

6. Relevantno pravo

A. Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Član IV.C.3.10.(4)

(4) Ustavni sud odlučuje i o ustavnim pitanjima koja mu predoči Vrhovni sud ili neki kantonalni sud a koja se pojave u toku postupka pred tim sudom.

B. Amandmani na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Amandman LX

Član IV.C.7. mijenja se i glasi:

"1. Plata i druge naknade sudiji ne mogu biti umanjeni za vrijeme vršenja sudijske funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka u skladu sa zakonom.

2. Plata i drugi uslovi obavljanja funkcije, uključujući i imunitet, za sve sudije sudova Federacije utvrđuju se zakonom."

Amandman LXII

Član V.11. Ustava Federacije mijenja se i glasi:

„3. Plata ii druge naknade sudiji ne mogu biti umanjeni za vrijeme vršenja sudijske funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka u skladu sa zakonom".

Amandman LXIII

Član VI.7. Ustava Federacije mijenja se i glasi:

„4. ...Plata i druge naknade sudiji ne mogu biti umanjeni za vrijeme vršenja sudijske funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka u skladu sa zakonom."

Amandman CVI

Iza člana IX.11.e, dodaje se novi član IX.11.f, koji glasi:

Član IX.11.f.

(1) „Kao izuzetak od principa iz stava 1. člana IV.C.7. stav 3., člana V.4.11. i stava 4. člana VI.7. ovog Ustava, plata i/ili druge naknade sudiji mogu biti umanjeni zakonom donesenim do 10. januara 2006. godine.
(2) Umanjenje iz stava 1. ovog člana može se izvršiti samo jednom.
(3) Stavovi 1. i 2. ovog člana ne mogu se tumačiti tako da je na bilo koji način ili u bilo kojem obliku, direktno ili indirektno, dozvoljeno neko drugo umanjenje plate i/ili drugih naknada sudiji zaštićenih stavom 1. člana IV.C.7., stavom 3. člana V.4.11. i stavom 4. člana VI.7. ovog Ustava“.

C. Zakon o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH“, broj: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13)

Član 4.

„Porezom na dohodak oporezuju se dohoci koje porezni obaveznik ostvari:

1) od nesamostalne djelatnosti;
2) od samostalne djelatnosti;
3) od imovine i imovinskih prava;
4) Od ulaganja kapitala“

Član 9.

„Porez na dohodak plaća se po stopi od 10%.“

Član 10.

(1) „Prihodom od nesamostalne djelatnosti smatra se bruto plata koju zaposleniku uplaćuje poslodavac po osnovu ugovora o radu odnosno radnog odnosa ili daje u stvarima, koristima, protuuslugama ili u vidu premija i drugih prihoda za rad obavljen po njegovim uputama , osim prihoda iz čl. 5. i 6. ovog zakona“.
(2) Oporezivim prihodima od nesamostalne djelatnosti smatraju se i :

1) dodatni prihodi po osnovu naknada, pomoći i sl. koje poslodavac isplati zaposlenicima iznad unosa utvrđenih Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak,
2) plate koje umjesto poslodavca isplati drugo lice,
3) zaostale plate odnosno razlike plata koje se odnose na protekla porezna razdoblja, a koja se zaposleniku ili bivšem zaposleniku isplaćuju u tekućem poreznom periodu na osnovu sudske presude, osim iznosa zateznih kamata koje se u ovom slučaju ne smatraju oporezivim prihodom od nesamostalne djelatnosti,
4) svi drugi prihodi po osnovu i u vezi sa nesamostalnom djelatnošću.

(3) Koristi koje su primljene po osnovu nesamostalne djelatnosti ulaze u dohodak, i to:

1) korištenje vozila i drugih sredstava za lične potrebe,
2) smještaj, hrana kao i korištenje dugih dobara i usluga koji su besplatni ili po cijeni koja je niža od tržišne cijene,
3) odobreni beskamatni krediti ili krediti sa kamatnom stopom koja je niža od tržišne kamatne stope,

4) Izmirivanje ličnih troškova od strane poslodavca,
5) izmirivanje ili oprost dužničke obaveze od strane poslodavca.

(4) Prihodi koji ne ulaze u dohodak od nesamostalne djelatnosti i koji ne podliježu oporezivanju su:

1) pomoć za gubitke nastale kao posljedica elementarnih nepogoda i pomoći po osnovu ozljeda i bolesti koje isplaćuje poslodavac zaposleniku ili članu njegove porodice, isplaćene do visine utvrđene posebnim propisima,
2) hrana koju poslodavac obezbjeđuje zaposlenicima u svojim prostorijama do vrijednosti naknade za topli obrok, koja je utvrđena posebnim propisima,
3) smještaj koji poslodavac obezbjeđuje zaposleniku na mjestu gdje se obavlja djelatnost, ako je neophodno korištenje smještaja za zaposlenika radi obavljanja radnog zadatka,
4) smještaj i plaćanje troškova smještaja osiguranog za javne dužnosnike zaposlene u diplomatskim i konzularnim predstavništvima u inostranstvu, i druge naknade isplaćene do visine utvrđene posebnim propisima,
5) poklon(i) koje poslodavci daju zaposleniku jedanput ili više puta u toku poreznog perioda povodom državnih i/ili vjerskih praznika ili jubileja firme, čija ukupna vrijednost nije viša od 30% prosječne mjesečne neto plate isplaćene u Federaciji prema posljednjem objavljenom podatku nadležnog organa za statistiku.
6) otpremnine u slučaju otkaza ugovora o radu, u skladu sa članom 100. Zakona o radu („Službene novine Federacije BiH“, broj: 43/99, 32/00 i 29/03) i Općim kolektivnim ugovorom.

Član 27.

(1) „Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti obračunava se i obustavlja pri svakoj isplati plate i/ili oporezive naknade, prema propisima koji se primjenjuju na dan isplate, a uplaćuje se istog dana ili prvog dana po izvršenoj isplati plate i/ili oporezive naknade.
(2) Obračun, obustavu i uplatu akontacije poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti vrši poslodavac ili sam obveznik poreza. Obveznik poreza na dohodak je zaposlenik.
(3) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti, koji se ostvaruje kod poslodavca kojem je zaposlenik dostavio svoju poreznu karticu, obračunava se mjesečno od porezne osnovice koju čine svi oporezivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je zaposlenik ostvario kod tog poslodavca u tom mjesecu, umanjeni za plaćene rashode iz člana 11. ovoga zakona, i za iznos mjesečnih ličnih odbitaka iz člana 24. st. (1) i (2) ovoga zakona, primjenom stope iz člana 9. ovoga zakona.
(4) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti, koji se ostvaruje kod poslodavca kojem zaposlenik nije dostavio svoju poreznu karticu, obračunava se mjesečno od porezne osnovice koju čine svi oporezivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je zaposlenik ostvario kod

tog poslodavca u tom mjesecu, umanjeni za plaćene rashode iz člana 11. ovoga zakona, primjenom stope od 10%.

(5) Iznimno, zaposlenicima – rezidentnim poreznim obaveznicima iz člana 2. stav (4) ovog zakona, koji dohodak ostvaruju kod poslodavaca pravnih i fizičkih lica koja imaju sjedište na području Federacije, akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti obračunava se i plaća na poreznu osnovicu koju čine svi oporezivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je zaposlenik ostvario kod tog poslodavca u tom mjesecu, a umanjeni za plaćene rashode iz člana 11., ovog zakona i za iznos mjesečnih ličnih odbitaka iz člana 24. st.(1) i (2) ovog zakona.

(6) Porez na dohodak po osnovi nesamostalne djelatnosti koji se obračunava na ostvareni dohodak za rad koji u jednom mjesecu nije trajao dulje od 10 dana, odnosno 80 sati, a za koji isplaćeni dohodak ne iznosi više od 250,00 KM, obračunava se po stopi od 10%, bez umanjenja za lične odbitke iz člana 24. ovoga zakona.

(7) Obustavljeni, odnosno odbijeni i uplaćeni porez iz stava (5) ovoga člana smatra se konačno utvrđenim porezom za porezno razdoblje, te porezni obaveznik za taj dohodak nije dužan podnijeti godišnju poreznu prijavu. Porezni obaveznik, ukoliko želi ostvariti pravo na lični odbitak, može taj dohodak i uplaćene iznose akontacije poreza unijeti u godišnju poreznu prijavu.

(8) Strane organizacije koje ne uživaju diplomatski imunitet u Federaciji i zaposlenici tih organizacija koji imaju sjedište, odnosno prebivalište u Federaciji dužni su pri isplati dohotka od nesamostalne djelatnosti zaposlenim građanima ili stranim državljanima obračunati porez po odbitku u skladu sa st. (1) do (6) ovoga člana i uplatiti ga u zakonom propisanome roku.

(9) Porezni obaveznik koji je zaposlen u diplomatskom ili konzularnom predstavništvu druge države, u međunarodnoj organizaciji ili u predstavništvu ili organizaciji koja na teritoriju Federacije ima diplomatski imunitet, kada je obaveznik poreza i prema ovomu zakonu, dužan je sam obračunati akontaciju poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti prema odredbama st. (1) do (5) ovoga člana i uplatiti je na propisani račun u zakonom propisanom roku.

(10) Porezni obaveznik koji dohodak od nesamostalne djelatnosti ostvaruje izravno iz inostranstva dužan je na taj dohodak sam obračunati akontaciju poreza od nesamostalne djelatnosti na način iz st. (1) do (6) ovoga člana i uplatiti je u roku od pet dana od dana kada je primio dohodak“.

Član 48.

„Ministar će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti sljedeće podzakonske akte:

1) Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dohodak, kojim će se detaljnije propisati način utvrđivanja porezne osnovice, oblik i način izdavanja porezne kartice, oblik, sadržaj i način vođenja poslovnih knjiga i evidencija, način vršenja godišnjeg obračuna pore-

za na dohodak te sačinjavanja i podnošenja godišnje prijave,

2) Propis o obračunu ubrzane amortizacije,
3) Propis o utvrđivanju kriterija za plaćanje poreza na dohodak u godišnjem paušalnom iznosu".

Član 49.

„U cilju omogućavanja pravilne primjene člana 10. stav 1. i člana 27. ovoga Zakona, svi poslodavci su dužni do dana stupanja na snagu odnosno najkasnije do početka primjene ovoga zakona mjesečne plate svojim zaposlenicima obračunavati i u poreznim evidencijama i izvještajima iskazivati u bruto-iznosima. Poslodavci koji do početka primjene Zakona o porezu na dohodak ne pređu na utvrđivanje plata svojih zaposlenika u bruto iznosu, dužni su obračun doprinosa i poreza na platu vršiti na osnovu bruto iznosa plate koji bi se utvrdio preračunavanjem postojeće ugovorene neto plate u bruto platu po sljedećoj formuli:

$$Bruto = \frac{Neto\ plata\ zaposlenika\ x \left(\frac{100}{95}\right)}{\frac{100 - zbirna\ stopa\ doprinosa\ iz\ plate}{100}}$$

D. Poslovnik Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", broj: 40/10)

Član 41.
Rješenje o odbacivanju zahtjeva

Kad Sud na sjednici bez javne rasprave donosi rješenje o odbacivanju zahtjeva pridržavat će se razloga navedenih u članu 26. stav 1. Zakona i rješenje zasnivati na samo jednom razlogu, ukoliko Sud ne odluči drugačije.

Ako ne postoje druge procesne pretpostavke za odlučivanje o biti stvari, osim onih izričito navedenih u stavu 1. člana 26. Zakona, u rješenju se izričito navodi o kojim se procesnim pretpostavkama radi. Te druge pretpostavke mogu biti, posebno:

- da u ostavljenom roku podnosilac nije otklonio nedostatke na koje mu je ukazano ili ih nije otklonio onako kako mu je naloženo,
- da osporeni opći akt nije na snazi,
- da se radi o zahtjevu o kojem je Sud već odlučio ili da se radi o zahtjevu iste pravne i činjenične prirode u kojem je Sud već zauzeo stanovište i sl.

Kad Sud odbacuje zahtjev zbog nenadležnosti, Sud može na prijedlog sudije izvjestioca odlučiti da li postoje ralozi za postupanje u skladu sa stavom 2. člana 26. Zakona.

E. Odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj: AP-2840/13 od 12.02. 2014. godine
Presuda Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: U-12/14 Od 09.12.2014. godine, „Službene novine Federacije BiH", broj: 15/15.

7. Činjenično stanje i stav Ustavnog suda Federacije

Ustavni sud Federacije je u provedenom postupku razmotrio navode

podnosioca zahtjeva, odgovora na zahtjev te činjenice iz dokumentacije u spisu predmeta. Ovaj sud je posebno imao u vidu Presudu Ustavnog suda Federacije, broj: U-12/14 od 09.12.2014. godine, kojom je nakon održane javne rasprave 09. 12.2014. godine, te prezentiranja izjava i dokaza stranaka u postupku, utvrđeno da odredbe čl. 4. i 9., člana 10 stav 1. i člana 27. Zakona o porezu na dohodak nisu u nesaglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine. U spomenutoj Presudi je posebno istaknuto da je riječ o sistemskom zakonu kojim se provodi finansijska i fiskalna politika u Federaciji Bosne i Hercegovine, da njegov *ratio legis* niti njegov cilj nije ni izravno ni neizravno umanjenje plata bilo koje kategorije obaveznika poreza na dohodak, pa tako ni plata sudija. Predmet regulisanja tog Zakona nije određivanje visine plata poreskih obaveznika, već određivanje visine i načina naplate poreza na dohodak.

Visina plata sudija u Federaciji Bosne i Hercegovine utvrđena je posebnim zakonom, a to je Zakon o platama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine i na taj se Zakon referira u prvom stavu Amandmana CVI, pa se upravo zato zaštitne odredbe tog Amandmana i odnose na taj Zakon, odnosno na zakone čiji bi predmet regulisanja bile plate sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine. Amandman CVI je donesen kako bi se stvorio ustavni osnov za korekciju plata sudija i tužilaca, nakon što je Upravni odbor za implementaciju mira u svom Kominikeu od 24. jula 2005. godine iskazao zabrinutost „zbog izazova fiskalne održivosti sa kojim se suočavaju vlasti u Bosni i Hercegovini, naročito na entitetskom nivou“, te nakon što je Visoki predstavnik UN za Bosnu i Hercegovinu, prihvatajući preporuke Radne skupine, koju su činili predstavnici ministarstava pravde entiteta i Bosne i Hercegovine, Pravosudne komisije Brčko Distrikta, Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine, kao i udruženja sudija i tužilaca u oba entiteta, prema kojima bi plate za sudije i tužioce trebale biti „umjereno umanjene“, odlučio donijeti Zakon o platama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Amandman je, dakle, bilo neophodno donijeti kako bi se, sa ustavne razine, omogućilo jednokratno umanjenje plata sudija i tužilaca, koje je u odnosu na raniji Zakon o sudskoj i tužilačkoj funkciji u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH, br.: 22/00, 20/01, 37/01, 57/01, 63/03 i 78/04) nastupilo donošenjem Zakona o platama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine. Da je to tako, jasno svjedoči činjenica da su oba akta Visokog predstavnika UN, onaj kojim je donesen Amandman CVI i onaj kojim je donesen Zakon, objavljena jedan iza drugog, respektivno, u istom službenom glasilu i to u „Službenim novinama Federacije BiH“, broj:72/05.

Stoga su odredbe Amandmana, razlogom njihova donošenja, pa time i svojim smislom, u cijelosti u vezi sa Zakonom o platama sudija i tužilaca u Federaciji: stav prvi zato što se u njemu govori o umanjenju „zakonom donesenim do 10. januara 2006. godine“, a to je nedvosmisleno Zakon o platama sudija i tužilaca, a drugi i treći stav zato što se u njima referiše na stav prvi. Prema tome

se i buduće umanjenje („na bilo koji način ili u bilo kojem obliku, direktno ili indirektno“) od kojeg Amandman zaštićuje plate sudija očigledno odnosi na umanjenje koje bi nastalo izmjenama toga Zakona ili donošenjem novog zakona, ali zakona čiji bi predmet regulisanja bile plate nosilaca sudijske i tužilačke funkcije, a ne zakona kojim se reguliše način naplate poreza na dohodak za sve obaveznike tog poreza u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Imajući u vidu sve izloženo, Ustavni sud Federacije smatra da se visina plate sudija primjenom osporenih odredaba Zakona o porezu na dohodak, ne može smatrati umanjenjem plata u smislu u kojem o tome govore zaštitne odredbe Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine. Utoliko prije, što je do faktičkog umanjenja plata sudija, samo na godišnjoj razini i time naizgled neizravno, dolazilo i za primjene ranijih propisa o oporezivanju.

Kad je u pitanju član 10. st. (2), (3) i (4) osporenog Zakona, treba istaći da je riječ o dopunskim eksplikativnim odredbama koje na jedan način pojašnjavaju stav 1. ovog člana. Tako se u stavu 2. utvrđuje šta se smatra oporezivim prihodom od nesamostalne djelatnosti, u stavu 3. se utvrđuje šta po osnovu nesamostalne djelatnosti ulazi u dohodak, dok se u stavu 4. utvrđuje vrsta prihoda koji ne ulazi u dohodak od nesamostalne djelatnosti i koji na taj način ne podliježu oporezivanju. Slijedom navedenog, nema argumenata u prilog eventualnoj neustavnosti odredaba st. (2), (3) i (4), člana 10., kojim je propisano pojašnjenje, odnosno primjena stava 1., utoliko prije što se te odredbe primjenjuju na sve obaveznike poreza na dohodak.

Za osporene odredbe člana 48. i 49. Zakona nisu istaknuti nikakvi argumenti niti su ponuđeni bilo kakvi dokazi koji bi govorili u prilog neustavnosti tih odredaba. Analizom člana 48. može se utvrditi da se radi o zakonskoj odredbi kojom se resorni ministar ovlašćuje a stavlja mu se i u obavezu donošenje podzakonskih akata koji su neophodni za provođenje Zakona o porezu na dohodak, pa iz tih razloga smatramo da ustavnost te odredbe nije upitna.

Isto se može reći i u pogledu odredbe člana 49. koja je sama po sebi provedbenog karaktera, jer propisuje obavezujuću instrukciju za poslodavce u pogledu primjene odredbe člana 10. stav 1. i člana 27. osporenog Zakona kako bi se način obračuna mjesečne plate zaposlenicima i njeno iskazivanje u poreznim evidencijama i izvještajima usaglasili sa zakonom. Ukoliko neki poslodavac nije postupao prema ovoj odredbi, odnosno ukoliko obračun plate nije vršen na način kako je to propisano spomenutim članom, onda se van svake sumnje radi o pogrešnoj primjeni materijalnog prava, a ne o neustavnosti same odredbe Zakona.

Kako je Ustavni sud Federacije Presudom broj: U-12/14 od 9.12. 2014 godine već odlučio o ustavnosti čl. 4. i 9., članka 10. stav 1. i člana 27. Zakona o porezu na dohodak za koji se također traži ocjena ustavnosti, to je u skladu sa članom 41. stav 2 alineja 3. Poslovnika Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 40/10) odlučio kao u stavu 2. donesene odluke.

Ovu presudu Ustavni sud Fede-

racije donio je većinom glasova u sastavu: dr. sc. Kata Senjak, Predsjednica Suda, Sead Bahtijarević, Vesna Budimir, Mirjana Čučković, Domin Malbašić i prof. dr. Edin Muminović, sudije Suda.

Broj:U-26/14
18.03.2015.godine
S a r a j e v o

Predsjednica
Ustavnog suda Federacije
Bosne i Hercegovine
Kata Senjak,s.r.

.....

241

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o ustavnom pitanju koje mu je predočio Kantonalni sud u Goraždu, u svezi s utvrđivanjem ustavnosti odredaba članka 4., 9., 10., 27., 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak, na temelju članka IV.C.3.10.(4) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj dana 18.03.2015. godine, **donio je**

P R E S U D U

Utvrđuje se da su odredbe članka 10. st. (2), (3) i (4), čl. 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH“, br.: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13) u suglasnosti s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Odbacuje se zahtjev za postavljeno ustavno pitanje Kantonalnog suda u Goraždu u svezi utvrđivanja ustavnosti odredaba čl. 4. i 9., članka 10. stavak 1. i članka 27. Zakona o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH“, br.: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13), jer je o ustavnosti navedenih odredaba Sud odlučio presudom u predmetu broj: U-12/14, od 09.12.2014. godine.

Presudu objaviti u „Službenim novinama Federacije BiH“ i „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

O b r a z l o ž e nj e

1. Podnositelj zahtjeva i predmet zahtjeva

Kantonalni sud u Goraždu (u daljnjem tekstu: podnositelj zahtjeva) predočio je Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud Federacije) dana 09.05.2014. godine ustavno pitanje koje se odnosi na utvrđivanja ustavnosti čl. 4., 9., 10., 27., 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak (u daljnjem tekstu: osporeni članci Zakona).

Podnositelj zahtjeva je ustavno pitanje predočio na temelju članka IV.C. 3.10.(4) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

2. Stranke u postupku

Stranke u postupku u ovom predmetu, na temelju članka 39. stavak 2. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 6/95 i 37/03) su Kantonalni sud u Goraždu, Aida Salčinović-Kuljanin iz Sarajeva, kao tužitelj u sudskom postupku pred Kantonalnim sudom u Goraždu, Kanton Sarajevo, kao tuženi u navedenom sudskom postupku i Zastupnički dom i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, kao donositelj osporenih članaka Zakona.

3. Bitni navodi na kojima se temelji ustavno pitanje

Podnositelj zahtjeva navodi da se

pred Kantonalnim sudom u Goraždu vodi parnični postupak po tužbi tužiteljice Aide Salčinović-Kuljanin iz Sarajeva, ul. Kalemova br. 1, koju zastupaju Mustafa Bračković i Džemo Hadžiomerović odvjetnici iz Sarajeva, protiv tuženog Kantona Sarajevo, koga zastupa zakonski zastupnik Pravobraniteljstvo Kantona Sarajevo, radi isplate razlike plaće u iznosu 4.883, 50 KM. Navodi da je Općinski sud u Sarajevu presudom broj: 65 0 Rs 2628322 12 Rs od 19.12.2012. godine obvezao tuženog da tužitelju isplati iznos od 4.883, 50 KM iz osnova umanjenja plaće za razdoblje od svibnja 2009. godine do prosinca 2011. godine, sa zakonskim zateznim kamatama od dospjelosti pojedinačnih mjesečnih iznosa do isplate, te da mu naknadi pripadajuće troškove postupka, sve u roku od 15 dana.

Kanton Sarajevo je putem zakonskog zastupnika izjavio žalbu, koju je Kantonalni sud u Goraždu odbio i prvostupanjsku presudu potvrdio presudom broj:05 0 Rs 000456 13 Rsž od 07.06.2013. godine. Protiv navedene presude Kantonalnog suda u Goraždu, Kanton Sarajevo je izjavio apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine. Odlučujući o apelaciji Kantona Sarajevo, Ustavni sud Bosne i Hercegovine je odlukom broj: Ap-2840/13 od 12.02.2014. godine utvrdio povredu prava na pravično suđenje iz članka II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine, ukinuo drugostupanjsku presudu i predmet vratio Kantonalnom sudu u Goraždu, s nalogom da po žurnom postupku donese novu odluku i u roku od šest mjeseci obavijesti Ustavni sud Bosne i Hercegovine o poduzetim mjerama.

Kantonalni sud u Goraždu je u postupku rješavanja po žalbi tuženika, rješenjem broj: 05 0 Rs 000456 14 Rsž 2 od 03.04.2014.godine postupak prekinuo i predočio Ustavnom sudu Federacije ustavno pitanje koje glasi: „da li su odredbe čl. 4., 9., 10., 27., 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak u suglasnosti s odredbama Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 72/05)“.

Podnositelj zahtjeva navodi Amandman CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, zatim članak IV.C.7. stavak 1. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojima je utvrđeno da plaće i druge naknade sucu ne mogu biti umanjene za vrijeme vršenja sudačke funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka sukladno zakonu.

Podnositelj zahtjeva navodi visine plaća sudaca, koje su propisane Zakonom o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br.: 72/05, 22/09 i 53/13), koji je stupio na snagu 01.01.2006. godine. Plaće propisane navedenim zakonom su tužiteljici isplaćivane do siječnja 2009. godine, kada je stupio na snagu Zakon o porezu na dohodak, koji je kasnije mijenjan i dopunjavan. Primjenom osporenih odredaba Zakona tužiteljici su isplaćivane umanjene plaće za mjesečne iznose kako je to utvrđeno prvostupanjskom presudom.

Kako bi Kantonalni sud u Goraždu mogao donijeti odluku po žalbi tuženika protiv prvostupanjske presude, predlaže Ustavnom sudu Federacije da donese presudu kojom će utvrditi da li su osporene odredbe Zakona u suglasnosti s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

4. Bitni navodi odgovora na zahtjev

Ustavni sud Federacije je dana 28.05.2014. godine sukladno članku 16.

Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine, pozvao Kanton Sarajevo, putem Pravobraniteljstva Kantona, Aidu Salčinović-Kuljanin iz Sarajeva i Zastupnički dom i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, da kao stranke u postupku dostave odgovor na navode zahtjeva Kantonalnog suda u Goraždu, u roku od 30 dana.

U odgovoru na zahtjev koji je dana 23.06.2014. godine dostavilo Pravobraniteljstvo Kantona Sarajevo, ističe se da Zakon o porezu na dohodak, koji je donesen skoro tri godine nakon donošenja Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, nije imao za cilj smanjene plaća poreznih obveznika, a samim tim i tužitelja kao nositelja sudačke funkcije. Ističu da je cilj Zakona o porezu na dohodak regulativa poreza na dohodak, odnosno određivanje obveze plaćanja poreza u okviru usvajanja financijske politike Europske unije, a za čiju osnovicu služi upravo neumanjena plaća. Navode da se ovdje zapravo radilo o prelasku na novi obračun isplate poreza kao sasvim novom i do tada nepoznatom načelu po kom je isplata poreza uvijek obveza onoga tko ostvaruje prihod, odnosno uposlenika. Naglašavaju općepoznatu činjenicu da u Europskoj uniji svi ostvaritelji plaća snose obvezu plaćanja poreza na dohodak, te da nitko ne može biti oslobođen te obveze. Smatraju da, ukoliko bi se mijenjale odredbe Zakona o porezu na dohodak, iz navedenih razloga, došlo bi do izlaska iz okvira pravnih pravila Europske unije.

Pravobraniteljstvo Kantona Sarajevo smatra da osporeni članci Zakona nisu nesuglasni s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine i navedenim Amandmanom na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine. Navode da se osporenim člankom 4. Zakona regulira za koje djelatnosti se oporezuju dohoci, a u koje spadaju i nesamostalne djelatnosti koje podrazumijevaju i sudačku funkciju. Člankom 9. se tretira postotak poreza, člankom 10. se pojašnjava šta se sve smatra prihodom od nesamostalne djelatnosti, člankom 27. se regulira postupak utvrđivanja naplate poreza, člankom 48. se regulira donošenje podzakonskih akata, a člankom 49. se definira pravilna primjena članka 10. stavak 1. i članka 27. Ističu da iz navedenih odredbi proizlazi da su porezni obveznici sve osobe koje ostvaruju dohodak od bilo koje djelatnosti, pa i sudačke.

Naglašavaju da osporeni članci Zakona ne diraju u plaće. Plaće predstavljaju jednu, a porez na dohodak sasvim drugu kategoriju. Pozivaju se na odluku Ustavnog suda Bosne i Hercegovine AP-2840/13 od 12.02.2014. godine, odnosno citiraju dio obrazloženja koje glasi: „niti jednom odredbom ovog Zakona nije predviđena mogućnost isključenja bilo koje kategorije uposlenika od obveze plaćanja poreza na dohodak, pa tako ni sudaca“. Navode još da u slučaju kada bi suci bili izuzeti od obveze plaćanja poreza na dohodak, dovela bi se u pitanje primjena odredbi Zakona o porezu na dohodak, koje su predmetom ocjenjivanja. Na taj način bi preostali uposlenici sa svojim subjektivnim građanskim pravima u pogledu prava iz radnog odnosa bili dovedeni u neravnopravan i diskriminirajući položaj u odnosu na suce, a što bi bilo protivno članku II točka 4. Ustava Bosne i Hercegovine, odnosno jednakosti u pravima, bez diskriminacije, po bilo kom osnovu. Također bi bila povrijeđena prava iz Konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda s pri-

padajućim Protokolima. Na temelju izloženog, Pravobraniteljstvo Kantona Sarajevo smatra da su osporeni članci Zakona u cijelosti sukladni Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine i amandmanima na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine.

Aida Salčinović-Kuljanin, Zastupnički dom i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine nisu dostavili odgovor na navode zahtjeva Kantonalnog suda u Goraždu.

5. Sjednica Suda bez javne rasprave

Ustavni sud Federacije je sukladno članku 13. stavak 1. Poslovnika Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", broj: 40/10), dana 18.03.2015. godine održao sjednicu bez javne rasprave na kojoj je razmotrio činjenice i navode u zahtjevu i odgovor na zahtjev Kantona Sarajevo. Isto tako, izvršen je uvid u Presudu ovog suda broj:U-12/14 od 09.12.2014. godine, koja je objavljena u „Službenim novinama Federacije BiH", broj: 15/15, a u svezi koje je nakon održane javne rasprave dana 09.12.2014. godine, odlučeno da odredbe osporenih čl. 4., 9., 10. stavak 1. i članka 27. Zakona o porezu na dohodak nisu u nesuglasnosti s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

6. Relevantno pravo

A. Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Član IV.C.3.10.(4)

(4) Ustavni sud odlučuje i o ustavnim pitanjima koja mu predoči Vrhovni sud ili neki kantonalni sud a koja se pojave u tijeku postupka pred tim sudom.

B. Amandmani na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Amandman LX

Članak IV.C.7. mijenja se i glasi:

"1. Plaća i druge naknade sucu ne mogu biti umanjeni za vrijeme vršenja sudačke funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka sukladno sa zakonom.

2. Plaća i drugi uslovi obavljanja funkcije, uključujući i imunitet, za sve suce sudova Federacije utvrđuju se zakonom."

Amandman LXII

Članak V.11. Ustava Federacije mijenja se i glasi:

„3. Plaća iidruge naknade sucu ne mogu biti umanjeni za vrijeme vršenja sudačke funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka sukladno sa zakonom".

Amandman LXIII

Članak VI.7. Ustava Federacije mijenja se i glasi:

„4. ...Plaća i druge naknade sucu ne mogu biti umanjeni za vrijeme vršenja sudačke funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka sukladno sa zakonom."

Amandman CVI

Iza članka IX.11.e, dodaje se novi članak IX.11.f, koji glasi:

Članak IX.11.f.

(1) „Kao izuzetak od načela iz stavka 1.

članka IV.C.7. stavak 3., članka V.4. 11. i stavka 4. članka VI.7. ovog Ustava, plaća i/ili druge naknade sucu mogu biti umanjeni zakonom donesenim do 10. siječnja 2006. godine.

(2) Umanjenje iz stavka 1. ovog člana može se izvršiti samo jednom.

(3) Stavci 1. i 2. ovog članka ne mogu se tumačiti tako da je na bilo koji način ili u bilo kojem obliku, direktno ili indirektno, dozvoljeno neko drugo umanjenje plaće i/ili drugih naknada sucu zaštićenih stavkom 1. članka IV.C.7., stavkom 3. članka V.4.11. i stavkom 4. članka VI.7. ovog Ustava".

C. Zakon o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH", broj: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13)

Članak 4.

„Porezom na dohodak oporezuju se dohoci koje porezni obveznik ostvari:

1) od nesamostalne djelatnosti;
2) od samostalne djelatnosti;
3) od imovine i imovinskih prava;
4) od ulaganja kapitala"

Članak 9.

„Porez na dohodak plaća se po stopi od 10%."

Članak 10.

(1) „Prihodom od nesamostalne djelatnosti smatra se bruto plaća koju uposleniku uplaćuje poslodavac na temelju ugovora o radu odnosno radnog odnosa ili daje u stvarima, koristima, protuuslugama ili u vidu premija i drugih prihoda za rad obavljen po njegovim uputama, osim prihoda iz čl. 5. i 6. ovog zakona".

(2) Oporezivim prihodima od nesamostalne djelatnosti smatraju se i :

1) dodatni prihodi po osnovu naknada, pomoći i sl. koje poslodavac isplati uposlenicima iznad unosa utvrđenih Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak,
2) plaće koje umjesto poslodavca isplati druga osoba,
3) zaostale plaće odnosno razlike plaća koje se odnose na protekla porezna razdoblja, a koja se uposleniku ili bivšem uposleniku isplaćuju u tekućem poreznom periodu na osnovu sudske presude, osim iznosa zateznih kamata koje se u ovom slučaju ne smatraju oporezivim prihodom od nesamostalne djelatnosti.
4) svi drugi prihodi po osnovu i u svezi s nesamostalnom djelatnošću.

(3) Koristi koje su primljene po osnovu nesamostalne djelatnosti ulaze u dohodak, i to:

1) korištenje vozila i drugih sredstava za osobne potrebe,
2) smještaj, hrana kao i korištenje dugih dobara i usluga koji su besplatni ili po cijeni koja je niža od tržišne cijene,
3) odobreni beskamatni krediti ili krediti sa kamatnom stopom koja je niža od tržišne kamatne stope,
4) Izmirivanje osobnih troškova od strane poslodavca

5) izmirivanje ili oprost dužničke obveze od strane poslodavca.

(4) Prihodi koji ne ulaze u dohodak od nesamostalne djelatnosti i koji ne podliježu oporezivanju su:

1) pomoć za gubitke nastale kao posljedica elementarnih nepogoda i pomoći po osnovu ozljeda i bolesti koje isplaćuje poslodavac uposleniku ili članu njegove obitelji, isplaćene do visine utvrđene posebnim propisima,
2) hrana koju poslodavac obezbjeđuje uposlenicima u svojim prostorijama do vrijednosti naknade za topli obrok, koja je utvrđena posebnim propisima,
3) smještaj koji poslodavac obezbjeđuje uposleniku na mjestu gdje se obavlja djelatnost, ako je neophodno korištenje smještaja za uposlenika radi obavljanja radnog zadatka,
4) smještaj i plaćanje troškova smještaja osiguranog za javne dužnosnike uposlene u diplomatskim i konzularnim predstavništvima u inozemstvu, i druge naknade isplaćene do visine utvrđene posebnim propisima,
5) poklon(i) koje poslodavci daju uposleniku jedanput ili više puta tijekom poreznog perioda povodom državnih i/ili vjerskih praznika ili jubileja tvrtke, čija ukupna vrijednost nije viša od 30% prosječne mjesečne neto plaće isplaćene u Federaciji prema posljednjem objavljenom podatku nadležnog organa za statistiku.
6) otpremnine u slučaju otkaza ugovora o radu, sukladno sa člankom 100. Zakona o radu („Službene novine Federacije BiH“, br.: 43/99, 32/00 i 29/03) i Općim kolektivnim ugovorom.

Članak 27.

(1) „Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti obračunava se i obustavlja pri svakoj isplati plaće i/ili oporezive naknade, prema propisima koji se primjenjuju na dan isplate, a uplaćuje se istog dana ili prvog dana po izvršenoj isplati plaće i/ili oporezive naknade.
(2) Obračun, obustavu i uplatu akontacije poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti vrši poslodavac ili sam obveznik poreza. Obveznik poreza na dohodak je uposlenik.
(3) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti, koji se ostvaruje kod poslodavca kojem je uposlenik dostavio svoju poreznu karticu, obračunava se mjesečno od porezne osnovice koju čine svi oporezivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je uposlenik ostvario kod tog poslodavca u tom mjesecu, umanjeni za plaćene rashode iz članka 11. ovoga zakona, i za iznos mjesečnih osobnih odbitaka iz članka 24. st. (1) i (2) ovoga zakona, primjenom stope iz članka 9. ovoga zakona.
(4) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti, koji se ostvaruje kod poslodavca kojem uposlenik nije dostavio svoju poreznu karticu, obračunava se mjesečno od porezne osnovice koju čine svi oporezivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je uposlenik ostvario kod tog poslodavca u tom mjesecu, umanjeni za plaćene rashode iz članka

11. ovoga zakona, primjenom stope od 10%.

(5) Iznimno, uposlenicima – rezidentnim poreznim obveznicima iz članka 2. stavak (4) ovog zakona, koji dohodak ostvaruju kod poslodavaca pravnih i fizičkih osoba koje imaju sjedište na području Federacije, akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti obračunava se i plaća na poreznu osnovicu koju čine svi oporezivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je uposlenik ostvario kod tog poslodavca u tom mjesecu, a umanjeni za plaćene rashode iz članka 11, ovog zakona i za iznos mjesečnih osobnih odbitaka iz članka 24. st. (1) i (2) ovog zakona.

(6) Porez na dohodak po osnovi nesamostalne djelatnosti koji se obračunava na ostvareni dohodak za rad koji u jednom mjesecu nije trajao dulje od 10 dana, odnosno 80 sati, a za koji isplaćeni dohodak ne iznosi više od 250,00 KM, obračunava se po stopi od 10%, bez umanjenja za osobne odbitke iz članka 24. ovoga zakona.

(7) Obustavljeni, odnosno odbijeni i uplaćeni porez iz stavka (5) ovoga članka smatra se konačno utvrđenim porezom za porezno razdoblje, te porezni obveznik za taj dohodak nije dužan podnijeti godišnju poreznu prijavu. Porezni obveznik, ukoliko želi ostvariti pravo na osobni odbitak, može taj dohodak i uplaćene iznose akontacije poreza unijeti u godišnju poreznu prijavu.

(8) Strane organizacije koje ne uživaju diplomatski imunitet u Federaciji i uposlenici tih organizacija koji imaju sjedište, odnosno prebivalište u Federaciji dužni su pri isplati dohotka od nesamostalne djelatnosti uposlenim građanima ili stranim državljanima obračunati porez po odbitku sukladno st. (1) do (6) ovoga članka i uplatiti ga u zakonom propisanome roku.

(9) Porezni obveznik koji je uposlen u diplomatskom ili konzularnom predstavništvu druge države, u međunarodnoj organizaciji ili u predstavništvu ili organizaciji koja na teritoriju Federacije ima diplomatski imunitet, kada je obveznik poreza i prema ovomu zakonu, dužan je sam obračunati akontaciju poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti prema odredbama st. (1) do (5) ovoga članka i uplatiti je na propisani račun u zakonom propisanom roku.

(10) Porezni obveznik koji dohodak od nesamostalne djelatnosti ostvaruje izravno iz inozemstva dužan je na taj dohodak sam obračunati akontaciju poreza od nesamostalne djelatnosti na način iz st. (1) do (6) ovoga članka i uplatiti je u roku od pet dana od dana kada je primio dohodak“.

Članak 48.

„Ministar će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti sljedeće podzakonske akte:

Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dohodak, kojim će se detaljnije propisati način utvrđivanja porezne osnovice, oblik i način izdavanja porezne kartice, oblik, sadržaj i način vođenja poslovnih knjiga i evidencija, način vršenja godišnjeg obračuna poreza na dohodak te sačinjavanja i podnošenja godišnje prijave,

1) Propis o obračunu ubrzane amortizacije,
2) Propis o utvrđivanju kriterija za plaćanje poreza na dohodak u godišnjem paušalnom iznosu".

Članak 49.

„U cilju omogućavanja pravilne primjene članka 10. stavka 1. i članka 27. ovoga zakona, svi poslodavci su dužni do dana stupanja na snagu odnosno najkasnije do početka primjene ovoga Zakona mjesečne plaće svojim uposlenicima obračunavati i u poreznim evidencijama i izvješćima iskazivati u bruto-iznosima. Poslodavci koji do početka primjene Zakona o porezu na dohodak ne pređu na utvrđivanje plaća svojih uposlenika u bruto iznosu, dužni su obračun doprinosa i poreza na platu vršiti na osnovu bruto iznosa plaće koji bi se utvrdio preračunavanjem postojeće ugovorene neto plaće u bruto plaću po slijedećoj formuli:

$$Bruto = \frac{Neto\ plaća\ uposlenika\ x \left(\frac{100}{95}\right)}{\frac{100 - zbrina\ stopa\ doprinosa\ iz\ plaće}{100}}$$

D. Poslovnik Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", broj: 40/10)

Članak 41.
Rješenje o odbacivanju zahtjeva

Kad Sud na sjednici bez javne rasprave donosi rješenje o odbacivanju zahtjeva pridržavat će se razloga navedenih u članku 26. stavak 1. Zakona i rješenje temeljiti na samo jednom razlogu, ukoliko Sud ne odluči drugačije.

Ako ne postoje druge procesne pretpostavke za odlučivanje o biti stvari, osim onih izričito navedenih u stavku 1. članka 26. Zakona, u rješenju se izričito navodi o kojim se procesnim pretpostavkama radi. Te druge pretpostavke mogu biti, posebice:

- da u ostavljenom roku podnositelj nije otklonio nedostatke na koje mu je ukazano ili ih nije otklonio onako kako mu je naloženo,
- da osporeni opći akt nije na snazi,
- da se radi o zahtjevu o kojem je Sud već odlučio ili da se radi o zahtjevu iste pravne i činjenične prirode u kojem je Sud već zauzeo stanovište i sl.

Kad Sud odbacuje zahtjev zbog nenadležnosti, Sud može na prijedlog suca izvjestitelja odlučiti da li postoje razlozi za postupanje sukladno stavku 2. članka 26. Zakona

E. Odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj: AP-2840/13 od 12.02. 2014. godine
Presuda Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: U-12/14 od09.12.2014. godine, „Službene novine Federacije BiH", broj: 15/15.

7. Činjenično stanje i stav Ustavnog suda Federacije

Ustavni sud Federacije je u provedenom postupku razmotrio navode podnositelja zahtjeva, odgovora na zahtjev te činjenice iz dokumentacije u spisu predmeta. Ovaj sud je posebno imao u vidu Presudu Ustavnog suda Federacije, broj: U-12/14 od 09.12.2014. godine, koj-

om je nakon održane javne rasprave 09. 12.2014. godine, te prezentiranja izjava i dokaza stranaka u postupku, utvrđeno da odredbe čl. 4. i 9., članka 10 stavak 1. i članka 27. Zakona o porezu na dohodak nisu u nesuglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine. U spomenutoj Presudi je posebice istaknuto da je riječ o sistemskom zakonu kojim se provodi financijska i fiskalna politika u Federaciji Bosne i Hercegovine, da njegov *ratio legis* niti njegov cilj nije ni izravno ni neizravno umanjenje plaća bilo koje kategorije obveznika poreza na dohodak, pa tako ni plaća sudaca. Predmet reguliranja tog Zakona nije određivanje visine plaća poreskih obveznika, već određivanje visine i načina naplate poreza na dohodak.

Visina plaća sudaca u Federaciji Bosne i Hercegovine utvrđena je posebnim zakonom, a to je Zakon o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine i na taj se Zakon referira u prvom stavku Amandmana CVI, pa se upravo zato zaštitne odredbe tog Amandmana i odnose na taj Zakon, odnosno na zakone čiji bi predmet reguliranja bile plaće sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Amandman CVI je donesen kako bi se stvorio ustavni temelj za korekciju plaća sudaca i tužitelja, nakon što je Upravni odbor za implementaciju mira u svom Kominikeu od 24. lipnja 2005. godine iskazao zabrinutost „zbog izazova fiskalne održivosti sa kojim se suočavaju vlasti u Bosni i Hercegovini, naročito na entitetskom nivou“, te nakon što je Visoki predstavnik UN za Bosnu i Hercegovinu, prihvatajući preporuke Radne skupine, koju su činili predstavnici ministarstava pravde entiteta i Bosne i Hercegovine, Pravosudnog povjerenstva Brčko Distrikta, Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine, kao i udruga sudaca i tužitelja u oba entiteta, prema kojima bi plaće za suce i tužitelje trebale biti „umjereno umanjene“, odlučio donijeti Zakon o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Amandman je, dakle, bilo neophodno donijeti kako bi se, sa ustavne razine, omogućilo jednokratno umanjenje plaća sudaca i tužitelja, koje je u odnosu na raniji Zakon o sudbenoj i tužiteljskoj funkciji u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH, br.: 22/00, 20/01, 37/01, 57/01, 63/03 i 78/04) nastupilo donošenjem Zakona o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Da je to tako, jasno svjedoči činjenica da su oba akta Visokog predstavnika UN, onaj kojim je donesen Amandman CVI i onaj kojim je donesen Zakon, objavljena jedan iza drugog, respektivno, u istom službenom glasilu i to u „Službenim novinama Federacije BiH“, broj:72/05.

Stoga su odredbe Amandmana, razlogom njihova donošenja, pa time i svojim smislom, u cijelosti spregnute sa Zakonom o plaćama sudaca i tužitelja u Federaciji: stavak prvi zato što se u njemu govori o umanjenju „zakonom donesenim do 10. siječnja 2006. godine“, a to je nedvojbeno Zakon o plaćama sudaca i tužitelja, a drugi i treći stavak zato što se u njima referira na stavak prvi. Prema tome se i buduće umanjenje („na bilo koji način ili u bilo kojem obliku, direktno ili indirektno“) od kojeg Amandman zaštićuje plaće sudaca očigledno odnosi na umanjenje koje bi nastalo izmjenama

toga Zakona ili donošenjem novog zakona, ali zakona čiji bi predmet reguliranja bile plaće nositelja sudbene i tužiteljske funkcije, a ne zakona kojim se regulira način naplate poreza na dohodak za sve obveznike tog poreza u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Imajući u vidu sve izloženo, Ustavni sud Federacije smatra da se visina plaće sudaca primjenom osporenih odredaba Zakona o porezu na dohodak, ne može smatrati umanjenjem plaća u smislu u kojem o tome govore zaštitne odredbe Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine. Utoliko prije, što je do faktičkog umanjenja plaća sudaca, samo na godišnjoj razini i time naizgled neizravno, dolazilo i za primjene ranijih propisa o oporezivanju.

Kad je u pitanju članak 10. st. (2), (3) i (4) osporenog Zakona, treba istaći da je riječ o dopunskim eksplikativnim odredbama koje na jedan način pojašnjavaju stavak 1. ovog članka. Tako se u stavku 2. utvrđuje šta se smatra oporezivim prihodom od nesamostalne djelatnosti, u stavku 3. se utvrđuje šta po osnovu nesamostalne djelatnosti ulazi u dohodak, dok se u stavku 4. utvrđuje vrsta prihoda koji ne ulazi u dohodak od nesamostalne djelatnosti i koji na taj način ne podliježu oporezivanju. Slijedom navedenog, nema argumenata u prilog eventualnoj neustavnosti odredaba st. (2), (3) i (4), članka 10., kojim je propisano pojašnjenje, odnosno primjena stavka 1., utoliko prije što se te odredbe primjenjuju na sve obveznike poreza na dohodak.

Za osporene odredbe članka 48. i 49. Zakona nisu istaknuti nikakvi argumenti niti su ponuđeni bilo kakvi dokazi koji bi govorili u prilog neustavnosti tih odredaba. Analizom članka 48. može se utvrditi da se radi o zakonskoj odredbi kojom se resorni ministar ovlašćuje a stavlja mu se i u obavezu donošenje podzakonskih akata koji su neophodni za provođenje Zakona o porezu na dohodak, pa iz tih razloga smatramo da ustavnost te odredbe nije upitna.

Isto se može reći i u pogledu odredbe članka 49. koja je sama po sebi provedbenog karaktera, jer propisuje obvezujuću instrukciju za poslodavce u pogledu primjene odredbe članka 10. stavak 1. i članka 27. osporenog Zakona kako bi se način obračuna mjesečne plaće uposlenicima i njeno iskazivanje u poreznim evidencijama i izvješćima usuglasili sa zakonom. Ukoliko neki poslodavac nije postupao prema ovoj odredbi, odnosno ukoliko obračun plaće nije vršen na način kako je to propisano spomenutim člankom, onda se van svake sumnje radi o pogrešnoj primjeni materijalnog prava , a ne o neustavnosti same odredbe Zakona.

Kako je Ustavni sud Federacije Presudom broj: U-12/14 od 9.12.2014 godine već odlučio o ustavnosti čl. 4. i 9., članka 10. stavak 1. i članka 27. Zakona o porezu na dohodak za koji se također traži ocjena ustavnosti, to je sukladno članku 41. stavak 2. alineja 3. Poslovnika Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 40/10) odlučio kao u stavku 2. donesene odluke.

Ovu presudu Ustavni sud Federacije donio je većinom glasova u sastavu: dr. sc. Kata Senjak, Predsjednica Suda, Sead Bahtijarević, Vesna Budimir,

Mirjana Čučković, Domin Malbašić i prof. dr. Edin Muminović, suci Suda.

Broj:U-26/14
18.03.2015.godine
S a r a j e v o

Predsjednica
Ustavnog suda Federacije
Bosne i Hercegovine
Kata Senjak,v.r.

.....

241

Уставни суд Федерације Босне и Херцеговине, одлучујући о уставном питању које му је предочио Кантонални суд у Горажду, у вези са утврђивањем уставности одредаба чл. 4., 9., 10., 27., 48. и 49. Закона о порезу на доходак, на основу члана IV.Ц.3.10. (4) Устава Федерације Босне и Херцеговине, на сједници одржаној дана 18.03. 2015. године, **донио је**

П Р Е С У Д У

Утврђује се да су одредбе члана 10. ст. (2), (3) и (4), чл. 48. и 49. Закона о порезу на доходак („Службене новине Федерације БиХ“, број: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 и 65/13) у сагласности са Уставом Федерације Босне и Херцеговине.

Одбацује се захтјев за постављено уставно питање Кантоналног суда у Горажду у вези утврђивања уставности одредаба чл. 4. и 9., члана 10. став 1. и члана 27. Закона о порезу на доходак („Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 и 65/13), јер је о уставности наведених одредаба Суд одлучио пресудом у предмету број: У-12/14, од 09.12. 2014. године.

Пресуду објавити у „Службеним новинама Федерације БиХ“ и „Службеним новинама Босанско-подрињског кантона Горажде“.

О б р а з л о ж е њ е

1. Подносилац захтјева и предмет захтјева

Кантонални суд у Горажду (у даљем тексту: подносилац захтјева) предочио је Уставном суду Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Уставни суд Федерације) дана 09. 05.2014. године уставно питање које се односи на утврђивања уставности чл. 4., 9., 10., 27., 48. и 49. Закона о порезу на доходак (у даљем тексту: оспорени чланови Закона).

Подносилац захтјева је уставно питање предочио на основу члана IV.Ц.3.10.(4) Устава Федерације Босне и Херцеговине.

1. Странке у поступку

Странке у поступку у овом предмету, на основу члана 39. став 2. Закона о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 6/95 и 37/03) су Кантонални суд у Горажду, Аида Салчиновић-Куљанин из Сарајева, као тужилац у судском поступку пред Кантоналним судом у Горажду, Кантон Сарајево, као тужени у наведеном судском поступку и Представнички дом и Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине, као доносилац оспорених чланова Закона.

2. Битни наводи на којима се заснива уставно питање

Подносилац захтјева наводи да

се пред Кантоналним судом у Горажду води парнични поступак по тужби тужиоца Аиде Салчиновић-Куљанин из Сарајева, ул. Калемова бр. 1, коју заступају Мустафа Брачковић и Џемо Хаџиомеровић адвокати из Сарајева, против туженог Кантона Сарајево, кога заступа законски заступник Правобранилаштво Кантона Сарајево, ради исплате разлике плате у износу 4.883, 50 КМ. Наводи да је Општински суд у Сарајеву пресудом број: 65 0 Рс 2628 322 12 Рс од 19.12.2012. године обавезао туженог да тужиоцу исплати износ од 4.883, 50 КМ из основа умањења плате за раздобље од маја 2009. године до децембра 2011. године, са законским затезним каматама од доспјелости појединачних мјесечних износа до исплате, те да му накнади припадајуће трошкове поступка, све у року од 15 дана.

Кантон Сарајево је путем законског заступника изјавио жалбу, коју је Кантонални суд у Горажду одбио и првостепену пресуду потврдио пресудом број: 05 0 Рс 000456 13 Рсж од 07. 06.2013. године. Против наведене пресуде Кантоналног суда у Горажду, Кантон Сарајево је изјавио апелацију Уставном суду Босне и Херцеговине. Одлучујући о апелацији Кантона Сарајево, Уставни суд Босне и Херцеговине је одлуком број:Ап-2840/13 од 12.02. 2014. године утврдио повреду права на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине, укинуо другостепену пресуду и предмет вратио Кантоналном суду у Горажду, с налогом да по хитном поступку донесе нову одлуку и у року од шест мјесеци обавијести Уставни суд Босне и Херцеговине о предузетим мјерама.

Кантонални суд у Горажду је у поступку рјешавања по жалби туженика, рјешењем број: 05 0 Рс 000456 14 Рсж 2 од 03.04.2014. године поступак прекинуо и предочио Уставном суду Федерације уставно питање које гласи: „да ли су одредбе чл. 4., 9., 10., 27., 48. и 49. Закона о порезу на доходак у сагласности с одредбама Амандмана CVI на Устав Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 72/05)“.

Подносилац захтјева наводи Амандман CVI на Устав Федерације Босне и Херцеговине, затим члан IV.Ц.7. став 1. Устава Федерације Босне и Херцеговине, којима је утврђено да плате и друге накнаде судији не могу бити умањене за вријеме вршења судијске функције, осим као посљедица дисциплинског поступка у складу са законом.

Подносилац захтјева наводи висине плата судија, које су прописане Законом о платама и другим накнадама судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 72/05, 22/09 и 53/13), који је ступио на снагу 01.01.2006. године. Плате прописане наведеним законом су тужиоцу исплаћиване до јануара 2009. године, када је ступио на снагу Закон о порезу на доходак, који је касније мијењан и допуњаван. Примјеном оспорених одредаба Закона тужиоцу су исплаћиване умањене плате за мјесечне износе како је то утврђено првостепеном пресудом.

Како би Кантонални суд у Горажду могао донијети одлуку по жалби туженика против првостепене пресуде, предлаже Уставном суду Федерације да донесе пресуду којом ће утврдити да ли су оспорене одредбе За-

кона у сагласности са Уставом Федерације Босне и Херцеговине.

4. Битни наводи одговора на захтјев

Уставни суд Федерације је дана 28.05.2014. године у складу са чланом 16. Закона о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине, позвао Кантон Сарајево, путем Правобранилаштва Кантона, Аиду Салчиновић-Куљанин из Сарајева и Представнички дом и Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине, да као странке у поступку доставе одговор на наводе захтјева Кантоналног суда у Горажду, у року од 30 дана.

У одговору на захтјев који је дана 23.06.2014. године доставило Правобранилаштво Кантона Сарајево, истиче се да Закон о порезу на доходак, који је донесен скоро три године након доношења Амандмана CVI на Устав Федерације Босне и Херцеговине, није имао за циљ смањене плата порезних обавезника, а самим тим и тужиоца као носилаца судијске функције. Истичу да је циљ Закона о порезу на доходак регулатива пореза на доходак, односно одређивање обавезе плаћања пореза у оквиру усвајања финансијске политике Европске уније, а за чију основицу служи управо неумањена плата. Наводе да се овдје заправо радило о преласку на нови обрачун исплате пореза као сасвим новом и до тада непознатом принципу по ком је исплата пореза увијек обавеза онога ко остварује приход, односно запосленика. Наглашавају општепознату чињеницу да у Европској унији сви оствариоци плата сносе обавезу плаћања пореза на доходак, те да нико не може бити ослобођен те обавезе. Сматрају да, уколико би се мијењале одредбе Закона о порезу на доходак, из наведених разлога, дошло би до изласка из оквира правних правила Европске уније.

Правобранилаштво Кантона Сарајево сматра да оспорени чланови Закона нису несагласни са Уставом Федерације Босне и Херцеговине и наведеним Амандманом на Устав Федерације Босне и Херцеговине. Наводе да се оспореним чланом 4. Закона регулише за које дјелатности се опорезују дохоци, а у које спадају и несамосталне дјелатности које подразумијевају и судијску функцију. Чланом 9. се третира постотак пореза, чланом 10. се појашњава шта се све сматра приходом од несамосталне дјелатности, чланом 27. се регулише поступак утврђивања наплате пореза, чланом 48. се регулише доношење подзаконских аката, а чланом 49. се дефинише правилна примјена члана 10. став 1. и члана 27. Истичу да из наведених одредби произлази да су порезни обавезници сва лица која остварују доходак од било које дјелатности, па и судијске.

Наглашавају да оспорени чланови Закона не дирају у плате. Плате представљају једну, а порез на доходак сасвим другу категорију. Позивају се на одлуку Уставног суда Босне и Херцеговине АП-2840/13 од 12.02.2014. године, односно цитирају дио образложења које гласи: „нити једном одредбом овог Закона није предвиђена могућност искључења било које категорије запосленика од обавезе плаћања пореза на доходак, па тако ни судија“. Наводе још да у случају када би судије биле изузете од обавезе плаћа-

ња пореза на доходак, довела би се у питање примјена одредби Закона о порезу на доходак, које су предметом оцјењивања. На тај начин би преостали запосленици са својим субјективним грађанским правима у погледу права из радног односа били доведени у неравноправан и дискриминирајући положај у односу на судије, а што би било противно члану II тачка 4. Устава Босне и Херцеговине, односно једнакости у правима, без дискриминације, по било ком основу. Такође би била повријеђена права из Конвенције о заштити људских права и основних слобода са припадајућим Протоколима. На основу изложеног, Правобранилаштво Кантона Сарајево сматра да су оспорени чланови Закона у цијелости у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине и амандманима на Устав Федерације Босне и Херцеговине.

Аида Салчиновић-Куљанин, Представнички дом и Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине нису доставили одговор на наводе захтјева Кантоналног суда у Горажду.

5. Сједница Суда без јавне расправе

Уставни суд Федерације је у складу са чланом 13. став 1. Пословника Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 40/10), дана 18.03. 2015. године одржао сједницу без јавне расправе на којој је размотрио чињенице и наводе у захтјеву и одговор на захтјев Кантона Сарајево. Исто тако, извршен је увид у Пресуду овог суда број: У-12/14 од 09.12.2014. године, која је објављена у „Службеним новинама Федерације БиХ“, број:15/15, а у вези које је након одржане јавне расправе дана 09.12.2014. године, одлучено да одредбе оспорених чл. 4., 9., 10. став 1. и члана 27. Закона о порезу на доходак нису у несагласности са Уставом Федерације Босне и Херцеговине.

6. Релевантно право

А. Устав Федерације Босне и Херцеговине

Члан IV.Ц.3.10.(4)

(4) Уставни суд одлучује и о уставним питањима која му предочи Врховни суд или неки кантонални суд а која се појаве у току поступка пред тим судом.

Б. Амандмани на Устав Федерације Босне и Херцеговине

Амандман LX

Члан IV.Ц.7. мијења се и гласи:

“1. Плата и друге накнаде судији не могу бити умањени за вријеме вршења судијске функције, осим као посљедица дисциплинског поступка у складу са законом.

2. Плата и други услови обављања функције, укључујући и имунитет, за све судије судова Федерације утврђују се законом.“

Амандман LXII

Члан V.11. Устава Федерације мијења се и гласи:

„3. Плата ии друге накнаде судији не могу бити умањени за вријеме

вршења судијске функције, осим као посљедица дисциплинског поступка у складу са законом".

Амандман LXIII

Члан VI.7. Устава Федерације мијења се и гласи:

„4. ...Плата и друге накнаде судији не могу бити умањени за вријеме вршења судијске функције, осим као посљедица дисциплинског поступка у складу са законом."

Амандман CVI

Иза члана IX.11.е, додаје се нови члан IX.11.ф, који гласи:

Члан IX.11.ф.

(1) „Као изузетак од принципа из става 1. члана IV.Ц.7. став 3., члана V.4.11. и става 4. члана VI.7. овог Устава, плата и/или друге накнаде судији могу бити умањени законом донесеним до 10. јануара 2006. године.
(2) Умањење из става 1. овог члана може се извршити само једном.
(3) Ставови 1. и 2. овог члана не могу се тумачити тако да је на било који начин или у било којем облику, директно или индиректно, дозвољено неко друго умањење плате и/или других накнада судији заштићених ставом 1. члана IV.Ц.7., ставом 3. члана V.4.11. и ставом 4. члана VI.7. овог Устава".

Ц. Закон о порезу на доходак („Службене новине Федерације БиХ", број: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 и 65/13)

Члан 4.

„Порезом на доходак опорезују се дохоци које порезни обавезник остварі:

1) од несамосталне дјелатности;
2) од самосталне дјелатности;
3) од имовине и имовинских права;
4) Од улагања капитала"

Члан 9.

„Порез на доходак плаћа се по стопи од 10%."

Члан 10.

(1) „Приходом од несамосталне дјелатности сматра се бруто плата коју запосленику уплаћује послодавац по основу уговора о раду односно радног односа или даје у стварима, користима, протууслугама или у виду премија и других прихода за рад обављен по његовим упутама , осим прихода из чл. 5. и 6. овог закона".
(2) Опорезивим приходима од несамосталне дјелатности сматрају се и :

1) додатни приходи по основу накнада, помоћи и сл. које послодавац исплати запосленицима изнад уноса утврђених Правилником о примјени Закона о порезу на доходак,
2) плате које умјесто послодавца исплати друго лице,
3) заостале плате односно разлике плата које се односе на протекла порезна раздобља, а која се запосленику или бившем запосленику исплаћују у текућ-

ем порезном периоду на основу судске пресуде, осим износа затезних камата које се у овом случају не сматрају опорезивим приходом од несамосталне дјелатности,

4) сви други приходи по основу и у вези са несамосталном дјелатношћу.

(3) Користи које су примљене по основу несамосталне дјелатности улазе у доходак, и то:

1) коришћење возила и других средстава за личне потребе,
2) смјештај, храна као и коришћење дугих добара и услуга који су бесплатни или по цијени која је нижа од тржишне цијене,
3) одобрени бескаматни кредити или кредити са каматном стопом која је нижа од тржишне каматне стопе,
4) Измиривање личних трошкова од стране послодавца,
5) измиривање или опрост дужничке обавезе од стране послодавца.

(4) Приходи који не улазе у доходак од несамосталне дјелатности и који не подлијежу опорезивању су:

1) помоћ за губитке настале као посљедица елементарних непогода и помоћи по основу озљеда и болести које исплаћује послодавац запосленику или члану његове породице, исплаћене до висине утврђене посебним прописима,
2) храна коју послодавац обезбјеђује запосленицима у својим просторијама до вриједности накнаде за топли оброк, која је утврђена посебним прописима,
3) смјештај који послодавац обезбјеђује запосленику на мјесту гдје се обавља дјелатност, ако је неопходно коришћење смјештаја за запосленика ради обављања радног задатка,
4) смјештај и плаћање трошкова смјештаја осигураног за јавне дужноснике запослене у дипломатским и конзуларним представништвима у иностранству, и друге накнаде исплаћене до висине утврђене посебним прописима,
5) поклон(и) које послодавци дају запосленику једанпут или више пута у току порезног периода поводом државних и/или вјерских празника или јубилеја фирме, чија укупна вриједност није виша од 30% просјечне мјесечне нето плате исплаћене у Федерацији према посљедњем објављеном податку надлежног органа за статистику.
6) отпремнине у случају отказа уговора о раду, у складу са чланом 100. Закона о раду („Службене новине Федерације БиХ“, број: 43/99, 32/00 и 29/03) и Општим колективним уговором.

Члан 27.

(1) „Аконтација пореза на доходак од несамосталне дјелатности обрачунава се и обуставља при свакој исплати плате и/или опорезиве накнаде, према прописима који се примјењују на дан исплате, а уплаћује се истог дана или првог дана

по извршеној исплати плате и/или опорезиве накнаде.

(2) Обрачун, обуставу и уплату аконтације пореза на доходак од несамосталне дјелатности врши послодавац или сам обвезник пореза. Обвезник пореза на доходак је запосленик.

(3) Аконтација пореза на доходак од несамосталне дјелатности, који се остварује код послодавца којем је запосленик доставио своју порезну картицу, обрачунава се мјесечно од порезне основице коју чине сви опорезиви приходи од несамосталне дјелатности које је запосленик остварио код тог послодавца у том мјесецу, умањени за плаћене расходе из члана 11. овога закона, и за износ мјесечних личних одбитака из члана 24. ст. (1) и (2) овога Закона, примјеном стопе из члана 9. овога закона.

(4) Аконтација пореза на доходак од несамосталне дјелатности, који се остварује код послодавца којем запосленик није доставио своју порезну картицу, обрачунава се мјесечно од порезне основице коју чине сви опорезиви приходи од несамосталне дјелатности које је запосленик остварио код тог послодавца у том мјесецу, умањени за плаћене расходе из члана 11. овога Закона, примјеном стопе од 10%.

(5) Изнимно, запосленицима – резидентним порезним обавезницима из члана 2. став (4) овог закона, који доходак остварују код послодаваца правних и физичких лица која имају сједиште на подручју Федерације, аконтација пореза на доходак од несамосталне дјелатности обрачунава се и плаћа на порезну основицу коју чине сви опорезиви приходи од несамосталне дјелатности које је запосленик остварио код тог послодавца у том мјесецу, а умањени за плаћене расходе из члана 11., овог закона и за износ мјесечних личних одбитака из члана 24. ст.(1) и (2) овог закона.

(6) Порез на доходак по основи несамосталне дјелатности који се обрачунава на остварени доходак за рад који у једном мјесецу није трајао дуље од 10 дана, односно 80 сати, а за који исплаћени доходак не износи више од 250,00 КМ, обрачунава се по стопи од 10%, без умањења за личне одбитке из члана 24. овога Закона.

(7) Обустављени, односно одбијени и уплаћени порез из става (5) овога члана сматра се коначно утврђеним порезом за порезно раздобље, те порезни обавезник за тај доходак није дужан поднијети годишњу порезну пријаву. Порезни обавезник, уколико жели остварити право на лични одбитак, може тај доходак и уплаћене износе аконтације пореза унијети у годишњу порезну пријаву.

(8) Стране организације које не уживају дипломатски имунитет у Федерацији и запосленици тих организација који имају сједиште, односно пребивалиште у Федерацији дужни су при исплати дохотка од несамосталне дјелатности запосленим грађанима или страним држављанима обрачунати порез по одбитку у складу са ст. (1) до (6) овога члана и уплатити га у законом прописаноме року.

(9) Порезни обавезник који је запослен у дипломатском или конзулар-

ном представништву друге државе, у међународној организацији или у представништву или организацији која на територију Федерације има дипломатски имунитет, када је обавезник пореза и према овому закону, дужан је сам обрачунати аконтацију пореза на доходак од несамосталне дјелатности према одредбама ст. (1) до (5) овога члана и уплатити је на прописани рачун у законом прописаном року.

(10) Порезни обавезник који доходак од несамосталне дјелатности остварује изравно из иностранства дужан је на тај доходак сам обрачунати аконтацију пореза од несамосталне дјелатности на начин из ст. (1) до (6) овога члана и уплатити је у року од пет дана од дана када је примио доходак“.

Члан 48.

„Министар ће у року од 60 дана од дана ступања на снагу овога Закона донијети сљедеће подзаконске акте:

1) Правилник о примјени Закона о порезу на доходак, којим ће се детаљније прописати начин утврђивања порезне основице, облик и начин издавања порезне картице, облик, садржај и начин вођења пословних књига и евиденција, начин вршења годишњег обрачуна пореза на доходак те сачињавања и подношења годишње пријаве,
2) Пропис о обрачуну убрзане амортизације,
3) Пропис о утврђивању критерија за плаћање пореза на доходак у годишњем паушалном износу“.

Члан 49.

„У циљу омогућавања правилне примјене члана 10. став 1. и члана 27. овога закона, сви послодавци су дужни до дана ступања на снагу односно најкасније до почетка примјене овога закона мјесечне плате својим запосленицима обрачунавати и у порезним евиденцијама и извјештајима исказивати у бруто-износима. Послодавци који до почетка примјене Закона о порезу на доходак не пређу на утврђивање плата својих запосленика у бруто износу, дужни су обрачун доприноса и пореза на плату вршити на основу бруто износа плате који би се утврдио прерачунавањем постојеће уговорене нето плате у бруто плату по сљедећој формули:

$$\text{Бруто} = \frac{\text{Нето плата запосленика} \times \left(\frac{100}{95}\right)}{\frac{100 - \text{збирна стопа доприноса из плате}}{100}}$$

Д. Пословник Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 40/10)

Члан 41.
Рјешење о одбацивању захтјева

Кад Суд на сједници без јавне расправе доноси рјешење о одбацивању захтјева придржаваће се разлога наведених у члану 26. став 1. Закона и рјешење заснивати на само једном ра-

злогу, уколико Суд не одлучи другачије.

Ако не постоје друге процесне претпоставке за одлучивање о бити ствари, осим оних изричито наведених у ставу 1. члана 26. Закона, у рјешењу се изричито наводи о којим се процесним претпоставкама ради. Те друге претпоставке могу бити, посебно:

- да у остављеном року подносилац није отклонио недостатке на које му је указано или их није отклонио онако како му је наложено,
- да оспорени општи акт није на снази,
- да се ради о захтјеву о којем је Суд већ одлучио или да се ради о захтјеву исте правне и чињеничне природе у којем је Суд већ заузео становиште и сл.

Кад Суд одбацује захтјев због ненадлежности, Суд може на приједлог судије извјестиоца одлучити да ли постоје ралози за поступање у складу са ставом 2. члана 26. Закона.

Е. Одлука Уставног суда Босне и Херцеговине број: АП-2840/13 од 12. 02.2014. године Пресуда Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине број:У-12/14 од 09.12.2014.године, „Службене новине Федерације БиХ“, број: 15/15.

7. Чињенично стање и став Уставног суда Федерације

Уставни суд Федерације је у проведеном поступку размотрио наводе подносиоца захтјева, одговора на захтјев те чињенице из документације у спису предмета. Овај суд је посебно имао у виду Пресуду Уставног суда Федерације, број: У-12/14 од 09.12.2014. године, којом је након одржане јавне расправе 09.12.2014. године, те презентирања изјава и доказа странака у поступку, утврђено да одредбе чл. 4. и 9., члана 10 став 1. и члана 27. Закона о порезу на доходак нису у несагласности са Уставом Федерације Босне и Херцеговине. У споменутој Пресуди је посебно истакнуто да је ријеч о системском закону којим се проводи финансијска и фискална политика у Федерацији Босне и Херцеговине, да његов *ratio legis* нити његов циљ није ни изравно ни неизравно умањење плата било које категорије обавезника пореза на доходак, па тако ни плата судија. Предмет регулисања тог Закона није одређивање висине плата пореских обавезника, већ одређивање висине и начина наплате пореза на доходак.

Висина плата судија у Федерацији Босне и Херцеговине утврђена је посебним законом, а то је Закон о платама и другим накнадама судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине и на тај се Закон реферира у првом ставу Амандмана CVI, па се управо зато заштитне одредбе тог Амандмана и односе на тај Закон, односно на законе чији би предмет регулисања биле плате судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине. Амандман CVI је донесен како би се створио уставни основ за корекцију плата судија и тужилаца, након што је Управни одбор за имплементацију мира у свом Коминикеу од 24. јула 2005. године исказао забринутост „зб-

ог изазова фискалне одрживости са којим се суочавају власти у Босни и Херцеговини, нарочито на ентитетском нивоу“, те након што је Високи представник УН за Босну и Херцеговину, прихватајући препоруке Радне скупине, коју су чинили представници министарстава правде ентитета и Босне и Херцеговине, Правосудне комисије Брчко Дистрикта, Високог судског и тужилачког вијећа Босне и Херцеговине, као и удружења судија и тужилаца у оба ентитета, према којима би плате за судије и тужиоце требале бити „умјерено умањене“, одлучио донијети Закон о платама и другим накнадама судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине.

Амандман је, дакле, било неопходно донијети како би се, са уставне разине, омогућило једнократно умањење плата судија и тужилаца, које је у односу на ранији Закон о судској и тужилачкој функцији у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ, број: 22/00, 20/01, 37/01, 57/01, 63/03 и 78/04) наступило доношењем Закона о платама и другим накнадама судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине. Да је то тако, јасно свједочи чињеница да су оба акта Високог представника УН, онај којим је донесен Амандман CVI и онај којим је донесен Закон, објављена један иза другог, респективно, у истом службеном гласилу и то у „Службеним новинама Федерације БиХ“, број: 72/05.

Стога су одредбе Амандмана, разлогом њихова доношења, па тиме и својим смислом, у цијелости у вези са Законом о платама судија и тужилаца у Федерацији: став први зато што се у њему говори о умањењу „законом донесеним до 10. јануара 2006. године“, а то је недвосмислено Закон о платама судија и тужилаца, а други и трећи став зато што се у њима реферише на став први. Према томе се и будуће умањење („на било који начин или у било којем облику, директно или индиректно“) од којег Амандман заштићује плате судија очигледно односи на умањење које би настало измјенама тога Закона или доношењем новог закона, али закона чији би предмет регулисања биле плате носилаца судијске и тужилачке функције, а не закона којим се регулише начин наплате пореза на доходак за све обавезнике тог пореза у Федерацији Босне и Херцеговине.

Имајући у виду све изложено, Уставни суд Федерације сматра да се висина плате судија примјеном оспорених одредаба Закона о порезу на доходак, не може сматрати умањењем плата у смислу у којем о томе говоре заштитне одредбе Амандмана CVI на Устав Федерације Босне и Херцеговине. Утолико прије, што је до фактичког умањења плата судија, само на годишњој разини и тиме наизглед неизравно, долазило и за примјене ранијих прописа о опорезивању.

Кад је у питању члан 10. ст. (2), (3) и (4) оспореног Закона, треба истаћи да је ријеч о допунским експликативним одредбама које на један начин појашњавају став 1. овог члана. Тако се у ставу 2. утврђује шта се сматра опорезивим приходом од несамосталне дјелатности, у ставу 3. се утврђује шта по основу несамосталне дјелатности улази у доходак, док се у ставу 4. утврђује врста прихода који не улази у доходак од несамосталне дјелатности и који на тај начин не подлијежу

опорезивању. Слиједом наведеног, нема аргумената у прилог евентуалној неуставности одредаба ст. (2), (3) и (4), члана 10., којим је прописано појашњење, односно примјена става 1., утолико прије што се те одредбе примјењују на све обавезнике пореза на доходак.

За оспорене одредбе члана 48. и 49. Закона нису истакнути никакви аргументи нити су понуђени било какви докази који би говорили у прилог неуставности тих одредаба. Анализом члана 48. може се утврдити да се ради о законској одредби којом се ресорни министар овлашћује а ставља му се и у обавезу доношење подзаконских аката који су неопходни за провођење Закона о порезу на доходак, па из тих разлога сматрамо да уставност те одредбе није упитна.

Исто се може рећи и у погледу одредбе члана 49. која је сама по себи проведбеног карактера, јер прописује обавезујућу инструкцију за послодавце у погледу примјене одредбе члана 10. став 1. и члана 27. оспореног Закона како би се начин обрачуна мјесечне плате запосленицима и њено исказивање у порезним евиденцијама и извјештајима усагласили са законом. Уколико неки послодавац није поступао према овој одредби, односно уколико обрачун плате није вршен на начин како је то прописано споменутим чланом, онда се ван сваке сумње ради о погрешној примјени материјалног права, а не о неуставности саме одредбе Закона.

Како је Уставни суд Федерације Пресудом број: У-12/14 од 9.12. 2014 године већ одлучио о уставности чл. 4. и 9., чланка 10. став 1. и члана 27. Закона о порезу на доходак за који се такође тражи оцјена уставности, то је у складу са чланом 41. став 2 алинеја 3. Пословника Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 40/10) одлучио као у ставу 2. донесене одлуке.

Ову пресуду Уставни суд Федерације донио је већином гласова у саставу: др сц. Ката Сењак, Предсједница Суда, Сеад Бахтијаревић, Весна Будимир, Мирјана Чучковић, Домин Малбашић и проф. др Един Муминовић, судије Суда.

Број:У-26/14
18.03.2015.године
С а р а ј е в о

Предсједница
Уставног суда Федерације
Босне и Херцеговине
Ката Сењак,с.р.

242

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o ustavnom pitanju koje mu je predočio Kantonalni sud u Goraždu, u vezi sa utvrđivanjem ustavnosti odredaba člana 4., 9., 10., 27., 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak, na osnovu člana IV.C.3.10.(4) Ustava. Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj dana 18.03.2015. godine, **donio je**

P R E S U D U

Utvrđuje se da su odredbe člana 10. st. (2), (3) i (4), član. 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH“, br.: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13) u saglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Odbacuje se zahtjev za postavlje-

no ustavno pitanje Kantonalnog suda u Goraždu u svezi utvrđivanja ustavnosti odredaba čl. 4. i 9., člana 10. stav 1. i člana 27. Zakona o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH", broj: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13), jer je o ustavnosti navedenih odredaba Sud odlučio presudom u predmetu broj: U-12/14, od 09.12.2014. godine.

Presudu objaviti u „Službenim novinama Federacije BiH" i „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde".

O b r a z l o ž e nj e

1. Podnosilac zahtjeva i predmet zahtjeva

Kantonalni sud u Goraždu (u daljem tekstu: podnosilac zahtjeva) predočio je Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ustavni sud Federacije) dana 09.05.2014. godine ustavno pitanje koje se odnosi na utvrđivanje ustavnosti čl. 4., 9., 10., 27., 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak (u daljem tekstu: osporeni članovi Zakona). Podnosilac zahtjeva je ovo ustavno pitanje predočio na osnovu člana IV.C.3.10.(4) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

2. Stranke u postupku

Stranke u postupku u ovom predmetu, na osnovu člana 39. stav 2. Zakona o postupku pred Ustavnom sudom Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", br. 6/95 i 37/03), su Kantonalni sud u Goraždu, Ema Hodžić iz Sarajeva, kao tužilac u sudskom postupku pred Kantonalnim sudom u Goraždu, Kanton Sarajevo, kao tuženi u navedenom sudskom postupku i Predstavnički dom i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, kao donosilac osporenih članova Zakona.

3. Bitni navodi podnosioca zahtjeva

Podnosilac zahtjeva navodi da se pred Kantonalnim sudom u Goraždu vodi parnični postupak po tužbi tužioca Eme Hodžić iz Sarajeva, ul. Jovana Bijelića br.7, koju zastupaju Mustafa Bračković i Džemo Hadžiomerović, advokati iz Sarajeva, protiv tuženog Kantona Sarajevo, koga zastupa zakonski zastupnik Pravobranilaštvo Kantona Sarajevo, radi isplate razlike plate u iznosu 4.928,78 KM. Navodi, da je Općinski sud u Sarajevu presudom broj: 65 0 Rs 262838 12 Rs od 26.12.2012. godine obavezao tuženog da tužiocu isplati iznos od 4.943, 78 KM iz osnova umanjenja plate za razdoblje od maja 2009. godine do decembra 2011.godine, sa zakonskim zateznim kamatama od dospjelosti pojedinačnih mjesečnih iznosa do isplate, te da mu naknadi pripadajuće troškove postupka, sve u roku od 15 dana.
Kanton Sarajevo je putem zakon-skog zastupnika izjavio žalbu, koju je Kantonalni sud u Goraždu djelomično uvažio i preinačio u odluci o troškovima postupka, a u odluci o glavnoj stvari prvostepenu presudu potvrdio presudom broj: 05 0 Rs 000450 13 Rsž od 24.05. 2013. godine. Protiv navedene presude Kantonalnog suda u Goraždu, Kanton Sarajevo je izjavio apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine. Odlučujući o apelaciji Kantona Sarajevo, Ustavni sud Bosne i Hercegovine je odlukom broj: AP-2840/13 od 12.02.2014. godine utvrdio povredu prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercego-

vine, ukinuo drugostepenu presudu i predmet vratio Kantonalnom sudu u Goraždu, s nalogom da po hitnom postupku donese novu odluku i u roku od šest mjeseci obavijesti Ustavni sud Bosne i Hercegovine o preduzetim mjerama.

Kantonalni sud u Goraždu je u postupku rješavanja po žalbi tuženika, rješenjem broj: 05 0 Rs 000450 14 Rsž 2 od 08.04.2014. godine postupak prekinuo i predočio Ustavnom sudu Federacije ustavno pitanje koje glasi: „da li su odredbe čl. 4., 9., 10., 27., 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak u saglasnosti sa odredbama Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", broj: 72/05)".

Podnosilac zahtjeva navodi Amandman CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, zatim član IV.C.7. stav 1. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojima je utvrđeno da plate i druge naknade sudiji ne mogu biti umanjene za vrijeme vršenja sudijske funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka u skladu sa zakonom.

Podnosilac zahtjeva navodi visine plata sudija, koje su propisane Zakonom o platama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", broj: 72/05, 22/09 i 53/13), koji je stupio na snagu 01.01.2006. godine. Plate propisane navedenim zakonom su tužiocu isplaćivane do janura 2009. godine, kada je stupio na snagu Zakon o porezu na dohodak, koji je kasnije mijenjan i dopunjavan. Primjenom osporenih odredaba Zakona tužiocu su isplaćivane umanjene plate za mjesečne iznose kako je to utvrđeno prvostepenom presudom.

Kako bi Kantonalni sud u Goraždu mogao donijeti odluku po žalbi tuženika protiv prvostepene presude, predlaže Ustavnom sudu Federacije da donese presudu kojom će utvrditi da li su osporene odredbe Zakona u saglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

4. Bitni navodi odgovora na zahtjev

Ustavni sud Federacije je u skladu sa članom 16. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine, pozvao Kanton Sarajevo, putem Pravobranilaštva Kantona, Emu Hodžić iz Sarajeva i Predstavnički dom i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, da kao stranke u postupku dostave odgovor na navode zahtjeva Kantonalnog suda u Goraždu u roku od 30 dana.

U odgovoru na zahtjev koji je dostavilo Pravobranilaštvo Kantona Sarajevo, ističe se da Zakon o porezu na dohodak, koji je donesen skoro tri godine nakon donošenja Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, nije imao za cilj smanjene plata poreznih obaveznika, a samim tim i tužiocu kao nosiocu sudijske funkcije. Ističu da je cilj Zakona o porezu na dohodak regulativa poreza na dohodak, odnosno određivanje obaveze plaćanja poreza u okviru usvajanja finansijske politike Evropske unije, a za čiju osnovicu služi upravo neumanjena plata. Navode da se ovdje zapravo radilo o prelasku na novi obračun isplate poreza kao sasvim novom i do tada nepoznatom principu po kom je isplata poreza uvijek obveza onoga ko ostvaruje prihod, odnosno zaposlenika. Naglašavaju općepoznatu činjenicu da u Evropskoj uniji svi ostvarioci plata snose obavezu plaćanja poreza na dohodak, te da niko ne može biti oslobo-

đen te obaveze. Smatraju da, ukoliko bi se mijenjale odredbe Zakona o porezu na dohodak, iz navedenih razloga, došlo bi do izlaska iz okvira pravnih pravila Evropske unije.

Pravobranilaštvo Kantona Sarajevo smatra da osporeni članovi Zakona nisu nesaglasni sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine i navedenim Amandmanom na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine. Navode da se osporenim članom 4. Zakona reguliše za koje djelatnosti se oporezuju dohoci, a u koje spadaju i nesamostalne djelatnosti koje podrazumijevaju i sudijsku funkciju. Članom 9. se tretira postotak poreza, članom 10. se pojašnjava šta se sve smatra prihodom od nesamostalne djelatnosti, članom 27. se reguliše postupak utvrđivanja naplate poreza, članom 48. se reguliše donošenje podzakonskih akata, a članom 49. se definiše pravilna primjena člana 10. stav 1. i člana 27. Ističu da iz navedenih odredbi proizlazi da su porezni obaveznici sva lica koja ostvaruju dohodak od bilo koje djelatnosti, pa i sudijske.

Naglašavaju da osporeni članovi Zakona ne diraju u plate. Plate predstavljaju jednu, a porez na dohodak sasvim drugu kategoriju. Pozivaju se na odluku Ustavnog suda Bosne i Hercegovine AP-2840/13 od 12.02.2014. godine, odnosno citiraju dio obrazloženja koje glasi: „niti jednom odredbom ovog Zakona nije predviđena mogućnost isključenja bilo koje kategorije zaposlenika od obaveze plaćanja poreza na dohodak, pa tako ni sudija“. Navode još da u slučaju kada bi sudije bili izuzete od obaveze plaćanja poreza na dohodak, dovela bi se u pitanje primjena odredbi Zakona o porezu na dohodak, koje su predmetom ocjenjivanja. Na taj način bi preostali zaposlenici sa svojim subjektivnim građanskim pravima u pogledu prava iz radnog odnosa bili dovedeni u neravnopravan i diskriminirajući položaj u odnosu na sudije, a što bi bilo protivno članu II tačka 4. Ustava Bosne i Hercegovine, odnosno jednakosti u pravima, bez diskriminacije, po bilo kom osnovu. Također bi bila povrijeđena prava iz Konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda sa pripadajućim Protokolima. Na osnovu izloženog, Pravobranilaštvo Kantona Sarajevo smatra da su osporeni članovi Zakona u cijelosti u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine i amandmanima na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine.

Ema Hodžić, Predstavnički dom i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine nisu dostavili odgovor na navode zahtjeva Kantonalnog suda u Goraždu.

5. Sjednica Suda bez javne rasprave

Ustavni sud Federacije je u skladu sa članom 13. stav 1. Poslovnika Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 40/10), dana 18.03.2015. godine održao sjednicu bez javne rasprave na kojoj je razmotrio činjenice i navode u zahtjevu i odgovor na zahtjev Kantona Sarajevo. Isto tako, izvršen je uvid u Presudu ovog suda broj: U-12/14 od 09.12. 2014. godine, koja je objavljena u „Službenim novinama Federacije BiH“, broj: 15/15, u vezi koje je nakon održane javne rasprave dana 09.12.2014. godine odlučeno da odredbe osporenih čl. 4., 9., 10. stav 1. i člana 27. Zakona o porezu na dohodak nisu u nesaglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

6. Relevantno pravo

A. Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Član IV.C.3.10.(4)

...

(4) Ustavni sud odlučuje i o ustavnim pitanjima koja mu predoči Vrhovni sud ili neki kantonalni sud a koja se pojave u toku postupka pred tim sudom.

B. Amandmani na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Amandman LX

Član IV.C.7. mijenja se i glasi:

"1. Plata i druge naknade sudiji ne mogu biti umanjeni za vrijeme vršenja sudijske funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka u skladu sa zakonom.

2. Plata i drugi uslovi obavljanja funkcije, uključujući i imunitet, za sve sudije sudova Federacije utvrđuju se zakonom."

Amandman LXII

Član V.11. Ustava Federacije mijenja se i glasi:

...

„3. ...Plata i druge naknade sudiji ne mogu biti umanjeni za vrijeme vršenja sudijske funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka u skladu sa zakonom".

Amandman LXIII

Član VI.7. Ustava Federacije mijenja se i glasi:

...

„4. ...Plata i druge naknade sudiji ne mogu biti umanjeni za vrijeme vršenja sudijske funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka u skladu sa zakonom."

Amandman CVI

Iza člana IX.11.e, dodaje se novi član IX.11.f, koji glasi:

Član IX.11.f.

„(1) Kao izuzetak od principa iz stava 1. člana IV.C.7. stava 3., člana V.4. 11. i stava 4. člana VI.7. ovog Ustava, plata i/ili druge naknade sudiji mogu biti umanjeni zakonom donesenim do 10. januara 2006. godine.

(2) Umanjenje iz stava 1. ovog člana može se izvršiti samo jednom.

(3) Stavovi 1. i 2. ovog člana ne mogu se tumačiti tako da je na bilo koji način ili u bilo kojem obliku, direktno ili indirektno, dozvoljeno neko drugo umanjenje plate i/ili drugih naknada sudiji zaštićenih stavom 1. člana IV.C.7., stavom 3. člana V.4.11. i stavom 4. člana VI. 7. ovog Ustava."

C. Zakon o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH", broj: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13)

Član 4.

Porezom na dohodak oporezuju se dohoci koje porezni obaveznik ostvari:

1) od nesamostalne djelatnosti;
2) od samostalne djelatnosti;

3) od imovine i imovinskih prava
4) od ulaganja kapitala

Član 9.

Porez na dohodak plaća se po stopi od 10%.

Član 10.

(1) Prihodom od nesamostalne djelatnosti smatra se bruto plata koju zaposleniku isplaćuje poslodavac po osnovu ugovora o radu odnosno radnog odnosa ili daje u stvarima, koristima, protuuslugama ili u vidu premija i drugih prihoda, za rad obavljen po njegovim uputama, osim prihoda iz čl. 5. i 6. ovog zakona.

(2) Oporezivim prihodima od nesamostalne djelatnosti smatraju se i :

1) dodatni prihodi po osnovu naknada, pomoći i sl. koje poslodavac isplatizaposlenicima iznad unosa utvrđenih Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak
2) plate koje umjesto poslodavca isplati drugo lice,
3) zaostale plate odnosno razlike plata koje se odnose na protekla porezna razdoblja, a koja se zaposleniku ili bivšem zaposleniku isplaćuju u tekućem poreznom periodu na osnovu sudske presude, osim iznosa zateznih kamata koje se u ovom slučaju ne smatraju oporezivim prihodom od nesamostalne djelatnosti
4) svi drugi prihodi po osnovu i u vezi sa nesamostalnom djelatnošću.

(3) Koristi koje su primljene po osnovu nesamostalne djelatnosti ulaze u dohodak, i to:

1) korištenje vozila i drugih sredstava za lične potrebe,
2) smještaj, hrana kao i korištenje dugih dobara i usluga koji su besplatni ili po cijeni koja je niža od tržišne cijene,
3) odobreni beskamatni krediti ili krediti sa kamatnom stopom koja je niža od tržišne kamatne stope,
4) Izmirivanje ličnih troškova od strane poslodavca,
5) izmirivanje ili oprost dužničke obaveze od strane poslodavca

(4) Prihodi koji ne ulaze u dohodak od nesamostalne djelatnosti i koji ne podliježu oporezivanju su:

1) pomoć za gubitke nastale kao posljedica elementarnih nepogoda i pomoći po osnovu ozljeda i bolesti koje isplaćuje poslodavac zaposleniku ili članu njegove porodice, isplaćene do visine utvrđene posebnim propisima,
2) hrana koju poslodavac obezbjeđuje zaposlenicima u svojim prostorijama do vrijednosti naknade za topli obrok, koja je utvrđena posebnim propisima,
3) smještaj koji poslodavac obezbjeđuje zaposleniku na mjestu gdje se obavlja djelatnost, ako je neophodno korištenje smještaja za zaposlenika radi obavljanja radnog zadatka,
4) smještaj i plaćanje troškova smje-

štaja osiguranog za javne dužnosnike zaposlene u diplomatskim i konzularnim predstavništvima u inostranstvu, i druge naknade isplaćene do visine utvrđene posebnim propisima,

5) poklon(i) koje poslodavci daju zaposleniku jedanput ili više puta u toku poreznog perioda povodom državnih i/ili vjerskih praznika ili jubileja firme, čija ukupna vrijednost nije viša od 30% prosječne mjesečne neto plate isplaćene u Federaciji prema posljednjem objavljenom podatku nadležnog organa za statistiku.

6) otpremnine u slučaju otkaza ugovora o radu, u skladu sa članom 100. Zakona o radu („Službene novine Federacije BiH", broj: 43/99, 32/00 i 29/03) i Općim kolektivnim ugovorom.

Član 27.

(1) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti obračunava se i obustavlja pri svakoj isplati plate i/ili oporezive naknade, prema propisima koji se primjenjuju na dan isplate, a uplaćuje se istog dana ili prvog dana po izvršenoj isplati plate i/ili oporezive naknade.

(2) Obračun, obustavu i uplatu akontacije poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti vrši poslodavac ili sam obaveznik poreza. Obaveznik poreza na dohodak je zaposlenik.

(3) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti, koji se ostvaruje kod poslodavca kojem je zaposlenik dostavio svoju poreznu karticu, obračunava se mjesečno od porezne osnovice koju čine svi oporezivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je zaposlenik ostvario kod tog poslodavca u tom mjesecu, umanjeni za plaćene rashode iz člana 11. ovoga zakona, i za iznos mjesečnih ličnih odbitaka iz člana 24. st. (1) i (2) ovoga zakona, primjenom stope iz člana 9. ovoga zakona.

(4) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti, koji se ostvaruje kod poslodavca kojem zaposlenik nije dostavio svoju poreznu karticu, obračunava se mjesečno od porezne osnovice koju čine svi oporezivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je zaposlenik ostvario kod tog poslodavca u tom mjesecu, umanjeni za plaćene rashode iz člana 11. ovoga zakona, primjenom stope od 10%.

(5) Iznimno, zaposlenicima – rezidentnim poreznim obaveznicima iz člana 2. stava (4) ovog zakona, koji dohodak ostvaruju kod poslodavaca pravnih i fizičkih lica koja imaju sjedište na području Federacije, akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti obračunava se i plaća na poreznu osnovicu koju čine svi oporezivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je zaposlenik ostvario kod tog poslodavca u tom mjesecu, a umanjeni za plaćene rashode iz člana 11. ovog zakona i za iznos mjesečnih ličnih odbitaka iz člana 24. st. (1) i (2) ovog zakona.

(6) Porez na dohodak po osnovi nesamostalne djelatnosti koji se obračunava na ostvareni dohodak za rad koji u jednom mjesecu nije trajao duže od 10 dana, odnosno 80 sati, a za koji isplaćeni dohodak ne iznosi više od 250,00 KM, obračunava se po stopi od 10%, bez umanjenja za lične

odbitke iz člana 24. ovoga zakona.

(7) Obustavljeni, odnosno odbijeni i uplaćeni porez iz stava (5) ovoga člana smatra se konačno utvrđenim porezom za porezni period, te porezni obaveznik za taj dohodak nije dužan podnijeti godišnju poreznu prijavu. Porezni obaveznik, ukoliko želi ostvariti pravo na lični odbitak, može taj dohodak i uplaćene iznose akontacije poreza unijeti u godišnju poreznu prijavu.

(8) Strane organizacije koje ne uživaju diplomatski imunitet u Federaciji i zaposlenici tih organizacija koji imaju sjedište, odnosno prebivalište u Federaciji dužni su pri isplati dohotka od nesamostalne djelatnosti zaposlenim građanima ili stranim državljanima obračunati porez po odbitku u skladu sa st. (1) do (6) ovoga člana i uplatiti ga u zakonom propisanome roku.

(9) Porezni obaveznik koji je zaposlen u diplomatskom ili konzularnom predstavništvu druge države, u međunarodnoj organizaciji ili u predstavništvu ili organizaciji koja na teritoriju Federacije ima diplomatski imunitet, kada je obaveznik poreza i prema ovomu zakonu, dužan je sam obračunati akontaciju poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti prema odredbama st. (1) do (5) ovoga člana i uplatiti je na propisani račun u zakonom propisanom roku.

(10) Porezni obaveznik koji dohodak od nesamostalne djelatnosti ostvaruje izravno iz inostranstva dužan je na taj dohodak sam obračunati akontaciju poreza od nesamostalne djelatnosti na način iz st. (1) do (6) ovoga člana i uplatiti je u roku od pet dana od dana kada je primio dohodak.

Član 48.

Ministar će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti sljedeće podzakonske akte:

1) Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dohodak, kojim će se detaljnije propisati način utvrđivanja porezne osnovice, oblik i način izdavanja porezne kartice, oblik, sadržaj i način vođenja poslovnih knjiga i evidencija, način vršenja godišnjeg obračuna poreza na dohodak te sačinjavanja i podnošenja godišnje prijave,
2) Propis o obračunu ubrzane amortizacije,
3) Propis o utvrđivanju kriterija za plaćanje poreza na dohodak u godišnjem paušalnom iznosu.

Član 49.

U cilju omogućavanja pravilne primjene člana 10. stava 1. i člana 27. ovoga Zakona, svi poslodavci su dužni do dana stupanja na snagu odnosno najkasnije do početka primjene ovoga zakona mjesečne plate svojim zaposlenicima obračunavati i u poreznim evidencijama i izvještajima iskazivati u bruto-iznosima. Poslodavci koji do početka primjene Zakona o porezu na dohodak ne pređu na utvrđivanje plata svojih zaposlenika u bruto iznosu, dužni su obračun doprinosa i poreza na platu vršiti na osnovu bruto iznosa plate koji bi se utvrdio preračunavanjem postojeće ugovorene neto plate u bruto platu po slijedećoj formuli:

$$Bruto = \frac{Neto\ plata\ zaposlenika\ x \left(\frac{100}{95}\right)}{\frac{100 - zbrina\ stopa\ doprinosa\ iz\ plate}{100}}$$

D. Poslovnik Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 40/10)

Član 41.
Rješenje o odbacivanju zahtjeva

„Kad Sud na sjednici bez javne rasprave donosi rješenje o odbacivanju zahtjeva pridržavat će se razloga navedenih u članu 26. stav 1. Zakona i rješenje zasnivati na samo jednom razlogu, ukoliko Sud ne odluči drugačije.

Ako ne postoje druge procesne pretpostavke za odlučivanje o biti stvari, osim onih izričito navedenih u stavu 1. člana 26. Zakona, u rješenju se izričito navodi o kojim se procesnim pretpostavkama radi. Te druge pretpostavke mogu biti, posebno:

- da u ostavljenom roku podnosilac nije otklonio nedostatke na koje mu je ukazano ili ih nije otklonio onako kako mu je naloženo,
- da osporeni opći akt nije na snazi,
- da se radi o zahtjevu o kojem je Sud već odlučio ili da se radi o zahtjevu iste pravne i činjenične prirode u kojem je Sud već zauzeo stanovište i sl.

Kad Sud odbacuje zahtjev zbog nenadležnosti, Sud može na prijedlog sudije izvjestioca odlučiti da li postoje razlozi za postupanje u skladu sa stavom 2. člana 26. Zakona.

E. Odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj: AP-2840/13 od 12.02. 2014. godine

F. Presuda Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: U-12/14 od 09.12.2014. godine „Službene novine Federacije BiH“, broj: 15/15.

7. Činjenično stanje i stav Ustavnog suda Federacije

Ustavni sud Federacije je u provedenom postupku razmotrio navode podnosioca zahtjeva, odgovora na zahtjev te činjenice iz dokumentacije u spisu predmeta. Ovaj sud je posebno imao u vidu Presudu Ustavnog suda Federacije, broj: U-12/14 od 09.12.2014. godine, kojom je nakon održane javne rasprave 09. 12.2014. godine, te prezentovanja izjava i dokaza stranaka u postupku, utvrđeno da odredbe čl. 4 i 9., člana 10 stav 1. i člana 27. Zakona o porezu na dohodak nisu u nesaglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine. U spomenutoj Presudi je posebno istaknuto da je riječ o sistemskom zakonu kojim se provodi finansijska i fiskalna politika u Federaciji Bosne i Hercegovine, da njegov *ratio legis* niti njegov cilj nije ni izravno ni neizravno umanjenje plata bilo koje kategorije obaveznika poreza na dohodak, pa tako ni plata sudaca. Predmet regulisanja tog Zakona nije određivanje visine plata poreskih obaveznika, već određivanje visine i načina naplate poreza na dohodak.

Visina plata sudija u Federaciji Bosne i Hercegovine utvrđena je posebnim zakonom, a to je Zakon o platama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine i na taj se Zakon referira u prvom stavu Amandmana CVI, pa se upravo zato zaštitne odredbe tog Amandmana i odnose na taj Zakon, odnosno na zakone čiji bi predmet regulisanja bile plate sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Amandman CVI je donesen kako bi se stvorio ustavni osnov za korekciju plata sudija i tužilaca, nakon što je Upravni odbor za implementaciju mira u svom Kominikeu od 24. juna 2005. godine iskazao zabrinutost „zbog izazova fiskalne održivosti sa kojim se suočavaju vlasti u Bosni i Hercegovini, naročito na entitetskom nivou“, te nakon što je Visoki predstavnik UN za Bosnu i Hercegovinu, prihvatajući preporuke Radne skupine, koju su činili predstavnici ministarstava pravde entiteta i Bosne i Hercegovine, Pravosudne komisije Brčko Distrikta, Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine, kao i udruženje sudija i tužilaca u oba entiteta, prema kojima bi plate za sudije i tužioce trebale biti „umjereno umanjene“, odlučio donijeti Zakon o platama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Amandman je, dakle, bilo neophodno donijeti kako bi se, sa ustavne razine, omogućilo jednokratno umanjenje plata sudija i tužilaca, koje je u odnosu na raniji Zakon o sudskoj i tužilačkoj funkciji u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH, br.: 22/00, 20/01, 37/01, 57/01, 63/03 i 78/04) nastupilo donošenjem Zakona o platama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine. Da je to tako, jasno svjedoči činjenica da su oba akta Visokog predstavnika UN, onaj kojim je donesen Amandman CVI i onaj kojim je donesen Zakon, objavljena jedan iza drugog, respektivno, u istom službenom glasilu i to u „Službenim novinama Federacije BiH“, broj:72/05.

Stoga su odredbe Amandmana, razlogom njihova donošenja, pa time i svojim smislom, u cijelosti u vezi sa Zakonom o platama sudija i tužilaca u Federaciji: stav prvi zato što se u njemu govori o umanjenju „zakonom donesenim do 10. januara 2006. godine“, a to je nesumnjivo Zakon o platama sudija i tužilaca, a drugi i treći stav zato što se u njima referiše na stav prvi. Prema tome se i buduće umanjenje („na bilo koji način ili u bilo kojem obliku, direktno ili indirektno“) od kojeg Amandman zaštićuje plate sudija očigledno odnosi na umanjenje koje bi nastalo izmjenama toga Zakona ili donošenjem novog zakona, ali zakona čiji bi predmet regulisanja bile plate nosilaca sudske i tužilačke funkcije, a ne zakona kojim se reguliše način naplate poreza na dohodak za sve obaveznike tog poreza u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Imajući u vidu sve izloženo, Ustavni sud Federacije smatra da se visina plate sudija primjenom osporenih odredaba Zakona o porezu na dohodak, ne može smatrati umanjenjem plata u smislu u kojem o tome govore zaštitne odredbe Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine. Utoliko prije, što je do faktičkog umanjenja plata sudija, samo na godišnjoj razini i time naizgled neizravno, dolazilo i za primjene ranijih propisa o oporezivanju.

Kad je u pitanju član 10. st. (2), (3) i (4) osporenog Zakona, treba istaći da je riječ o dopunskim eksplikativnim odredbama koje na jedan način pojašnjavaju stav 1. ovog člana. Tako se u stavu 2. utvrđuje šta se smatra oporezivim prihodom od nesamostalne djelatnosti, u stavu 3. se utvrđuje šta po osnovu nesamostalne djelatnosti ulazi u dohodak, dok se u stavu 4. utvrđuje vrsta prihoda koji ne ulazi u dohodak od nesamostalne djela-

tnosti i koji na taj način ne podliježu oporezivanju. Slijedom navedenog, nema argumenata u prilog eventualnoj neustavnosti odredaba st. (2), (3) i (4) člana 10., kojim je propisano pojašnjenje, odnosno primjena stava 1., utoliko prije što se te odredbe primjenjuju na sve obaveznike poreza na dohodak.

Za osporene odredbe čl. 48. i 49. Zakona nisu istaknuti argumenti niti su ponuđeni dokazi koji bi govorili u prilog neustavnosti tih odredaba. Analizom člana 48. može se utvrditi da se radi o zakonskoj odredbi kojom se resorni ministar ovlašćuje a stavlja mu se i u obavezu donošenje podzakonskih akata koji su neophodni za provođenje Zakona o porezu na dohodak, pa iz tih razloga smatramo da ustavnost te odredbe nije upitna.

Isto se može reći i u pogledu odredbe člana 49. koja je sama po sebi provedbenog karaktera, jer propisuje obavezujuću instrukciju za poslodavce u pogledu primjene odredbe člana 10. stav 1. i člana 27. osporenog Zakona kako bi se način obračuna mjesečne plate zaposlenicima i njeno iskazivanje u poreznim evidencijama i izvještajima usaglasili sa zakonom. Ukoliko neki poslodavac nije postupao prema ovoj odredbi, odnosno ukoliko obračun plate nije vršen na način kako je to propisano spomenutim članom, onda se van svake sumnje radi o pogrešnoj primjeni materijalnog prava , a ne o neustavnosti same odredbe Zakona.

Kako je Ustavni sud Federacije Presudom broj: U-12/14 od 09.12. 2014 godine već odlučio o ustavnosti čl. 4. i 9., člana 10. stav 1. i člana 27. Zakona o porezu na dohodak za koji se također traži ocjena ustavnosti, to je u skladu sa članom 41. stav 2 alineja 3. Poslovnika Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 40/10) odlučio kao u stavu 2. donesene odluke.

Ovu presudu Ustavni sud Federacije donio je većinom glasova u sastavu: dr. sc. Kata Senjak, predsjednica Suda, Sead Bahtijarević, Vesna Budimir, Mirjana Čučković, Domin Malbašić i prof. dr. Edin Muminović, sudije Suda.

Broj:U-22/14
18.03.2015.godine
S a r a j e v o

Predsjednica
Ustavnog suda Federacije
Bosne i Hercegovine
Kata Senjak,s.r.

.....

242

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o ustavnom pitanju koje mu je predočio Kantonalni sud u Goraždu, u svezi s utvrđivanjem ustavnosti odredaba čl. 4., 9., 10., 27., 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak, na temelju članka IV.C.3.10.(4) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj dana 18.03.2015. godine, **donio je**

P R E S U D U

Utvrđuje se da su odredbe članka 10. st. (2), (3) i (4), čl. 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH“, br.: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13) u suglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Odbacuje se zahtjev za postavljeno ustavno pitanje Kantonalnog suda u Goraždu u svezi utvrđivanja ustavnosti

odredaba čl. 4. i 9., članka 10. stavak 1. i članka 27. Zakona o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH", br.:10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13), jer je o ustavnosti navedenih odredaba Sud odlučio presudom u predmetu broj: U-12/14, od 09.12.2014. godine.

Presudu objaviti u „Službenim novinama Federacije BiH" i „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde".

O b r a z l o ž e nj e

1. Podnositelj zahtjeva i predmet zahtjeva

Kantonalni sud u Goraždu (u daljnjem tekstu: podnositelj zahtjeva) predočio je Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud Federacije) dana 09.05.2014. godine ustavno pitanje koje se odnosi na utvrđivanje ustavnosti čl. 4., 9., 10., 27., 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak (u daljnjem tekstu: osporeni članci Zakona). Podnositelj zahtjeva je ovo ustavno pitanje predočio na temelju članka IV.C. 3.10.(4) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

2. Stranke u postupku

Stranke u postupku u ovom predmetu, na temelju članka 39. stavak 2. Zakona o postupku pred Ustavnom sudom Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", br. 6/95 i 37/03), su Kantonalni sud u Goraždu, Ema Hodžić iz Sarajeva, kao tužiteljica u sudskom postupku pred Kantonalnim sudom u Goraždu, Kanton Sarajevo, kao tuženi u navedenom sudskom postupku i Zastupnički dom i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, kao donositelj osporenih članaka Zakona.

3. Bitni navodi podnositelja zahtjeva

Podnositelj zahtjeva navodi da se pred Kantonalnim sudom u Goraždu vodi parnični postupak po tužbi tužiteljice Eme Hodžić iz Sarajeva, ul. Jovana Bijelića br.7, koju zastupaju Mustafa Bračković i Džemo Hadžiomerović, odvjetnici iz Sarajeva, protiv tuženog Kantona Sarajevo, koga zastupa zakonski zastupnik Pravobraniteljstvo Kantona Sarajevo, radi isplate razlike plaće u iznosu 4.928,78 KM. Navodi, da je Općinski sud u Sarajevu presudom broj: 65 0 Rs 2628 38 12 Rs od 26.12.2012. godine obvezao tuženog da tužiteljici isplati iznos od 4.943, 78 KM iz osnova umanjenja plaće za razdoblje od svibnja 2009. godine do prosinca 2011. godine, sa zakonskim zateznim kamatama od dospjelosti pojedinačnih mjesečnih iznosa do isplate, te da mu naknadi pripadajuće troškove postupka, sve u roku od 15 dana.

Kanton Sarajevo je putem zakonskog zastupnika izjavio žalbu, koju je Kantonalni sud u Goraždu djelomično uvažio i preinačio u odluci o troškovima postupka, a u odluci o glavnoj stvari prvostupanjsku presudu potvrdio presudom broj: 05 0 Rs 000450 13 Rsž od 24. 05.2013. godine. Protiv navedene presude Kantonalnog suda u Goraždu, Kanton Sarajevo je izjavio apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine. Odlučujući o apelaciji Kantona Sarajevo, Ustavni sud Bosne i Hercegovine je odlukom broj: AP-2840/13 od 12.02.2014. godine utvrdio povredu prava na pravično suđenje iz članka II/3.e) Ustava Bosne i

Hercegovine, ukinuo drugostupanjsku presudu i predmet vratio Kantonalnom sudu u Goraždu, s nalogom da po žurnom postupku donese novu odluku i u roku od šest mjeseci obavijesti Ustavni sud Bosne i Hercegovine o poduzetim mjerama.

Kantonalni sud u Goraždu je u postupku rješavanja po žalbi tuženika, rješenjem broj: 05 0 Rs 000450 14 Rsž 2 od 08.04.2014. godine postupak prekinuo i predočio Ustavnom sudu Federacije ustavno pitanje koje glasi: „da li su odredbe čl. 4., 9., 10., 27., 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak u suglasnosti s odredbama Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", broj: 72/05)".

Podnositelj zahtjeva navodi Amandman CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, zatim članak IV.C.7. stavak 1. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojima je utvrđeno da plaće i druge naknade sucu ne mogu biti umanjene za vrijeme vršenja sudačke funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka sukladno zakonu.

Podnositelj zahtjeva navodi visine plaća sudaca, koje su propisane Zakonom o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", broj: 72/05, 22/09 i 53/13), koji je stupio na snagu 01.01.2006. godine. Plaće propisane navedenim zakonom su tužiteljici isplaćivane do siječnja 2009.godine, kada je stupio na snagu Zakon o porezu na dohodak, koji je kasnije mijenjan i dopunjavan. Primjenom osporenih odredaba Zakona tužiteljici su isplaćivane umanjene plaće za mjesečne iznose kako je to utvrđeno prvostupanjskom presudom.

Kako bi Kantonalni sud u Goraždu mogao donijeti odluku po žalbi tuženika protiv prvostupanjske presude, predlaže Ustavnom sudu Federacije da donese presudu kojom će utvrditi da li su osporene odredbe Zakona u suglasnosti s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

4. Bitni navodi odgovora na zahtjev

Ustavni sud Federacije je sukladno članku 16. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine, pozvao Kanton Sarajevo, putem Pravobraniteljstva Kantona, Emu Hodžić iz Sarajeva i Zastupnički dom i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, da kao stranke u postupku dostave odgovor na navode zahtjeva Kantonalnog suda u Goraždu u roku od 30 dana.

U odgovoru na zahtjev koji je dostavilo Pravobraniteljstvo Kantona Sarajevo, ističe se da Zakon o porezu na dohodak, koji je donesen skoro tri godine nakon donošenja Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, nije imao za cilj smanjene plaća poreznih obveznika, a samim tim i tužiteljici kao nositelju sudačke funkcije. Ističu da je cilj Zakona o porezu na dohodak regulativa poreza na dohodak, odnosno određivanje obveze plaćanja poreza u okviru usvajanja financijske politike Europske unije, a za čiju osnovicu služi upravo neumanjena plaća. Navode da se ovdje zapravo radilo o prelasku na novi obračun isplate poreza kao sasvim novom i do tada nepoznatom načelu po kom je isplata poreza uvijek obveza onoga tko ostvaruje prihod, odnosno uposlenika. Naglašavaju općepoznatu činjenicu da u Europskoj uniji svi ostvaritelji plaća snose obvezu plaćanja poreza na

dohodak, te da nitko ne može biti oslobođen te obveze. Smatraju da, ukoliko bi se mijenjale odredbe Zakona o porezu na dohodak, iz navedenih razloga, došlo bi do izlaska iz okvira pravnih pravila Europske unije.

Pravobraniteljstvo Kantona Sarajevo smatra da osporeni članci Zakona nisu nesuglasni sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine i navedenim Amandmanom na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine. Navode da se osporenim člankom 4. Zakona regulira za koje djelatnosti se oporezuju dohoci, a u koje spadaju i nesamostalne djelatnosti koje podrazumijevaju i sudačku funkciju. Člankom 9. se tretira postotak poreza, člankom 10. se pojašnjava šta se sve smatra prihodom od nesamostalne djelatnosti, člankom 27. se regulira postupak utvrđivanja naplate poreza, člankom 48. se regulira donošenje podzakonskih akata, a člankom 49. se definira pravilna primjena članka 10. stavak 1. i članka 27. Ističu da iz navedenih odredbi proizlazi da su porezni obveznici sve osobe koje ostvaruju dohodak od bilo koje djelatnosti, pa i sudačke.

Naglašavaju da osporeni članci Zakona ne diraju u plaće. Plaće predstavljaju jednu, a porez na dohodak sasvim drugu kategoriju. Pozivaju se na odluku Ustavnog suda Bosne i Hercegovine AP-2840/13 od 12.02.2014. godine, odnosno citiraju dio obrazloženja koje glasi: „niti jednom odredbom ovog Zakona nije predviđena mogućnost isključenja bilo koje kategorije uposlenika od obveze plaćanja poreza na dohodak, pa tako ni sudaca“. Navode još da u slučaju kada bi suci bili izuzeti od obveze plaćanja poreza na dohodak, dovela bi se u pitanje primjena odredbi Zakona o porezu na dohodak, koje su predmetom ocjenjivanja. Na taj način bi preostali uposlenici sa svojim subjektivnim građanskim pravima u pogledu prava iz radnog odnosa bili dovedeni u neravnopravan i diskriminirajući položaj u odnosu na suce, a što bi bilo protivno članku II točka 4. Ustava Bosne i Hercegovine, odnosno jednakosti u pravima, bez diskriminacije, po bilo kom osnovu. Također bi bila povrijeđena prava iz Konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda s pripadajućim Protokolima. Na temelju izloženog, Pravobraniteljstvo Kantona Sarajevo smatra da su osporeni članci Zakona u cijelosti sukladni Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine i amandmanima na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine.

Ema Hodžić, Zastupnički dom i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine nisu dostavili odgovor na navode zahtjeva Kantonalnog suda u Goraždu.

5. Sjednica Suda bez javne rasprave

Ustavni sud Federacije je sukladno članku 13. stavak 1. Poslovnika Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 40/10), dana 18.03.2015. godine održao sjednicu bez javne rasprave na kojoj je razmotrio činjenice i navode u zahtjevu i odgovor na zahtjev Kantona Sarajevo. Isto tako, izvršen je uvid u Presudu ovog suda broj:U-12/14 od 09.12.2014. godine, koja je objavljena u „Službenim novinama Federacije BiH“, broj: 15/15, u svezi koje je nakon održane javne rasprave dana 09.12.2014. godine odlučeno da odredbe osporenih čl. 4., 9., 10. Stavak 1. i članka 27. Zakona o porezu na dohodak nisu u nesuglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

6. Relevantno pravo

A. Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Članak IV.C.3.10.(4)

...

(4) Ustavni sud odlučuje i o ustavnim pitanjima koja mu predoči Vrhovni sud ili neki kantonalni sud a koja se pojave u tijeku postupka pred tim sudom.

B. Amandmani na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Amandman LX

Članak IV.C.7. mijenja se i glasi:

"1. Plaća i druge naknade sucu ne mogu biti umanjeni za vrijeme vršenja sudačke funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka sukladno sa zakonom.

2. Plaća i drugi uvjeti obavljanja funkcije, uključujući i imunitet, za sve suce sudova Federacije utvrđuju se zakonom."

Amandman LXII

Članak V.11. Ustava Federacije mijenja se i glasi:

...

„3. ...Plaća i druge naknade sucu ne mogu biti umanjeni za vrijeme vršenja sudačke funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka sukladno sa zakonom".

Amandman LXIII

Članak VI.7. Ustava Federacije mijenja se i glasi:

...

„4. ...Plaća i druge naknade sucu ne mogu biti umanjeni za vrijeme vršenja sudačke funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka sukladno sa zakonom."

Amandman CVI

Iza članka IX.11.e, dodaje se novi članak IX.11.f, koji glasi:

Članak IX.11.f.

(1) „Kao izuzetak od načela iz stavka 1. članka IV.C.7. stavka 3., članka V.4. 11. i stavka 4. članka VI.7. ovog Ustava, plaća i/ili druge naknade sucu mogu biti umanjeni zakonom donesenim do 10. siječnja 2006. godine.
(2) Umanjenje iz stavka 1. ovog članka može se izvršiti samo jednom.
(3) Stavci 1. i 2. ovog članka ne mogu se tumačiti tako da je na bilo koji način ili u bilo kojem obliku, direktno ili indirektno, dozvoljeno neko drugo umanjenje plaće i/ili drugih naknada sucu zaštićenih stavkom 1. članka IV.C.7., stavkom 3. članka V.4.11. i stavkom 4. članka VI.7. ovog Ustava."

C. Zakon o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH", broj: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13)

Članak 4.

Porezom na dohodak oporezuju se dohoci koje porezni obveznik ostvari:

1) od nesamostalne djelatnosti;
2) od samostalne djelatnosti;
3) od imovine i imovinskih prava
4) od ulaganja kapitala

Članak 9.

Porez na dohodak plaća se po stopi od 10%.

Članak 10.

(1) Prihodom od nesamostalne djelatnosti smatra se bruto plaća koju uposleniku isplaćuje poslodavac po osnovu ugovora o radu odnosno radnog odnosa ili daje u stvarima, koristima, protuuslugama ili u vidu premija i drugih prihoda, za rad obavljen po njegovim uputama, osim prihoda iz čl. 5. i 6. ovog zakona.

(2) Oporezivim prihodima od nesamostalne djelatnosti smatraju se i :

1) dodatni prihodi po osnovu naknada, pomoći i sl. koje poslodavac isplati uposlenicima iznad unosa utvrđenih Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak
2) plaće koje umjesto poslodavca isplati druga osoba,
3) zaostale plaće odnosno razlike plaća koje se odnose na protekla porezna razdoblja, a koja se uposleniku ili bivšem uposleniku isplaćuju u tekućem poreznom periodu na osnovu sudske presude, osim iznosa zateznih kamata koje se u ovom slučaju ne smatraju oporezivim prihodom od nesamostalne djelatnosti
4) svi drugi prihodi po osnovu i u svezi s nesamostalnom djelatnošću.

(3) Koristi koje su primljene po osnovu nesamostalne djelatnosti ulaze u dohodak, i to:

1) korištenje vozila i drugih sredstava za osobne potrebe,
2) smještaj, hrana kao i korištenje dugih dobara i usluga koji su besplatni ili po cijeni koja je niža od tržišne cijene,
3) odobreni beskamatni krediti ili krediti sa kamatnom stopom koja je niža od tržišne kamatne stope,
4) Izmirivanje osobnih troškova od strane poslodavca
5) izmirivanje ili oprost dužničke obveze od strane poslodavca

(4) Prihodi koji ne ulaze u dohodak od nesamostalne djelatnosti i koji ne podliježu oporezivanju su:

1) pomoć za gubitke nastale kao posljedica elementarnih nepogoda i pomoći po osnovu ozljeda i bolesti koje isplaćuje poslodavac uposleniku ili članu njegove obitelji, isplaćene do visine utvrđene posebnim propisima,
2) hrana koju poslodavac obezbjeđuje uposlenicima u svojim prostorijama do vrijednosti naknade za topli obrok, koja je utvrđena posebnim propisima,
3) smještaj koji poslodavac obezbjeđuje uposleniku na mjestu gdje se obavlja djelatnost, ako je neophodno korištenje smještaja za uposlenika radi obavljanja radnog zadatka,
4) smještaj i plaćanje troškova smještaja osiguranog za javne dužnosnike uposlene u diplomatskim i konzularnim predstavništvima u inozemstvu, i druge naknade is-

plaćene do visine utvrđene posebnim propisima,

5) poklon(i) koje poslodavci daju uposleniku jedanput ili više puta u tijeku poreznog perioda povodom državnih i/ili vjerskih praznika ili jubileja tvrtke, čija ukupna vrijednost nije viša od 30% prosječne mjesečne neto plaće isplaćene u Federaciji prema posljednjem objavljenom podatku nadležnog organa za statistiku.
6) otpremnine u slučaju otkaza ugovora o radu, sukladno sa članom 100. Zakona o radu („Službene novine Federacije BiH", broj: 43/99, 32/00 i 29/03) i Općim kolektivnim ugovorom.

Članak 27.

(1) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti obračunava se i obustavlja pri svakoj isplati plaće i/ili oporezive naknade, prema propisima koji se primjenjuju na dan isplate, a uplaćuje se istog dana ili prvog dana po izvršenoj isplati plaće i/ili oporezive naknade.
(2) Obračun, obustavu i uplatu akontacije poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti vrši poslodavac ili sam obveznik poreza. Obveznik poreza na dohodak je uposlenik.
(3) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti, koji se ostvaruje kod poslodavca kojem je uposlenik dostavio svoju poreznu karticu, obračunava se mjesečno od porezne osnovice koju čine svi oporezivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je uposlenik ostvario kod tog poslodavca u tom mjesecu, umanjeni za plaćene rashode iz članka 11. ovoga zakona, i za iznos mjesečnih osobnih odbitaka iz članka 24. st. (1) i (2) ovoga zakona, primjenom stope iz članka 9. ovoga zakona.
(4) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti, koji se ostvaruje kod poslodavca kojem uposlenik nije dostavio svoju poreznu karticu, obračunava se mjesečno od porezne osnovice koju čine svi oporezivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je uposlenik ostvario kod tog poslodavca u tom mjesecu, umanjeni za plaćene rashode iz članka 11. ovoga zakona, primjenom stope od 10%.
(5) Iznimno, uposlenicima – rezidentnim poreznim obveznicima iz članka 2. stavka (4) ovog zakona, koji dohodak ostvaruju kod poslodavaca pravnih i fizičkih osoba koje imaju sjedište na području Federacije, akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti obračunava se i plaća na poreznu osnovicu koju čine svi oporezivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je uposlenik ostvario kod tog poslodavca u tom mjesecu, a umanjeni za plaćene rashode iz članka 11, ovog zakona i za iznos mjesečnih osobnih odbitaka iz članka 24. st. (1) i (2) ovog zakona.
(6) Porez na dohodak po osnovi nesamostalne djelatnosti koji se obračunava na ostvareni dohodak za rad koji u jednom mjesecu nije trajao duže od 10 dana, odnosno 80 sati, a za koji isplaćeni dohodak ne iznosi više od 250,00 KM, obračunava se po stopi od 10%, bez umanjenja za osobne odbitke iz članka 24. ovoga zakona.
(7) Obustavljeni, odnosno odbijeni i uplaćeni porez iz stavka (5) ovoga članka smatra se konačno utvrđenim porezom za porezni period, te porezni

obveznik za taj dohodak nije dužan podnijeti godišnju poreznu prijavu. Porezni obveznik, ukoliko želi ostvariti pravo na osobni odbitak, može taj dohodak i uplaćene iznose akontacije poreza unijeti u godišnju poreznu prijavu.

(8) Strane organizacije koje ne uživaju diplomatski imunitet u Federaciji i uposlenici tih organizacija koji imaju sjedište, odnosno prebivalište u Federaciji dužni su pri isplati dohotka od nesamostalne djelatnosti uposlenim građanima ili stranim državljanima obračunati porez po odbitku sukladno sa st. (1) do (6) ovoga članka i uplatiti ga u zakonom propisanome roku.

(9) Porezni obveznik koji je uposlen u diplomatskom ili konzularnom predstavništvu druge države, u međunarodnoj organizaciji ili u predstavništvu ili organizaciji koja na teritoriju Federacije ima diplomatski imunitet, kada je obveznik poreza i prema ovomu zakonu, dužan je sam obračunati akontaciju poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti prema odredbama st. (1) do (5) ovoga članka i uplatiti je na propisani račun u zakonom propisanom roku.

(10) Porezni obveznik koji dohodak od nesamostalne djelatnosti ostvaruje izravno iz inozemstva dužan je na taj dohodak sam obračunati akontaciju poreza od nesamostalne djelatnosti na način iz st. (1) do (6) ovoga članka i uplatiti je u roku od pet dana od dana kada je primio dohodak.

Članak 48.

Ministar će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti sljedeće podzakonske akte:

1) Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dohodak, kojim će se detaljnije propisati način utvrđivanja porezne osnovice, oblik i način izdavanja porezne kartice, oblik, sadržaj i način vođenja poslovnih knjiga i evidencija, način vršenja godišnjeg obračuna poreza na dohodak te sačinjavanja i podnošenja godišnje prijave,
2) Propis o obračunu ubrzane amortizacije,
3) Propis o utvrđivanju kriterija za plaćanje poreza na dohodak u godišnjem paušalnom iznosu.

Članak 49.

U cilju omogućavanja pravilne primjene članka 10. stavka 1. i članka 27. ovoga zakona, svi poslodavci su dužni do dana stupanja na snagu odnosno najkasnije do početka primjene ovoga Zakona mjesečne plaće svojim uposlenicima obračunavati i u poreznim evidencijama i izvješćima iskazivati u bruto-iznosima. Poslodavci koji do početka primjene Zakona o porezu na dohodak ne pređu na utvrđivanje plaća svojih uposlenika u bruto iznosu, dužni su obračun doprinosa i poreza na plaću vršiti na temelju bruto iznosa plaće koji bi se utvrdio preračunavanjem postojeće ugovorene neto plaće u bruto plaću po sljedećoj formuli:

$$Bruto = \frac{Neto\ plaća\ uposlenika\ x \left(\frac{100}{95}\right)}{\frac{100 - zbrina\ stopa\ doprinosaiz\ plaće}{100}}$$

D. Poslovnik Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 40/10)

Članak 41.
Rješenje o odbacivanju zahtjeva

„Kad Sud na sjednici bez javne rasprave donosi rješenje o odbacivanju zahtjeva pridržavat će se razloga navedenih u članku 26. stavak 1. Zakona i rješenje temeljiti na samo jednom razlogu, ukoliko Sud ne odluči drugačije.

Ako ne postoje druge procesne pretpostavke za odlučivanje o biti stvari, osim onih izričito navedenih u stavku 1. članka 26. Zakona, u rješenju se izričito navodi o kojim se procesnim pretpostavkama radi. Te druge pretpostavke mogu biti, posebice:

- da u ostavljenom roku podnositelj nije otklonio nedostatke na koje mu je ukazano ili ih nije otklonio onako kako mu je naloženo,
- da osporeni opći akt nije na snazi,
- da se radi o zahtjevu o kojem je Sud već odlučio ili da se radi o zahtjevu iste pravne i činjenične prirode u kojem je Sud već zauzeo stanovište i sl.

Kad Sud odbacuje zahtjev zbog nenadležnosti, Sud može na prijedlog suca izvjestitelja odlučiti da li postoje razlozi za postupanje sukladno stavku 2. članka 26. Zakona.

E. Odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj: AP-2840/13 od 12.02. 2014. godine

F. Presuda Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: U-12/14 od 09.12.2014. godine „Službene novine Federacije BiH“, broj: 15/15.

7. Činjenično stanje i stav Ustavnog suda Federacije

Ustavni sud Federacije je u provedenom postupku razmotrio navode podnositelja zahtjeva, odgovora na zahtjev te činjenice iz dokumentacije u spisu predmeta. Ovaj sud je posebice imao u vidu Presudu Ustavnog suda Federacije, broj: U-12/14 od 09.12.2014. godine, kojom je nakon održane javne rasprave 09. 12.2014. godine, te prezentiranja izjava i dokaza stranaka u postupku, utvrđeno da odredbe čl. 4. i 9., članka 10 stavak 1. i članka 27. Zakona o porezu na dohodak nisu u nesuglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine. U spomenutoj Presudi je posebice je istaknuto da je riječ o sistemskom zakonu kojim se provodi financijska i fiskalna politika u Federaciji Bosne i Hercegovine, da njegov *ratio legis* niti njegov cilj nije ni izravno ni neizravno umanjenje plaća bilo koje kategorije obveznika poreza na dohodak, pa tako ni plaća sudaca. Predmet reguliranja tog Zakona nije određivanje visine plaća poreskih obveznika, već određivanje visine i načina naplate poreza na dohodak.

Visina plaća sudaca u Federaciji Bosne i Hercegovine utvrđena je posebnim zakonom, a to je Zakon o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine i na taj se Zakon referira u prvom stavku Amandmana CVI, pa se upravo zato zaštitne odredbe tog Amandmana i odnose na taj Zakon, odnosno na zakone čiji bi predmet reguliranja bile plaće sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Amandman CVI je donesen kako bi se stvorio ustavni temelj za korekciju plaća sudaca i tužitelja, nakon što je Upravni odbor za implementaciju mira u svom Kominikeu od 24. lipnja 2005. godine iskazao zabrinutost „zbog izazova fiskalne održivosti sa kojim se suočavaju vlasti u Bosni i Hercegovini, naročito na entitetskom nivou“, te nakon što je Visoki predstavnik UN za Bosnu i Hercegovinu, prihvatajući preporuke Radne skupine, koju su činili predstavnici ministarstava pravde entiteta i Bosne i Hercegovine, Pravosudnog povjerenstva Brčko Distrikta, Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine, kao i udruga sudaca i tužitelja u oba entiteta, prema kojima bi plaće za suce i tužitelje trebale biti „umjereno umanjene“, odlučio donijeti Zakon o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Amandman je, dakle, bilo neophodno donijeti kako bi se, sa ustavne razine, omogućilo jednokratno umanjenje plaća sudaca i tužitelja, koje je u odnosu na raniji Zakon o sudbenoj i tužiteljskoj funkciji u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH, broj.: 22/00, 20/01, 37/01, 57/01, 63/03 i 78/04) nastupilo donošenjem Zakona o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Da je to tako, jasno svjedoči činjenica da su oba akta Visokog predstavnika UN, onaj kojim je donesen Amandman CVI i onaj kojim je donesen Zakon, objavljena jedan iza drugog, respektivno, u istom službenom glasilu i to u „Službenim novinama Federacije BiH“, broj:72/05.

Stoga su odredbe Amandmana, razlogom njihova donošenja, pa time i svojim smislom, u cijelosti spregnute sa Zakonom o plaćama sudaca i tužitelja u Federaciji: stavak prvi zato što se u njemu govori o umanjenju „zakonom donesenim do 10. siječnja 2006. godine“, a to je nedvojbeno Zakon o plaćama sudaca i tužitelja, a drugi i treći stavak zato što se u njima referira na stavak prvi. Prema tome se i buduće umanjenje („na bilo koji način ili u bilo kojem obliku, direktno ili indirektno“) od kojeg Amandman zaštićuje plaće sudaca očigledno odnosi na umanjenje koje bi nastalo izmjenama toga Zakona ili donošenjem novog zakona, ali zakona čiji bi predmet reguliranja bile plaće nositelja sudbene i tužiteljske funkcije, a ne zakona kojim se regulira način naplate poreza na dohodak za sve obveznike tog poreza u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Imajući u vidu sve izloženo, Ustavni sud Federacije smatra da se visina plaće sudaca primjenom osporenih odredaba Zakona o porezu na dohodak, ne može smatrati umanjenjem plaća u smislu u kojem o tome govore zaštitne odredbe Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine. Utoliko prije, što je do faktičkog umanjenja plaća sudaca, samo na godišnjoj razini i time naizgled neizravno, dolazilo i za primjene ranijih propisa o oporezivanju.

Kad je u pitanju članak 10. st. (2), (3) i (4) osporenog Zakona, treba istaći da je riječ o dopunskim eksplikativnim odredbama koje na jedan način pojašnjavaju stavak 1. ovog članka. Tako se u stavku 2. utvrđuje šta se smatra oporezivim prihodom od nesamostalne djelatnosti, u stavku 3. se utvrđuje šta po osnovu nesamostalne djelatnosti ulazi u dohodak, dok se u stavku 4. utvrđuje vrsta prihoda koji ne ulazi u dohodak od nesam-

ostalne djelatnosti i koji na taj način ne podliježu oporezivanju. Slijedom navedenog, nema argumenata u prilog eventualnoj neustavnosti odredaba st. (2), (3) i (4) članka 10., kojim je propisano pojašnjenje, odnosno primjena stavka 1., utoliko prije što se te odredbe primjenjuju na sve obveznike poreza na dohodak.

Za osporene odredbe čl. 48. i 49. Zakona nisu istaknuti argumenti niti su ponuđeni dokazi koji bi govorili u prilog neustavnosti tih odredaba. Analizom članka 48. može se utvrditi da se radi o zakonskoj odredbi kojom se resorni ministar ovlašćuje a stavlja mu se i u obvezu donošenje podzakonskih akata koji su neophodni za provođenje Zakona o porezu na dohodak, pa iz tih razloga smatramo da ustavnost te odredbe nije upitna.

Isto se može reći i u pogledu odredbe članka 49. koja je sama po sebi provedbenog karaktera, jer propisuje obvezujuću instrukciju za poslodavce u pogledu primjene odredbe članka 10. stavak 1. i članka 27. osporenog Zakona kako bi se način obračuna mjesečne plaće uposlenicima i njeno iskazivanje u poreznim evidencijama i izvješćima usuglasili sa zakonom. Ukoliko neki poslodavac nije postupao prema ovoj odredbi, odnosno ukoliko obračun plaće nije vršen na način kako je to propisano spomenutim člankom, onda se van svake sumnje radi o pogrešnoj primjeni materijalnog prava, a ne o neustavnosti same odredbe Zakona.

Kako je Ustavni sud Federacije Presudom broj: U-12/14 od 09.12.2014. godine već odlučio o ustavnosti čl. 4. i 9., članka 10. stavak 1. i članka 27. Zakona o porezu na dohodak za koji se također traži ocjena ustavnosti, to je sukladno članku 41. stavak 2. alineja 3. Poslovnika Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 40/10) odlučio kao u stavku 2. donesene odluke.

Ovu presudu Ustavni sud Federacije donio je većinom glasova u sastavu: dr. sc. Kata Senjak, predsjednica Suda, Sead Bahtijarević, Vesna Budimir, Mirjana Čučković, Domin Malbašić i prof. dr. Edin Muminović, suci Suda.

Broj: U-22/14
18.03.2015.godine
S a r a j e v o

Predsjednica
Ustavnog suda Federacije
Bosne i Hercegovine
Kata Senjak,v.r.

.....

242

Уставни суд Федерације Босне и Херцеговине, одлучујући о уставном питању које му је предочио Кантонални суд у Горажду, у вези са утврђивањем уставности одредаба чл. 4., 9., 10., 27., 48. и 49. Закона о порезу на доходак, на основу члана IV.Ц.3.10.(4) Устава. Федерације Босне и Херцеговине, на сједници одржаној дана 18.03. 2015. године, **донио је**

П Р Е С У Д У

Утврђује се да су одредбе члана 10. ст. (2), (3) и (4), чл. 48. и 49. Закона о порезу на доходак („Службене новине Федерације БиХ“, број: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 и 65/13) у сагласности са Уставом Федерације Босне и Херцеговине.

Одбацује се захтјев за постављено уставно питање Кантоналног су-

да у Горажду у свези утврђивања уставности одредаба члан 4. и 9., члана 10. став 1. и члана 27. Закона о порезу на доходак („Службене новине Федерације БиХ“, број: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 и 65/13), јер је о уставности наведених одредаба Суд одлучио пресудом у предмету број:У-12/14, од 09.12. 2014. године.

Пресуду објавити у „Службеним новинама Федерације БиХ“ и „Службеним новинама Босанско-подрињског кантона Горажде“.

О б р а з л о ж е њ е

1. Подносилац захтјева и предмет захтјева

Кантонални суд у Горажду (у даљем тексту: подносилац захтјева) предочио је Уставном суду Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Уставни суд Федерације) дана 09.05.2014. године уставно питање које се односи на утврђивање уставности члана 4., 9., 10., 27., 48. и 49. Закона о порезу на доходак (у даљем тексту: оспорени чланови Закона). Подносилац захтјева је ово уставно питање предочио на основу члана IV.Ц.3.10.(4) Устава Федерације Босне и Херцеговине.

2. Странке у поступку

Странке у поступку у овом предмету, на основу члана 39. став 2. Закона о поступку пред Уставном судом Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 6/95 и 37/03), су Кантонални суд у Горажду, Ема Хоџић из Сарајева, као тужилац у судском поступку пред Кантоналним судом у Горажду, Кантон Сарајево, као тужени у наведеном судском поступку и Представнички дом и Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине, као доносилац оспорених чланова Закона.

3. Битни наводи подносиоца захтјева

Подносилац захтјева наводи да се пред Кантоналним судом у Горажду води парнични поступак по тужби тужиоца Еме Хоџић из Сарајева, ул. Јована Бијелића број 7, коју заступају Мустафа Брачковић и Џемо Хаџиомеровић, адвокати из Сарајева, против туженог Кантона Сарајево, кога заступа законски заступник Правобранилаштво Кантона Сарајево, ради исплате разлике плате у износу 4.928,78 КМ. Наводи, да је Општински суд у Сарајеву пресудом број: 65 0 Рс 262838 12 Рс од 26.12.2012. године обавезао туженог да тужиоцу исплати износ од 4.943, 78 КМ из основа умањења плате за раздобље од маја 2009. године до децембра 2011. године, са законским затезним каматама од доспјелости појединачних мјесечних износа до исплате, те да му накнади припадајуће трошкове поступка, све у року од 15 дана.

Кантон Сарајево је путем законског заступника изјавио жалбу, коју је Кантонални суд у Горажду дјелимично уважио и преиначио у одлуци о трошковима поступка, а у одлуци о главној ствари првостепену пресуду потврдио пресудом број: 05 0 Рс 000 450 13 Рсж од 24.05.2013. године. Против наведене пресуде Кантоналног суда у Горажду, Кантон Сарајево је изјавио апелацију Уставном суду Босне и

Херцеговине. Одлучујући о апелацији Кантона Сарајево, Уставни суд Босне и Херцеговине је одлуком број: АП-2840/13 од 12.02.2014. године утврдио повреду права на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине, укинуо другостепену пресуду и предмет вратио Кантоналном суду у Горажду, с налогом да по хитном поступку донесе нову одлуку и у року од шест мјесеци обавијести Уставни суд Босне и Херцеговине о предузетим мјерама.

Кантонални суд у Горажду је у поступку рјешавања по жалби туженика, рјешењем број: 05 0 Рс 000450 14 Рсж 2 од 08.04.2014. године поступак прекинуо и предочио Уставном суду Федерације уставно питање које гласи: „да ли су одредбе чл. 4., 9., 10., 27., 48. и 49. Закона о порезу на доходак у сагласности са одредбама Амандмана CVI на Устав Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 72/05)“.

Подносилац захтјева наводи Амандман CVI на Устав Федерације Босне и Херцеговине, затим члан IV.Ц.7. став 1. Устава Федерације Босне и Херцеговине, којима је утврђено да плате и друге накнаде судији не могу бити умањене за вријеме вршења судијске функције, осим као посљедица дисциплинског поступка у складу са законом.

Подносилац захтјева наводи висине плата судија, које су прописане Законом о платама и другим накнадама судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 72/05, 22/09 и 53/13), који је ступио на снагу 01.01.2006. године. Плате прописане наведеним законом су тужиоцу исплаћиване до јануара 2009. године, када је ступио на снагу Закон о порезу на доходак, који је касније мијењан и допуњаван. Примјеном оспорених одредаба Закона тужиоцу су исплаћиване умањене плате за мјесечне износе како је то утврђено првостепеном пресудом.

Како би Кантонални суд у Горажду могао донијети одлуку по жалби туженика против првостепене пресуде, предлаже Уставном суду Федерације да донесе пресуду којом ће утврдити да ли су оспорене одредбе Закона у сагласности са Уставом Федерације Босне и Херцеговине.

4. Битни наводи одговора на захтјев

Уставни суд Федерације је у складу са чланом 16. Закона о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине, позвао Кантон Сарајево, путем Правобранилаштва Кантона, Ему Хоџић из Сарајева и Представнички дом и Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине, да као странке у поступку доставе одговор на наводе захтјева Кантоналног суда у Горажду у року од 30 дана.
У одговору на захтјев који је доставило Правобранилаштво Кантона Сарајево, истиче се да Закон о порезу на доходак, који је донесен скоро три године након доношења Амандмана CVI на Устав Федерације Босне и Херцеговине, није имао за циљ смањене плата порезних обавезника, а самим тим и тужиоцу као носиоцу судијске функције. Истичу да је циљ Закона о порезу на доходак регулатива пореза на доходак, односно одређивање обавезе плаћања пореза у оквиру усвајања финансијске политике Европске

уније, а за чију основицу служи управо неумањена плата. Наводе да се овдје заправо радило о преласку на нови обрачун исплате пореза као сасвим новом и до тада непознатом принципу по ком је исплата пореза увијек обвеза онога ко остварује приход, односно запосленика. Наглашавају општепознату чињеницу да у Европској унији сви остваривоци плата сносе обавезу плаћања пореза на доходак, те да нико не може бити ослобођен те обавезе. Сматрају да, уколико би се мијењале одредбе Закона о порезу на доходак, из наведених разлога, дошло би до изласка из оквира правних правила Европске уније.

Правобранилаштво Кантона Сарајево сматра да оспорени чланови Закона нису несагласни са Уставом Федерације Босне и Херцеговине и наведеним Амандманом на Устав Федерације Босне и Херцеговине. Наводе да се оспореним чланом 4. Закона регулише за које дјелатности се опорезују дохоци, а у које спадају и несамосталне дјелатности које подразумијевају и судијску функцију. Чланом 9. се третира постотак пореза, чланом 10. се појашњава шта се све сматра приходом од несамосталне дјелатности, чланом 27. се регулише поступак утврђивања наплате пореза, чланом 48. се регулише доношење подзаконских аката, а чланом 49. се дефинише правилна примјена члана 10. став 1. и члана 27. Истичу да из наведених одредби произлази да су порезни обавезници сва лица која остварују доходак од било које дјелатности, па и судијске.

Наглашавају да оспорени чланови Закона не дирају у плате. Плате представљају једну, а порез на доход ак сасвим другу категорију. Позивају се на одлуку Уставног суда Босне и Херцеговине АП-2840/13 од 12.02.2014. године, односно цитирају дио образложења које гласи: „нити једном одредбом овог Закона није предвиђена могућност искључења било које категорије запосленика од обавезе плаћања пореза на доходак, па тако ни судија“. Наводе још да у случају када би судије били изузете од обавезе плаћања пореза на доходак, довела би се у питање примјена одредби Закона о порезу на доходак, које су предметом оцјењивања. На тај начин би преостали запосленици са својим субјективним грађанским правима у погледу права из радног односа били доведени у неравноправан и дискриминирајући положај у односу на судије, а што би било противно члану II тачка 4. Устава Босне и Херцеговине, односно једнакости у правима, без дискриминације, по било ком основу. Такође би била повријеђена права из Конвенције о заштити људских права и основних слобода са припадајућим Протоколима. На основу изложеног, Правобранилаштво Кантона Сарајево сматра да су оспорени чланови Закона у цијелости у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине и амандманима на Устав Федерације Босне и Херцеговине.

Ема Хоџић, Представнички дом и Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине нису доставили одговор на наводе захтјева Кантоналног суда у Горажду.

5. Сједница Суда без јавне расправе

Уставни суд Федерације је у складу са чланом 13. став 1. Пословника

Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 40/10), дана 18.03. 2015. године одржао сједницу без јавне расправе на којој је размотрио чињенице и наводе у захтјеву и одговор на захтјев Кантона Сарајево. Исто тако, извршен је увид у Пресуду овог суда број:У-12/14 од 09.12.2014. године, која је објављена у „Службеним новинама Федерације БиХ“, број: 15/15, у вези које је након одржане јавне расправе дана 09.12.2014. године одлучено да одредбе оспорених чл. 4., 9., 10. став 1. и члана 27. Закона о порезу на доходак нису у несагласности са Уставом Федерације Босне и Херцеговине.

6. Релевантно право

А. Устав Федерације Босне и Херцеговине

Члан IV.Ц.3.10.(4)

...

(4) Уставни суд одлучује и о уставним питањима која му предочи Врховни суд или неки кантонални суд а која се појаве у току поступка пред тим судом.

Б. Амандмани на Устав Федерације Босне и Херцеговине

Амандман LX

Члан IV.Ц.7. мијења се и гласи:

“1. Плата и друге накнаде судији не могу бити умањени за вријеме вршења судијске функције, осим као посљедица дисциплинског поступка у складу са законом.

2. Плата и други услови обављања функције, укључујући и имунитет, за све судије судова Федерације утврђују се законом.“

Амандман LXII

Члан V.11. Устава Федерације мијења се и гласи:

...

„3. ...Плата и друге накнаде судији не могу бити умањени за вријеме вршења судијске функције, осим као посљедица дисциплинског поступка у складу са законом“.

Амандман LXIII

Члан VI.7. Устава Федерације мијења се и гласи:

...

„4. ...Плата и друге накнаде судији не могу бити умањени за вријеме вршења судијске функције, осим као посљедица дисциплинског поступка у складу са законом.”

Амандман CVI

Иза члана IX.11.е, додаје се нови члан IX.11.ф, који гласи:

Члан IX.11.ф.

(1) „Као изузетак од принципа из става 1. члана IV.Ц.7. става 3., члана V.4.11. и става 4. члана VI.7. овог Устава, плата и/или друге накнаде судији могу бити умањени законом донесеним до 10. јануара 2006. године.
(2) Умањење из става 1. овог члана може се извршити само једном.
(3) Ставови 1. и 2. овог члана не могу се тумачити тако да је на било ко-

ји начин или у било којем облику, директно или индиректно, дозвољено неко друго умањење плате и/или других накнада судији заштићених ставом 1. члана IV.Ц.7., ставом 3. члана V.4.11. и ставом 4. члана VI.7. овог Устава."

Ц. Закон о порезу на доходак („Службене новине Федерације БиХ", број: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 и 65/13)

Члан 4.

Порезом на доходак опорезују се дохоци које порезни обавезник оствари:

1) од несамосталне дјелатности;
2) од самосталне дјелатности;
3) од имовине и имовинских права
4) од улагања капитала

Члан 9.

Порез на доходак плаћа се по стопи од 10%.

Члан 10.

(1) Приходом од несамосталне дјелатности сматра се бруто плата коју запосленику исплаћује послодавац по основу уговора о раду односно радног односа или даје у стварима, користима, протууслугама или у виду премија и других прихода, за рад обављен по његовим упутама, осим прихода из чл. 5. и 6. овог закона.

(2) Опорезивим приходима од несамосталне дјелатности сматрају се и :

1) додатни приходи по основу накнада, помоћи и сл. које послодавац исплатизапосленицима изнад уноса утврђених Правилником о примјени Закона о порезу на доходак
2) плате које умјесто послодавца исплати друго лице,
3) заостале плате односно разлике плата које се односе на протекла порезна раздобља, а која се запосленику или бившем запосленику исплаћују у текућем порезном периоду на основу судске пресуде, осим износа затезних камата које се у овом случају не сматрају опорезивим приходом од несамосталне дјелатности
4) сви други приходи по основу и у вези са несамосталном дјелатношћу.

(3) Користи које су примљене по основу несамосталне дјелатности улазе у доходак, и то:

1) коришћење возила и других средстава за личне потребе,
2) смјештај, храна као и коришћење дугих добара и услуга који су бесплатни или по цијени која је нижа од тржишне цијене,
3) одобрени бескаматни кредити или кредити са каматном стопом која је нижа од тржишне каматне стопе,
4) Измиривање личних трошкова од стране послодавца,
5) измиривање или опрост дужничке обавезе од стране посло-

давца

(4) Приходи који не улазе у доходак од несамосталне дјелатности и који не подлијежу опорезивању су:

1) помоћ за губитке настале као посљедица елементарних непогода и помоћи по основу озљеда и болести које исплаћује послодавац запосленику или члану његове породице, исплаћене до висине утврђене посебним прописима,
2) храна коју послодавац обезбјеђује запосленицима у својим просторијама до вриједности накнаде за топли оброк, која је утврђена посебним прописима,
3) смјештај који послодавац обезбјеђује запосленику на мјесту гдје се обавља дјелатност, ако је неопходно коришћење смјештаја за запосленика ради обављања радног задатка,
4) смјештај и плаћање трошкова смјештаја осигураног за јавне дужноснике запослене у дипломатским и конзуларним представништвима у иностранству, и друге накнаде исплаћене до висине утврђене посебним прописима,
5) поклон(и) које послодавци дају запосленику једанпут или више пута у току порезног периода поводом државних и/или вјерских празника или јубилеја фирме, чија укупна вриједност није виша од 30% просјечне мјесечне нето плате исплаћене у Федерацији према посљедњем објављеном податку надлежног органа за статистику.
6) отпремнине у случају отказа уговора о раду, у складу са чланом 100. Закона о раду („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 43/99, 32/00 и 29/03) и Општим колективним уговором.

Члан 27.

(1) Аконтација пореза на доходак од несамосталне дјелатности обрачунава се и обуставља при свакој исплати плате и/или опорезиве накнаде, према прописима који се примјењују на дан исплате, а уплаћује се истог дана или првог дана по извршеној исплати плате и/или опорезиве накнаде.
(2) Обрачун, обуставу и уплату аконтације пореза на доходак од несамосталне дјелатности врши послодавац или сам обавезник пореза. Обавезник пореза на доходак је запосленик.
(3) Аконтација пореза на доходак од несамосталне дјелатности, који се остварује код послодавца којем је запосленик доставио своју пореску картицу, обрачунава се мјесечно од порезне основице коју чине сви опорезиви приходи од несамосталне дјелатности које је запосленик остварио код тог послодавца у том мјесецу, умањени за плаћене расходе из члана 11. овога закона, и за износ мјесечних личних одбитака из члана 24. ст. (1) и (2) овога закона, примјеном стопе из члана 9. овога закона.
(4) Аконтација пореза на доходак од несамосталне дјелатности, који се остварује код послодавца којем запосленик није доставио своју пор-

езну картицу, обрачунава се мјесечно од порезне основице коју чине сви опорезиви приходи од несамосталне дјелатности које је запосленик остварио код тог послодавца у том мјесецу, умањени за плаћене расходе из члана 11. овога закона, примјеном стопе од 10%.

(5) Изнимно, запосленицима – резидентним порезним обавезницима из члана 2. става (4) овог закона, који доходак остварују код послодаваца правних и физичких лица која имају сједиште на подручју Федерације, аконтација пореза на доходак од несамосталне дјелатности обрачунава се и плаћа на порезну основицу коју чине сви опорезиви приходи од несамосталне дјелатности које је запосленик остварио код тог послодавца у том мјесецу, а умањени за плаћене расходе из члана 11. овог закона и за износ мјесечних личних одбитака из члана 24. ст. (1) и (2) овог Закона.

(6) Порез на доходак по основи несамосталне дјелатности који се обрачунава на остварени доходак за рад који у једном мјесецу није трајао дуже од 10 дана, односно 80 сати, а за који исплаћени доходак не износи више од 250,00 КМ, обрачунава се по стопи од 10%, без умањења за личне одбитке из члана 24. овога закона.

(7) Обустављени, односно одбијени и уплаћени порез из става (5) овога члана сматра се коначно утврђеним порезом за порезни период, те порезни обавезник за тај доходак није дужан поднијети годишњу порезну пријаву. Порезни обавезник, уколико жели остварити право на лични одбитак, може тај доходак и уплаћене износе аконтације пореза унијети у годишњу порезну пријаву.

(8) Стране организације које не уживају дипломатски имунитет у Федерацији и запосленици тих организација који имају сједиште, односно пребивалиште у Федерацији дужни су при исплати дохотка од несамосталне дјелатности запосленим грађанима или страним држављанима обрачунати порез по одбитку у складу са ст. (1) до (6) овога члана и уплатити га у законом прописаноме року.

(9) Порезни обавезник који је запослен у дипломатском или конзуларном представништву друге државе, у међународној организацији или у представништву или организацији која на територију Федерације има дипломатски имунитет, када је обавезник пореза и према овому закону, дужан је сам обрачунати аконтацију пореза на доходак од несамосталне дјелатности према одредбама ст. (1) до (5) овога члана и уплатити је на прописани рачун у законом прописаном року.

(10) Порезни обавезник који доходак од несамосталне дјелатности остварује изравно из иностранства дужан је на тај доходак сам обрачунати аконтацију пореза од несамосталне дјелатности на начин из ст. (1) до (6) овога члана и уплатити је у року од пет дана од дана када је примио доходак.

Члан 48.

Министар ће у року од 60 дана

од дана ступања на снагу овога Закона донијети сљедеће подзаконске акте:

1) Правилник о примјени Закона о порезу на доходак, којим ће се детаљније прописати начин утврђивања порезне основице, облик и начин издавања порезне картице, облик, садржај и начин вођења пословних књига и евиденција, начин вршења годишњег обрачуна пореза на доходак те сачињавања и подношења годишње пријаве,
2) Пропис о обрачуну убрзане амортизације,
3) Пропис о утврђивању критерија за плаћање пореза на доходак у годишњем паушалном износу.

Члан 49.

У циљу омогућавања правилне примјене члана 10. става 1. и члана 27. овога закона, сви послодавци су дужни до дана ступања на снагу односно најкасније до почетка примјене овога закона мјесечне плате својим запосленицима обрачунавати и у порезним евиденцијама и извјештајима исказивати у бруто-износима. Послодавци који до почетка примјене Закона о порезу на доходак не пређу на утврђивање плата својих запосленика у бруто износу, дужни су обрачун доприноса и пореза на плату вршити на основу бруто износа плате који би се утврдио прерачунавањем постојеће уговорене нето плате у бруто плату по слиједећој формули:

$$\text{Бруто} = \frac{\text{Нето плата запосленика} \times \left(\frac{100}{95}\right)}{\frac{100 - \text{збирна стопа доприноса из плате}}{100}}$$

Д. Пословник Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 40/10)

Члан 41.
Рјешење о одбацивању захтјева

„Кад Суд на сједници без јавне расправе доноси рјешење о одбацивању захтјева придржаваће се разлога наведених у члану 26. став 1. Закона и рјешење заснивати на само једном разлогу, уколико Суд не одлучи другачије.

Ако не постоје друге процесне претпоставке за одлучивање о бити ствари, осим оних изричито наведених у ставу 1. члана 26. Закона, у рјешењу се изричито наводи о којим се процесним претпоставкама ради. Те друге претпоставке могу бити, посебно:

- да у остављеном року подносилац није отклонио недостатке на које му је указано или их није отклонио онако како му је наложено,
- да оспорени општи акт није на снази,
- да се ради о захтјеву о којем је Суд већ одлучио или да се ради о захтјеву исте правне и чињеничне природе у којем је Суд већ заузео становиште и сл.

Кад Суд одбацује захтјев због ненадлежности, Суд може на приједлог судије извјестиоца одлучити да ли постоје разлози за поступање у складу са ставом 2. члана 26. Закона.

Е. Одлука Уставног суда Босне и Херцеговине број: АП-2840/13 од 12.02. 2014. године

Ф. Пресуда Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине број: У-12/14 од 09.12.2014.године „Службене новине Федерације БиХ“, број: 15/15.

7. Чињенично стање и став Уставног суда Федерације

Уставни суд Федерације је у проведеном поступку размотрио наводе подносиоца захтјева, одговора на захтјев те чињенице из документације у спису предмета. Овај суд је посебно имао у виду Пресуду Уставног суда Федерације, број: У-12/14 од 09.12.2014. године, којом је након одржане јавне расправе 09.12.2014. године, те презентовања изјава и доказа странака у поступку, утврђено да одредбе чл. 4 и 9., члана 10 став 1. и члана 27 Закона о порезу на доходак нису у несагласности са Уставом Федерације Босне и Херцеговине. У споменутој Пресуди је посебно истакнуто да је ријеч о системском закону којим се проводи финансијска и фискална политика у Федерацији Босне и Херцеговине, да његов *ratio legis* нити његов циљ није ни изравно ни неизравно умањење плата било које категорије обавезника пореза на доходак, па тако ни плата судаца. Предмет регулисања тог Закона није одређивање висине плата пореских обавезника, већ одређивање висине и начина наплате пореза на доходак.

Висина плата судија у Федерацији Босне и Херцеговине утврђена је посебним законом, а то је Закон о платама и другим накнадама судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине и на тај се Закон реферира у првом ставу Амандмана CVI, па се управо зато заштитне одредбе тог Амандмана и односе на тај Закон, односно на законе чији би предмет регулисања биле плате судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине. Амандман CVI је донесен како би се створио уставни основ за корекцију плата судија и тужилаца, након што је Управни одбор за имплементацију мира у свом Коминикеу од 24. јуна 2005. године исказао забринутост „због изазова фискалне одрживости са којим се суочавају власти у Босни и Херцеговини, нарочито на ентитетском нивоу“, те након што је Високи представник УН за Босну и Херцеговину, прихватајући препоруке Радне скупине, коју су чинили представници министарстава правде ентитета и Босне и Херцеговине, Правосудне комисије Брчко Дистрикта, Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине, као и удружење судија и тужилаца у оба ентитета, према којима би плате за судије и тужиоце требале бити „умјерено умањене“, одлучио донијети Закон о платама и другим накнадама судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине.

Амандман је, дакле, било неопходно донијети како би се, са устав-

не разине, омогућило једнократно умањење плата судија и тужилаца, које је у односу на ранији Закон о судској и тужилачкој функцији у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ, бр.: 22/00, 20/01, 37/01, 57/01, 63/03 и 78/04) наступило доношењем Закона о платама и другим накнадама судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине. Да је то тако, јасно свједочи чињеница да су оба акта Високог представника УН, онај којим је донесен Амандман CVI и онај којим је донесен Закон, објављена један иза другог, респективно, у истом службеном гласилу и то у „Службеним новинама Федерације БиХ“, број: 72/05.

Стога су одредбе Амандмана, разлогом њихова доношења, па тиме и својим смислом, у цијелости у вези са Законом о платама судија и тужилаца у Федерацији: став први зато што се у њему говори о умањењу „законом донесеним до 10. јануара 2006. године“, а то је несумњиво Закон о платама судија и тужилаца, а други и трећи став зато што се у њима реферише на став први. Према томе се и будуће умањење („на било који начин или у било којем облику, директно или индиректно“) од којег Амандман заштићује плате судија очигледно односи на умањење које би настало измјенама тога Закона или доношењем новог закона, али закона чији би предмет регулисања биле плате носилаца судске и тужилачке функције, а не закона којим се регулише начин наплате пореза на доходак за све обавезнике тог пореза у Федерацији Босне и Херцеговине.

Имајући у виду све изложено, Уставни суд Федерације сматра да се висина плате судија примјеном оспорених одредаба Закона о порезу на доходак, не може сматрати умањењем плата у смислу у којем о томе говоре заштитне одредбе Амандмана CVI на Устав Федерације Босне и Херцеговине. Утолико прије, што је до фактичког умањења плата судија, само на годишњој разини и тиме наизглед неизравно, долазило и за примјене ранијих прописа о опорезивању.

Кад је у питању члан 10. ст. (2), (3) и (4) оспореног Закона, треба истаћи да је ријеч о допунским експликативним одредбама које на један начин појашњавају став 1. овог члана. Тако се у ставу 2. утврђује шта се сматра опорезивим приходом од несамосталне дјелатности, у ставу 3. се утврђује шта по основу несамосталне дјелатности улази у доходак, док се у ставу 4. утврђује врста прихода који не улази у доходак од несамосталне дјелатности и који на тај начин не подлијежу опорезивању. Слиједом наведеног, нема аргумената у прилог евентуалној неуставности одредаба ст. (2), (3) и (4) члана 10., којим је прописано појашњење, односно примјена става 1., утолико прије што се те одредбе примјењују на све обавезнике пореза на доходак.

За оспорене одредбе чл. 48. и 49. Закона нису истакнути аргументи нити су понуђени докази који би говорили у прилог неуставности тих одредаба. Анализом члана 48. може се утврдити да се ради о законској одредби којом се ресорни министар овла-

шћује а ставља му се и у обавезу доношење подзаконских аката који су неопходни за провођење Закона о порезу на доходак, па из тих разлога сматрамо да уставност те одредбе није упитна.

Исто се може рећи и у погледу одредбе члана 49. која је сама по себи проведбеног карактера, јер прописује обавезујућу инструкцију за послодавце у погледу примјене одредбе члана 10. став 1. и члана 27. оспореног Закона како би се начин обрачуна мјесечне плате запосленицима и њено исказивање у порезним евиденцијама и извјештајима усагласили са законом. Уколико неки послодавац није поступао према овој одредби, односно уколико обрачун плате није вршен на начин како је то прописано споменутим чланом, онда се ван сваке сумње ради о погрешној примјени материјалног права, а не о неуставности саме одредбе Закона.

Како је Уставни суд Федерације Пресудом број: У-12/14 од 09.12. 2014. године већ одлучио о уставности чл. 4. и 9., члана 10. став 1. и члана 27. Закона о порезу на доходак за који се такође тражи оцјена уставности, то је у складу са чланом 41. став 2 алинеја 3. Пословника Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ", број: 40/10) одлучио као у ставу 2. донесене одлуке.

Ову пресуду Уставни суд Федерације донио је већином гласова у саставу: др сц. Ката Сењак, предсједница Суда, Сеад Бахтијаревић, Весна Будимир, Мирјана Чучковић, Домин Малбашић и проф. др Един Муминовић, судије Суда.

Број: У-22/14
18.03.2015.год.
С а р а ј е в о

Предсједница
Уставног суда Федерације
Босне и Херцеговине
Ката Сењак,с.р.

243

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o ustavnom pitanju koje mu je predočio Kantonalni sud u Goraždu u vezi sa utvrđivanjem ustavnosti člana 4., 9., 10., 27., 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak, na osnovu člana IV.C.3.10.(4) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, nakon sjednice Suda bez javne rasprave, održane dana 18.03.2015. godine, **donio je:**

P R E S U D U

1. Utvrđuje se da odredbe člana 10. st. (2), (3) i (4) i čl. 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH", broj:10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13), nisu u nesaglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.
2. Odbacuje se zahtjev na postavljeno ustavno pitanje Kantonalnog suda u Goraždu za utvrđivanje ustavnosti odredbi čl. 4. i 9., člana 10. stav 1. i člana 27. Zakona o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH", br.:10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13), jer je o ustavnosti navedenih odredaba Sud odlučio presudom u predmetu broj: U-12/14 od 09.12.2014. godine.
3. Presudu objaviti u „Službenim novinama Federacije BiH" i „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde".

O b r a z l o ž e nj e

1. Podnosilac zahtjeva i predmet zahtjeva

Kantonalni sud u Goraždu (u daljem tekstu: podnosilac zahtjeva) predočio je Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ustavni sud Federacije) dana 06.05.2014. godine ustavno pitanje u vezi utvrđivanja ustavnosti čl. 4., 9., 10., 27., 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak (u daljem tekstu: osporeni članovi Zakona).

Podnosilac zahtjeva je ustavno pitanje predočio na osnovu člana IV.C.3. 10.(4) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, a nakon odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, broj: AP-2840/13 od 12.02.2014. godine.

2. Stranke u postupku

Stranke u postupku u ovom predmetu su na osnovu člana 39. stav 2. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", broj: 6/95 i 37/03) Kantonalni sud u Goraždu, Branka Schorr iz Sarajeva, kao tužilac u sudskom postupku pred Kantonalnim sudom u Goraždu, Kanton Sarajevo, kao tuženi u navedenom sudskom postupku i Predstavnički dom i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, kao donosilac osporenih članova Zakona.

3. Bitni navodi na kojima se zasniva ustavno pitanje

Podnosilac zahtjeva navodi da se pred Kantonalnim sudom u Goraždu vodi parnični postupak po tužbi Branke Schorr iz Sarajeva, ul. Radićeva br. 11/4, koju zastupaju Mustafa Bračković i Džemo Hadžiomerović advokati iz Sarajeva, protiv tuženog Kantona Sarajevo, koga zastupa zakonski zastupnik Pravobranilaštvo Kantona Sarajevo, radi isplate razlike plate u iznosu 4.315,45 KM. Navodi da je Općinski sud u Sarajevu presudom broj: 65 0 Rs 260169-12 Rs od 06.02. 2013. godine obavezao tuženog da tužiocu isplati iznos od 4.315,45 KM iz osnova umanjenja plate za razdoblje od maja 2009. godine do decembra 2011. godine, sa zakonskim zateznim kamatama od dospjelosti pojedinačnih mjesečnih iznosa do isplate, te da mu naknadi pripadajuće troškove postupka, sve u roku od 15 dana.

Kanton Sarajevo je putem zakonskog zastupnika izjavio žalbu, koju je Kantonalni sud u Goraždu odbio i prvostepenu presudu potvrdio svojom presudom broj: 05 0 Rs 000459 13 Rsž od 11. 06.2013. godine. Protiv navedene presude Kantonalnog suda u Goraždu, Kanton Sarajevo je izjavio apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine. Odlučujući o apelaciji Kantona Sarajevo, Ustavni sud Bosne i Hercegovine je odlukom broj: Ap-2840/13 od 12.02.2014. godine utvrdio povredu prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine, ukinuo drugostepenu presudu i predmet vratio Kantonalnom sudu u Goraždu, s nalogom da po hitnom postupku donese novu odluku i u roku od šest mjeseci obavijesti Ustavni sud Bosne i Hercegovine o preduzetim mjerama.

Kantonalni sud u Goraždu je u postupku rješavanja po žalbi tuženog, rješenjem broj: 05 0 Rs 000459 14 Rsž 2 od 07.04.2014. godine postupak prekinuo i predočio Ustavnom sudu Federacije ustavno pitanje koje glasi: „da li su odredbe čl. 4., 9., 10., 27., 48. i 49. Zakona o

porezu na dohodak u saglasnosti sa odredbama Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", broj: 72/05)".

Podnosilac zahtjeva citira navedeni Amandman na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, zatim citira član IV. C.7. stav 1. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojima je utvrđeno da plate i druge naknade sudiji ne mogu biti umanjene za vrijeme vršenja sudijske funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka u skladu sa zakonom.

Podnosilac zahtjeva navodi visine plata sudija, koje su propisane Zakonom o platama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", br.: 72/05, 22/09 i 55/13), koji je stupio na snagu 01.01.2006. godine. Plate propisane navedenim zakonom su tužiocu isplaćivane do januara 2009. godine, kada je stupio na snagu Zakon o porezu na dohodak, koji je kasnije mijenjan i dopunjavan. Primjenom osporenih odredaba Zakona tužiocu su isplaćivane umanjene plate za mjesečne iznose kako je to utvrđeno prvostepenom presudom.

Kako bi Kantonalni sud u Goraždu mogao donijeti odluku po žalbi tuženog protiv prvostepene presude, predlaže Ustavnom sudu Federacije da donese presudu kojom će utvrditi da li su osporene odredbe Zakona u saglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

4. Bitni navodi odgovora na zahtjev

Ustavni sud Federacije je dana 28.05.2014. godine u skladu sa članom 16. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine, pozvao Kanton Sarajevo, putem Pravobranilaštva Kantona, Schorr Branku iz Sarajeva i Predstavnički dom i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, da kao stranke u postupku dostave odgovor na navode zahtjeva Kantonalnog suda u Goraždu, u roku od 30 dana.

U odgovoru na zahtjev koji je dana 30.06.2014. godine dostavilo Pravobranilaštvo Kantona Sarajevo, navode da Zakon o porezu na dohodak, koji je donesen skoro tri godine nakon donošenja Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, nije imao za cilj smanjenje plata poreznih obaveznika, a samim tim i tužioca kao nosioca sudijske funkcije. Ističu da je cilj Zakona o porezu na dohodak regulativa poreza na dohodak, odnosno određivanje obaveze plaćanja poreza u okviru usvajanja finansijske politike Evropske unije, a za čiju osnovicu služi upravo neumanjena plata. Navode da se ovdje zapravo radilo o prelasku na novi obračun isplate poreza kao sasvim novom i do tada nepoznatom principu po kom je isplata poreza uvijek obaveza onoga ko ostvaruje prihod, odnosno zaposlenika. Naglašavaju općepoznatu činjenicu da u Evropskoj uniji svi ostvarioci plata snose obavezu plaćanja poreza na dohodak, te da niko ne može biti oslobođen te obaveze. Smatraju da, ukoliko bi se mijenjale odredbe Zakona o porezu na dohodak, iz navedenih razloga, došlo bi do izlaska iz okvira pravnih pravila Evropske unije.

Pravobranilaštvo Kantona Sarajevo je mišljenja da osporeni članovi Zakona nisu nesaglasni sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine i navedenim Amandmanom na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine. Navode da se osporenim članom 4. Zakona reguliše za koje

djelatnosti se oporezuju dohoci, a u koje spadaju i nesamostalne djelatnosti koje podrazumijevaju i sudijsku funkciju. Članom 9. se tretira postotak poreza, članom 10. se pojašnjava šta se sve smatra prihodom od nesamostalne djelatnosti, članom 27. se reguliše postupak utvrđivanja naplate poreza, članom 48. se reguliše donošenje podzakonskih akata, a članom 49. se definiše pravilna primjena člana 10. stav 1. i člana 27. Zakona. Ističu da iz navedenih odredbi proizlazi da su porezni obaveznici sva lica koja ostvaruju dohodak od bilo koje djelatnosti, pa i sudijske.

Naglašavaju da osporene odredbe Zakona ne diraju u plate. Plate predstavljaju jednu, a porez na dohodak sasvim drugu kategoriju. Pozivaju se na odluku Ustavnog suda Bosne i Hercegovine AP-2840/13 od 12.02.2014. godine, odnosno citiraju dio obrazloženja koje glasi: „niti jednom odredbom ovog Zakona nije predviđena mogućnost isključenja bilo koje kategorije zaposlenika od obaveze plaćanja poreza na dohodak, pa tako ni sudija". Navode još da u slučaju kada bi sudije bili izuzeti od obaveze plaćanja poreza na dohodak, dovela bi se u pitanje primjena odredbi Zakona o porezu na dohodak, koje su predmetom ocjenjivanja. Na taj način bi preostali zaposlenici sa svojim subjektivnim građanskim pravima u pogledu prava iz radnog odnosa bili dovedeni u neravnopravan i diskriminirajući položaj u odnosu na sudije, a što bi se protivilo članu II. tačka 4. Ustava Bosne i Hercegovine, odnosno jednakosti u pravima, bez diskriminacije, po bilo kom osnovu. Također bi bila povrijeđena prava iz Konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda sa pripadajućim Protokolima. Na osnovu izloženog, Pravobranilaštvo Kantona Sarajevo smatra da su osporeni članovi Zakona u cijelosti u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine i amandmanima na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine.

U odgovoru na zahtjev, koji je dana 02.07.2014. godine dostavila tužilac Schorr Branka, putem advokata Mustafe A. Bračkovića iz Sarajeva, navodi da se u konkretnom slučaju Općinski sud u Sarajevu i Kantonalni sud u Goraždu nisu bavili ocjenom ustavnosti osporenih članova Zakona, jer to nije bilo ni potrebno, niti su nadležni za ocjenu ustavnosti. Smatra da osporeni članovi Zakona uz primjenu podzakonskih akata omogućavaju da se ispoštuje Zakon o porezu na dohodak, a da se pri tom ne povrjeđuje zaštitna odredba, odnosno ustavna garancija da se plata sudija u Federaciji Bosne i Hercegovine ne može mijenjati. Poziva se na član IX.11.f) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojim je propisano u stavu 3. da se stav 1. (da plate sudije mogu biti umanjene zakonom donesenim do 10.01.2006. godine), ne može tumačiti tako da je na bilo koji način i u bilo kojem obliku, direktno ili indirektno, dozvoljeno neko drugo umanjenje plate sudiji.

Iz navedenih razloga smatra da se Zakon o porezu na dohodak ima primijeniti na način da ne može u bilo kom obliku dovesti do umanjenja plate sudija i njenu isplatu u iznosu manjem od onoga iznosa plata koje su Zakonom o platama sudija i tužilaca određene, a ustavnim odredbama zagarantovane kao fiksne. Ističe da je tuženi Kanton Sarajevo pogrešnom primjenom odredbi člana 17. stav 1. i člana 73. Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH", br.: 67/08, 4/10, 86/10, 10/11, 53/11, 20/12, 27/13,

71/13, 90/13 i 45/14), kao i člana 49. Zakona o porezu na dohodak, pogrešno utvrdio obračun poreza na dohodak tužioca. Zbog toga je tužiocu kao sudiji Kantonalnog suda u Sarajevu isplaćivana plata u manjem iznosu od onog koji je zagarantovan navedenim propisima. Nadalje navodi da takav obračun i isplata plata sudijama diskriminiše sudije u Federaciji Bosne i Hercegovine u odnosu na sudije Suda Bosne i Hercegovine i sudije u Republici Srpskoj, jer se isključivo prema mjestu zaposlenja umanjuje garantovana plata. Na navedeni način sudije su diskriminirane, a isto tako im je povrijeđeno i pravo na imovinu u smislu Protokola 1. uz Konvenciju o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, jer su neustavno oduzeta sredstva koja predstavljaju imovinu, obzirom na očekivanje sudija da će je primiti, imajući u vidu najjaču garanciju nepovredivosti plate i primanja koju pruža odredba navedenog amandmana. Ističe da sudije okružnih sudova u Republici Srpskoj primaju platu bez odbijanja poreza na dohodak, jer taj porez (porez na zarade) za sudije plaća poslodavac. Sudije okružnih sudova u Republici Srpskoj po svom položaju odgovaraju sudijama kantonalnih sudova u Federaciji Bosne i Hercegovine. Naglašava da je tuženi Kanton Sarajevo kao poslodavac tužioca dužan plaćati porez na dohodak za tužioca na način da ne smije njenu osnovnu platu umanjivati za ovaj porez, jer na taj način tužioca dovodi u diskriminatorski položaj prema Zakonu o zabrani diskriminacije. Nadalje, kao primjer navodi platne liste sudija Okružnog suda u Bijeljini, iz kojih je vidljivo da porez na dohodak plaća poslodavac, na način da time uopće ne zadire u platu sudije, koja se sudijama isplaćuje u punom iznosu. Naglašava da ne dovodi u pitanje da su sudije u Federaciji Bosne i Hercegovine obaveznici plaćanja poreza na dohodak u smislu člana 2. st. 1. i 3. Zakona o porezu na dohodak u iznosu od 10 % na dohodak od nesamostalne djelatnosti, odnosno na platu, te da je Kanton Sarajevo dužan da obračunava, obustavlja i vrši uplatu akontacije poreza na dohodak. Međutim, prema mišljenju tužioca Kanton to ne radi pravilno, što kao posljedicu ima nezakonito umanjenje plate tužioca. Dalje, tužilac elaborira odredbe Zakona o platama i ostalim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ističe da Zakon o porezu na dohodak ne sprječava da se sudijama isplaćuje plata u punom iznosu i da je tuženi Kanton Sarajevo bio dužan prije odbijanja poreza prethodno utvrditi platu u bruto iznosu, prema članu 20. Pravilnika o načinu obračuna i uplate doprinosa („Službene novine Federacije BiH“, br.: 64/08 i 81/08), tako da nije bilo mjesta da se primjenjuje formula iz člana 49. Zakona o porezu na dohodak. Naglašava da je u toku cijelog postupka tvrdila da pozitivni propisi omogućavaju poštovanje ustavom zagarantovanih prava i poštovanje obaveze na uplatu poreza na dohodak i ni u jednom momentu nije isticala da je Zakon o porezu na dohodak neustavan. Tvrdi da je kao i svi ostali tužioci u ovoj pravnoj stvari insistirala na jednakoj primjeni prava prema istoj kategoriji lica, i da je tražila primjenu člana 20. Pravilnika o načinu obračuna i uplate doprinosa, smatrajući da je navedeni pravilnik jedan od provedbenih propisa Zakona o porezu na dohodak, a ujedno i pravni osnov njihovog tužbenog zahtjeva. Smatra da se bez ocjene ovog pravilnika ne može raspravljati o ustavnosti osporenih odredaba Zakona. U tom smislu tužilac i ostali

tužioci smatraju da prvostepeni sud nije prekoračio granice svoje stvarne nadležnosti, te da se pravilnom primjenom člana 20. Pravilnika o načinu obračuna i uplate doprinosa kao provedbenog propisa dolazi do osnovanosti tužbenog zahtjeva, bez postavljanja pitanja ustavnosti osporenih članova Zakona. Mišljenja je da se rješavanje ovog ustavnopravnog pitanja u suštini svodi na donošenje stava Ustavnog suda Federacije na osnovu kojeg redovni sudovi treba da postupaju u ovim predmetima. Zbog toga predlaže da Ustavni sud Federacije u jednom stavu svoje odluke utvrdi da je način primjene osporenih članova Zakona, koji je doveo do umanjenja plata sudija propisanih Zakonom o platama i naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine, suprotan odredbama Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine i da je diskriminirajući u odnosu na sudije sudova u Federaciji Bosne i Hercegovine, jer im se isključivo po mjestu zaposlenja umanjuje plata. Također predlaže da Ustavni sud Federacije utvrdi da je ovakvim načinom primjene osporenih članova Zakona, povrijeđeno i pravo ove kategorije sudija na imovinu. Iz navedenih razloga tužilac konačno predlaže da Ustavni sud Federacije utvrdi da osporeni članovi Zakona nisu neustavni, već da ih je Kanton Sarajevo neustavno primijenio, ne postupajući po odredbi člana 20. Pravilnika o načinu obračuna i uplate doprinosa. Također predlaže da Ustavni sud Federacije spoji sve postupke u kojima su stranke sudije Kantonalnog suda u Sarajevu, a u kojima je predočeno spomenuto ustavno pitanje.

Predstavnički dom i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine nisu dostavili odgovor na navode zahtjeva Kantonalnog suda u Goraždu.

5. Sjednica Suda bez javne rasprave

Ustavni sud Federacije je u skladu sa članom 13. stav 1. Poslovnika Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 40/10), dana 18.03.2015. godine održao sjednicu bez javne rasprave, na kojoj je razmotrio činjenice i navode u zahtjevu i odgovora na zahtjev Kantona Sarajevo. Pritom je izvršen i uvid u Presudu ovog suda broj: U-12/14 od 09.12. 2014. godine kojom je, nakon održane javne rasprave odlučeno da odredbe čl. 4., 9., član 10. stav (1) i člana 27. Zakona o porezu na dohodak nisu u nesaglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

6. Relevantno pravo

A. Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Član II.A.2. (1)

(1) Sva lica na teritoriji Federacije uživaju prava na:

…

c) jednakost pred zakonom

Član IV.C.3.10.(4)

...

(4) Ustavni sud odlučuje i o ustavnim pitanjima koja mu predoči Vrhovni sud ili neki kantonalni sud a koja se pojave u toku postupka pred tim sudom.

B. Amandmani na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Amandman LX

Član IV.C.7. mijenja se i glasi:

"1. Plata i druge naknade sudiji ne mogu biti umanjeni za vrijeme vršenja sudijske funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka u skladu sa zakonom.

2. Plata i drugi uslovi obavljanja funkcije, uključujući i imunitet, za sve sudije sudova Federacije utvrđuju se zakonom."

Amandman LXII

Član V.11. Ustava Federacije mijenja se i glasi:

...

„3. ...Plata i druge naknade sudiji ne mogu biti umanjeni za vrijeme vršenja sudijske funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka u skladu sa zakonom".

Amandman LXIII

Član VI.7. Ustava Federacije mijenja se i glasi:

...

„4. ...Plata i druge naknade sudiji ne mogu biti umanjeni za vrijeme vršenja sudijske funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka u skladu sa zakonom."

Amandman CVI

Iza člana IX.11.e, dodaje se novi član IX.11.f, koji glasi:

Član IX.11.f.

„(1) Kao izuzetak od principa iz stava 1. člana IV.C.7. stava 3., člana V.4. 11. i stava 4. člana VI.7. ovog Ustava, plata i/ili druge naknade sudiji mogu biti umanjeni zakonom donesenim do 10. januara 2006. godine.

(2) Umanjenje iz stava 1. ovog člana može se izvršiti samo jednom.

(3) Stavovi 1. i 2. ovog člana ne mogu se tumačiti tako da je na bilo koji način ili u bilo kojem obliku, direktno ili indirektno, dozvoljeno neko drugo umanjenje plate i/ili drugih naknada sudiji zaštićenih stavom 1. člana IV.C.7., stavom 3. člana V.4.11. i stavom 4. člana VI.7. ovog Ustava."

C. Zakon o porezu na dohodak
(„Službene novine Federacije BiH", br.: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13)

Član 4.

Porezom na dohodak oporezuju se dohoci koje porezni obaveznik ostvari:

1) od nesamostalne djelatnosti;
2) od samostalne djelatnosti;
3) od imovine i imovinskih prava
4) od ulaganja kapitala

Član 9.

Porez na dohodak plaća se po stopi od 10%.

Član 10.

(1) Prihodom od nesamostalne djelatnosti smatra se bruto plata koju zaposleniku isplaćuje poslodavac po osnovu ugovora o radu odnosno radnog odnosa ili daje u stvarima, koristima, protuuslugama ili u vidu premija i drugih prihoda, za rad obavljen po njegovim uputama, osim prihoda iz čl. 5. i 6. ovog Zakona.

(2) Oporezivim prihodima od nesamostalne djelatnosti smatraju se i:

1) dodatni prihodi po osnovu naknada, pomoći i sl. koje poslodavac isplatizaposlenicima iznad unosa utvrđenih **Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak**
2) plate koje umjesto poslodavca isplati drugo lice,
3) zaostale plate odnosno razlike plata koje se odnose na protekla porezna razdoblja, a koja se zaposleniku ili bivšem zaposleniku isplaćuju u tekućem poreznom periodu na osnovu sudske presude, osim iznosa zateznih kamata koje se u ovom slučaju ne smatraju oporezivim prihodom od nesamostalne djelatnosti
4) svi drugi prihodi po osnovu i u vezi sa nesamostalnom djelatnošću.

(3) Koristi koje su primljene po osnovu nesamostalne djelatnosti ulaze u dohodak, i to:

1) korištenje vozila i drugih sredstava za lične potrebe,
2) smještaj, hrana kao i korištenje dugih dobara i usluga koji su besplatni ili po cijeni koja je niža od tržišne cijene,
3) odobreni beskamatni krediti ili krediti sa kamatnom stopom koja je niža od tržišne kamatne stope,
4) Izmirivanje ličnih troškova od strane poslodavca,
5) izmirivanje ili oprost dužničke obaveze od strane poslodavca

(4) Prihodi koji ne ulaze u dohodak od nesamostalne djelatnosti i koji ne podliježu oporezivanju su:

1) pomoć za gubitke nastale kao posljedica elementarnih nepogoda i pomoći po osnovu ozljeda i bolesti koje isplaćuje poslodavac zaposleniku ili članu njegove porodice, isplaćene do visine utvrđene posebnim propisima,
2) hrana koju poslodavac obezbjeđuje zaposlenicima u svojim prostorijama do vrijednosti naknade za topli obrok, koja je utvrđena posebnim propisima,
3) smještaj koji poslodavac obezbjeđuje zaposleniku na mjestu gdje se obavlja djelatnost, ako je neophodno korištenje smještaja za zaposlenika radi obavljanja radnog zadatka,
4) smještaj i plaćanje troškova smještaja osiguranog za javne dužnosnike zaposlene u diplomatskim i konzularnim predstavništvima u inostranstvu, i druge naknade isplaćene do visine utvrđene posebnim propisima,
5) poklon(i) koje poslodavci daju zaposleniku jedanput ili više puta u toku poreznog perioda povodom državnih i/ili vjerskih praznika ili jubileja firme, čija ukupna vrijednost nije viša od 30% prosječne mjesečne neto plate isplaćene u Federaciji prema posljednjem objavljenom podatku nadležnog organa za statistiku.
6) otpremnine u slučaju otkaza ugovora o radu, u skladu sa članom 100. Zakona o radu („Službene novine Federacije BiH“, broj: 43/99, 32/00 i 29/03) i Općim kolektivnim ugovorom.

Član 27.

(1) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti obračunava se i obustavlja pri svakoj isplati plate i/ili oporezive naknade, prema propisima koji se primjenjuju na dan isplate, a uplaćuje se istog dana ili prvog dana po izvršenoj isplati plate i/ili oporezive naknade.
(2) Obračun, obustavu i uplatu akontacije poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti vrši poslodavac ili sam obaveznik poreza. Obaveznik poreza na dohodak je zaposlenik.
(3) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti, koji se ostvaruje kod poslodavca kojem je zaposlenik dostavio svoju poreznu karticu, obračunava se mjesečno od porezne osnovice koju čine svi oporezivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je zaposlenik ostvario kod tog poslodavca u tom mjesecu, umanjeni za plaćene rashode iz člana 11. ovoga Zakona, i za iznos mjesečnih ličnih odbitaka iz člana 24. st. (1) i (2) ovoga Zakona, primjenom stope iz člana 9. ovoga Zakona.
(4) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti, koji se ostvaruje kod poslodavca kojem zaposlenik nije dostavio svoju poreznu karticu, obračunava se mjesečno od porezne osnovice koju čine svi oporezivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je zaposlenik ostvario kod tog poslodavca u tom mjesecu, umanjeni za plaćene rashode iz člana 11. ovoga Zakona, primjenom stope od 10%.
(5) Iznimno, zaposlenicima – rezidentnim poreznim obveznicima iz člana 2. stava (4) ovog Zakona, koji dohodak ostvaruju kod poslodavaca pravnih i fizičkih lica koja imaju sjedište na području Federacije, akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti obračunava se i plaća na poreznu osnovicu koju čine svi oporezivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je zaposlenik ostvario kod tog poslodavca u tom mjesecu, a umanjeni za plaćene rashode iz člana 11, ovog Zakona i za iznos mjesečnih ličnih odbitaka iz člana 24. st. (1) i (2) ovog Zakona.
(6) Porez na dohodak po osnovi nesamostalne djelatnosti koji se obračunava na ostvareni dohodak za rad koji u jednom mjesecu nije trajao duže od 10 dana, odnosno 80 sati, a za koji isplaćeni dohodak ne iznosi više od 250,00 KM, obračunava se po stopi od 10%, bez umanjenja za lične odbitke iz člana 24. ovoga Zakona.
(7) Obustavljeni, odnosno odbijeni i uplaćeni porez iz stava (5) ovoga člana smatra se konačno utvrđenim porezom za porezni period, te porezni obaveznik za taj dohodak nije dužan podnijeti godišnju poreznu prijavu. Porezni obaveznik, ukoliko želi ostvariti pravo na lični odbitak, može taj dohodak i uplaćene iznose akontacije poreza unijeti u godišnju poreznu prijavu.
(8) Strane organizacije koje ne uživaju diplomatski imunitet u Federaciji i zaposlenici tih organizacija koji imaju sjedište, odnosno prebivalište u Federaciji dužni su pri isplati dohotka od nesamostalne djelatnosti zaposlenim građanima ili stranim državljanima obračunati porez po odbitku u skladu sa st. (1) do (6) ovoga člana i uplatiti ga u zakonom propisanome roku.

(9) Porezni obaveznik koji je zaposlen u diplomatskom ili konzularnom predstavništvu druge države, u međunarodnoj organizaciji ili u predstavništvu ili organizaciji koja na teritoriju Federacije ima diplomatski imunitet, kada je obaveznik poreza i prema ovomu zakonu, dužan je sam obračunati akontaciju poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti prema odredbama st. (1) do (5) ovoga člana i uplatiti je na propisani račun u zakonom propisanom roku.

(10) Porezni obaveznik koji dohodak od nesamostalne djelatnosti ostvaruje izravno iz inostranstva dužan je na taj dohodak sam obračunati akontaciju poreza od nesamostalne djelatnosti na način iz st. (1) do (6) ovoga člana i uplatiti je u roku od pet dana od dana kada je primio dohodak.

Član 48.

Ministar će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti sljedeće podzakonske akte:

1) Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dohodak, kojim će se detaljnije propisati način utvrđivanja porezne osnovice, oblik i način izdavanja porezne kartice, oblik, sadržaj i način vođenja poslovnih knjiga i evidencija, način vršenja godišnjeg obračuna poreza na dohodak te sačinjavanja i podnošenja godišnje prijave,
2) Propis o obračunu ubrzane amortizacije,
3) Propis o utvrđivanju kriterija za plaćanje poreza na dohodak u godišnjem paušalnom iznosu.

Član 49.

U cilju omogućavanja pravilne primjene člana 10. stava 1. i člana 27. ovoga Zakona, svi poslodavci su dužni do dana stupanja na snagu odnosno najkasnije do početka primjene ovoga zakona mjesečne plate svojim zaposlenicima obračunavati i u poreznim evidencijama i izvještajima iskazivati u bruto-iznosima. Poslodavci koji do početka primjene Zakona o porezu na dohodak ne pređu na utvrđivanje plata svojih zaposlenika u bruto iznosu, dužni su obračun doprinosa i poreza na platu vršiti na osnovu bruto iznosa plate koji bi se utvrdio preračunavanjem postojeće ugovorene neto plate u bruto platu po slijedećoj formuli:

$$Bruto = \frac{Neto\ plata\ zaposlenika\ x \left(\frac{100}{95}\right)}{\frac{100 - zbrina\ stopa\ doprinosa\ iz\ plate}{100}}$$

D. Poslovnik Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine
(„Službene novine Federacije BiH“, broj: 40/10)

Član 41.
Rješenje o odbacivanju zahtjeva

Kad Sud na sjednici bez javne rasprave donosi rješenje o odbacivanju zahtjeva pridržavat će se razloga navedenih u članu 26. stav 1. Zakona i rješenje zasnivati na samo jednom razlogu, ukoliko Sud ne odluči drugačije.

Ako ne postoje druge procesne pretpostavke za odlučivanje o biti stvari, osim onih izričito navedenih u stavu 1. člana 26. Zakona, u rješenju se izričito

navodi o kojim se procesnim pretpostavkama radi. Te druge pretpostavke mogu biti, posebno:

- da u ostavljenom roku podnosilac nije otklonio nedostatke na koje mu je ukazano ili ih nije otklonio onako kako mu je naloženo,
- da osporeni opći akt nije na snazi,
- da se radi o zahtjevu o kojem je Sud već odlučio ili da se radi o zahtjevu iste pravne i činjenične prirode u kojem je Sud već zauzeo stanovište i sl.

Kad Sud odbacuje zahtjev zbog nenadležnosti, Sud može na prijedlog sudije izvjestioca odlučiti da li postoje razlozi za postupanje u skladu sa stavom 2. člana 26. Zakona.

E. Odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj: AP-2840/13 od 12.02. 2014. godine
Presuda Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: U-12/14 od 09.12.2014. godine

6. Činjenično stanje i stav Ustavnog suda Federacije

Ustavni sud Federacije je utvrdio da u konkretnom predmetu nema činjeničnih pitanja koja bi bilo potrebno neposredno razjasniti na javnoj raspravi, pa je u skladu s članom 13. stav 1. u vezi sa članom 25. Poslovnika Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 40/10) održao sjednicu bez javne rasprave, na kojoj je razmotrio zahtjev podnosioca, odgovor na zahtjev podnosioca, relevevantne odredbe Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, osporene odredbe Zakona o porezu na dohodak i ustavnosudsku praksu ovog Suda iz presude U-12/14 od 09.12.2014. godine.

U konkretnom slučaju, Ustavni sud Federacije je analizirao činjenice i argumente koji ukazuju na to da se Kantonalni sud u Goraždu nije bavio ocjenom ustavnosti osporenih odredaba Zakona. Predočavanje ovog ustavnog pitanja Ustavnom sudu Federacije je posljedica Odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj: AP-2840/13 od 12.02.2014. godine, kojom je ocijenjeno da je prvostepeni i drugostepeni sud izašao iz okvira stvarne nadležnosti, zbog čega je apelacija tuženog usvojena, a predmet vraćen Kantonalnom sudu Goražde na ponovno odlučivanje. Prema tome je predočavanje ovog ustavnog pitanja, sa prijedlogom da se utvrdi ustavnost osporenih odredaba Zakona o porezu na dohodak, direktna posljedica spominjane odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine. Naime, nesporna je činjenica da podnosilac zahtjeva u prvobitnom postupku po žalbi nije cijenio potrebnim prekinuti postupak i predočiti predmetno ustavno pitanje Ustavnom sudu Federacije, već je žalbu tuženog odbio kao neosnovanu i potvrdio prvostepenu presudu.

Odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, donesena povodom apelacije tuženog međutim jasno kazuje da takav stav suda nije bio pravno korektan, već da je, kao i postupak prvostepenog suda, bio zasnovan na "arbitrarnoj primjeni procesnog prava", preciznije odredaba o stvarnoj nadležnosti, jer su odluke tih sudova bile zasnovane na njihovoj ocjeni da tuženi nije imao pravo umanjiti platu tužiocu primjenom Zakona o porezu na dohodak, jer su ospo-

rene odredbe tog Zakona u nesaglasnosti sa Amandmanom CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, a ta ocjena je, prema pravnom stanovištu Ustavnog suda Bosne i Hercegovine iz spomenute odluke, bila izvan stvarne nadležnosti redovnih sudova, čime je apelantu povrijeđeno pravo na pravično suđenje.

Ustavni sud Federacije, kao isključivo nadležan za takvu ocjenu, takođe konstatuje da zahtjev počiva na ocjeni i shvatanju redovnih sudova, po kojem je primjena osporenih odredaba Zakona o porezu na dohodak prouzročila umanjenje plate tužiocu, a koje umanjenje protuslovi odredbama Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine.

Pritom se, međutim, gubi iz vida kako je riječ o sistemskom zakonu kojim se provodi finansijska i fiskalna politika u Federaciji Bosne i Hercegovine, te da njegov *ratio legis* niti njegov cilj nije ni direktno ni indirektno umanjenje plata bilo koje kategorije obaveznika poreza na dohodak, pa tako ni plata sudija. Predmet regulisanja tog Zakona nije određivanje visine plata poreskih obaveznika, već određivanje visine i načina naplate poreza na dohodak.

Visina plata sudija u Federaciji Bosne i Hercegovine utvrđena je posebnim zakonom, a to je Zakon o platama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine i na taj se Zakon referiše u prvom stavu Amandmana CVI, pa se upravo zato zaštitne odredbe tog Amandmana i odnose na taj Zakon, odnosno na zakone čiji bi predmet regulisanja bile plate sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Taj je Amandman naime i donesen kako bi se stvorio ustavni osnov za korekciju plata sudija i tužilaca, nakon što je Upravni odbor za implementaciju mira u svom Kominikeu od 24. juna 2005. godine iskazao zabrinutost „zbog izazova fiskalne održivosti sa kojim se suočavaju vlasti u Bosni i Hercegovini, naročito na entitetskom nivou“, te nakon što je Visoki predstavnik UN za Bosnu i Hercegovinu, prihvatajući preporuke Radne grupe, koju su činili predstavnici ministarstava pravde entiteta i Bosne i Hercegovine, Pravosudne komisije Brčko Distrikta, Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine, kao i udruženja sudija i tužilaca u oba entiteta, prema kojima bi plate za sudije i tužioce trebale biti „umjereno umanjene“, odlučio donijeti Zakon o platama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Amandman je, dakle, bilo neophodno donijeti kako bi se, sa ustavne razine, omogućilo jednokratno umanjenje plata sudija i tužilaca, koje je u odnosu na raniji Zakon o sudskoj i tužilačkoj funkciji u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH, br.: 22/00, 20/01, 37/01, 57/01, 63/03 i 78/04) nastupilo donošenjem Zakona o platama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji. Da je tome tako, jasno svjedoči činjenica da su oba akta Visokog predstavnika UN, onaj kojim je donesen Amandman CVI i onaj kojim je donesen Zakon, objavljena jedan iza drugog, respektivno, u istom službenom glasilu i to u „Službenim novinama Federacije BiH“, broj: 72/05.

Stoga su odredbe amandmana, razlogom njihova donošenja, pa time i svojim smislom, u cijelosti u vezi sa Zakonom o platama sudija i tužilaca u Federaciji: stav prvi zato što se u njemu govori o umanjenju „zakonom donesenim do 10. januara 2006. godine“, a to je nedvosmisleno Zakon o platama sudija i

tužilaca, a drugi i treći stav zato što se u njima referira na stav prvi. Prema tome se i buduće umanjenje („na bilo koji način ili u bilo kojem obliku, direktno ili indirektno") od kojeg amandman zaštićuje plate sudija očigledno odnosi na umanjenje koje bi nastalo izmjenama tog Zakona ili donošenjem novog zakona, ali zakona čiji bi predmet regulisanja bile plate nosilaca sudijske i tužilačke funkcije, a ne zakona kojim se reguliše način naplate poreza na dohodak za sve obaveznike tog poreza u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Imajući u vidu sve izloženo, Ustavni sud Federacije smatra da se matematički efekti koji nastaju u pogledu visine plata sudija primjenom osporenih odredaba Zakona o porezu na dohodak, ne mogu smatrati umanjenjem plata u smislu u kojem o tome govore zaštitne odredbe Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine. Utoliko prije, što je do faktičkog umanjenja plata sudija, samo na godišnjoj razini i time naizgled neizravno, dolazilo i za primjene ranijih propisa o oporezivanju.

Ustavni sud Federacije nije se upuštao u metodologiju i način obračuna poreza na dohodak, jer za to nije nadležan, a niti je to bilo predmet zahtjeva.

Ustavni sud Federacije konstatuje da je presudom broj: U-12/14 od 09. 12.2014. godine utvrdio da odredbe čl. 4. i 9., člana 10. stav 1. i člana 27. Zakona o porezu na dohodak nisu u nesaglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine. Iz navedenih razloga Ustavni sud Federacije je odlučio da odbaci zahtjev podnosioca u dijelu koji se odnose na navedene odredbe Zakona o porezu na dohodak, u skladu sa članom 41. stav 2. alineja 3. Poslovnika Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", broj: 40/10)

Ovu presudu Ustavni sud Federacije donio je većinom glasova u sastavu: dr. sc. Kata Senjak, predsjednica Suda, Sead Bahtijarević, Vesna Budimir, Mirjana Čučković, Domin Malbašić i prof. dr. Edin Muminović, sudije Suda.

Broj: U-28/14
18.03.2015.godine
S a r a j e v o

Predsjednica
Ustavnog suda Federacije
Bosne i Hercegovine
Kata Senjak,s.r.

.....

243

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o ustavnom pitanju koje mu je predočio Kantonalni sud u Goraždu u svezi s utvrđivanjem ustavnosti čl. 4., 9., 10., 27., 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak, na temelju članka IV.C.3.10.(4) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, nakon sjednice Suda bez javne rasprave, održane dana 18.03.2015. godine, **donio je:**

P R E S U D U

1. Utvrđuje se da odredbe članka 10. st. (2), (3) i (4) i čl. 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH", broj: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13), nisu u nesuglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.
2. Odbacuje se zahtjev na postavljeno ustavno pitanje Kantonalnog suda u Goraždu za utvrđivanje ustavnosti odredbi čl. 4. i 9., članka 10. stavak 1. i članka 27. Zakona o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH", br.: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13), jer je o ustavnosti navedenih

odredaba Sud odlučio presudom u predmetu broj: U-12/14 od 09.12. 2014. godine.

3. Presudu objaviti u „Službenim novinama Federacije BiH“ i „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

O b r a z l o ž e n j e

1. Podnositelj zahtjeva i predmet zahtjeva

Kantonalni sud u Goraždu (u daljnjem tekstu: podnositelj zahtjeva) predočio je Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud Federacije) dana 06.05.2014. godine ustavno pitanje u svezi utvrđivanja ustavnosti čl. 4., 9., 10., 27., 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak (u daljnjem tekstu: osporeni članci Zakona).

Podnositelj zahtjeva je ustavno pitanje predočio na temelju članka IV.C. 3.10.(4) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, a nakon odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, broj: AP-2840/13 od 12.02.2014. godine.

2. Stranke u postupku

Stranke u postupku u ovom predmetu su na temelju članka 39. stavak 2. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 6/95 i 37/03) Kantonalni sud u Goraždu, Branka Schorr iz Sarajeva, kao tužitelj u sudskom postupku pred Kantonalnim sudom u Goraždu, Kanton Sarajevo, kao tuženi u navedenom sudskom postupku i Zastupnički dom i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, kao donositelj osporenih članaka Zakona.

3. Bitni navodi na kojima se zasniva ustavno pitanje

Podnositelj zahtjeva navodi da se pred Kantonalnim sudom u Goraždu vodi parnični postupak po tužbi Branke Schorr iz Sarajeva, ul. Radićeva br. 11/4, koju zastupaju Mustafa Bračković i Džemo Hadžiomerović odvjetnici iz Sarajeva, protiv tuženog Kantona Sarajevo, koga zastupa zakonski zastupnik Pravobraniteljstvo Kantona Sarajevo, radi isplate razlike plaće u iznosu 4.315,45 KM. Navodi da je Općinski sud u Sarajevu presudom broj: 65 0 Rs 260169-12 Rs od 06.02.2013. godine obvezao tuženog da tužitelju isplati iznos od 4.315,45 KM iz osnova umanjenja plaće za razdoblje od svibnja 2009. godine do prosinca 2011. godine, sa zakonskim zateznim kamatama od dospjelosti pojedinačnih mjesečnih iznosa do isplate, te da mu naknadi pripadajuće troškove postupka, sve u roku od 15 dana.

Kanton Sarajevo je putem zakonskog zastupnika izjavio žalbu, koju je Kantonalni sud u Goraždu odbio i prvostupanjsku presudu potvrdio svojom presudom broj: 05 0 Rs 000459 13 Rsž od 11.06.2013. godine. Protiv navedene presude Kantonalnog suda u Goraždu, Kanton Sarajevo je izjavio apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine. Odlučujući o apelaciji Kantona Sarajevo, Ustavni sud Bosne i Hercegovine je odlukom broj: Ap-2840/13 od 12.02.2014. godine utvrdio povredu prava na pravično suđenje iz članka II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine, ukinuo drugostupanjsku presudu i predmet vratio Kantonalnom sudu u Goraždu, s nalogom da po žurnom postupku donese novu odluku i u roku od šest mjeseci obavijesti Ustavni sud Bosne i Hercegovine o poduzetim

mjerama.

Kantonalni sud u Goraždu je u postupku rješavanja po žalbi tuženog, rješenjem broj: 05 0 Rs 000459 14 Rsž 2 od 07.04.2014. godine postupak prekinuo i predočio Ustavnom sudu Federacije ustavno pitanje koje glasi: „da li su odredbe čl. 4., 9., 10., 27., 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak u suglasnosti s odredbama Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", broj: 72/05)".

Podnositelj zahtjeva citira navedeni Amandman na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, zatim citira članak IV.C.7. stavak 1. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojima je utvrđeno da plaće i druge naknade sucu ne mogu biti umanjene za vrijeme vršenja sudačke funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka sukladno sa zakonom.

Podnositelj zahtjeva navodi visine plaća sudaca, koje su propisane Zakonom o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", br.: 72/05, 22/09 i 55/13), koji je stupio na snagu 01.01.2006. godine. Plaće propisane navedenim zakonom su tužitelju isplaćivane do siječnja 2009. godine, kada je stupio na snagu Zakon o porezu na dohodak, koji je kasnije mijenjan i dopunjavan. Primjenom osporenih odredaba Zakona tužitelju su isplaćivane umanjene plaće za mjesečne iznose kako je to utvrđeno prvostupanjskom presudom.

Kako bi Kantonalni sud u Goraždu mogao donijeti odluku po žalbi tuženog protiv prvostupanjske presude, predlaže Ustavnom sudu Federacije da donese presudu kojom će utvrditi da li su osporene odredbe Zakona u suglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

4. Bitni navodi odgovora na zahtjev

Ustavni sud Federacije je dana 28.05.2014. godine sukladno sa članom 16. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine, pozvao Kanton Sarajevo, putem Pravobraniteljstva Kantona, Schorr Branku iz Sarajeva i Zastupnički dom i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, da kao stranke u postupku dostave odgovor na navode zahtjeva Kantonalnog suda u Goraždu, u roku od 30 dana.

U odgovoru na zahtjev koji je dana 30.06.2014. godine dostavilo Pravobraniteljstvo Kantona Sarajevo, navode da Zakon o porezu na dohodak, koji je donesen skoro tri godine nakon donošenja Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, nije imao za cilj smanjenje plaća poreznih obveznika, a samim tim i tužitelja kao nositelja sudačke funkcije. Ističu da je cilj Zakona o porezu na dohodak regulativa poreza na dohodak, odnosno određivanje obveze plaćanja poreza u okviru usvajanja financijske politike Europske unije, a za čiju osnovicu služi upravo neumanjena plaća. Navode da se ovdje zapravo radilo o prelasku na novi obračun isplate poreza kao sasvim novom i do tada nepoznatom načelu po kom je isplata poreza uvijek obveza onoga tko ostvaruje prihod, odnosno uposlenika. Naglašavaju općepoznatu činjenicu da u Europskoj uniji svi ostvarioci plaća snose obvezu plaćanja poreza na dohodak, te da nitko ne može biti oslobođen te obveze. Smatraju da, ukoliko bi se mijenjale odredbe Zakona o porezu na dohodak, iz nave-

denih razloga, došlo bi do izlaska iz okvira pravnih pravila Europske unije.

Pravobraniteljstvo Kantona Sarajevo je mišljenja da osporeni članci Zakona nisu nesuglasni sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine i navedenim Amandmanom na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine. Navode da se osporenim člankom 4. Zakona regulira za koje djelatnosti se oporezuju dohoci, a u koje spadaju i nesamostalne djelatnosti koje podrazumijevaju i sudačku funkciju. Člankom 9. se tretira postotak poreza, člankom 10. se pojašnjava šta se sve smatra prihodom od nesamostalne djelatnosti, članom 27. se reguliše postupak utvrđivanja naplate poreza, člankom 48. se regulira donošenje podzakonskih akata, a člankom 49. se definira pravilna primjena članka 10. stavak 1. i članka 27. Zakona. Ističu da iz navedenih odredbi proizlazi da su porezni obveznici sve osobe koje ostvaruju dohodak od bilo koje djelatnosti, pa i sudačke.

Naglašavaju da osporene odredbe Zakona ne diraju u plaće. Plaće predstavljaju jednu, a porez na dohodak sasvim drugu kategoriju. Pozivaju se na odluku Ustavnog suda Bosne i Hercegovine AP-2840/13 od 12.02.2014. godine, odnosno citiraju dio obrazloženja koje glasi: „niti jednom odredbom ovog Zakona nije predviđena mogućnost isključenja bilo koje kategorije uposlenika od obveze plaćanja poreza na dohodak, pa tako ni sudaca“. Navode još da u slučaju kada bi suci bili izuzeti od obveze plaćanja poreza na dohodak, dovela bi se u pitanje primjena odredbi Zakona o porezu na dohodak, koje su predmetom ocjenjivanja. Na taj način bi preostali uposlenici sa svojim subjektivnim građanskim pravima u pogledu prava iz radnog odnosa bili dovedeni u neravnopravan i diskriminirajući položaj u odnosu na suce, a što bi se protivilo članku II. točka 4. Ustava Bosne i Hercegovine, odnosno jednakosti u pravima, bez diskriminacije, po bilo kom osnovu. Također bi bila povrijeđena prava iz Konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda s pripadajućim Protokolima. Na osnovu izloženog, Pravobraniteljstvo Kantona Sarajevo smatra da su osporeni članci Zakona u cijelosti sukladni sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine i amandmanima na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine.

U odgovoru na zahtjev, koji je dana 02.07.2014. godine dostavila tužiteljica Schorr Branka, putem odvjetnika Mustafe A. Bračkovića iz Sarajeva, navodi da se u konkretnom slučaju Općinski sud u Sarajevu i Kantonalni sud u Goraždu nisu bavili ocjenom ustavnosti osporenih članaka Zakona, jer to nije bilo ni potrebno, niti su nadležni za ocjenu ustavnosti. Smatra da osporeni članci Zakona uz primjenu podzakonskih akata omogućavaju da se ispoštuje Zakon o porezu na dohodak, a da se pri tom ne povrjeđuje zaštitna odredba, odnosno ustavna garancija da se plaća sudija u Federaciji Bosne i Hercegovine ne može mijenjati. Poziva se na članak IX.11.f) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojim je propisano u stavku 3. da se stavak 1. (da plaće suca mogu biti umanjene zakonom donesenim do 10.01.2006. godine), ne može tumačiti tako da je na bilo koji način i u bilo kojem obliku, direktno ili indirektno, dozvoljeno neko drugo umanjenje plaće sucu.

Iz navedenih razloga smatra da se Zakon o porezu na dohodak ima primijeniti na način da ne može u bilo kom obliku dovesti do umanjenja plaće sudaca i njenu isplatu u iznosu manjem od

onoga iznosa plaća koje su Zakonom o plaćama sudaca i tužitelja određene, a ustavnim odredbama zagarantirane kao fiksne. Ističe da je tuženi Kanton Sarajevo pogrešnom primjenom odredbi članka 17. stavak 1. i članka 73. Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH", br.: 67/08, 4/10, 86/10, 10/11, 53/11, 20/12, 27/13, 71/13, 90/13 i 45/14), kao i članka 49. Zakona o porezu na dohodak, pogrešno utvrdio obračun poreza na dohodak tužiteljice. Zbog toga je tužiteljici kao sucu Kantonalnog suda u Sarajevu isplaćivana plaća u manjem iznosu od onog koji je zagarantiran navedenim propisima. Nadalje navodi da takav obračun i isplata plaća sucima diskriminira suce u Federaciji Bosne i Hercegovine u odnosu na suce Suda Bosne i Hercegovine i suce u Republici Srpskoj, jer se isključivo prema mjestu uposlenja umanjuje garantirana plaća. Na navedeni način suci su diskriminirani, a isto tako im je povrijeđeno i pravo na imovinu u smislu Protokola 1. uz Konvenciju o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, jer su neustavno oduzeta sredstva koja predstavljaju imovinu, obzirom na očekivanje sudaca da će je primiti, imajući u vidu najjaču garanciju nepovredivosti plaće i primanja koju pruža odredba navedenog amandmana. Ističe da suci okružnih sudova u Republici Srpskoj primaju plaću bez odbijanja poreza na dohodak, jer taj porez (porez na zarade) za suce plaća poslodavac. Suci okružnih sudova u Republici Srpskoj po svom položaju odgovaraju sucima kantonalnih sudova u Federaciji Bosne i Hercegovine. Naglašava da je tuženi Kanton Sarajevo kao poslodavac tužiteljice dužan plaćati porez na dohodak za tužiteljicu na način da ne smije njenu osnovnu plaću umanjivati za ovaj porez, jer na taj način tužiteljicu dovodi u diskriminatorski položaj prema Zakonu o zabrani diskriminacije. Nadalje, kao primjer navodi platne liste sudaca Okružnog suda u Bijeljini, iz kojih je vidljivo da porez na dohodak plaća poslodavac, na način da time uopće ne zadire u plaću suca, koja se sucima isplaćuje u punom iznosu. Naglašava da ne dovodi u pitanje da su suci u Federaciji Bosne i Hercegovine obveznici plaćanja poreza na dohodak u smislu članka 2. st. 1. i 3. Zakona o porezu na dohodak u iznosu od 10 % na dohodak od nesamostalne djelatnosti, odnosno na plaću, te da je Kanton Sarajevo dužan da obračunava, obustavlja i vrši uplatu akontacije poreza na dohodak. Međutim, prema mišljenju tužiteljice Kanton to ne radi pravilno, što kao posljedicu ima nezakonito umanjenje plaće tužiteljice. Dalje, tužiteljica elaborira odredbe Zakona o plaćama i ostalim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ističe da Zakon o porezu na dohodak ne sprječava da se sucima isplaćuje plaća u punom iznosu i da je tuženi Kanton Sarajevo bio dužan prije odbijanja poreza prethodno utvrditi plaću u bruto iznosu, prema članku 20. Pravilnika o načinu obračuna i uplate doprinosa („Službene novine Federacije BiH", broj: 64/08 i 81/08), tako da nije bilo mjesta da se primjenjuje formula iz članka 49. Zakona o porezu na dohodak. Naglašava da je u tijeku cijelog postupka tvrdila da pozitivni propisi omogućavaju poštovanje ustavom zagarantiranih prava i poštovanje obveze na uplatu poreza na dohodak i ni u jednom momentu nije isticala da je Zakon o porezu na dohodak neustavan. Tvrdi da je kao i svi ostali tužitelji u ovoj pravnoj stvari insistirala na jednakoj primjeni prava prema istoj ka-

tegoriji osoba, i da je tražila primjenu članka 20. Pravilnika o načinu obračuna i uplate doprinosa, smatrajući da je navedeni pravilnik jedan od provedbenih propisa Zakona o porezu na dohodak, a ujedno i pravni temelj njihovog tužbenog zahtjeva. Smatra da se bez ocjene ovog pravilnika ne može raspravljati o ustavnosti osporenih odredaba Zakona. U tom smislu tužiteljica i ostali tužitelji smatraju da prvostupanjski sud nije prekoračio granice svoje stvarne nadležnosti, te da se pravilnom primjenom članka 20. Pravilnika o načinu obračuna i uplate doprinosa kao provedbenog propisa dolazi do utemeljenosti tužbenog zahtjeva, bez postavljanja pitanja ustavnosti osporenih članaka Zakona. Mišljenja je da se rješavanje ovog ustavnopravnog pitanja u suštini svodi na donošenje stava Ustavnog suda Federacije na temelju kojeg redovni sudovi treba da postupaju u ovim predmetima. Zbog toga predlaže da Ustavni sud Federacije u jednom stavu svoje odluke utvrdi da je način primjene osporenih članaka Zakona, koji je doveo do umanjenja plaća sudaca propisanih Zakonom o plaćama i naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine, suprotan odredbama Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine i da je diskriminirajući u odnosu na suce sudova u Federaciji Bosne i Hercegovine, jer im se isključivo po mjestu uposlenja umanjuje plaća. Također predlaže da Ustavni sud Federacije utvrdi da je ovakvim načinom primjene osporenih članaka Zakona, povrijeđeno i pravo ove kategorije sudaca na imovinu. Iz navedenih razloga tužiteljica konačno predlaže da Ustavni sud Federacije utvrdi da osporeni članci Zakona nisu neustavni, već da ih je Kanton Sarajevo neustavno primijenio, ne postupajući po odredbi članka 20. Pravilnika o načinu obračuna i uplate doprinosa. Također predlaže da Ustavni sud Federacije spoji sve postupke u kojima su stranke suci Kantonalnog suda u Sarajevu, a u kojima je predočeno pomenuto ustavno pitanje.

Zastupnički dom i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine nisu dostavili odgovor na navode zahtjeva Kantonalnog suda u Goraždu.

5. Sjednica Suda bez javne rasprave

Ustavni sud Federacije je sukladno s člankom 13. stavak 1. Poslovnika Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 40/10), dana 18.03.2015. godine održao sjednicu bez javne rasprave, na kojoj je razmotrio činjenice i navode u zahtjevu i odgovora na zahtjev Kantona Sarajevo. Pritom je izvršen i uvid u Presudu ovog suda broj: U-12/14 od 09. 12.2014. godine kojom je, nakon održane javne rasprave odlučeno da odredbe čl. 4., 9., članak 10. stavak (1) i članka 27. Zakona o porezu na dohodak nisu u nesuglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

6. Relevantno pravo

A. Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Članak II.A.2. (1)

(1) Sve osobe na teritoriji Federacije uživaju prava na:

…

c) jednakost pred zakonom

Članak IV.C.3.10.(4)

...

(4) Ustavni sud odlučuje i o ustavnim pitanjima koja mu predoči Vrhovni sud ili neki kantonalni sud a koja se pojave u tijeku postupka pred tim sudom.

B. Amandmani na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Amandman LX

Članak IV.C.7. mijenja se i glasi:

"1. Plaća i druge naknade sucu ne mogu biti umanjeni za vrijeme vršenja sudačke funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka sukladno sa zakonom.

2. Plaća i drugi uvjeti obavljanja funkcije, uključujući i imunitet, za sve suce sudova Federacije utvrđuju se zakonom."

Amandman LXII

Članak V.11. Ustava Federacije mijenja se i glasi:

...

„3. ...Plaća i druge naknade sucu ne mogu biti umanjeni za vrijeme vršenja sudačke funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka sukladno sa zakonom".

Amandman LXIII

Članak VI.7. Ustava Federacije mijenja se i glasi:

...

„4. ...Plaća i druge naknade sucu ne mogu biti umanjeni za vrijeme vršenja sudačke funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka sukladno sa zakonom."

Amandman CVI

Iza članka IX.11.e, dodaje se novi članak IX.11.f, koji glasi:

Članak IX.11.f.

(1) „Kao izuzetak od načela iz stavka 1. članka IV.C.7. stavka 3., članka V.4. 11. i stavka 4. članka VI.7. ovog Ustava, plaća i/ili druge naknade sucu mogu biti umanjeni zakonom donesenim do 10. siječnja 2006. godine.
(2) Umanjenje iz stavka 1. ovog članka može se izvršiti samo jednom.
(3) Stavci 1. i 2. ovog članka ne mogu se tumačiti tako da je na bilo koji način ili u bilo kojem obliku, direktno ili indirektno, dozvoljeno neko drugo umanjenje plaće i/ili drugih naknada sucu zaštićenih stavkom 1. članka IV.C.7., stavkom 3. članka V.4.11. i stavkom 4. članka VI.7. ovog Ustava."

C. Zakon o porezu na dohodak
(„Službene novine Federacije BiH", br.: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13)

Članak 4.

Porezom na dohodak oporezuju se dohoci koje porezni obveznik ostvari:

1) od nesamostalne djelatnosti;
2) od samostalne djelatnosti;
3) od imovine i imovinskih prava
4) od ulaganja kapitala

Članak 9.

Porez na dohodak plaća se po st-

opi od 10%.

Članak 10.

(1) Prihodom od nesamostalne djelatnosti smatra se bruto plaća koju uposleniku isplaćuje poslodavac po osnovu ugovora o radu odnosno radnog odnosa ili daje u stvarima, koristima, protuuslugama ili u vidu premija i drugih prihoda, za rad obavljen po njegovim uputama, osim prihoda iz čl. 5. i 6. ovog zakona.

(2) Oporezivim prihodima od nesamostalne djelatnosti smatraju se i :

1) dodatni prihodi po osnovu naknada, pomoći i sl. koje poslodavac isplatiuposlenicima iznad unosa utvrđenih **Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak**
2) plaće koje umjesto poslodavca isplati druga osoba,
3) zaostale plaće odnosno razlike plaća koje se odnose na protekla porezna razdoblja, a koja se uposleniku ili bivšem uposleniku isplaćuju u tekućem poreznom periodu na temelju sudske presude, osim iznosa zateznih kamata koje se u ovom slučaju ne smatraju oporezivim prihodom od nesamostalne djelatnosti
4) svi drugi prihodi po osnovu i u svezi s nesamostalnom djelatnošću.

(3) Koristi koje su primljene po osnovu nesamostalne djelatnosti ulaze u dohodak, i to:

1) korištenje vozila i drugih sredstava za osobne potrebe,
2) smještaj, hrana kao i korištenje dugih dobara i usluga koji su besplatni ili po cijeni koja je niža od tržišne cijene,
3) odobreni beskamatni krediti ili krediti sa kamatnom stopom koja je niža od tržišne kamatne stope,
4) Izmirivanje osobnih troškova od strane poslodavca,
5) izmirivanje ili oprost dužničke obveze od strane poslodavca

(4) Prihodi koji ne ulaze u dohodak od nesamostalne djelatnosti i koji ne podliježu oporezivanju su:

1) pomoć za gubitke nastale kao posljedica elementarnih nepogoda i pomoći po osnovu ozljeda i bolesti koje isplaćuje poslodavac uposleniku ili članu njegove obitelji, isplaćene do visine utvrđene posebnim propisima,
2) hrana koju poslodavac obezbjeđuje uposlenicima u svojim prostorijama do vrijednosti naknade za topli obrok, koja je utvrđena posebnim propisima,
3) smještaj koji poslodavac obezbjeđuje uposleniku na mjestu gdje se obavlja djelatnost, ako je neophodno korištenje smještaja za uposlenika radi obavljanja radnog zadatka,
4) smještaj i plaćanje troškova smještaja osiguranog za javne dužnosnike uposlene u diplomatskim i konzularnim predstavništvima u inozemstvu, i druge naknade isplaćene do visine utvrđene posebnim propisima,
poklon(i) koje poslodavci daju uposleniku jedanput ili više puta u tijeku poreznog perioda povo-

dom državnih i/ili vjerskih praznika ili jubileja tvrtke, čija ukupna vrijednost nije viša od 30% prosječne mjesečne neto plaće isplaćene u Federaciji prema posljednjem objavljenom podatku nadležnog organa za statistiku.

5) otpremnine u slučaju otkaza ugovora o radu, sukladno sa člankom 100. Zakona o radu („Službene novine Federacije BiH", br.: 43/99, 32/00 i 29/03) i Općim kolektivnim ugovorom.

Članak 27.

(1) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti obračunava se i obustavlja pri svakoj isplati plaće i/ili oporezive naknade, prema propisima koji se primjenjuju na dan isplate, a uplaćuje se istog dana ili prvog dana po izvršenoj isplati plaće i/ili oporezive naknade.

(2) Obračun, obustavu i uplatu akontacije poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti vrši poslodavac ili sam obveznik poreza. Obveznik poreza na dohodak je uposlenik.

(3) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti, koji se ostvaruje kod poslodavca kojem je uposlenik dostavio svoju poreznu karticu, obračunava se mjesečno od porezne osnovice koju čine svi oporezivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je uposlenik ostvario kod tog poslodavca u tom mjesecu, umanjeni za plaćene rashode iz članka 11. ovoga Zakona, i za iznos mjesečnih osobnih odbitaka iz članka 24. st. (1) i (2) ovoga Zakona, primjenom stope iz članka 9. ovoga Zakona.

(4) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti, koji se ostvaruje kod poslodavca kojem uposlenik nije dostavio svoju poreznu karticu, obračunava se mjesečno od porezne osnovice koju čine svi oporezivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je uposlenik ostvario kod tog poslodavca u tom mjesecu, umanjeni za plaćene rashode iz članka 11. ovoga zakona, primjenom stope od 10%.

(5) Iznimno, uposlenicima – rezidentnim poreznim obveznicima iz članka 2. stavka (4) ovog zakona, koji dohodak ostvaruju kod poslodavaca pravnih i fizičkih osoba koje imaju sjedište na području Federacije, akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti obračunava se i plaća na poreznu osnovicu koju čine svi oporezivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je uposlenik ostvario kod tog poslodavca u tom mjesecu, a umanjeni za plaćene rashode iz članka 11. ovog zakona i za iznos mjesečnih osobnih odbitaka iz članka 24. st. (1) i (2) ovog zakona.

(6) Porez na dohodak po osnovi nesamostalne djelatnosti koji se obračunava na ostvareni dohodak za rad koji u jednom mjesecu nije trajao duže od 10 dana, odnosno 80 sati, a za koji isplaćeni dohodak ne iznosi više od 250,00 KM, obračunava se po stopi od 10%, bez umanjenja za osobne odbitke iz članka 24. ovoga Zakona.

(7) Obustavljeni, odnosno odbijeni i uplaćeni porez iz stavka (5) ovoga članka smatra se konačno utvrđenim porezom za porezni period, te porezni obveznik za taj dohodak nije dužan podnijeti godišnju poreznu prijavu. Porezni obveznik, ukoliko želi ostva-

riti pravo na osobni odbitak, može taj dohodak i uplaćene iznose akontacije poreza unijeti u godišnju poreznu prijavu.

(8) Strane organizacije koje ne uživaju diplomatski imunitet u Federaciji i uposlenici tih organizacija koji imaju sjedište, odnosno prebivalište u Federaciji dužni su pri isplati dohotka od nesamostalne djelatnosti uposlenim građanima ili stranim državljanima obračunati porez po odbitku sukladno sa st. (1) do (6) ovoga članka i uplatiti ga u zakonom propisanome roku.

(9) Porezni obveznik koji je uposlen u diplomatskom ili konzularnom predstavništvu druge države, u međunarodnoj organizaciji ili u predstavništvu ili organizaciji koja na teritoriju Federacije ima diplomatski imunitet, kada je obveznik poreza i prema ovomu zakonu, dužan je sam obračunati akontaciju poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti prema odredbama st. (1) do (5) ovoga članka i uplatiti je na propisani račun u zakonom propisanom roku.

(10) Porezni obveznik koji dohodak od nesamostalne djelatnosti ostvaruje izravno iz inozemstva dužan je na taj dohodak sam obračunati akontaciju poreza od nesamostalne djelatnosti na način iz st. (1) do (6) ovoga članka i uplatiti je u roku od pet dana od dana kada je primio dohodak.

Članak 48.

Ministar će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti sljedeće podzakonske akte:

1) Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dohodak, kojim će se detaljnije propisati način utvrđivanja porezne osnovice, oblik i način izdavanja porezne kartice, oblik, sadržaj i način vođenja poslovnih knjiga i evidencija, način vršenja godišnjeg obračuna poreza na dohodak te sačinjavanja i podnošenja godišnje prijave,
2) Propis o obračunu ubrzane amortizacije,
3) Propis o utvrđivanju kriterija za plaćanje poreza na dohodak u godišnjem paušalnom iznosu.

Članak 49.

U cilju omogućavanja pravilne primjene članka 10. stavka 1. i članka 27. ovoga zakona, svi poslodavci su dužni do dana stupanja na snagu odnosno najkasnije do početka primjene ovoga Zakona mjesečne plaće svojim uposlenicima obračunavati i u poreznim evidencijama i izvješćima iskazivati u bruto-iznosima. Poslodavci koji do početka primjene Zakona o porezu na dohodak ne pređu na utvrđivanje plaća svojih uposlenika u bruto iznosu, dužni su obračun doprinosa i poreza na plaću vršiti na temelju bruto iznosa plaće koji bi se utvrdio preračunavanjem postojeće ugovorene neto plaće u bruto plaću po slijedećoj formuli:

$$Bruto = \frac{Neto\ plaća\ uposlenika\ x \left(\frac{100}{95}\right)}{\frac{100 - zbrina\ stopa\ doprinosa\ iz\ plaće}{100}}$$

D. Poslovnik Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine

(„Službene novine Federacije BiH“, broj: 40/10)

Članak 41.
Rješenje o odbacivanju zahtjeva

Kad Sud na sjednici bez javne rasprave donosi rješenje o odbacivanju zahtjeva pridržavat će se razloga navedenih u članku 26. stavak 1. Zakona i rješenje, zasnivati na samo jednom razlogu, ukoliko Sud ne odluči drugačije.

Ako ne postoje druge procesne pretpostavke za odlučivanje o biti stvari, osim onih izričito navedenih u stavku 1. članka 26. Zakona, u rješenju se izričito navodi o kojim se procesnim pretpostavkama radi. Te druge pretpostavke mogu biti, posebice:

- da u ostavljenom roku podnositelj nije otklonio nedostatke na koje mu je ukazano ili ih nije otklonio onako kako mu je naloženo,
- da osporeni opći akt nije na snazi,
- da se radi o zahtjevu o kojem je Sud već odlučio ili da se radi o zahtjevu iste pravne i činjenične prirode u kojem je Sud već zauzeo stav i sl.

Kad Sud odbacuje zahtjev zbog nenadležnosti, Sud može na prijedlog suca izvjestitelja odlučiti da li postoje razlozi za postupanje sukladno sa stavkom 2. članka 26. Zakona.

E. Odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj: AP-2840/13 od 12.02. 2014. godine
Presuda Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: U-12/14 od 09.12.2014. godine

6. Činjenično stanje i stav Ustavnog suda Federacije

Ustavni sud Federacije je utvrdio da u konkretnom predmetu nema činjeničnih pitanja koja bi bilo potrebno neposredno razjasniti na javnoj raspravi, pa je sukladno s člankom 13. stavak 1. u svezi s člankom 25. Poslovnika Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 40/10) održao sjednicu bez javne rasprave, na kojoj je razmotrio zahtjev podnositelja, odgovor na zahtjev podnositelja, relevantne odredbe Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, osporene odredbe Zakona o porezu na dohodak i ustavnosudsku praksu ovog Suda iz presude U-12/14 od 09.12.2014. godine.

U konkretnom slučaju, Ustavni sud Federacije je analizirao činjenice i argumente koji ukazuju na to da se Kantonalni sud u Goraždu nije bavio ocjenom ustavnosti osporenih odredaba Zakona. Predočavanje ovog ustavnog pitanja Ustavnom sudu Federacije je posljedica Odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj: AP-2840/13 od 12.02. 2014. godine, kojom je ocijenjeno da je prvostupanjski i drugostupanjski sud izašao iz okvira stvarne nadležnosti, zbog čega je apelacija tuženog usvojena, a predmet vraćen Kantonalnom sudu Goražde na ponovno odlučivanje. Prema tome je predočavanje ovog ustavnog pitanja, s prijedlogom da se utvrdi ustavnost osporenih odredaba Zakona o porezu na dohodak, direktna posljedica pominjane odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine. Naime, nesporna je činjenica da podnositelj zahtjeva u prvobitnom postupku po žalbi nije cijenio potrebnim prekinuti postupak i predočiti predmetno ustavno pitanje Ustavnom sudu Federacije, već je žalbu tuženog odbio kao neutemeljenu i potvrdio prvostupanjsku presudu.

Odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, donesena povodom apelacije tuženog međutim jasno kazuje da takav stav suda nije bio pravno korektan, već da je, kao i postupak prvostupanjskog suda, bio utemeljen na "arbitrarnoj primjeni procesnog prava", preciznije odredaba o stvarnoj nadležnosti, jer su odluke tih sudova bile utemeljene na njihovoj ocjeni da tuženi nije imao pravo umanjiti plaću tužiteljici primjenom Zakona o porezu na dohodak, jer su osporene odredbe tog Zakona u nesuglasnosti s Amandmanom CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, a ta ocjena je, prema pravnom stavu Ustavnog suda Bosne i Hercegovine iz spomenute odluke, bila izvan stvarne nadležnosti redovnih sudova, čime je apelantu povrijeđeno pravo na pravično suđenje.

Ustavni sud Federacije, kao isključivo nadležan za takvu ocjenu, takođe konstatira da zahtjev počiva na ocjeni i shvatanju redovnih sudova, po kojem je primjena osporenih odredaba Zakona o porezu na dohodak prouzročila umanjenje plaće tužiteljici, a koje umanjenje protuslovi odredbama Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine.

Pritom se, međutim, gubi iz vida kako je riječ o sistemskom zakonu kojim se provodi financijska i fiskalna politika u Federaciji Bosne i Hercegovine, te da njegov *ratio legis* niti njegov cilj nije ni direktno ni indirektno umanjenje plaća bilo koje kategorije obveznika poreza na dohodak, pa tako ni plaća sudaca. Predmet reguliranja tog Zakona nije određivanje visine plaća poreskih obveznika, već određivanje visine i načina naplate poreza na dohodak.

Visina plaća sudaca u Federaciji Bosne i Hercegovine utvrđena je posebnim zakonom, a to je Zakon o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine i na taj se Zakon referira u prvom stavku Amandmana CVI, pa se upravo zato zaštitne odredbe tog Amandmana i odnose na taj Zakon, odnosno na zakone čiji bi predmet reguliranja bile plaće sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Taj je Amandman naime i donesen kako bi se stvorio ustavni temelj za korekciju plaća sudaca i tužitelja, nakon što je Upravni odbor za implementaciju mira u svom Kominikeu od 24. lipnja 2005. godine iskazao zabrinutost „zbog izazova fiskalne održivosti s kojim se suočavaju vlasti u Bosni i Hercegovini, naročito na entitetskom nivou“, te nakon što je Visoki predstavnik UN za Bosnu i Hercegovinu, prihvatajući preporuke Radne grupe, koju su činili predstavnici ministarstava pravde entiteta i Bosne i Hercegovine, Pravosudnog povjerenstva Brčko Distrikta, Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine, kao i udruga sudaca i tužitelj u oba entiteta, prema kojima bi plaće za suce i tužitelje trebale biti „umjereno umanjene“, odlučio donijeti Zakon o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Amandman je, dakle, bilo neophodno donijeti kako bi se, sa ustavne razine, omogućilo jednokratno umanjenje plaća sudaca i tužitelja, koje je u odnosu na raniji Zakon o sudbenoj i tužiteljskoj funkciji u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH, br.: 22/00, 20/01, 37/01, 57/01, 63/03 i 78/04) nastupilo donošenjem Zakona o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji. Da je tome tako,

jasno svjedoči činjenica da su oba akta Visokog predstavnika UN, onaj kojim je donesen Amandman CVI i onaj kojim je donesen Zakon, objavljena jedan iza drugog, respektivno, u istom službenom glasilu i to u „Službenim novinama Federacije BiH“, broj: 72/05.

Stoga su odredbe amandmana, razlogom njihova donošenja, pa time i svojim smislom, u cijelosti spregnute sa Zakonom o plaćama sudaca i tužitelja u Federaciji: stavak prvi zato što se u njemu govori o umanjenju „zakonom donesenim do 10. siječnja 2006. godine“, a to je nedvojbeno Zakon o plaćama sudaca i tužitelja, a drugi i treći stavak zato što se u njima referira na stavak prvi. Prema tome se i buduće umanjenje („na bilo koji način ili u bilo kojem obliku, direktno ili indirektno“) od kojeg amandman zaštićuje plaće sudaca očigledno odnosi na umanjenje koje bi nastalo izmjenama tog Zakona ili donošenjem novog zakona, ali zakona čiji bi predmet reguliranja bile plaće nositelja sudačke i tužilačke funkcije, a ne zakona kojim se regulira način naplate poreza na dohodak za sve obveznike tog poreza u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Imajući u vidu sve izloženo, Ustavni sud Federacije smatra da se matematički efekti koji nastaju u pogledu visine plaća sudaca primjenom osporenih odredaba Zakona o porezu na dohodak, ne mogu smatrati umanjenjem plaća u smislu u kojem o tome govore zaštitne odredbe Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine. Utoliko prije, što je do faktičkog umanjenja plaća sudaca, samo na godišnjoj razini i time naizgled neizravno, dolazilo i za primjene ranijih propisa o oporezivanju.

Ustavni sud Federacije nije se upuštao u metodologiju i način obračuna poreza na dohodak, jer za to nije nadležan, a niti je to bilo predmet zahtjeva.

Ustavni sud Federacije konstatira da je presudom broj: U-12/14 od 09. 12.2014. godine utvrdio da odredbe čl. 4. i 9., članka 10. stavak 1. i članka 27. Zakona o porezu na dohodak nisu u nesuglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine. Iz navedenih razloga Ustavni sud Federacije je odlučio da odbaci zahtjev podnositelja u dijelu koji se odnose na navedene odredbe Zakona o porezu na dohodak, sukladno s člankom 41. stavak 2. alineja 3. Poslovnika Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 40/10)

Ovu presudu Ustavni sud Federacije donio je većinom glasova u sastavu: dr. sc. Kata Senjak, predsjednica Suda, Sead Bahtijarević, Vesna Budimir, Mirjana Čučković, Domin Malbašić i prof. dr. Edin Muminović, suci Suda.

Broj: U-28/14	**Predsjednica**
18.03.2015.godine	**Ustavnog suda Federacije**
S a r a j e v o	**Bosne i Hercegovine**
	Kata Senjak,v.r.

.....

243

Уставни суд Федерације Босне и Херцеговине, одлучујући о уставном питању које му је предочио Кантонални суд у Горажду у вези са утврђивањем уставности чл. 4., 9., 10., 27., 48. и 49. Закона о порезу на доходак, на основу члана IV.Ц.3.10.(4) Устава Федерације Босне и Херцеговине, након сједнице Суда без јавне расправе, одржане дана 18.03.2015.год., **донио је:**

П Р Е С У Д У

1. Утврђује се да одредбе члана 10. ст. (2), (3) и (4) и чл. 48. и 49. Закона о порезу на доходак („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 и 65/13), нису у несагласности са Уставом Федерације Босне и Херцеговине.
2. Одбацује се захтјев на постављено уставно питање Кантоналног суда у Горажду за утврђивање уставности одредби чл. 4. и 9., члана 10. став 1. и члана 27. Закона о порезу на доходак („Службене новине Федерације БиХ“, бр.:10/08, 9/10, 44/11, 7/13 и 65/13), јер је о уставности наведених одредаба Суд одлучио пресудом у предмету број: У-12/14 од 09.12.2014. године.
3. Пресуду објавити у „Службеним новинама Федерације БиХ“ и „Службеним новинама Босанско-подрињског кантона Горажде“.

О б р а з л о ж е њ е

1. Подносилац захтјева и предмет захтјева

Кантонални суд у Горажду (у даљем тексту: подносилац захтјева) предочио је Уставном суду Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Уставни суд Федерације) дана 06.05.2014. године уставно питање у вези утврђивања уставности чл. 4., 9., 10., 27., 48. и 49. Закона о порезу на доходак (у даљем тексту: оспорени чланови Закона).

Подносилац захтјева је уставно питање предочио на основу члана IV.Ц.3.10.(4) Устава Федерације Босне и Херцеговине, а након одлуке Уставног суда Босне и Херцеговине, број: АП-2840/13 од 12.02.2014. године.

2. Странке у поступку

Странке у поступку у овом предмету су на основу члана 39. став 2. Закона о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 6/95 и 37/03) Кантонални суд у Горажду, Бранка Сцхорр из Сарајева, као тужилац у судском поступку пред Кантоналним судом у Горажду, Кантон Сарајево, као тужени у наведеном судском поступку и Представнички дом и Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине, као доносилац оспорених чланова Закона.

3. Битни наводи на којима се заснива уставно питање

Подносилац захтјева наводи да се пред Кантоналним судом у Горажду води парнични поступак по тужби Бранке Сцхорр из Сарајева, ул. Радићева бр. 11/4, коју заступају Мустафа Брачковић и Џемо Хаџиомеровић адвокати из Сарајева, против туженог Кантона Сарајево, кога заступа законски заступник Правобранилаштво Кантона Сарајево, ради исплате разлике плате у износу 4.315,45 КМ. Наводи да је Општински суд у Сарајеву пресудом број: 65 0 Рс 260169-12 Рс од 06.02. 2013. године обавезао туженог да тужиоцу исплати износ од 4.315,45 КМ из основа умањења плате за раздобље од маја 2009. године до децембра 2011. године, са законским затезним каматама од доспјелости појединачних мјесечних износа до исплате, те да му накнади припадајуће трошкове поступка, све у року од 15 дана.

Кантон Сарајево је путем законског заступника изјавио жалбу, коју

је Кантонални суд у Горажду одбио и првостепену пресуду потврдио својом пресудом број: 05 0 Рс 000459 13 Рсж од 11.06. 2013. године. Против наведене пресуде Кантоналног суда у Горажду, Кантон Сарајево је изјавио апелацију Уставном суду Босне и Херцеговине. Одлучујући о апелацији Кантона Сарајево, Уставни суд Босне и Херцеговине је одлуком број:Ап-2840 /13 од 12.02.2014. године утврдио повреду права на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине, укинуо другостепену пресуду и предмет вратио Кантоналном суду у Горажду, с налогом да по хитном поступку донесе нову одлуку и у року од шест мјесеци обавијести Уставни суд Босне и Херцеговине о предузетим мјерама.

Кантонални суд у Горажду је у поступку рјешавања по жалби туженог, рјешењем број: 05 0 Рс 000459 14 Рсж 2 од 07.04.2014. године поступак прекинуо и предочио Уставном суду Федерације уставно питање које гласи: „да ли су одредбе чл. 4., 9., 10., 27., 48. и 49. Закона о порезу на доходак у сагласности са одредбама Амандмана CVI на Устав Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 72/05)“.

Подносилац захтјева цитира наведени Амандман на Устав Федерације Босне и Херцеговине, затим цитира члан IV.Ц.7. став 1. Устава Федерације Босне и Херцеговине, којима је утврђено да плате и друге накнаде судији не могу бити умањене за вријеме вршења судијске функције, осим као посљедица дисциплинског поступка у складу са законом.

Подносилац захтјева наводи висине плата судија, које су прописане Законом о платама и другим накнадама судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 72/05, 22/09 и 55/13), који је ступио на снагу 01.01.2006.године. Плате прописане наведеним законом су тужиоцу исплаћиване до јануара 2009. године, када је ступио на снагу Закон о порезу на доходак, који је касније мијењан и допуњаван. Примјеном оспорених одредаба Закона тужиоцу су исплаћиване умањене плате за мјесечне износе како је то утврђено првостепеном пресудом.

Како би Кантонални суд у Горажду могао донијети одлуку по жалби туженог против првостепене пресуде, предлаже Уставном суду Федерације да донесе пресуду којом ће утврдити да ли су оспорене одредбе Закона у сагласности са Уставом Федерације Босне и Херцеговине.

4. Битни наводи одговора на захтјев

Уставни суд Федерације је дана 28.05.2014. године у складу са чланом 16. Закона о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине, позвао Кантон Сарајево, путем Правобранилаштва Кантона, Сцхорр Бранку из Сарајева и Представнички дом и Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине, да као странке у поступку доставе одговор на наводе захтјева Кантоналног суда у Горажду, у року од 30 дана.

У одговору на захтјев који је дана 30.06.2014. године доставило Правобранилаштво Кантона Сарајево, наводе да Закон о порезу на доходак, који је донесен скоро три године након доношења Амандмана CVI на Ус-

тав Федерације Босне и Херцеговине, није имао за циљ смањење плата порезних обавезника, а самим тим и тужиоца као носиоца судијске функције. Истичу да је циљ Закона о порезу на доходак регулатива пореза на доходак, односно одређивање обавезе плаћања пореза у оквиру усвајања финансијске политике Европске уније, а за чију основицу служи управо неумањена плата. Наводе да се овдје заправо радило о преласку на нови обрачун исплате пореза као сасвим новом и до тада непознатом принципу по ком је исплата пореза увијек обавеза онога ко остварује приход, односно запосленика. Наглашавају општепознату чињеницу да у Европској унији сви оствариоци плата сносе обавезу плаћања пореза на доходак, те да нико не може бити ослобођен те обавезе. Сматрају да, уколико би се мијењале одредбе Закона о порезу на доходак, из наведених разлога, дошло би до изласка из оквира правних правила Европске уније.

Правобранилаштво Кантона Сарајево је мишљења да оспорени чланови Закона нису несагласни са Уставом Федерације Босне и Херцеговине и наведеним Амандманом на Устав Федерације Босне и Херцеговине. Наводе да се оспореним чланом 4. Закона регулише за које дјелатности се опорезују дохоци, а у које спадају и несамосталне дјелатности које подразумијевају и судијску функцију. Чланом 9. се третира постотак пореза, чланом 10. се појашњава шта се све сматра приходом од несамосталне дјелатности, чланом 27. се регулише поступак утврђивања наплате пореза, чланом 48. се регулише доношење подзаконских аката, а чланом 49. се дефинише правилна примјена члана 10. став 1. и члана 27. Закона. Истичу да из наведених одредби произлази да су порезни обавезници сва лица која остварују доходак од било које дјелатности, па и судијске.

Наглашавају да оспорене одредбе Закона не дирају у плате. Плате представљају једну, а порез на доходак сасвим другу категорију. Позивају се на одлуку Уставног суда Босне и Херцеговине АП-2840/13 од 12.02.2014. године, односно цитирају дио образложења које гласи: „нити једном одредбом овог Закона није предвиђена могућност искључења било које категорије запосленика од обавезе плаћања пореза на доходак, па тако ни судија“. Наводе још да у случају када би судије били изузети од обавезе плаћања пореза на доходак, довела би се у питање примјена одредби Закона о порезу на доходак, које су предметом оцјењивања. На тај начин би преостали запосленици са својим субјективним грађанским правима у погледу права из радног односа били доведени у неравноправан и дискриминирајући положај у односу на судије, а што би се противило члану II. тачка 4. Устава Босне и Херцеговине, односно једнакости у правима, без дискриминације, по било ком основу. Такође би била повријеђена права из Конвенције о заштити људских права и основних слобода са припадајућим Протоколима. На основу изложеног, Правобранилаштво Кантона Сарајево сматра да су оспорени чланови Закона у цијелости у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине и амандманима на Устав Федерације Босне и Херцеговине.

У одговору на захтјев, који је дана 02.07.2014. године доставила тужилац Сцхорр Бранка, путем адвоката Мустафе А. Брачковића из Сарајева, наводи да се у конкретном случају Општински суд у Сарајеву и Кантонални суд у Горажду нису бавили оцјеном уставности оспорених чланова Закона, јер то није било ни потребно, нити су надлежни за оцјену уставности. Сматра да оспорени чланови Закона уз примјену подзаконских аката омогућавају да се испоштује Закон о порезу на доходак, а да се при том не поврјеђује заштитна одредба, односно уставна гаранција да се плата судија у Федерацији Босне и Херцеговине не може мијењати. Позива се на члан IX.11.ф) Устава Федерације Босне и Херцеговине, којим је прописано у ставу 3. да се став 1. (да плате судије могу бити умањене законом донесеним до 10.01.2006. године), не може тумачити тако да је на било који начин и у било којем облику, директно или индиректно, дозвољено неко друго умањење плате судији.

Из наведених разлога сматра да се Закон о порезу на доходак има примијенити на начин да не може у било ком облику довести до умањења плате судија и њену исплату у износу мањем од онога износа плата које су Законом о платама судија и тужилаца одређене, а уставним одредбама загарантоване као фиксне. Истиче да је тужени Кантон Сарајево погрешном примјеном одредби члана 17. став 1. и члана 73. Правилника о примјени Закона о порезу на доходак („Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 67/08, 4/10, 86/10, 10/11, 53/11, 20/12, 27/13, 71/13, 90/13 и 45/14), као и члана 49. Закона о порезу на доходак, погрешно утврдио обрачун пореза на доходак тужиоца. Због тога је тужиоцу као судији Кантоналног суда у Сарајеву исплаћивана плата у мањем износу од оног који је загарантован наведеним прописима. Надаље наводи да такав обрачун и исплата плата судијама дискриминише судије у Федерацији Босне и Херцеговине у односу на судије Суда Босне и Херцеговине и судије у Републици Српској, јер се искључиво према мјесту запослења умањује гарантована плата. На наведени начин судије су дискриминиране, а исто тако им је повријеђено и право на имовину у смислу Протокола 1. уз Конвенцију о заштити људских права и основних слобода, јер су неуставно одузета средства која представљају имовину, обзиром на очекивање судија да ће је примити, имајући у виду најјачу гаранцију неповредивости плате и примања коју пружа одредба наведеног амандмана. Истиче да судије окружних судова у Републици Српској примају плату без одбијања пореза на доходак, јер тај порез (порез на зараде) за судије плаћа послодавац. Судије окружних судова у Републици Српској по свом положају одговарају судијама кантоналних судова у Федерацији Босне и Херцеговине. Наглашава да је тужени Кантон Сарајево као послодавац тужиоца дужан плаћати порез на доходак за тужиоца на начин да не смије њену основну плату умањивати за овај порез, јер на тај начин тужиоца доводи у дискриминаторски положај према Закону о забрани дискриминације. Надаље, као примјер наводи платне листе судија Окружног суда у Бијељини, из којих је видљиво да порез на доходак плаћа послодавац, на начин да тиме уопће

не задире у плату судије, која се судијама исплаћује у пуном износу. Наглашава да не доводи у питање да су судије у Федерацији Босне и Херцеговине обавезници плаћања пореза на доходак у смислу члана 2. ст. 1. и 3. Закона о порезу на доходак у износу од 10 % на доходак од несамосталне дјелатности, односно на плату, те да је Кантон Сарајево дужан да обрачунава, обуставља и врши уплату аконтације пореза на доходак. Међутим, према мишљењу тужиоца Кантон то не ради правилно, што као посљедицу има незаконито умањење плате тужиоца. Даље, тужилац елаборира одредбе Закона о платама и осталим накнадама судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине. Истиче да Закон о порезу на доходак не спријечава да се судијама исплаћује плата у пуном износу и да је тужени Кантон Сарајево био дужан прије одбијања пореза претходно утврдити плату у бруто износу, према члану 20. Правилника о начину обрачуна и уплате доприноса („Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 64/08 и 81/08), тако да није било мјеста да се примјењује формула из члана 49. Закона о порезу на доходак. Наглашава да је у току цијелог поступка тврдила да позитивни прописи омогућавају поштовање уставом загарантованих права и поштовање обавезе на уплату пореза на доходак и ни у једном моменту није истицала да је Закон о порезу на доходак неуставан. Тврди да је као и сви остали тужиоци у овој правној ствари инсистирала на једнакој примјени права према истој категорији лица, и да је тражила примјену члана 20. Правилника о начину обрачуна и уплате доприноса, сматрајући да је наведени правилник један од проведбених прописа Закона о порезу на доходак, а уједно и правни основ њиховог тужбеног захтјева. Сматра да се без оцјене овог правилника не може расправљати о уставности оспорених одредаба Закона. У том смислу тужилац и остали тужиоци сматрају да првостепени суд није прекорачио границе своје стварне надлежности, те да се правилном примјеном члана 20. Правилника о начину обрачуна и уплате доприноса као проведбеног прописа долази до основаности тужбеног захтјева, без постављања питања уставности оспорених чланова Закона. Мишљења је да се рјешавање овог уставноправног питања у суштини своди на доношење става Уставног суда Федерације на основу којег редовни судови треба да поступају у овим предметима. Због тога предлаже да Уставни суд Федерације у једном ставу своје одлуке утврди да је начин примјене оспорених чланова Закона, који је довео до умањења плата судија прописаних Законом о платама и накнадама судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине, супротан одредбама Амандмана CVI на Устав Федерације Босне и Херцеговине и да је дискриминирајући у односу на судије судова у Федерацији Босне и Херцеговине, јер им се искључиво по мјесту запослења умањује плата. Такође предлаже да Уставни суд Федерације утврди да је оваквим начином примјене оспорених чланова Закона, повријеђено и право ове категорије судија на имовину. Из наведених разлога тужилац коначно предлаже да Уставни суд Федерације утврди да оспорени чланови Закона нису неуставни, већ да их је Кантон Сарајево неуставно примијенио,

не поступајући по одредби члана 20. Правилника о начину обрачуна и уплате доприноса. Такође предлаже да Уставни суд Федерације споји све поступке у којима су странке судије Кантоналног суда у Сарајеву, а у којима је предочено споменуто уставно питање.

Представнички дом и Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине нису доставили одговор на наводе захтјева Кантоналног суда у Горажду.

5. Сједница Суда без јавне расправе

Уставни суд Федерације је у складу са чланом 13. став 1. Пословника Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број:40/10), дана 18.03.2015. године одржао сједницу без јавне расправе, на којој је размотрио чињенице и наводе у захтјеву и одговора на захтјев Кантона Сарајево. Притом је извршен и увид у Пресуду овог суда број: У-12/14 од 09.12.2014. године којом је, након одржане јавне расправе одлучено да одредбе чл. 4., 9., члан 10. став (1) и члана 27. Закона о порезу на доходак нису у несагласности са Уставом Федерације Босне и Херцеговине.

6. Релевантно право

А. Устав Федерације Босне и Херцеговине

Члан II.А.2. (1)

(1) Сва лица на територији Федерације уживају права на:

…

ц) једнакост пред законом

Члан IV.Ц.3.10.(4)

...

(4) Уставни суд одлучује и о уставним питањима која му предочи Врховни суд или неки кантонални суд а која се појаве у току поступка пред тим судом.

Б. Амандмани на Устав Федерације Босне и Херцеговине

Амандман LX

Члан IV.Ц.7. мијења се и гласи:

“1. Плата и друге накнаде судији не могу бити умањени за вријеме вршења судијске функције, осим као посљедица дисциплинског поступка у складу са законом.

2. Плата и други услови обављања функције, укључујући и имунитет, за све судије судова Федерације утврђују се законом.“

Амандман LXII

Члан V.11. Устава Федерације мијења се и гласи:

...

„3. ...Плата и друге накнаде судији не могу бити умањени за вријеме вршења судијске функције, осим као посљедица дисциплинског поступка у складу са законом“.

Амандман LXIII

Члан VI.7. Устава Федерације мијења се и гласи:

...

„4. ...Плата и друге накнаде судији не могу бити умањени за вријеме вршења судијске функције, ос-

им као посљедица дисциплинског поступка у складу са законом."

Амандман CVI

Иза члана IX.11.е, додаје се нови члан IX.11.ф, који гласи:

Члан IX.11.ф.

(1) „Као изузетак од принципа из става 1. члана IV.Ц.7. става 3., члана V.4.11. и става 4. члана VI.7. овог Устава, плата и/или друге накнаде судији могу бити умањени законом донесеним до 10. јануара 2006. године.
(2) Умањење из става 1. овог члана може се извршити само једном.
(3) Ставови 1. и 2. овог члана не могу се тумачити тако да је на било који начин или у било којем облику, директно или индиректно, дозвољено неко друго умањење плате и/или других накнада судији заштићених ставом 1. члана IV.Ц.7., ставом 3. члана V.4.11. и ставом 4. члана VI.7. овог Устава."

Ц. Закон о порезу на доходак
(„Службене новине Федерације БиХ", бр.: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 и 65/13)

Члан 4.

Порезом на доходак опорезују се дохоци које порезни обавезник оствари:

1) од несамосталне дјелатности;
2) од самосталне дјелатности;
3) од имовине и имовинских права
4) од улагања капитала

Члан 9.

Порез на доходак плаћа се по стопи од 10%.

Члан 10.

(1) Приходом од несамосталне дјелатности сматра се бруто плата коју запосленику исплаћује послодавац по основу уговора о раду однносно радног односа или даје у стварима, користима, протууслугама или у виду премија и других прихода, за рад обављен по његовим упутама, осим прихода из чл. 5. и 6. овог закона.

(2) Опорезивим приходима од несамосталне дјелатности сматрају се и :

1) додатни приходи по основу накнада, помоћи и сл. које послодавац сплатизапосленицима изнад уноса утврђених **Правилником о примјени Закона о порезу на доходак**
2) плате које умјесто послодавца исплати друго лице,
3) заостале плате односно разлике плата које се односе на протекла порезна раздобља, а која се запосленику или бившем запосленику исплаћују у текућем порезном периоду на основу судске пресуде, осим износа затезних камата које се у овом случају не сматрају опорезивим приходом од несамосталне дјелатности
4) сви други приходи по основу и у вези са несамосталном дјелатношћу.

(3) Користи које су примљене по основу несамосталне дјелатности улазе у доходак, и то:

1) коришћење возила и других средстава за личне потребе,
2) смјештај, храна као и коришћење дугих добара и услуга који су бесплатни или по цијени која је нижа од тржишне цијене,
3) одобрени бескаматни кредити или кредити са каматном стопом која је нижа од тржишне каматне стопе,
4) Измиривање личних трошкова од стране послодавца
5) измиривање или опрост дужничке обавезе од стране послодавца

(4) Приходи који не улазе у доходак од несамосталне дјелатности и који не подлијежу опорезивању су:

1) помоћ за губитке настале као посљедица елементарних непогода и помоћи по основу озљеда и болести које исплаћује послодавац запосленику или члану његове породице, исплаћене до висине утврђене посебним прописима,
2) храна коју послодавац обезбјеђује запосленицима у својим просторијама до вриједности накнаде за топли оброк, која је утврђена посебним прописима,
3) смјештај који послодавац обезбјеђује запосленику на мјесту гдје се обавља дјелатност, ако је неопходно коришћење смјештаја за запосленика ради обављања радног задатка,
4) смјештај и плаћање трошкова смјештаја осигураног за јавне дужноснике запослене у дипломатским и конзуларним представништвима у иностранству, и друге накнаде исплаћене до висине утврђене посебним прописима,
5) поклон(и) које послодавци дају запосленику једанпут или више пута у току порезног периода поводом државних и/или вјерских празника или јубилеја фирме, чија укупна вриједност није виша од 30% просјечне мјесечне нето плате исплаћене у Федерацији према посљедњем објављеном податку надлежног органа за статистику.
6) отпремнине у случају отказа уговора о раду, у складу са чланом 100. Закона о раду („Службене новине Федерације БиХ“, број: 43/99, 32/00 и 29/03) и Општим колективним уговором.

Члан 27.

(1) Аконтација пореза на доходак од несамосталне дјелатности обрачунава се и обуставља при свакој исплати плате и/или опорезиве накнаде, према прописима који се примјењују на дан исплате, а уплаћује се истог дана или првог дана по извршеној исплати плате и/или опорезиве накнаде.

(2) Обрачун, обуставу и уплату аконтације пореза на доходак од несамосталне дјелатности врши послодавац или сам обавезник пореза. Обавезник пореза на доходак је за-

посленик.

(3) Аконтација пореза на доходак од несамосталне дјелатности, који се остварује код послодавца којем је запосленик доставио своју порезну картицу, обрачунава се мјесечно од порезне основице коју чине сви опорезиви приходи од несамосталне дјелатности које је запосленик остварио код тог послодавца у том мјесецу, умањени за плаћене расходе из члана 11. овога закона, и за износ мјесечних личних одбитака из члана 24. ст. (1) и (2) овога закона, примјеном стопе из члана 9. овога закона.

(4) Аконтација пореза на доходак од несамосталне дјелатности, који се остварује код послодавца којем запосленик није доставио своју порезну картицу, обрачунава се мјесечно од порезне основице коју чине сви опорезиви приходи од несамосталне дјелатности које је запосленик остварио код тог послодавца у том мјесецу, умањени за плаћене расходе из члана 11. овога Закона, примјеном стопе од 10%.

(5) Изнимно, запосленицима – резидентним порезним обавезницима из члана 2. става (4) овог закона, који доходак остварују код послодаваца правних и физичких лица која имају сједиште на подручју Федерације, аконтација пореза на доходак од несамосталне дјелатности обрачунава се и плаћа на порезну основицу коју чине сви опорезиви приходи од несамосталне дјелатности које је запосленик остварио код тог послодавца у том мјесецу, а умањени за плаћене расходе из члана 11, овог закона и за износ мјесечних личних одбитака из члана 24. ст. (1) и (2) овог Закона.

(6) Порез на доходак по основи несамосталне дјелатности који се обрачунава на остварени доходак за рад који у једном мјесецу није трајао дуже од 10 дана, односно 80 сати, а за који исплаћени доходак не износи више од 250,00 КМ, обрачунава се по стопи од 10%, без умањења за личне одбитке из члана 24. овога закона.

(7) Обустављени, односно одбијени и уплаћени порез из става (5) овога члана сматра се коначно утврђеним порезом за порезни период, те порезни обавезник за тај доходак није дужан поднијети годишњу порезну пријаву. Порезни обавезник, уколико жели остварити право на лични одбитак, може тај доходак и уплаћене износе аконтације пореза унијети у годишњу порезну пријаву.

(8) Стране организације које не уживају дипломатски имунитет у Федерацији и запосленици тих организација који имају сједиште, односно пребивалиште у Федерацији дужни су при исплати дохотка од несамосталне дјелатности запосленим грађанима или страним држављанима обрачунати порез по одбитку у складу са ст. (1) до (6) овога члана и уплатити га у законом прописаноме року.

(9) Порезни обавезник који је запослен у дипломатском или конзуларном представништву друге државе, у међународној организацији или у представништву или организацији која на територију Федерације има дипломатски имунитет, када је обавезник пореза и према овому закону, дужан је сам об-

рачунати аконтацију пореза на доходак од несамосталне дјелатности према одредбама ст. (1) до (5) овога члана и уплатити је на прописани рачун у законом прописаном року.

(10) Порезни обавезник који доходак од несамосталне дјелатности остварује изравно из иностранства дужан је на тај доходак сам обрачунати аконтацију пореза од несамосталне дјелатности на начин из ст. (1) до (6) овога члана и уплатити је у року од пет дана од дана када је примио доходак.

Члан 48.

Министар ће у року од 60 дана од дана ступања на снагу овога Закона донијети сљедеће подзаконске акте:

1) Правилник о примјени Закона о порезу на доходак, којим ће се детаљније прописати начин утврђивања порезне основице, облик и начин издавања порезне картице, облик, садржај и начин вођења пословних књига и евиденција, начин вршења годишњег обрачуна пореза на доходак те сачињавања и подношења годишње пријаве,
2) Пропис о обрачуну убрзане амортизације,
3) Пропис о утврђивању критерија за плаћање пореза на доходак у годишњем паушалном износу.

Члан 49.

У циљу омогућавања правилне примјене члана 10. става 1. и члана 27. овога закона, сви послодавци су дужни до дана ступања на снагу односно најкасније до почетка примјене овога закона мјесечне плате својим запосленицима обрачунавати и у порезним евиденцијама и извјештајима исказивати у бруто-износима. Послодавци који до почетка примјене Закона о порезу на доходак не пређу на утврђивање плата својих запосленика у бруто износу, дужни су обрачун доприноса и пореза на плату вршити на основу бруто износа плате који би се утврдио прерачунавањем постојеће уговорене нето плате у бруто плату по слиједећој формули:

$$\text{Бруто} = \frac{\text{Нето плата запосленика} \times \left(\frac{100}{95}\right)}{\frac{100 - \text{збирна стопа доприноса из плате}}{100}}$$

Д. Пословник Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 40/10)

Члан 41.
Рјешење о одбацивању захтјева

Кад Суд на сједници без јавне расправе доноси рјешење о одбацивању захтјева придржаваће се разлога наведених у члану 26. став 1. Закона и рјешење заснивати на само једном разлогу, уколико Суд не одлучи другачије.

Ако не постоје друге процесне претпоставке за одлучивање о бити ствари, осим оних изричито наведених у ставу 1. члана 26. Закона, у рјеш-

ењу се изричито наводи о којим се процесним претпоставкама ради. Те друге претпоставке могу бити, посебно:

- да у остављеном року подносилац није отклонио недостатке на које му је указано или их није отклонио онако како му је наложено,
- да оспорени општи акт није на снази,
- да се ради о захтјеву о којем је Суд већ одлучио или да се ради о захтјеву исте правне и чињеничне природе у којем је Суд већ заузео становиште и сл.

Кад Суд одбацује захтјев због ненадлежности, Суд може на приједлог судије извјестиоца одлучити да ли постоје разлози за поступање у складу са ставом 2. члана 26. Закона.

Е. Одлука Уставног суда Босне и Херцеговине број: АП-2840/13 од 12.02.2014. године
Пресуда Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине број: У- 12/14 од 09.12.2014. године

6. Чињенично стање и став Уставног суда Федерације

Уставни суд Федерације је утврдио да у конкретном предмету нема чињеничних питања која би било потребно непосредно разјаснити на јавној расправи, па је у складу с чланом 13. став 1. у вези са чланом 25. Пословника Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 40/10) одржао сједницу без јавне расправе, на којој је размотрио захтјев подносиоца, одговор на захтјев подносиоца, релевенатне одредбе Устава Федерације Босне и Херцеговине, оспорене одредбе Закона о порезу на доходак и уставносудску праксу овог Суда из пресуде У-12/14 од 09.12.2014. године.

У конкретном случају, Уставни суд Федерације је анализирао чињенице и аргументе који указују на то да се Кантонални суд у Горажду није бавио оцјеном уставности оспорених одредаба Закона. Предочавање овог уставног питања Уставном суду Федерације је посљедица Одлуке Уставног суда Босне и Херцеговине број: АП-2840/13 од 12.02.2014. године, којом је оцијењено да је првостепени и другостепени суд изашао из оквира стварне надлежности, због чега је апелација туженог усвојена, а предмет враћен Кантоналном суду Горажде на поновно одлучивање. Према томе је предочавање овог уставног питања, са приједлогом да се утврди уставност оспорених одредаба Закона о порезу на доходак, директна посљедица спомињане одлуке Уставног суда Босне и Херцеговине. Наиме, неспорна је чињеница да подносилац захтјева у првобитном поступку по жалби није цијенио потребним прекинути поступак и предочити предметно уставно питање Уставном суду Федерације, већ је жалбу туженог одбио као неосновану и потврдио првостепену пресуду.

Одлука Уставног суда Босне и Херцеговине, донесена поводом апелације туженог међутим јасно казује да такав став суда није био правно коректан, већ да је, као и поступак првостепеног суда, био заснован на "арбитрарној примјени процесног права",

прецизније одредаба о стварној надлежности, јер су одлуке тих судова биле засноване на њиховој оцјени да тужени није имао право умањити плату тужиоцу примјеном Закона о порезу на доходак, јер су оспорене одредбе тог Закона у несагласности са Амандманом CVI на Устав Федерације Босне и Херцеговине, а та оцјена је, према правном становишту Уставног суда Босне и Херцеговине из споменуте одлуке, била изван стварне надлежности редовних судова, чиме је апеланту повријеђено право на правично суђење.

Уставни суд Федерације, као искључиво надлежан за такву оцјену, такође констатује да захтјев почива на оцјени и схватању редовних судова, по којем је примјена оспорених одредаба Закона о порезу на доходак проузрочила умањење плате тужиоцу, а које умањење протуслови одредбама Амандмана CVI на Устав Федерације Босне и Херцеговине.

Притом се, међутим, губи из вида како је ријеч о системском закону којим се проводи финансијска и фискална политика у Федерацији Босне и Херцеговине, те да његов *ratio legis* нити његов циљ није ни директно ни индиректно умањење плата било које категорије обавезника пореза на доходак, па тако ни плата судија. Предмет регулисања тог Закона није одређивање висине плата пореских обавезника, већ одређивање висине и начина наплате пореза на доходак.

Висина плата судија у Федерацији Босне и Херцеговине утврђена је посебним законом, а то је Закон о платама и другим накнадама судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине и на тај се Закон реферише у првом ставу Амандмана CVI, па се управо зато заштитне одредбе тог Амандмана и односе на тај Закон, односно на законе чији би предмет регулисања биле плате судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине.

Тај је Амандман наиме и донесен како би се створио уставни основ за корекцију плата судија и тужилаца, након што је Управни одбор за имплементацију мира у свом Коминикеу од 24. јуна 2005. године исказао забринутост „због изазова фискалне одрживости са којим се суочавају власти у Босни и Херцеговини, нарочито на ентитетском нивоу“, те након што је Високи представник УН за Босну и Херцеговину, прихватајући препоруке Радне групе, коју су чинили представници министарстава правде ентитета и Босне и Херцеговине, Правосудне комисије Брчко Дистрикта, Високог судског и тужилачког вијећа Босне и Херцеговине, као и удружења судија и тужилаца у оба ентитета, према којима би плате за судије и тужиоце требале бити „умјерено умањене“, одлучио донијети Закон о платама и другим накнадама судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине.

Амандман је, дакле, било неопходно донијети како би се, са уставне разине, омогућило једнократно умањење плата судија и тужилаца, које је у односу на ранији Закон о судској и тужилачкој функцији у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ, број: 22/00, 20/01, 37/01, 57/01, 63/03 и 78/04) наступило доношењем Закона о платама и другим накнадама судија и тужилаца у Федерацији. Да је томе

тако, јасно свједочи чињеница да су оба акта Високог представника УН, онај којим је донесен Амандман CVI и онај којим је донесен Закон, објављена један иза другог, респективно, у истом службеном гласилу и то у „Службеним новинама Федерације БиХ“, број: 72/05.

Стога су одредбе амандмана, разлогом њихова доношења, па тиме и својим смислом, у цијелости у вези са Законом о платама судија и тужилаца у Федерацији: став први зато што се у њему говори о умањењу „законом донесеним до 10. јануара 2006. године“, а то је недвосмислено Закон о платама судија и тужилаца, а други и трећи став зато што се у њима реферира на став први. Према томе се и будуће умањење („на било који начин или у било којем облику, директно или индиректно“) од којег амандман заштићује плате судија очигледно односи на умањење које би настало измјенама тог Закона или доношењем новог закона, али закона чији би предмет регулисања биле плате носилаца судијске и тужилачке функције, а не закона којим се регулише начин наплате пореза на доходак за све обавезнике тог пореза у Федерацији Босне и Херцеговине.

Имајући у виду све изложено, Уставни суд Федерације сматра да се математички ефекти који настају у погледу висине плата судија примјеном оспорених одредаба Закона о порезу на доходак, не могу сматрати умањењем плата у смислу у којем о томе говоре заштитне одредбе Амандмана CVI на Устав Федерације Босне и Херцеговине. Утолико прије, што је до фактичког умањења плата судија, само на годишњој разини и тиме наизглед неизравно, долазило и за примјене ранијих прописа о опорезивању.

Уставни суд Федерације није се упуштао у методологију и начин обрачуна пореза на доходак, јер за то није надлежан, а нити је то било предмет захтјева.

Уставни суд Федерације констатује да је пресудом број: У-12/14 од 09.12.2014. године утврдио да одредбе чл. 4. и 9., члана 10. став 1. и члана 27. Закона о порезу на доходак нису у несагласности са Уставом Федерације Босне и Херцеговине. Из наведених разлога Уставни суд Федерације је одлучио да одбаци захтјев подносиоца у дијелу који се односе на наведене одредбе Закона о порезу на доходак, у складу са чланом 41. став 2. алинеја 3. Пословника Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 40/10)

Ову пресуду Уставни суд Федерације донио је већином гласова у саставу: др сц. Ката Сењак, предсједница Суда, Сеад Бахтијаревић, Весна Будимир, Мирјана Чучковић, Домин Малбашић и проф. др Един Муминовић, судије Суда.

Број: У-28/14
18.03.2015.год.
С а р а ј е в о

Предсједница
Уставног суда Федерације
Босне и Херцеговине
Ката Сењак.с.р.

244

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o ustavnom pitanju koje mu je predočio Kantonalni sud u Goraždu u vezi sa utvrđivanjem ustavnosti odredaba čl. 4., 9., 10., 27., 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak, na osnovu člana IV.C.3.10. (4) Ustava Fede-

racije Bosne i Hercegovine, na sjednici bez javne rasprave održane dana 18.03. 2015. godine donio je

P R E S U D U

1. Utvrđuje se da su odredbe člana 10. st. (2), (3), i (4) i čl. 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH", broj: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13) u saglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.
2. Odbacuje se zahtjev na postavljeno ustavno pitanje Kantonalnog suda u Goraždu za utvrđivanje ustavnosti odredbi čl. 4. i 9., člana 10. stav 1. i člana 27. Zakona o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH", br.: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13), jer je o ustavnosti navedenih odredbi Sud odlučio Presudom u predmetu broj: U-12/14 od 09.12. 2014. godine.
3. Presudu objaviti u „Službenim novinama Federacije BiH" i „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde".

O b r a z l o ž e nj e

1. Podnosilac zahtjeva i predmet zahtjeva

Kantonalni sud u Goraždu (u daljem tekstu: podnosilac zahtjeva) predočio je Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ustavni sud Federacije) dana 09.05.2014. godine ustavno pitanje vezano ua utvrđivanje ustavnosti čl. 4., 9., 10., 27., 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak (u daljem tekstu: osporeni članovi Zakona).

Podnosilac zahtjeva je ustavno pitanje predočio na osnovu člana IV.C. 3.10.(4) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine a u vezi sa Amandmanima LII i XCVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, a nakon odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, broj: AP-2840/13 od 12.02.2014. godine.

2. Stranke u postupku

Stranke u postupku u ovom predmetu su na osnovu člana 39. stava 2. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", br. 6/95 i 37/03) Kantonalni sud u Goraždu, Hajdarević Muhidin iz Sarajeva, kao tužilac u sudskom postupku pred Kantonalnim sudom u Goraždu, Kanton Sarajevo, kao tuženi u navedenom sudskom postupku i Predstavnički dom i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, kao donosilac osporenih članova Zakona.

3. Bitni navodi na kojima se zasniva ustavno pitanje

Podnosilac zahtjeva navodi da se pred Kantonalnim sudom u Goraždu vodi parnični postupak po tužbi Hajdarević Muhidina iz Sarajeva, Ulica omladinskih radnih brigada br. 8., kojeg zastupa Mustafa Bračković, advokat iz Sarajeva, protiv tuženog Kantona Sarajevo, koga zastupa zakonski zastupnik Pravobranilaštvo Kantona Sarajevo, radi isplate razlike plate u iznosu 4.760,86 KM. Navodi da je Općinski sud u Sarajevu presudom broj: 65 0 Rs 263797 12 Rs od 27.12.2012. godine obavezao tuženog da tužiocu isplati iznos od 4.797,84 KM iz osnova umanjenja plate za period od maja 2009.godine do decembra 2011. go-

dine, sa zakonskim zateznim kamatama od dospjelosti pojedinačnih mjesečnih iznosa do isplate, te da mu naknadi pripadajuće troškove postupka u iznosu od 1.042,20 KM, sve u roku od 15 dana.

Kanton Sarajevo je putem zakonskog zastupnika izjavio žalbu, koju je Kantonalni sud u Goraždu odbio i prvostepenu presudu potvrdio svojom presudom broj: 05 0 Rs 000452 13 Rsž od 30. 06.2013. godine. Protiv navedene presude Kantonalnog suda u Goraždu, Kanton Sarajevo je izjavio apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine. Odlučujući o apelaciji Kantona Sarajevo, Ustavni sud Bosne i Hercegovine je odlukom broj: Ap-2840/13 od 12.02.2014. godine utvrdio povredu prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine, ukinuo drugostepenu presudu i predmet vratio Kantonalnom sudu u Goraždu, s nalogom da po hitnom postupku donese novu odluku i u roku od šest mjeseci obavijesti Ustavni sud Bosne i Hercegovine o preduzetim mjerama.

Kantonalni sud u Goraždu je u postupku rješavanja po žalbi tuženog, rješenjem broj: 05 0 Rs 0004792 14 Rsž 2 od 04.04.2014. godine postupak prekinuo i predočio Ustavnom sudu Federacije ustavno pitanje koje glasi: „da li su odredbe čl. 4., 9., 10., 27., 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak u saglasnosti sa odredbama Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 72/05)“.

Podnosilac zahtjeva citira navedeni Amandman na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, zatim citira član IV. C.7. stav 1. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojima je utvrđeno da plate i druge naknade sudiji ne mogu biti umanjene za vrijeme vršenja sudijske funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka u skladu sa zakonom.

Podnosilac zahtjeva navodi visine plata sudija, koje su propisane Zakonom o platama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br.: 72/05, 22/09 i 55/13), koji je stupio na snagu 01.01.2006. godine. Plate propisane navedenim zakonom su tužiocu isplaćivane do januara 2009. godine, kada je stupio na snagu Zakon o porezu na dohodak, koji je kasnije mijenjan i dopunjavan. Primjenom osporenih odredaba Zakona tužiocu su isplaćivane umanjene plate za mjesečne iznose kako je to utvrđeno prvostepenom presudom.

Kako bi Kantonalni sud u Goraždu mogao donijeti odluku po žalbi tužioca protiv prvostepene presude, predlaže Ustavnom sudu Federacije da donese presudu kojom će utvrditi da li su osporene odredbe Zakona u saglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

4. Bitni navodi odgovora na zahtjev

Ustavni sud Federacije je dana 28.05.2014. godine u skladu sa članom 16. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine, pozvao Kanton Sarajevo, putem Pravobranilaštva Kantona, Hajdarević Muhidina iz Sarajeva i Predstavnički dom i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, da kao stranke u postupku dostave odgovor na navode zahtjeva Kantonalnog suda u Goraždu, u roku od 30 dana.

U odgovoru na zahtjev koji je dana 30.06.2014. godine dostavilo Pravobranilaštvo Kantona Sarajevo, navodi da Zakon o porezu na dohodak, koji je do-

nesen skoro tri godine nakon donošenja Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, nije imao za cilj smanjene plata poreznih obaveznika, a samim tim i tužioca kao nosioca sudijske funkcije. Ističu da je cilj Zakona o porezu na dohodak regulativa poreza na dohodak, odnosno određivanje obaveze plaćanja poreza u okviru usvajanja finansijske politike Evropske unije, a za čiju osnovicu služi upravo neumanjena plata. Navode da se ovdje zapravo radilo o prelasku na novi obračun isplate poreza kao sasvim novom i do tada nepoznatom principu po kojem je isplata poreza uvijek obaveza onoga ko ostvaruje prihod, odnosno zaposlenika. Naglašavaju općepoznatu činjenicu da u Evropskoj uniji svi ostvaritelji plata snose obavezu plaćanja poreza na dohodak, te da niko ne može biti oslobođen te obaveze. Smatraju da, ukoliko bi se mijenjale odredbe Zakona o porezu na dohodak, iz navedenih razloga, došlo bi do izlaska iz okvira pravnih pravila Evropske unije.

Pravobranilaštvo Kantona Sarajevo je mišljenja da osporeni članovi Zakona nisu nesaglasni sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine i navedenim Amandmanom na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine. Navode da se osporenim članom 4. Zakona reguliše za koje djelatnosti se oporezuju dohoci, a u koje spadaju i nesamostalne djelatnosti koje podrazumijevaju i sudijsku funkciju. Članom 9. se tretira postotak poreza, članom 10. se pojašnjava šta se sve smatra prihodom od nesamostalne djelatnosti, članom 27. se reguliše postupak utvrđivanja naplate poreza, članom 48. se reguliše donošenje podzakonskih akata, a članom 49. se definiše pravilna primjena člana 10. stav 1. i člana 27. Ističu da iz navedenih odredbi proizlazi da su porezni obaveznici sva lica koja ostvaruju dohodak od bilo koje djelatnosti, pa i sudijske.

Naglašavaju da osporene odredbe Zakona ne diraju u plate. Plate predstavljaju jednu, a porez na dohodak sasvim drugu kategoriju. Pozivaju se na odluku Ustavnog suda Bosne i Hercegovine AP-2840/13 od 12.02.2014.godine, odnosno citiraju dio obrazloženja koje glasi: „niti jednom odredbom ovog Zakona nije predviđena mogućnost isključenja bilo koje kategorije zaposlenika od obaveze plaćanja poreza na dohodak, pa tako ni sudija“. Navode još da u slučaju kada bi sudije bile izuzete od obaveze plaćanja poreza na dohodak, dovela bi se u pitanje primjena odredbi Zakona o porezu na dohodak, koje su predmetom ocjenjivanja. Na taj način bi preostali zaposlenici sa svojim subjektivnim građanskim pravima u pogledu prava iz radnog odnosa bili dovedeni u neravnopravan i diskriminirajući položaj u odnosu na sudije, a što bi bilo protivno članu II tačka 4. Ustava Bosne i Hercegovine, odnosno jednakosti u pravima, bez diskriminacije, po bilo kom osnovu. Također bi bila povrijeđena prava iz Konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda sa pripadajućim Protokolima. Na osnovu izloženog, Pravobranilaštvo Kantona Sarajevo smatra da su osporeni članovi Zakona u potpunosti u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine i amandmanima na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine.

Hajdarević Muhidin, Predstavnički dom i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine nisu dostavili odgovor na navode zahtjeva Kantonalnog suda u Goraždu.

5. Sjednica Suda bez javne rasprave

Ustavni sud Federacije je u skladu sa članom 13. stav 1. Poslovnika Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", broj: 40/10), dana 18.03.2015. godine održao sjednicu bez javne rasprave, na kojoj je razmotrio činjenice i navode u zahtjevu i odgovora na zahtjev Kantona Sarajevo. Pritom je izvršen i uvid u Presudu ovog suda broj: U-12/14 od 09.12. 2014. godine kojom je, nakon održane javne rasprave odlučeno da odredbe čl. 4., 9., član 10. stav (1) i člana 27. Zakona o porezu na dohodak nisu u nesaglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

6. Relevantno pravo

A. Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Član IV.C.3.10.(4)

...

(4) Ustavni sud odlučuje i o ustavnim pitanjima koja mu predoči Vrhovni sud ili neki kantonalni sud a koja se pojave u toku postupka pred tim sudom.

B. Amandmani na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Amandman LX

Član IV.C.7. mijenja se i glasi:

"1. Plata i druge naknade sudiji ne mogu biti umanjeni za vrijeme vršenja sudijske funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka u skladu sa zakonom.

2. Plata i drugi uslovi obavljanja funkcije, uključujući i imunitet, za sve sudije sudova Federacije utvrđuju se zakonom."

Amandman LXII

Član V.11. Ustava Federacije mijenja se i glasi:

...

„3. ...Plata i druge naknade sudiji ne mogu biti umanjeni za vrijeme vršenja sudijske funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka u skladu sa zakonom".

Amandman LXIII

Član VI.7. Ustava Federacije mijenja se i glasi:

...

„4. ...Plata i druge naknade sudiji ne mogu biti umanjeni za vrijeme vršenja sudijske funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka u skladu sa zakonom."

Amandman CVI

Iza člana IX.11.e, dodaje se novi član IX.11.f, koji glasi:

Član IX.11.f.

(1) „Kao izuzetak od principa iz stava 1. člana IV.C.7. stava 3., člana V.4.11. i stava 4. člana VI.7. ovog Ustava, plata i/ili druge naknade sudiji mogu biti umanjeni zakonom donesenim do 10. januara 2006. godine.
(2) Umanjenje iz stava 1. ovog člana može se izvršiti samo jednom.
(3) Stavovi 1. i 2. ovog člana ne mogu se tumačiti tako da je na bilo koji način

ili u bilo kojem obliku, direktno ili indirektno, dozvoljeno neko drugo umanjenje plate i/ili drugih naknada sudiji zaštićenih stavom 1. člana IV.C.7., stavom 3. člana V.4.11. i stavom 4. člana VI.7. ovog Ustava."

C. Zakon o porezu na dohodak
(„Službene novine Federacije BiH", br.: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13)

Član 4.

Porezom na dohodak oporezuju se dohoci koje porezni obaveznik ostvari:

1) od nesamostalne djelatnosti;
2) od samostalne djelatnosti;
3) od imovine i imovinskih prava;
4) od ulaganja kapitala.

Član 9.

Porez na dohodak plaća se po stopi od 10%.

Član 10.

(1) Prihodom od nesamostalne djelatnosti smatra se bruto plata koju zaposleniku isplaćuje poslodavac po osnovu ugovora o radu odnosno radnog odnosa ili daje u stvarima, koristima, protuuslugama ili u vidu premija i drugih prihoda, za rad obavljen po njegovim uputstvima, osim prihoda iz čl. 5. i 6. ovog zakona.

(2) Oporezivim prihodima od nesamostalne djelatnosti smatraju se i :

1) dodatni prihodi po osnovu naknada, pomoći i sl. koje poslodavac isplatizaposlenicima iznad unosa utvrđenih **Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak**
2) plate koje umjesto poslodavca isplati drugo lice,
3) zaostale plate odnosno razlike plata koje se odnose na protekle porezne periode, a koja se zaposleniku ili bivšem zaposleniku isplaćuju u tekućem poreznom periodu na osnovu sudske presude, osim iznosa zateznih kamata koje se u ovom slučaju ne smatraju oporezivim prihodom od nesamostalne djelatnost,
4) i svi drugi prihodi po osnovu i u vezi sa nesamostalnom djelatnošću.

(3) Koristi koje su primljene po osnovu nesamostalne djelatnosti ulaze u dohodak, i to:

1) korištenje vozila i drugih sredstava za lične potrebe,
2) smještaj, hrana kao i korištenje dugih dobara i usluga koji su besplatni ili po cijeni koja je niža od tržišne cijene,
3) odobreni beskamatni krediti ili krediti sa kamatnom stopom koja je niža od tržišne kamatne stope,
4) Izmirivanje ličnih troškova od strane poslodavca,
5) izmirivanje ili oprost dužničke obaveze od strane poslodavca

(4) Prihodi koji ne ulaze u dohodak od nesamostalne djelatnosti i koji ne podliježu oporezivanju su:

1) pomoć za gubitke nastale kao posljedica elementarnih nepogoda i pomoći po osnovu ozljeda i bole-

sti koje isplaćuje poslodavac zaposleniku ili članu njegove porodice, isplaćene do visine utvrđene posebnim propisima,

2) hrana koju poslodavac obezbjeđuje zaposlenicima u svojim prostorijama do vrijednosti naknade za topli obrok, koja je utvrđena posebnim propisima,
3) smještaj koji poslodavac obezbjeđuje zaposleniku na mjestu gdje se obavlja djelatnost, ako je neophodno korištenje smještaja za zaposlenika radi obavljanja radnog zadatka,
4) smještaj i plaćanje troškova smještaja osiguranog za javne dužnosnike zaposlene u diplomatskim i konzularnim predstavništvima u inostranstvu, i druge naknade isplaćene do visine utvrđene posebnim propisima,
5) poklon(i) koje poslodavci daju zaposleniku jedanput ili više puta u toku poreznog perioda povodom državnih i/ili vjerskih praznika ili jubileja firme, čija ukupna vrijednost nije viša od 30% prosječne mjesečne neto plate isplaćene u Federaciji prema posljednjem objavljenom podatku nadležnog organa za statistiku.
6) otpremnine u slučaju otkaza ugovora o radu, u skladu sa članom 100. Zakona o radu („Službene novine Federacije BiH“, broj: 43/99, 32/00 i 29/03) i Općim kolektivnim ugovorom.

Član 27.

(1) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti obračunava se i obustavlja pri svakoj isplati plate i/ili oporezive naknade, prema propisima koji se primjenjuju na dan isplate, a uplaćuje se istog dana ili prvog dana po izvršenoj isplati plate i/ili oporezive naknade.
(2) Obračun, obustavu i uplatu akontacije poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti vrši poslodavac ili sam obaveznik poreza. Obaveznik poreza na dohodak je zaposlenik.
(3) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti, koji se ostvaruje kod poslodavca kojem je zaposlenik dostavio svoju poreznu karticu, obračunava se mjesečno od porezne osnovice koju čine svi oporezivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je zaposlenik ostvario kod tog poslodavca u tom mjesecu, umanjeni za plaćene rashode iz člana 11. ovoga Zakona, i za iznos mjesečnih ličnih odbitaka iz člana 24. st. (1) i (2) ovoga Zakona, primjenom stope iz člana 9. ovoga Zakona.
(4) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti, koji se ostvaruje kod poslodavca kojem zaposlenik nije dostavio svoju poreznu karticu, obračunava se mjesečno od porezne osnovice koju čine svi oporezivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je zaposlenik ostvario kod tog poslodavca u tom mjesecu, umanjeni za plaćene rashode iz člana 11. ovoga Zakona, primjenom stope od 10%.
(5) Iznimno, zaposlenicima – rezidentnim poreznim obaveznicima iz člana 2. stava (4) ovog zakona, koji dohodak ostvaruju kod poslodavaca pravnih i fizičkih osoba koje imaju sjedište na području Federacije, akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti obračunava se i plaća na poreznu osnovicu koju čine

svi oporezivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je zaposlenik ostvario kod tog poslodavca u tom mjesecu, a umanjeni za plaćene rashode iz člana 11, ovog Zakona i za iznos mjesečnih ličnih odbitaka iz člana 24. st. (1) i (2) ovog Zakona.

(6) Porez na dohodak po osnovi nesamostalne djelatnosti koji se obračunava na ostvareni dohodak za rad koji u jednom mjesecu nije trajao dulje od 10 dana, odnosno 80 sati, a za koji isplaćeni dohodak ne iznosi više od 250,00 KM, obračunava se po stopi od 10%, bez umanjenja za lične odbitke iz člana 24. ovoga Zakona.

(7) Obustavljeni, odnosno odbijeni i uplaćeni porez iz stava (5) ovoga člana smatra se konačno utvrđenim porezom za porezni period, te porezni obaveznik za taj dohodak nije dužan podnijeti godišnju poreznu prijavu. Porezni obveznik, ukoliko želi ostvariti pravo na lični odbitak, može taj dohodak i uplaćene iznose akontacije poreza unijeti u godišnju poreznu prijavu.

(8) Strane organizacije koje ne uživaju diplomatski imunitet u Federaciji i zaposlenici tih organizacija koji imaju sjedište, odnosno prebivalište u Federaciji dužni su pri isplati dohotka od nesamostalne djelatnosti zaposlenim građanima ili stranim državljanima obračunati porez po odbitku u skladu sa st. (1) do (6) ovoga člana i uplatiti ga u zakonom propisanome roku.

(9) Porezni obaveznik koji je zaposlen u diplomatskom ili konzularnom predstavništvu druge države, u međunarodnoj organizaciji ili u predstavništvu ili organizaciji koja na teritoriju Federacije ima diplomatski imunitet, kada je obaveznik poreza i prema ovomu zakonu, dužan je sam obračunati akontaciju poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti prema odredbama st. (1) do (5) ovoga člana i uplatiti je na propisani račun u zakonom propisanom roku.

(10) Porezni obaveznik koji dohodak od nesamostalne djelatnosti ostvaruje izravno iz inostranstva dužan je na taj dohodak sam obračunati akontaciju poreza od nesamostalne djelatnosti na način iz st. (1) do (6) ovoga člana i uplatiti je u roku od pet dana od dana kada je primio dohodak.

Član 48.

Ministar će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti sljedeće podzakonske akte:

1) Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dohodak, kojim će se detaljnije propisati način utvrđivanja porezne osnovice, oblik i način izdavanja porezne kartice, oblik, sadržaj i način vođenja poslovnih knjiga i evidencija, način vršenja godišnjeg obračuna poreza na dohodak te sačinjavanja i podnošenja godišnje prijave,
2) Propis o obračunu ubrzane amortizacije,
3) Propis o utvrđivanju kriterija za plaćanje poreza na dohodak u godišnjem paušalnom iznosu.

Član 49.

U cilju omogućavanja pravilne primjene člana 10. stava 1. i člana 27. ovoga Zakona, svi poslodavci su dužni do

dana stupanja na snagu odnosno najkasnije do početka primjene ovoga zakona mjesečne plate svojim zaposlenicima obračunavati i u poreznim evidencijama i izvještajima iskazivati u bruto-iznosima. Poslodavci koji do početka primjene Zakona o porezu na dohodak ne pređu na utvrđivanje plata svojih zaposlenika u bruto iznosu, dužni su obračun doprinosa i poreza na platu vršiti na osnovu bruto iznosa plate koji bi se utvrdio preračunavanjem postojeće ugovorene neto plate u bruto platu po slijedećoj formuli:

$$Bruto = \frac{Neto\ plata\ zaposlenika\ x \left(\frac{100}{95}\right)}{\frac{100 - zbrina\ stopa\ doprinosa\ iz\ plate}{100}}$$

D. Poslovnik Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine
(„Službene novine Federacije BiH“, broj: 40/10)

Član 41.
Rješenje o odbacivanju zahtjeva

Kad Sud na sjednici bez javne rasprave donosi rješenje o odbacivanju zahtjeva pridržavat će se razloga navedenih u članu 26. stav 1. Zakona i rješenje zasnivati na samo jednom razlogu, ukoliko Sud ne odluči drugačije.

Ako ne postoje druge procesne pretpostavke za odlučivanje o biti stvari, osim onih izričito navedenih u stavu 1. člana 26. Zakona, u rješenju se izričito navodi o kojim se procesnim pretpostavkama radi. Te druge pretpostavke mogu biti, posebno:

- da u ostavljenom roku podnosilac nije otklonio nedostatke na koje mu je ukazano ili ih nije otklonio onako kako mu je naloženo,
- da osporeni opći akt nije na snazi,
- da se radi o zahtjevu o kojem je Sud već odlučio ili da se radi o zahtjevu iste pravne i činjenične prirode u kojem je Sud već zauzeo stanovište i sl.

Kad Sud odbacuje zahtjev zbog nenadležnosti, Sud može na prijedlog sudije izvjestioca odlučiti da li postoje razlozi za postupanje u skladu sa stavom 2. člana 26. Zakona.

E. Odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj: AP-2840/13 od 12.02. 2014. godine
Presuda Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: U-12/14 od 09.12.2014. godine

7. Činjenično stanje i stav Suda

Ustavni sud Federacije je u provedenom postupku razmotrio navode podnosioca zahtjeva, odgovora na zahtjev te činjenice iz dokumentacije u spisu predmeta. Ovaj sud je posebno imao u vidu Presudu Ustavnog suda Federacije, broj: U-12/14 od 09.12.2014. godine, kojom je nakon održane javne rasprave 09. 12.2014. godine, te prezentovanja izjava i dokaza stranaka u postupku, utvrđeno da Kantonalni sud u Sarajevu nije smatrao u konkretnom slučaju da se radilo o ocjeni usaglašenosti osporenih odredaba Zakona sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, već je isti Sud smatrao da se radi o tumačenju i primjeni, s jedne strane Zakona o platama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine, a s druge strane Zakona o porezu na dohodak, imajući u vidu odredbe o zaštiti plata sudija.

Međutim, upravo je takvo shvat-

anje i odlučivanje na njemu zasnovano, od strane Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, u gore spomenutoj odluci ocijenjeno kao izlaženje iz okvira stvarne nadležnosti i prvostepenog i drugostepenog suda i bilo razlogom da se apelacija tuženoga usvoji, a predmet vrati podnosiocu zahtjeva na ponovno odlučivanje. Prema tome je predočavanje ovog ustavnog pitanja, s prijedlogom da se utvrdi ustavnost osporenih odredaba Zakona o porezu na dohodak, direktna posljedica spominjane odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, te potom i Presude Ustavnog suda Federacije broj: U-12/14 od 09.12.2014. godine. Naime, neosporna je činjenica da podnosilac zahtjeva u prvobitnom postupku po žalbi nije ocijenio potrebnim prekinuti postupak i predočiti predmetno ustavno pitanje Ustavnom sudu Federacije, već je žalbu tuženoga odbio kao neosnovanu i potvrdio prvostepenu presudu.

Odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, donesena povodom apelacije tuženoga međutim jasno kazuje da takav stav suda nije bio pravno korektan, već da je, kao i postupak prvostepenog suda, bio zasnovan na "arbitrarnoj primjeni procesnog prava", preciznije odredaba o stvarnoj nadležnosti, jer su odluke tih sudova bile zasnovane na njihovoj ocjeni da tuženi nije imao pravo umanjiti platu tužiocu primjenom Zakona o porezu na dohodak, jer su osporene odredbe tog Zakona u nesaglasnosti sa Amandmanom CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, a ta ocjena je, prema pravnom stanovištu Ustavnog suda Bosne i Hercegovine iz spomenute odluke, bila izvan stvarne nadležnosti redovnih sudova, čime je apelantu povrijeđeno pravo na pravično suđenje.

Ustavni sud Federacije, kao isključivo nadležan za takvu ocjenu, također konstatuje da zahtjev počiva na ocjeni i shvatanju redovnih sudova, po kojem je primjena osporenih odredaba Zakona o porezu na dohodak prouzrokovala umanjenje plate tužiocu, a koje umanjenje protuuslovljava odredbama Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine.

Pritom se, međutim, gubi iz vida kako je riječ o sistemskom zakonu kojim se provodi finansijska i fiskalna politika u Federaciji Bosne i Hercegovine, te da njegov *ratio legis* niti njegov cilj nije ni direktno ni indirektno umanjenje plata bilo koje kategorije obaveznika poreza na dohodak, pa tako ni plata sudija. Predmet regulisanja tog Zakona nije određivanje visine plata poreskih obaveznika, već određivanje visine i načina naplate poreza na dohodak.

Visina plata sudija u Federaciji Bosne i Hercegovine utvrđena je posebnim zakonom, a to je Zakon o platama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine i na taj se Zakon referiše u prvom stavu Amandmana CVI, pa se upravo zato zaštitne odredbe tog Amandmana i odnose na taj Zakon, odnosno na zakone čiji bi predmet regulisanja bile plate sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Taj je Amandman naime i donesen kako bi se stvorio ustavni osnov za korekciju plata sudija i tužilaca, nakon što je Upravni odbor za implementaciju mira u svom Kominikeu od 24. juna 2005. godine iskazao zabrinutost „zbog izazova fiskalne održivosti sa kojim se suočavaju vlasti u Bosni i Hercegovini,

naročito na entitetskom nivou", te nakon što je Visoki predstavnik UN za Bosnu i Hercegovinu, prihvatajući preporuke Radne skupine, koju su činili predstavnici ministarstava pravde entiteta i Bosne i Hercegovine, Pravosudne komisije Brčko Distrikta, Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine, kao i udruženja sudija i tužilaca u oba entiteta, prema kojima bi plate za sudije i tužioce trebale biti „umjereno umanjene", odlučio donijeti Zakon o platama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Amandman je, dakle, bilo neophodno donijeti kako bi se, sa ustavne razine, omogućilo jednokratno umanjenje plata sudija i tužilaca, koje je u odnosu na raniji Zakon o sudijskoj i tužilačkoj funkciji u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH, br.: 22/00, 20/01, 37/01, 57/01, 63/03 i 78/04) nastupilo donošenjem Zakona o platama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji. Da je to tako, jasno svjedoči činjenica da su oba akta Visokog predstavnika UN za Bosnu i Hercegovinu, onaj kojim je donesen Amandman CVI i onaj kojim je donesen Zakon, objavljena jedan iza drugog, respektivno, u istom službenom glasilu i to u „Službenim novinama Federacije BiH", broj: 72/05.

Stoga su odredbe Amandmana, razlogom njihova donošenja, pa time i svojim smislom, u cijelosti vezane sa Zakonom o platama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine: stav prvi, zato što se u njemu govori o umanjenju „zakonom donesenim do 10. januara 2006. godine", a to je nedvosmisleno Zakon o platama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine, a drugi i treći stav zato što se u njima referiše na stav prvi. Prema tome se i buduće umanjenje („na bilo koji način ili u bilo kojem obliku, direktno ili indirektno") od kojeg Amandman zaštićuje plate sudija očigledno odnosi na umanjenje koje bi nastalo izmjenama toga Zakona ili donošenjem novog zakona, ali zakona čiji bi predmet regulisanja bile plate nosioca sudijske i tužilačke funkcije, a ne zakona kojim se reguliše način naplate poreza na dohodak za sve obaveznike tog poreza u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Imajući u vidu sve izloženo, Ustavni sud Federacije smatra da se matematički efekti koji nastaju u pogledu visine plata sudija primjenom osporenih odredaba Zakona, ne mogu smatrati umanjenjem plata u smislu u kojem o tome govore zaštitne odredbe Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine. Utoliko prije, što je do faktičkog umanjenja plata sudija, samo na godišnjem nivou i time naizgled indirektno, dolazilo i za primjene ranijih propisa o oporezivanju.

Treba istaći da je u ovom predmetu u odnosu na presuđeni predmet broj: U-12/14 od 09.12.2014. godine zahtjev za ocjenu ustavnosti proširen i na st. (2), (3) i (4) člana 10. osporenog Zakona (u predmetu broj: U-12/14 osporava se samo stav 1. člana 10.), koji su samo dopunskog karaktera i njima se u stvari obrazlaže stav 1. ovog člana.

Sud smatra da nakon što je navedenom Presudom broj: U-12/14 od 09. 12.2014. godine potvrđena ustavnost stava (1) člana 10. osporenog Zakona, ne postoje dokazi u prilog eventualnoj neu-

stavnosti odredaba st. (2), (3) i (4), kojima je precizno utvrđen domet odredbe prvog stava, koji važe jednako za sve obaveznike poreza na dohodak.

U zahtjevu su osporene i odredbe čl. 48. i 49. Zakona, što u predmetu broj: U-12/14 od 09.12.2014. godine nije bio slučaj. Međutim, za neustavnost ovih spornih članova nije dato nikakvo obrazloženje, niti su priloženi dokazi koji bi potvrđivali tu neustavnost.

Članom 48. se ovlaštava resorni ministar za donošenje podzakonskih akata neophodnih za provođenje Zakona o porezu na dohodak, što bi u stvari i trebala biti njegova ustavna obaveza.

Član 49. je provedbenog karaktera, kojim se daje obavezujuća instrukcija za poslodavce u pogledu primjene odredbi člana 10. stav 1. i člana 27. Zakona, kako bi se način obračuna mjesečne plate zaposlenika i njeno iskazivanje u poreznim evidencijama i izvještajima, uskladili sa Zakonom. Ukoliko neki poslodavac nije postupao prema ovoj odredbi, onda se radi o pogrešnoj primjeni materijalnog prava a ne neustavnosti te odredbe Zakona.

Ustavni sud Federacije nije se upuštao u metodologiju i način obračuna poreza na dohodak, jer za to nije nadležan, a niti je to bilo predmet zahtjeva.

Kako je Ustavni sud Federacije Presudom broj: U-12/14 od 09.12.2014. godine već odlučio o ustavnosti čl. 4. i 9., člana 10. stav 1. i člana 27. Zakona o porezu na dohodak za koji se također traži ocjena ustavnosti, to je u skladu sa članom 41. stav 2. alineja 3. Poslovnika Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 40/10) odlučeno je kao u stavu 2. izreke ove presude.

Ovu presudu Ustavni sud Federacije donio je većinom glasova u sastavu: dr. sc. Kata Senjak, Predsjednica Suda, Sead Bahtijarević, Vesna Budimir, Mirjana Čučković, Domin Malbašić i prof. dr. Edin Muminović, sudije Suda.

Broj: U-23/14
18.03.2015.godine
S a r a j e v o

Predsjednica
Ustavnog suda Federacije
Bosne i Hercegovine
Kata Senjak,s.r.

.....

244

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o ustavnom pitanju koje mu je predočio Kantonalni sud u Goraždu u svezi s utvrđivanjem ustavnosti odredaba čl. 4., 9., 10., 27., 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak, na temelju članka IV.C.3.10. (4) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici bez javne rasprave održane dana 18.03. 2015. godine, **donio je**

P R E S U D U

1. Utvrđuje se da su odredbe članka 10. st. (2), (3), i (4) i čl. 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH“, br.: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13) u suglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.
2. Odbacuje se zahtjev na postavljeno ustavno pitanje Kantonalnog suda u Goraždu za utvrđivanje ustavnosti odredbi čl. 4. i 9., članka 10. stavak 1. i članka 27. Zakona o porezu na do-

hodak („Službene novine Federacije BiH“, br.: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13), jer je o ustavnosti navedenih odredbi Sud odlučio Presudom u predmetu broj: U-12/14 od 09.12.2014. godine.

3. Presudu objaviti u „Službenim novinama Federacije BiH“ i „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

O b r a z l o ž e n j e

1. Podnositelj zahtjeva i predmet zahtjeva

Kantonalni sud u Goraždu (u daljnjem tekstu: podnositelj zahtjeva) predočio je Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud Federacije) dana 09.05.2014. godine ustavno pitanje vezano za utvrđivanje ustavnosti čl. 4., 9., 10., 27., 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak (u daljnjem tekstu: osporeni članci Zakona).

Podnositelj zahtjeva je ustavno pitanje predočio na temelju članka IV.C. 3.10.(4) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine a u svezi s Amandmanima LII i XCVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, a nakon odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, broj: AP-2840/13 od 12.02.2014. godine.

2. Stranke u postupku

Stranke u postupku u ovom predmetu su na temelju članka 39. stavak 2. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 6/95 i 37/03) Kantonalni sud u Goraždu, Hajdarević Muhidin iz Sarajeva, kao tužitelj u sudskom postupku pred Kantonalnim sudom u Goraždu, Kanton Sarajevo, kao tuženi u navedenom sudskom postupku i Zastupnički dom i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, kao donositelj osporenih članaka Zakona.

3. Bitni navodi na kojima se zasniva ustavno pitanje

Podnositelj zahtjeva navodi da se pred Kantonalnim sudom u Goraždu vodi parnični postupak po tužbi Hajdarević Muhidina iz Sarajeva, Ulica omladinskih radnih brigada br. 8., kojeg zastupa Mustafa Bračković, odvjetnik iz Sarajeva, protiv tuženog Kantona Sarajevo, koga zastupa zakonski zastupnik Pravobraniteljstvo Kantona Sarajevo, radi isplate razlike plaće u iznosu 4.760,86 KM. Navodi da je Općinski sud u Sarajevu presudom broj: 65 0 Rs 263797 12 Rs od 27.12.2012. godine obvezao tuženog da tužitelju isplati iznos od 4.797,84 KM iz osnova umanjenja plaće za period od svibnja 2009. godine do prosinca 2011. godine, sa zakonskim zateznim kamatama od dospjelosti pojedinačnih mjesečnih iznosa do isplate, te da mu naknadi pripadajuće troškove postupka u iznosu od 1.042,20 KM, sve u roku od 15 dana.

Kanton Sarajevo je putem zakonskog zastupnika izjavio žalbu, koju je Kantolani sud u Goraždu odbio i prvostupanjsku presudu potvrdio svojom presudom broj: 05 0 Rs 000452 13 Rsž od 30.06.2013. godine. Protiv navedene presude Kantonalnog suda u Goraždu, Kanton Sarajevo je izjavio apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine. Odlučujući o apelaciji Kantona Sarajevo, Ustavni sud Bosne i Hercegovine je odlukom broj: Ap-2840/13 od 12.02.2014. godine utvrdio povredu prava na pravično suđenje iz članka II/3.e) Ustava Bosne i

Hercegovine, ukinuo drugostupanjsku presudu i predmet vratio Kantonalnom sudu u Goraždu, s nalogom da po žurnom postupku donese novu odluku i u roku od šest mjeseci obavijesti Ustavni sud Bosne i Hercegovine o poduzetim mjerama.

Kantonalni sud u Goraždu je u postupku rješavanja po žalbi tuženog, rješenjem broj: 05 0 Rs 0004792 14 Rsž 2 od 04.04.2014. godine postupak prekinuo i predočio Ustavnom sudu Federacije ustavno pitanje koje glasi: „da li su odredbe čl. 4., 9., 10., 27., 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak u suglasnosti s odredbama Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", broj: 72/05)".

Podnositelj zahtjeva citira navedeni Amandman na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, zatim citira članak IV.C.7. stavak 1. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojima je utvrđeno da plaće i druge naknade sucu ne mogu biti umanjene za vrijeme vršenja sudačke funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka sukladno sa zakonom.

Podnositelj zahtjeva navodi visine plaća sudaca, koje su propisane Zakonom o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i He-rcegovine („Službene novine Federacije BiH", br.: 72/05, 22/09 i 55/13), koji je stupio na snagu 01.01.2006. godine. Plaće propisane navedenim zakonom su tužitelju isplaćivane do siječnja 2009. godine, kada je stupio na snagu Zakon o porezu na dohodak, koji je kasnije mijenjan i dopunjavan. Primjenom osporenih odredaba Zakona tužitelju su isplaćivane umanjene plaće za mjesečne iznose kako je to utvrđeno prvostupanjskom presudom.

Kako bi Kantonalni sud u Goraždu mogao donijeti odluku po žalbi tužitelja protiv prvostupanjske presude, predlaže Ustavnom sudu Federacije da donese presudu kojom će utvrditi da li su osporene odredbe Zakona u suglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

4. Bitni navodi odgovora na zahtjev

Ustavni sud Federacije je dana 28.05.2014. godine sukladno sa člankom 16. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine, pozvao Kanton Sarajevo, putem Pravobraniteljstva Kantona, Hajdarević Muhidina iz Sarajeva i Zastupnički dom i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, da kao stranke u postupku dostave odgovor na navode zahtjeva Kantonalnog suda u Goraždu, u roku od 30 dana.

U odgovoru na zahtjev koji je dana 30.06.2014. godine dostavilo Pravobraniteljstvo Kantona Sarajevo, navodi da Zakon o porezu na dohodak, koji je donesen skoro tri godine nakon donošenja Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, nije imao za cilj smanjene plaća poreznih obveznika, a samim tim i tužitelja kao nositelja sudačke funkcije. Ističu da je cilj Zakona o porezu na dohodak regulativa poreza na dohodak, odnosno određivanje obveze plaćanja poreza u okviru usvajanja financijske politike Europske unije, a za čiju osnovicu služi upravo neumanjena plaća. Navode da se ovdje zapravo radilo o prelasku na novi obračun isplate poreza kao sasvim novom i do tada nepoznatom načelu po kojem je isplata poreza uvijek obaveza onoga tko ostvaruje prihod, odnosno uposlenika. Naglašavaju općepoznatu činjenicu da u Europskoj

uniji svi ostvaritelji plaća snose obvezu plaćanja poreza na dohodak, te da nitko ne može biti oslobođen te obveze. Smatraju da, ukoliko bi se mijenjale odredbe Zakona o porezu na dohodak, iz navedenih razloga, došlo bi do izlaska iz okvira pravnih pravila Europske unije.

Pravobraniteljstvao Kantona Sarajevo je mišljenja da osporeni članci Zakona nisu nesuglasni sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine i navedenim Amandmanom na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine. Navode da se osporenim člankom 4. Zakona regulira za koje djelatnosti se oporezuju dohoci, a u koje spadaju i nesamostalne djelatnosti koje podrazumijevaju i sudačku funkciju. Člankom 9. se tretira postotak poreza, člankom 10. se pojašnjava šta se sve smatra prihodom od nesamostalne djelatnosti, člankom 27. se regulira postupak utvrđivanja naplate poreza, člankom 48. se regulira donošenje podzakonskih akata, a člankom 49. se definira pravilna primjena članka 10. stavak 1. i članka 27. Ističu da iz navedenih odredbi proizlazi da su porezni obveznici sve osobe koje ostvaruju dohodak od bilo koje djelatnosti, pa i sudačke.

Naglašavaju da osporene odredbe Zakona ne diraju u plaće. Plaće predstavljaju jednu, a porez na dohodak sasvim drugu kategoriju. Pozivaju se na odluku Ustavnog suda Bosne i Hercegovine AP-2840/13 od 12.02.2014. godine, odnosno citiraju dio obrazloženja koje glasi: „niti jednom odredbom ovog Zakona nije predviđena mogućnost isključenja bilo koje kategorije uposlenika od obveze plaćanja poreza na dohodak, pa tako ni sudaca“. Navode još da u slučaju kada bi suci bile izuzete od obveze plaćanja poreza na dohodak, dovela bi se u pitanje primjena odredbi Zakona o porezu na dohodak, koje su predmetom ocjenjivanja. Na taj način bi preostali uposlenici sa svojim subjektivnim građanskim pravima u pogledu prava iz radnog odnosa bili dovedeni u neravnopravan i diskriminirajući položaj u odnosu na suce, a što bi bilo protivno članku II točka 4. Ustava Bosne i Hercegovine, odnosno jednakosti u pravima, bez diskriminacije, po bilo kom osnovu. Također bi bila povrijeđena prava iz Konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda sa pripadajućim Protokolima. Na temelju izloženog, Pravobraniteljstvo Kantona Sarajevo smatra da su osporeni članci Zakona u potpunosti sukladni sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine i amandmanima na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine.

Hajdarević Muhidin, Zastupnički dom i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine nisu dostavili odgovor na navode zahtjeva Kantonalnog suda u Goraždu.

5. Sjednica Suda bez javne rasprave

Ustavni sud Federacije je sukladno s člankom 13. stavak 1. Poslovnika Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 40/10), dana 18.03.2015. godine održao sjednicu bez javne rasprave, na kojoj je razmotrio činjenice i navode u zahtjevu i odgovora na zahtjev Kantona Sarajevo. Pritom je izvršen i uvid u Presudu ovog suda broj: U-12/14 od 09. 12.2014. godine kojom je, nakon održane javne rasprave odlučeno da odredbe čl. 4., 9., članak 10. stavak (1) i članka 27. Zakona o porezu na dohodak nisu u nesuglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

6. Relevantno pravo

A. Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Članak IV.C.3.10.(4)

...

(4) Ustavni sud odlučuje i o ustavnim pitanjima koja mu predoči Vrhovni sud ili neki kantonalni sud a koja se pojave u tijeku postupka pred tim sudom.

B. Amandmani na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Amandman LX

Članak IV.C.7. mijenja se i glasi:

"1. Plaća i druge naknade sucu ne mogu biti umanjeni za vrijeme vršenja sudačke funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka sukladno sa zakonom.

2. Plaća i drugi uvjeti obavljanja funkcije, uključujući i imunitet, za sve suce sudova Federacije utvrđuju se zakonom."

Amandman LXII

Članak V.11. Ustava Federacije mijenja se i glasi:

...

„3. ...Plaća i druge naknade sucu ne mogu biti umanjeni za vrijeme vršenja sudačke funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka sukladno sa zakonom".

Amandman LXIII

Članak VI.7. Ustava Federacije mijenja se i glasi:

...

„4. ...Plaća i druge naknade sucu ne mogu biti umanjeni za vrijeme vršenja sudačke funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka sukladno sa zakonom."

Amandman CVI

Iza članka IX.11.e, dodaje se novi članak IX.11.f, koji glasi:

Članak IX.11.f.

(1) „Kao izuzetak od načela iz stavka 1. članka IV.C.7. stavak 3., članka V.4. 11. i stavka 4. članka VI.7. ovog Ustava, plaća i/ili druge naknade sucu mogu biti umanjeni zakonom donesenim do 10. siječnja 2006. godine.
(2) Umanjenje iz stavka 1. ovog članka može se izvršiti samo jednom.
(3) Stavci 1. i 2. ovog članka ne mogu se tumačiti tako da je na bilo koji način ili u bilo kojem obliku, direktno ili indirektno, dozvoljeno neko drugo umanjenje plaće i/ili drugih naknada sucu zaštićenih stavkom 1. članka IV.C.7., stavkom 3. članka V.4.11. i stavkom 4. članka VI.7. ovog Ustava."

C. Zakon o porezu na dohodak
(„Službene novine Federacije BiH", br.: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13)

Članak 4.

Porezom na dohodak oporezuju se dohoci koje porezni obveznik ostvari:

1) od nesamostalne djelatnosti;
2) od samostalne djelatnosti;
3) od imovine i imovinskih prava;
4) od ulaganja kapitala.

Članak 9.

Porez na dohodak plaća se po stopi od 10%.

Članak 10.

(1) Prihodom od nesamostalne djelatnosti smatra se bruto plaća koju uposleniku isplaćuje poslodavac po osnovu ugovora o radu odnosno radnog odnosa ili daje u stvarima, koristima, protuuslugama ili u vidu premija i drugih prihoda, za rad obavljen po njegovim uputama, osim prihoda iz čl. 5. i 6. ovog zakona.

(2) Oporezivim prihodima od nesamostalne djelatnosti smatraju se i :

1) dodatni prihodi po osnovu naknada, pomoći i sl. koje poslodavac isplatiuposlenicima iznad unosa utvrđenih **Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak**
2) plaće koje umjesto poslodavca isplati druga osoba,
3) zaostale plaće odnosno razlike plaća koje se odnose na protekle porezne periode, a koja se uposleniku ili bivšem uposleniku isplaćuju u tekućem poreznom periodu na osnovu sudske presude, osim iznosa zateznih kamata koje se u ovom slučaju ne smatraju oporezivim prihodom od nesamostalne djelatnosti
4) svi drugi prihodi po osnovu i u vezi sa nesamostalnom djelatnošću.

(3) Koristi koje su primljene po osnovu nesamostalne djelatnosti ulaze u dohodak, i to:

1) korištenje vozila i drugih sredstava za osobne potrebe,
2) smještaj, hrana kao i korištenje dugih dobara i usluga koji su besplatni ili po cijeni koja je niža od tržišne cijene,
3) odobreni beskamatni krediti ili krediti sa kamatnom stopom koja je niža od tržišne kamatne stope,
4) Izmirivanje osobnih troškova od strane poslodavca,
5) izmirivanje ili oprost dužničke obveze od strane poslodavca

(4) Prihodi koji ne ulaze u dohodak od nesamostalne djelatnosti i koji ne podliježu oporezivanju su:

1) pomoć za gubitke nastale kao posljedica elementarnih nepogoda i pomoći po osnovu ozljeda i bolesti koje isplaćuje poslodavac uposleniku ili članu njegove obitelji, isplaćene do visine utvrđene posebnim propisima,
2) hrana koju poslodavac obezbjeđuje uposlenicima u svojim prostorijama do vrijednosti naknade za topli obrok, koja je utvrđena posebnim propisima,
3) smještaj koji poslodavac obezbjeđuje uposleniku na mjestu gdje se obavlja djelatnost, ako je neophodno korištenje smještaja za uposlenika radi obavljanja radnog zadatka,
4) smještaj i plaćanje troškova smještaja osiguranog za javne dužnosnike uposlene u diplomatskim i konzularnim predstavništvima u inozemstvu, i druge naknade is-

plaćene do visine utvrđene posebnim propisima,

5) poklon(i) koje poslodavci daju uposleniku jedanput ili više puta u tijeku poreznog perioda povodom državnih i/ili vjerskih praznika ili jubileja tvrtke, čija ukupna vrijednost nije viša od 30% prosječne mjesečne neto plaće isplaćene u Federaciji prema posljednjem objavljenom podatku nadležnog organa za statistiku.

6) otpremnine u slučaju otkaza ugovora o radu sukladno sa člankom 100. Zakona o radu („Službene novine Federacije BiH", br.: 43/99, 32/00 i 29/03) i Općim kolektivnim ugovorom.

Članak 27.

(1) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti obračunava se i obustavlja pri svakoj isplati plaće i/ili oporezive naknade, prema propisima koji se primjenjuju na dan isplate, a uplaćuje se istog dana ili prvog dana po izvršenoj isplati plaće i/ili oporezive naknade.

(2) Obračun, obustavu i uplatu akontacije poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti vrši poslodavac ili sam obveznik poreza. Obveznik poreza na dohodak je uposlenik.

(3) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti, koji se ostvaruje kod poslodavca kojem je uposlenik dostavio svoju poreznu karticu, obračunava se mjesečno od porezne osnovice koju čine svi oporezivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je uposlenik ostvario kod tog poslodavca u tom mjesecu, umanjeni za plaćene rashode iz članka 11. ovoga Zakona, i za iznos mjesečnih osobnih odbitaka iz članka 24. st. (1) i (2) ovoga Zakona, primjenom stope iz članka 9. ovoga Zakona.

(4) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti, koji se ostvaruje kod poslodavca kojem uposlenik nije dostavio svoju poreznu karticu, obračunava se mjesečno od porezne osnovice koju čine svi oporezivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je uposlenik ostvario kod tog poslodavca u tom mjesecu, umanjeni za plaćene rashode iz članka 11. ovoga Zakona, primjenom stope od 10%.

(5) Iznimno, uposlenicima – rezidentnim poreznim obveznicima iz članka 2. stavka (4) ovog zakona, koji dohodak ostvaruju kod poslodavaca pravnih i fizičkih osoba koje imaju sjedište na području Federacije, akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti obračunava se i plaća na poreznu osnovicu koju čine svi oporezivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je uposlenik ostvario kod tog poslodavca u tom mjesecu, a umanjeni za plaćene rashode iz članka 11, ovog Zakona i za iznos mjesečnih osobnih odbitaka iz članka 24. st. (1) i (2) ovog Zakona.

(6) Porez na dohodak po osnovi nesamostalne djelatnosti koji se obračunava na ostvareni dohodak za rad koji u jednom mjesecu nije trajao dulje od 10 dana, odnosno 80 sati, a za koji isplaćeni dohodak ne iznosi više od 250,00 KM, obračunava se po stopi od 10%, bez umanjenja za osobne odbitke iz članka 24. ovoga zakona.

(7) Obustavljeni, odnosno odbijeni i uplaćeni porez iz stavka (5) ovoga članka smatra se konačno utvrđenim po-

rezom za porezni period, te porezni obveznik za taj dohodak nije dužan podnijeti godišnju poreznu prijavu. Porezni obveznik, ukoliko želi ostvariti pravo na osobni odbitak, može taj dohodak i uplaćene iznose akontacije poreza unijeti u godišnju poreznu prijavu.

(8) Strane organizacije koje ne uživaju diplomatski imunitet u Federaciji i uposlenici tih organizacija koji imaju sjedište, odnosno prebivalište u Federaciji dužni su pri isplati dohotka od nesamostalne djelatnosti uposlenim građanima ili stranim državljanima obračunati porez po odbitku sukladno st. (1) do (6) ovoga članka i uplatiti ga u zakonom propisanome roku.

(9) Porezni obveznik koji je uposlen u diplomatskom ili konzularnom predstavništvu druge države, u međunarodnoj organizaciji ili u predstavništvu ili organizaciji koja na teritoriju Federacije ima diplomatski imunitet, kada je obveznik poreza i prema ovomu zakonu, dužan je sam obračunati akontaciju poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti prema odredbama st. (1) do (5) ovoga članka i uplatiti je na propisani račun u zakonom propisanom roku.

(10) Porezni obveznik koji dohodak od nesamostalne djelatnosti ostvaruje izravno iz inozemstva dužan je na taj dohodak sam obračunati akontaciju poreza od nesamostalne djelatnosti na način iz st. (1) do (6) ovoga članka i uplatiti je u roku od pet dana od dana kada je primio dohodak.

Članak 48.

Ministar će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti sljedeće podzakonske akte:

1) Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dohodak, kojim će se detaljnije propisati način utvrđivanja porezne osnovice, oblik i način izdavanja porezne kartice, oblik, sadržaj i način vođenja poslovnih knjiga i evidencija, način vršenja godišnjeg obračuna poreza na dohodak te sačinjavanja i podnošenja godišnje prijave,
2) Propis o obračunu ubrzane amortizacije,
3) Propis o utvrđivanju kriterija za plaćanje poreza na dohodak u godišnjem paušalnom iznosu.

Članak 49.

U cilju omogućavanja pravilne primjene članka 10. stavka 1. i članka 27. ovoga zakona, svi poslodavci su dužni do dana stupanja na snagu odnosno najkasnije do početka primjene ovoga zakona mjesečne plaće svojim uposlenicima obračunavati i u poreznim evidencijama i izvješćima iskazivati u bruto-iznosima. Poslodavci koji do početka primjene Zakona o porezu na dohodak ne pređu na utvrđivanje plaća svojih uposlenika u bruto iznosu, dužni su obračun doprinosa i poreza na plaću vršiti na osnovu bruto iznosa plaće koji bi se utvrdio preračunavanjem postojeće ugovorene neto plaće u bruto plaću po slijedećoj formuli:

$$Bruto = \frac{Neto\ plaća\ uposlenika\ x \left(\frac{100}{95}\right)}{\frac{100 - zbrina\ stopa\ doprinosaiz\ plaće}{100}}$$

D. Poslovnik Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine
(„Službene novine Federacije BiH“, broj: 40/10)

Članak 41.
Rješenje o odbacivanju zahtjeva

Kad Sud na sjednici bez javne rasprave donosi rješenje o odbacivanju zahtjeva pridržavat će se razloga navedenih u članku 26. stavak 1. Zakona i rješenje, zasnivati na samo jednom razlogu, ukoliko Sud ne odluči drugačije.

Ako ne postoje druge procesne pretpostavke za odlučivanje o biti stvari, osim onih izričito navedenih u stavku 1. članka 26. Zakona, u rješenju se izričito navodi o kojim se procesnim pretpostavkama radi. Te druge pretpostavke mogu biti, posebice:

- da u ostavljenom roku podnositelj nije otklonio nedostatke na koje mu je ukazano ili ih nije otklonio onako kako mu je naloženo,
- da osporeni opći akt nije na snazi,
- da se radi o zahtjevu o kojem je Sud već odlučio ili da se radi o zahtjevu iste pravne i činjenične prirode u kojem je Sud već zauzeo stanovište i sl.

Kad Sud odbacuje zahtjev zbog nenadležnosti, Sud može na prijedlog suca izvjesitelja odlučiti da li postoje razlozi za postupanje sukladno sa stavkom 2. članka 26. Zakona.

E. Odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj: AP-2840/13 od 12.02. 2014. godine

Presuda Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: U-12/14 od 09.12.2014. godine

7. Činjenično stanje i stav Suda

Ustavni sud Federacije je u provedenom postupku razmotrio navode podnositelja zahtjeva, odgovora na zahtjev te činjenice iz dokumentacije u spisu predmeta. Ovaj sud je posebice imao u vidu Presudu Ustavnog suda Federacije, broj: U-12/14 od 09.12.2014. godine, kojom je nakon održane javne rasprave 09. 12.2014. godine, te prezentiranja izjava i dokaza stranaka u postupku, utvrđeno da Kantonalni sud u Sarajevu nije smatrao u konkretnom slučaju da se radilo o ocjeni usuglašenosti osporenih odredaba Zakona sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, već je isti Sud smatrao da se radi o tumačenju i primjeni, s jedne strane Zakona o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine, a s druge strane Zakona o porezu na dohodak, imajući u vidu odredbe o zaštiti plaća sudaca.

Međutim, upravo je takvo shvatanje i odlučivanje na njemu zasnovano, od strane Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, u gore spomenutoj odluci ocijenjeno kao izlaženje iz okvira stvarne nadležnosti i prvostupanjskog i drugostupanjskog suda i bilo razlogom da se apelacija tuženoga usvoji, a predmet vrati podnositelju zahtjeva na ponovno odlučivanje. Prema tome je predočavanje ovog ustavnog pitanja, s prijedlogom da se utvrdi ustavnost osporenih odredaba Zakona o porezu na dohodak, direktna posljedica spominjane odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, te potom i Presude Ustavnog suda Federacije broj:

U-12/14 od 09.12.2014. godine. Naime, neosporna je činjenica da podnositelj zahtjeva u prvobitnom postupku po žalbi nije ocijenio potrebnim prekinuti postupak i predočiti predmetno ustavno pitanje Ustavnom sudu Federacije, već je žalbu tuženoga odbio kao neutemeljenu i potvrdio prvostupanjsku presudu.

Odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, donesena povodom apelacije tuženoga međutim jasno kazuje da takav stav suda nije bio pravno korektan, već da je, kao i postupak prvostupanjskog suda, bio zasnovan na "arbitrarnoj primjeni procesnog prava", preciznije odredaba o stvarnoj nadležnosti, jer su odluke tih sudova bile zasnovane na njihovoj ocjeni da tuženi nije imao pravo umanjiti plaću tužitelju primjenom Zakona o porezu na dohodak, jer su osporene odredbe tog Zakona u nesuglasnosti s Amandmanom CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, a ta ocjena je, prema pravnom stanovištu Ustavnog suda Bosne i Hercegovine iz spomenute odluke, bila izvan stvarne nadležnosti redovnih sudova, čime je apelantu povrijeđeno pravo na pravično suđenje.

Ustavni sud Federacije, kao isključivo nadležan za takvu ocjenu, također konstatira da zahtjev počiva na ocjeni i shvatanju redovnih sudova, po kojem je primjena osporenih odredaba Zakona o porezu na dohodak prouzrokovala umanjenje plaće tužitelju, a koje umanjenje protuuvjetuje odredbama Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine.

Pritom se, međutim, gubi iz vida kako je riječ o sistemskom zakonu kojim se provodi financijska i fiskalna politika u Federaciji Bosne i Hercegovine, te da njegov *ratio legis* niti njegov cilj nije ni direktno ni indirektno umanjenje plaća bilo koje kategorije obveznika poreza na dohodak, pa tako ni plaća sudaca. Predmet reguliranja tog Zakona nije određivanje visine plaća poreskih obveznika, već određivanje visine i načina naplate poreza na dohodak.

Visina plaća sudaca u Federaciji Bosne i Hercegovine utvrđena je posebnim zakonom, a to je Zakon o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine i na taj se Zakon referira u prvom stavku Amandmana CVI, pa se upravo zato zaštitne odredbe tog Amandmana i odnose na taj Zakon, odnosno na zakone čiji bi predmet reguliranja bile plaće sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Taj je Amandman naime i donesen kako bi se stvorio ustavni temelj za korekciju plaća sudaca i tužitelja, nakon što je Upravni odbor za implementaciju mira u svom Kominikeu od 24. lipnja 2005. godine iskazao zabrinutost „zbog izazova fiskalne održivosti s kojim se suočavaju vlasti u Bosni i Hercegovini, naročito na entitetskom nivou“, te nakon što je Visoki predstavnik UN za Bosnu i Hercegovinu, prihvatajući preporuke Radne skupine, koju su činili predstavnici ministarstava pravde entiteta i Bosne i Hercegovine, Pravosudnog povjerenstva Brčko Distrikta, Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine, kao i udruge sudaca i tužitelja u oba entiteta, prema kojima bi plaće za suce i tužitelje trebale biti „umjereno umanjene“, odlučio donijeti Zakon o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Amandman je, dakle, bilo neophodno donijeti kako bi se, sa ustavne razine, omogućilo jednokratno umanjenje plaća sudaca i tužitelja, koje je u odnosu na raniji Zakon o sudačkoj i tužilačkoj funkciji u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH, br.: 22/00, 20/01, 37/01, 57/01, 63/03 i 78/04) nastupilo donošenjem Zakona o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji. Da je to tako, jasno svjedoči činjenica da su oba akta Visokog predstavnika UN za Bosnu i Hercegovinu, onaj kojim je donesen Amandman CVI i onaj kojim je donesen Zakon, objavljena jedan iza drugog, respektivno, u istom službenom glasilu i to u „Službenim novinama Federacije BiH", broj: 72/05.

Stoga su odredbe Amandmana, razlogom njihova donošenja, pa time i svojim smislom, u cijelosti spregnute sa Zakonom o plaćama sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine: stavak prvi, zato što se u njemu govori o umanjenju „zakonom donesenim do 10. Siječnja 2006. godine", a to je nedvojbeno Zakon o plaćama sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine, a drugi i treći stavak zato što se u njima referira na stavak prvi. Prema tome se i buduće umanjenje („na bilo koji način ili u bilo kojem obliku, direktno ili indirektno") od kojeg Amandman zaštićuje plaće sudaca očigledno odnosi na umanjenje koje bi nastalo izmjenama toga Zakona ili donošenjem novog zakona, ali zakona čiji bi predmet reguliranja bile plaće nositelja sudačke i tužilačke funkcije, a ne zakona kojim se regulira način naplate poreza na dohodak za sve obveznike tog poreza u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Imajući u vidu sve izloženo, Ustavni sud Federacije smatra da se matematički efekti koji nastaju u pogledu visine plaća sudaca primjenom osporenih odredaba Zakona, ne mogu smatrati umanjenjem plaća u smislu u kojem o tome govore zaštitne odredbe Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine. Utoliko prije, što je do faktičkog umanjenja plaća sudaca, samo na godišnjem nivou i time naizgled indirektno, dolazilo i za primjene ranijih propisa o oporezivanju.

Treba istaći da je u ovom predmetu u odnosu na presuđeni predmet broj: U-12/14 od 09.12.2014. godine zahtjev za ocjenu ustavnosti proširen i na st. (2), (3) i (4) članka 10. osporenog Zakona (u predmetu broj: U-12/14 osporava se samo stavak 1. članka 10.), koji su samo dopunskog karaktera i njima se u stvari obrazlaže stavak 1. ovog članka.

Sud smatra da nakon što je navedenom Presudom broj: U-12/14 od 09. 12.2014. godine potvrđena ustavnost stavka (1) članka 10. osporenog Zakona, ne postoje dokazi u prilog eventualnoj neustavnosti odredaba st. (2), (3) i (4), kojima je precizno utvrđen domet odredbe prvog stavka, koji važe jednako za sve obveznike poreza na dohodak.

U zahtjevu su osporene i odredbe čl. 48. i 49. Zakona, što u predmetu broj: U-12/14 od 09.12.2014. godine nije bio slučaj. Međutim, za neustavnost ovih spornih članaka nije dato nikakvo obrazloženje, niti su priloženi dokazi koji bi potvrđivali tu neustavnost.

Člankom 48. se ovlaštava resorni ministar za donošenje podzakonskih ak-

ata neophodnih za provođenje Zakona o porezu na dohodak, što bi u stvari i trebala biti njegova ustavna obveza.

Članak 49. je provedbenog karaktera, kojim se daje obvezujuća instrukcija za poslodavce u pogledu primjene odredbi članka 10. stavak 1. i članka 27. Zakona, kako bi se način obračuna mjesečne plaće uposlenika i njeno iskazivanje u poreznim evidencijama i izvještajima, usuglasili sa Zakonom. Ukoliko neki poslodavac nije postupao prema ovoj odredbi, onda se radi o pogrešnoj primjeni materijalnog prava a ne neustavnosti te odredbe Zakona.

Ustavni sud Federacije nije se upuštao u metodologiju i način obračuna poreza na dohodak, jer za to nije nadležan, a niti je to bilo predmet zahtjeva.

Kako je Ustavni sud Federacije Presudom broj: U-12/14 od 09.12.2014. godine već odlučio o ustavnosti čl. 4. i 9., članka 10. stavak 1. i članka 27. Zakona o porezu na dohodak za koji se također traži ocjena ustavnosti, to je sukladno s člankom 41. stavak 2. alineja 3. Poslovnika Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", broj: 40/10) odlučeno je kao u stavku 2. dispozitiva ove presude.

Ovu presudu Ustavni sud Federacije donio je većinom glasova u sastavu: dr. sc. Kata Senjak, Predsjednica Suda, Sead Bahtijarević, Vesna Budimir, Mirjana Čučković, Domin Malbašić i prof. dr. Edin Muminović, suci Suda.

Broj: U-23/14
18.03.2015.godine
S a r a j e v o

Predsjednica
Ustavnog suda Federacije
Bosne i Hercegovine
Kata Senjak,v.r.

.....

244

Уставни суд Федерације Босне и Херцеговине, одлучујући о уставном питању које му је предочио Кантонални суд у Горажду у вези са утврђивањем уставности одредаба чл. 4., 9., 10., 27., 48. и 49. Закона о порезу на доходак, на основу члана IV.Ц.3.10. (4) Устава Федерације Босне и Херцеговине, на сједници без јавне расправе одржане дана 18.03.2015. године, **донио је**

П Р Е С У Д У

1. Утврђује се да су одредбе члана 10. ст. (2), (3), и (4) и чл. 48. и 49. Закона о порезу на доходак („Службене новине Федерације БиХ", бр.: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 и 65/13) у сагласности са Уставом Федерације Босне и Херцеговине.
2. Одбацује се захтјев на постављено уставно питање Кантоналног суда у Горажду за утврђивање уставности одредби члана 4. и 9., члана 10. став 1. и члана 27. Закона о порезу на доходак („Службене новине Федерације БиХ", бр.: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 и 65/13), јер је о уставности наведених одредби Суд одлучио Пресудом у предмету број: У-12/14 од 09.12.2014. године.
3. Пресуду објавити у „Службеним новинама Федерације БиХ" и „Службеним новинама Босанско-подрињског кантона Горажде".

О б р а з л о ж е њ е

1. Подносилац захтјева и предмет захтјева

Кантонални суд у Горажду (у

даљем тексту: подносилац захтјева) предочио је Уставном суду Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Уставни суд Федерације) дана 09. 05.2014. године уставно питање везано за утврђивање уставности чл. 4., 9., 10., 27., 48. и 49. Закона о порезу на доходак (у даљем тексту: оспорени чланови Закона).

Подносилац захтјева је уставно питање предочио на основу члана IV. Ц.3.10.(4) Устава Федерације Босне и Херцеговине а у вези са Амандманима LII и XCVI на Устав Федерације Босне и Херцеговине, а након одлуке Уставног суда Босне и Херцеговине, број:АП-2840/13 од 12.02.2014. године.

2. Странке у поступку

Странке у поступку у овом предмету су на основу члана 39. става 2. Закона о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ", бр. 6/95 и 37/03) Кантонални суд у Горажду, Хајдаревић Мухидин из Сарајева, као тужилац у судском поступку пред Кантоналним судом у Горажду, Кантон Сарајево, као тужени у наведеном судском поступку и Представнички дом и Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине, као доносилац оспорених чланова Закона.

3. Битни наводи на којима се заснива уставно питање

Подносилац захтјева наводи да се пред Кантоналним судом у Горажду води парнични поступак по тужби Хајдаревић Мухидина из Сарајева, Улица омладинских радних бригада бр. 8., којег заступа Мустафа Брачковић, адвокат из Сарајева, против туженог Кантона Сарајево, кога заступа законски заступник Правобранилаштво Кантона Сарајево, ради исплате разлике плате у износу 4.760,86 КМ. Наводи да је Општински суд у Сарајеву пресудом број: 65 0 Рс 263797 12 Рс од 27.12.2012. године обавезао туженог да тужиоцу исплати износ од 4.797,84 КМ из основа умањења плате за период од маја 2009. године до децембра 2011. године, са законским затезним каматама од доспјелости појединачних мјесечних износа до исплате, те да му накнади припадајуће трошкове поступка у износу од 1.042,20 КМ, све у року од 15 дана.

Кантон Сарајево је путем законског заступника изјавио жалбу, коју је Кантонални суд у Горажду одбио и првостепену пресуду потврдио својом пресудом број: 05 0 Рс 000452 13 Рсж од 30.06.2013. године. Против наведене пресуде Кантоналног суда у Горажду, Кантон Сарајево је изјавио апелацију Уставном суду Босне и Херцеговине. Одлучујући о апелацији Кантона Сарајево, Уставни суд Босне и Херцеговине је одлуком број: Ап-2840 /13 од 12.02.2014. године утврдио повреду права на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине, укинуо другостепену пресуду и предмет вратио Кантоналном суду у Горажду, с налогом да по хитном поступку донесе нову одлуку и у року од шест мјесеци обавијести Уставни суд Босне и Херцеговине о предузетим мјерама.

Кантонални суд у Горажду је у поступку рјешавања по жалби туженог, рјешењем број: 05 0 Рс 0004792 14 Рсж 2 од 04.04.2014. године поступак

прекинуо и предочио Уставном суду Федерације уставно питање које гласи: „да ли су одредбе чл. 4., 9., 10., 27., 48. и 49. Закона о порезу на доходак у сагласности са одредбама Амандмана CVI на Устав Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 72/05)“.

Подносилац захтјева цитира наведени Амандман на Устав Федерације Босне и Херцеговине, затим цитира члан IV.Ц.7. став 1. Устава Федерације Босне и Херцеговине, којима је утврђено да плате и друге накнаде судији не могу бити умањене за вријеме вршења судијске функције, осим као посљедица дисциплинског поступка у складу са законом.

Подносилац захтјева наводи висине плата судија, које су прописане Законом о платама и другим накнадама судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 72/05, 22/09 и 55/13), који је ступио на снагу 01.01.2006. године. Плате прописане наведеним законом су тужиоцу исплаћиване до јануара 2009. године, када је ступио на снагу Закон о порезу на доходак, који је касније мијењан и допуњаван. Примјеном оспорених одредаба Закона тужиоцу су исплаћиване умањене плате за мјесечне износе како је то утврђено првостепеном пресудом.

Како би Кантонални суд у Горажду могао донијети одлуку по жалби тужиоца против првостепене пресуде, предлаже Уставном суду Федерације да донесе пресуду којом ће утврдити да ли су оспорене одредбе Закона у сагласности са Уставом Федерације Босне и Херцеговине.

4. Битни наводи одговора на захтјев

Уставни суд Федерације је дана 28.05.2014. године у складу са чланом 16. Закона о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине, позвао Кантон Сарајево, путем Правобранилаштва Кантона, Хајдаревић Мухидина из Сарајева и Представнички дом и Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине, да као странке у поступку доставе одговор на наводе захтјева Кантоналног суда у Горажду, у року од 30 дана.

У одговору на захтјев који је дана 30.06.2014. године доставило Правобранилаштво Кантона Сарајево, наводи да Закон о порезу на доходак, који је донесен скоро три године након доношења Амандмана CVI на Устав Федерације Босне и Херцеговине, није имао за циљ смањене плата порезних обавезника, а самим тим и тужиоца као носиоца судијске функције. Истичу да је циљ Закона о порезу на доходак регулатива пореза на доходак, односно одређивање обавезе плаћања пореза у оквиру усвајања финансијске политике Европске уније, а за чију основицу служи управо неумањена плата. Наводе да се овдје заправо радило о преласку на нови обрачун исплате пореза као сасвим новом и до тада непознатом принципу по којем је исплата пореза увијек обавеза онога ко остварује приход, односно запосленика. Наглашавају општепознату чињеницу да у Европској унији сви оствариоци плата сносе обавезу плаћања пореза на доходак, те да нико не може бити ослобођен те обавезе. Сматрају да, уколико би се мијењале одредбе Закона о порезу на доходак, из наведених разлога, дошло би до изла-

ска из оквира правних правила Европске уније.

Правобранилаштво Кантона Сарајево је мишљења да оспорени чланови Закона нису несагласни са Уставом Федерације Босне и Херцеговине и наведеним Амандманом на Устав Федерације Босне и Херцеговине. Наводе да се оспореним чланом 4. Закона регулише за које дјелатности се опорезују дохоци, а у које спадају и несамосталне дјелатности које подразумијевају и судијску функцију. Чланом 9. се третира постотак пореза, чланом 10. се појашњава шта се све сматра приходом од несамосталне дјелатности, чланом 27. се регулише поступак утврђивања наплате пореза, чланом 48. се регулише доношење подзаконских аката, а чланом 49. се дефинише правилна примјена члана 10. став 1. и члана 27. Истичу да из наведених одредби произлази да су порезни обавезници сва лица која остварују доходак од било које дјелатности, па и судијске.

Наглашавају да оспорене одредбе Закона не дирају у плате. Плате представљају једну, а порез на доходак сасвим другу категорију. Позивају се на одлуку Уставног суда Босне и Херцеговине АП-2840/13 од 12.02.2014. године, односно цитирају дио образложења које гласи: „нити једном одредбом овог Закона није предвиђена могућност искључења било које категорије запосленика од обавезе плаћања пореза на доходак, па тако ни судија“. Наводе још да у случају када би судије биле изузете од обавезе плаћања пореза на доходак, довела би се у питање примјена одредби Закона о порезу на доходак, које су предметом оцјењивања. На тај начин би преостали запосленици са својим субјективним грађанским правима у погледу права из радног односа били доведени у неравноправан и дискриминирајући положај у односу на судије, а што би било противно члану II тачка 4. Устава Босне и Херцеговине, односно једнакости у правима, без дискриминације, по било ком основу. Такође би била повријеђена права из Конвенције о заштити људских права и основних слобода са припадајућим Протоколима. На основу изложеног, Правобранилаштво Кантона Сарајево сматра да су оспорени чланови Закона у потпуности у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине и амандманима на Устав Федерације Босне и Херцеговине.

Хајдаревић Мухидин, Представнички дом и Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине нису доставили одговор на наводе захтјева Кантоналног суда у Горажду.

5. Сједница Суда без јавне расправе

Уставни суд Федерације је у складу са чланом 13. став 1. Пословника Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 40/10), дана 18.03. 2015. године одржао сједницу без јавне расправе, на којој је размотрио чињенице и наводе у захтјеву и одговора на захтјев Кантона Сарајево. Притом је извршен и увид у Пресуду овог суда број: У-12/14 од 09.12.2014. године којом је, након одржане јавне расправе одлучено да одредбе чл. 4., 9., члан 10. став (1) и члана 27. Закона о порезу на доходак нису у несагласности са Уставом Федерације Босне и Херцеговине.

6. Релевантно право

А. Устав Федерације Босне и Херцеговине

Члан IV.Ц.3.10.(4)

...

(4) Уставни суд одлучује и о уставним питањима која му предочи Врховни суд или неки кантонални суд а која се појаве у току поступка пред тим судом.

Б. Амандмани на Устав Федерације Босне и Херцеговине

Амандман LX

Члан IV.Ц.7. мијења се и гласи:

"1. Плата и друге накнаде судији не могу бити умањени за вријеме вршења судијске функције, осим као посљедица дисциплинског поступка у складу са законом.

2. Плата и други услови обављања функције, укључујући и имунитет, за све судије судова Федерације утврђују се законом."

Амандман LXII

Члан V.11. Устава Федерације мијења се и гласи:

...

„3. ...Плата и друге накнаде судији не могу бити умањени за вријеме вршења судијске функције, осим као посљедица дисциплинског поступка у складу са законом".

Амандман LXIII

Члан VI.7. Устава Федерације мијења се и гласи:

...

„4. ...Плата и друге накнаде судији не могу бити умањени за вријеме вршења судијске функције, осим као посљедица дисциплинског поступка у складу са законом."

Амандман CVI

Иза члана IX.11.е, додаје се нови члан IX.11.ф, који гласи:

Члан IX.11.ф.

(1) „Као изузетак од принципа из става 1. члана IV.Ц.7. става 3., члана V.4.11. и става 4. члана VI.7. овог Устава, плата и/или друге накнаде судији могу бити умањени законом донесеним до 10. јануара 2006. године.
(2) Умањење из става 1. овог члана може се извршити само једном.
(3) Ставови 1. и 2. овог члана не могу се тумачити тако да је на било који начин или у било којем облику, директно или индиректно, дозвољено неко друго умањење плате и /или других накнада судији заштићених ставом 1. члана IV.Ц.7., ставом 3. члана V.4.11. и ставом 4. члана VI.7. овог Устава."

Ц. Закон о порезу на доходак
(„Службене новине Федерације БиХ", бр.: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 и 65/13)

Члан 4.

Порезом на доходак опорезују се дохоци које порезни обавезник оствари:

1) од несамосталне дјелатности;

2) од самосталне дјелатности;
3) од имовине и имовинских права;
4) од улагања капитала.

Члан 9.

Порез на доходак плаћа се по стопи од 10%.

Члан 10.

(1) Приходом од несамосталне дјелатности сматра се бруто плата коју запосленику исплаћује послодавац по основу уговора о раду односно радног односа или даје у стварима, користима, протууслугама или у виду премија и других прихода, за рад обављен по његовим упутствима, осим прихода из чл. 5. и 6. овог закона.

(2) Опорезивим приходима од несамосталне дјелатности сматрају се и :

1) додатни приходи по основу накнада, помоћи и сл. које послодавац исплати запосленицима изнад уноса утврђених **Правилником о примјени Закона о порезу на доходак**
2) плате које умјесто послодавца исплати друго лице,
3) заостале плате односно разлике плата које се односе на протекле порезне периоде, а која се запосленику или бившем запосленику исплаћују у текућем порезном периоду на основу судске пресуде, осим износа затезних камата које се у овом случају не сматрају опорезивим приходом од несамосталне дјелатности
4) сви други приходи по основу и у вези са несамосталном дјелатношћу.

(3) Користи које су примљене по основу несамосталне дјелатности улазе у доходак, и то:

1) коришћење возила и других средстава за личне потребе,
2) смјештај, храна као и коришћење дугих добара и услуга који су бесплатни или по цијени која је нижа од тржишне цијене,
3) одобрени бескаматни кредити или кредити са каматном стопом која је нижа од тржишне каматне стопе,
4) измиривање личних трошкова од стране послодавца
5) измиривање или опрост дужничке обавезе од стране послодавца

(4) Приходи који не улазе у доходак од несамосталне дјелатности и који не подлијежу опорезивању су:

1) помоћ за губитке настале као посљедица елементарних непогода и помоћи по основу озљеда и болести које исплаћује послодавац запосленику или члану његове породице, сплаћене до висине утврђене посебним прописима,
2) храна коју послодавац обезбјеђује запосленицима у својим просторијама до вриједности накнаде за топли оброк, која је утврђена посебним прописима,
3) смјештај који послодавац обез-

бјеђује запосленику на мјесту гдје се обавља дјелатност, ако је неопходно коришћење смјештаја за запосленика ради обављања радног задатка,

4) смјештај и плаћање трошкова смјештаја осигураног за јавне дужноснике запослене у дипломатским и конзуларним представништвима у иностранству, и друге накнаде исплаћене до висине утврђене посебним прописима,

5) поклон(и) које послодавци дају запосленику једанпут или више пута у току порезног периода поводом државних и/или вјерских празника или јубилеја фирме, чија укупна вриједност није виша од 30% просјечне мјесечне нето плате исплаћене у Федерацији према посљедњем објављеном податку надлежног органа за статистику.

6) отпремнине у случају отказа уговора о раду, у складу са чланом 100. Закона о раду „Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 43/99, 32/00 и 29/03) и Општим колективним уговором.

Члан 27.

(1) Аконтација пореза на доходак од несамосталне дјелатности обрачунава се и обуставља при свакој исплати плате и/или опорезиве накнаде, према прописима који се примјењују на дан исплате, а уплаћује се истог дана или првог дана по извршеној исплати плате и/или опорезиве накнаде.

(2) Обрачун, обуставу и уплату аконтације пореза на доходак од несамосталне дјелатности врши послодавац или сам обавезник пореза. Обавезник пореза на доходак је запосленик.

(3) Аконтација пореза на доходак од несамосталне дјелатности, који се остварује код послодавца којем је запосленик доставио своју порезну картицу, обрачунава се мјесечно од порезне основице коју чине сви опорезиви приходи од несамосталне дјелатности које је запосленик остварио код тог послодавца у том мјесецу, умањени за плаћене расходе из члана 11. овога закона, и за износ мјесечних личних одбитака из члана 24. ст. (1) и (2) овога Закона, примјеном стопе из члана 9. овога Закона.

(4) Аконтација пореза на доходак од несамосталне дјелатности, који се остварује код послодавца којем запосленик није доставио своју порезну картицу, обрачунава се мјесечно од порезне основице коју чине сви опорезиви приходи од несамосталне дјелатности које је запосленик остварио код тог послодавца у том мјесецу, умањени за плаћене расходе из члана 11. овога закона, примјеном стопе од 10%.

(5) Изнимно, запосленицима – резидентним порезним обавезницима из члана 2. става (4) овог Закона, који доходак остварују код послодаваца правних и физичких особа које имају сједиште на подручју Федерације, аконтација пореза на доходак од несамосталне дјелатности обрачунава се и плаћа на порезну основицу коју чине сви опорезиви приходи од несамосталне дјелатности које је запосленик остварио код тог послодавца у том мј-

есецу, а умањени за плаћене расходе из члана 11, овог Закона и за износ мјесечних личних одбитака из члана 24. ст. (1) и (2) овог Закона.

(6) Порез на доходак по основи несамосталне дјелатности који се обрачунава на остварени доходак за рад који у једном мјесецу није трајао дуље од 10 дана, односно 80 сати, а за који исплаћени доходак не износи више од 250,00 КМ, обрачунава се по стопи од 10%, без умањења за личне одбитке из члана 24. овога Закона.

(7) Обустављени, односно одбијени и уплаћени порез из става (5) овога члана сматра се коначно утврђеним порезом за порезни период, те порезни обавезник за тај доходак није дужан поднијети годишњу порезну пријаву. Порезни обвезник, уколико жели остварити право на лични одбитак, може тај доходак и уплаћене износе аконтације пореза унијети у годишњу порезну пријаву.

(8) Стране организације које не уживају дипломатски имунитет у Федерацији и запосленици тих организација који имају сједиште, односно пребивалиште у Федерацији дужни су при исплати дохотка од несамосталне дјелатности запосленим грађанима или страним држављанима обрачунати порез по одбитку у складу са ст. (1) до (6) овога члана и уплатити га у законом прописаноме року.

(9) Порезни обавезник који је запослен у дипломатском или конзуларном представништву друге државе, у међународној организацији или у представништву или организацији која на територију Федерације има дипломатски имунитет, када је обавезник пореза и према овому закону, дужан је сам обрачунати аконтацију пореза на доходак од несамосталне дјелатности према одредбама ст. (1) до (5) овога члана и уплатити је на прописани рачун у законом прописаном року.

(10) Порезни обавезник који доходак од несамосталне дјелатности остварује изравно из иностранства дужан је на тај доходак сам обрачунати аконтацију пореза од несамосталне дјелатности на начин из ст. (1) до (6) овога члана и уплатити је у року од пет дана од дана када је примио доходак.

Члан 48.

Министар ће у року од 60 дана од дана ступања на снагу овога закона донијети сљедеће подзаконске акте:

1) Правилник о примјени Закона о порезу на доходак, којим ће се детаљније прописати начин утврђивања порезне основице, облик и начин издавања порезне картице, облик, садржај и начин вођења пословних књига и евиденција, начин вршења годишњег обрачуна пореза на доходак те сачињавања и подношења годишње пријаве,
2) Пропис о обрачуну убрзане амортизације,
3) Пропис о утврђивању критерија за плаћање пореза на доходак у годишњем паушалном износу.

Члан 49.

У циљу омогућавања правилне примјене члана 10. става 1. и члана 27. овога закона, сви послодавци су дужни до дана ступања на снагу односно најкасније до почетка примјене овога закона мјесечне плате својим запосленицима обрачунавати и у порезним евиденцијама и извјештајима исказивати у бруто-износима. Послодавци који до почетка примјене Закона о порезу на доходак не пређу на утврђивање плата својих запосленика у бруто износу, дужни су обрачун доприноса и пореза на плату вршити на основу бруто износа плате који би се утврдио прерачунавањем постојеће уговорене нето плате у бруто плату по слиједећој формули:

$$\text{Бруто} = \frac{\text{Нето плата запосленика} \times \left(\frac{100}{95}\right)}{\frac{100 - \text{збирна стопа доприноса из плате}}{100}}$$

Д. Пословник Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине
(„Службене новине Федерације БиХ“, број: 40/10)

Члан 41.
Рјешење о одбацивању захтјева

Кад Суд на сједници без јавне расправе доноси рјешење о одбацивању захтјева придржаваће се разлога наведених у члану 26. став 1. Закона и рјешење заснивати на само једном разлогу, уколико Суд не одлучи другачије.

Ако не постоје друге процесне претпоставке за одлучивање о бити ствари, осим оних изричито наведених у ставу 1. члана 26. Закона, у рјешењу се изричито наводи о којим се процесним претпоставкама ради. Те друге претпоставке могу бити, посебно:

- да у остављеном року подносилац није отклонио недостатке на које му је указано или их није отклонио онако како му је наложено,
- да оспорени општи акт није на снази,
- да се ради о захтјеву о којем је Суд већ одлучио или да се ради о захтјеву исте правне и чињеничне природе у којем је Суд већ заузео становиште и сл.

Кад Суд одбацује захтјев због ненадлежности, Суд може на приједлог судије извјестиоца одлучити да ли постоје разлози за поступање у складу са ставом 2. члана 26. Закона.

Е. Одлука Уставног суда Босне и Херцеговине број: АП-2840/13 од 12.02.2014. године
Пресуда Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине број: У-12/14 од 09.12.2014. године

7. Чињенично стање и став Суда

Уставни суд Федерације је у проведеном поступку размотрио наводе подносиоца захтјева, одговора на захтјев те чињенице из документације у спису предмета. Овај суд је посебно имао у виду Пресуду Уставног суда Федерације, број: У-12/14 од 09.12. 2014. године, којом је након одржане јавне расправе 09.12.2014. године, те

презентовања изјава и доказа странака у поступку, утврђено да Кантонални суд у Сарајеву није сматрао у конкретном случају да се радило о оцјени усаглашености оспорених одредаба Закона са Уставом Федерације Босне и Херцеговине, већ је исти Суд сматрао да се ради о тумачењу и примјени, с једне стране Закона о платама и другим накнадама судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине, а с друге стране Закона о порезу на доходак, имајући у виду одредбе о заштити плата судија.

Међутим, управо је такво схватање и одлучивање на њему засновано, од стране Уставног суда Босне и Херцеговине, у горе споменутој одлуци оцијењено као излажење из оквира стварне надлежности и првостепеног и другостепеног суда и било разлогом да се апелација туженога усвоји, а предмет врати подносиоцу захтјева на поновно одлучивање. Према томе је предочавање овог уставног питања, с приједлогом да се утврди уставност оспорених одредаба Закона о порезу на доходак, директна посљедица спомињане одлуке Уставног суда Босне и Херцеговине, те потом и Пресуде Уставног суда Федерације број: У-12/14 од 09.12.2014. године. Наиме, неоспорна је чињеница да подносилац захтјева у првобитном поступку по жалби није оцијенио потребним прекинути поступак и предочити предметно уставно питање Уставном суду Федерације, већ је жалбу туженога одбио као неосновану и потврдио првостепену пресуду.

Одлука Уставног суда Босне и Херцеговине, донесена поводом апелације туженога међутим јасно казује да такав став суда није био правно коректан, већ да је, као и поступак првостепеног суда, био заснован на "арбитрарној примјени процесног права", прецизније одредаба о стварној надлежности, јер су одлуке тих судова биле засноване на њиховој оцјени да тужени није имао право умањити плату тужиоцу примјеном Закона о порезу на доходак, јер су оспорене одредбе тог Закона у несагласности са Амандманом CVI на Устав Федерације Босне и Херцеговине, а та оцјена је, према правном становишту Уставног суда Босне и Херцеговине из споменуте одлуке, била изван стварне надлежности редовних судова, чиме је апеланту повријеђено право на правично суђење.

Уставни суд Федерације, као искључиво надлежан за такву оцјену, такође констатује да захтјев почива на оцјени и схватању редовних судова, по којем је примјена оспорених одредаба Закона о порезу на доходак проузроковала умањење плате тужиоцу, а које умањење протуусловљава одредбама Амандмана CVI на Устав Федерације Босне и Херцеговине.

Притом се, међутим, губи из вида како је ријеч о системском закону којим се проводи финансијска и фискална политика у Федерацији Босне и Херцеговине, те да његов *ratio legis* нити његов циљ није ни директно ни индиректно умањење плата било које категорије обавезника пореза на доходак, па тако ни плата судија. Предмет регулисања тог Закона није одређивање висине плата пореских обавезника, већ одређивање висине и на-

чина наплате пореза на доходак.

Висина плата судија у Федерацији Босне и Херцеговине утврђена је посебним законом, а то је Закон о платама и другим накнадама судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине и на тај се Закон реферише у првом ставу Амандмана CVI, па се управо зато заштитне одредбе тог Амандмана и односе на тај Закон, односно на законе чији би предмет регулисања биле плате судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине.

Тај је Амандман наиме и донесен како би се створио уставни основ за корекцију плата судија и тужилаца, након што је Управни одбор за имплементацију мира у свом Коминикеу од 24. јуна 2005. године исказао забринутост „због изазова фискалне одрживости са којим се суочавају власти у Босни и Херцеговини, нарочито на ентитетском нивоу“, те након што је Високи представник УН за Босну и Херцеговину, прихватајући препоруке Радне скупине, коју су чинили представници министарстава правде ентитета и Босне и Херцеговине, Правосудне комисије Брчко Дистрикта, Високог судског и тужилачког вијећа Босне и Херцеговине, као и удружења судија и тужилаца у оба ентитета, према којима би плате за судије и тужиоце требале бити „умјерено умањене“, одлучио донијети Закон о платама и другим накнадама судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине.

Амандман је, дакле, било неопходно донијети како би се, са уставне разине, омогућило једнократно умањење плата судија и тужилаца, које је у односу на ранији Закон о судијској и тужилачкој функцији у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ, бр.: 22/00, 20/01, 37/01, 57/01, 63/03 и 78/04) наступило доношењем Закона о платама и другим накнадама судија и тужилаца у Федерацији. Да је то тако, јасно свједочи чињеница да су оба акта Високог представника УН за Босну и Херцеговину, онај којим је донесен Амандман CVI и онај којим је донесен Закон, објављена један иза другог, респективно, у истом службеном гласилу и то у „Службеним новинама Федерације БиХ“, број: 72/05.

Стога су одредбе Амандмана, разлогом њихова доношења, па тиме и својим смислом, у цијелости везане са Законом о платама судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине: став први, зато што се у њему говори о умањењу „законом донесеним до 10. јануара 2006. године“, а то је недвосмислено Закон о платама судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине, а други и трећи став зато што се у њима реферише на став први. Према томе се и будуће умањење („на било који начин или у било којем облику, директно или индиректно“) од којег Амандман заштићује плате судија очигледно односи на умањење које би настало измјенама тога Закона или доношењем новог закона, али закона чији би предмет регулисања биле плате носиоца судијске и тужилачке функције, а не закона којим се регулише начин наплате пореза на доходак за све обавезнике тог пореза у Федерацији Босне и Херцеговине.

Имајући у виду све изложено, Уставни суд Федерације сматра да се математички ефекти који настају у погледу висине плата судија примјеном оспорених одредаба Закона, не могу сматрати умањењем плата у смислу у којем о томе говоре заштитне одредбе Амандмана CVI на Устав Федерације Босне и Херцеговине. Утолико прије, што је до фактичког умањења плата судија, само на годишњем нивоу и тиме наизглед индиректно, долазило и за примјене ранијих прописа о опорезивању.

Треба истаћи да је у овом предмету у односу на пресуђени предмет број: У-12/14 од 09.12.2014. године захтјев за оцјену уставности проширен и на ст. (2), (3) и (4) члана 10. оспореног Закона (у предмету број: У-12/14 оспорава се само став 1. члана 10.), који су само допунског карактера и њима се у ствари образлаже став 1. овог члана.

Суд сматра да након што је наведеном Пресудом број: У-12/14 од 09.12.2014. године потврђена уставност става (1) члана 10. оспореног Закона, не постоје докази у прилог евентуалној неуставности одредаба ст. (2), (3) и (4), којима је прецизно утврђен домет одредбе првог става, који важе једнако за све обавезнике пореза на доходак.

У захтјеву су оспорене и одредбе чл. 48. и 49. Закона, што у предмету број: У-12/14 од 09.12.2014. године није био случај. Међутим, за неуставност ових спорних чланова није дато никакво образложење, нити су приложени докази који би потврђивали ту неуставност.

Чланом 48. се овлашћава ресорни министар за доношење подзаконских аката неопходних за провођење Закона о порезу на доходак, што би у ствари и требала бити његова уставна обавеза.

Члан 49. је проведбеног карактера, којим се даје обавезујућа инструкција за послодавце у погледу примјене одредби члана 10. став 1. и члана 27. Закона, како би се начин обрачуна мјесечне плате запосленика и њено исказивање у порезним евиденцијама и извјештајима, ускладили са Законом. Уколико неки послодавац није поступао према овој одредби, онда се ради о погрешној примјени материјалног права а не неуставности те одредбе Закона.

Уставни суд Федерације није се упуштао у методологију и начин обрачуна пореза на доходак, јер за то није надлежан, а нити је то било предмет захтјева.

Како је Уставни суд Федерације Пресудом број: У-12/14 од 09.12.2014. године већ одлучио о уставности чл. 4. и 9., члана 10. став 1. и члана 27. Закона о порезу на доходак за који се такође тражи оцјена уставности, то је у складу са чланом 41. став 2. алинеја 3. Пословника Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 40/10) одлучено је као у ставу 2. изреке ове пресуде.

Ову пресуду Уставни суд Федерације донио је већином гласова у саставу: др сц. Ката Сењак, Предсједница Суда, Сеад Бахтијаревић, Весна

Будимир, Мирјана Чучковић, Домин Малбашић и проф. др Един Муминовић, судије Суда.

Број: У-23/14
18.03.2015.год.
С а р а ј е в о

Предсједница
Уставног суда Федерације
Босне и Херцеговин
Ката Сењак,с.р.

245

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o ustavnom pitanju koje mu je predočio Kantonalni sud u Goraždu, u vezi sa utvrđivanjem ustavnosti odredaba čl. 4., 9., 10., 27., 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak, na osnovu člana IV.C.3.10.(4) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici bez javne rasprave, održanoj dana 18.03. 2015. godine, **donio je**

P R E S U D U

1. Utvrđuje se da su odredbe čl. 10. st. (2), (3) i (4) i čl. 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH“, broj: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13), u saglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

2. Odbacuje se zahtjev na postavljeno ustavno pitanje Kantonalnog suda u Goraždu za utvrđivanje ustavnosti odredbi čl. 4. i 9., člana 10. stav (1) i člana 27. Zakona o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH“, br.: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13), jer je o ustavnosti navedenih odredbi Sud odlučio presudom u predmetu U-12/14 od 09.12.2014.godine.

3. Presudu objaviti u "Službenim novinama Federacije BiH" i "Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde".

O b r a z l o ž e nj e

1. Podnosilac zahtjeva i predmet zahtjeva

Kantonalni sud u Goraždu (u daljem tekstu: podnosilac zahtjeva) predočio je Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ustavni sud Federacije) dana 09.05.2014. godine ustavno pitanje u vezi sa utvrđivanjem ustavnosti čl.: 4., 9., 10., 27., 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak (u daljem tekstu: osporene odredbe Zakona). Podnosilac zahtjeva je ustavno pitanje predočio na osnovu odredbe člana IV.C.10.(4) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, a nakon odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj: AP-2840/13 od 12.02. 2014. godine.

2. Stranke u postupku

Stranke u postupku u ovom predmetu su na osnovu člana 39. stava 2. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 6/95 i 37/03) Kantonalni sud u Goraždu, Vildana Mujagić iz Sarajeva, kao tužilac u sudskom postupku pred Kantonalnim sudom u Goraždu, Kanton Sarajevo, kao tuženi u navedenom sudskom postupku, te Predstavnički dom i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, kao donosioci osporenih odredbi Zakona.

3. Bitni navodi na kojima se zasniva ustavno pitanje

Podnosilac zahtjeva navodi da se

pred Kantonalnim sudom u Goraždu vodi parnični postupak po tužbi Vildane Mujagić iz Sarajeva, ul. Hadžimustafina 8, koju zastupaju Mustafa Bračković i Džemo Hadžiomerović, advokati iz Sarajeva, protiv tuženog Kantona Sarajevo, koga zastupa zakonski zastupnik Pravobranilaštvo Kantona Sarajevo, radi isplate razlike plate u iznosu 3.541,90 KM. Navodi da je Općinski sud u Sarajevu presudom broj: 65 0 Rs 263455 12 Rs od 26.12.2012. godine obavezao tuženog da tužiocu isplati iznos od 3.518,31 KM iz osnova umanjenja plate za razdoblje od maja 2009. godine do decembra 2011. godine, sa zakonskim zateznim kamatama od dospjelosti pojedinačnih mjesečnih iznosa do isplate, te da joj nadoknadi pripadajuće troškove postupka, sve u roku od 15 dana.

Kanton Sarajevo je putem zakonskog zastupnika izjavio žalbu, koju je Kantonalni sud u Goraždu djelimično uvažio i preinačio prvostepenu presudu u dijelu koji se odnosi na troškove postupka, dok je odluku o glavnoj stvari potvrdio svojom presudom broj: 05 0 Rs 000455 13 Rsž od 07.06.2013. godine. Protiv navedene presude Kantonalnog suda u Goraždu, Kanton Sarajevo je izjavio apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine. Odlučujući o apelaciji Kantona Sarajevo, Ustavni sud Bosne i Hercegovine je odlukom broj: Ap-2840/13 od 12.02.2014.godine utvrdio povredu prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine, ukinuo drugostepenu presudu i predmet vratio Kantonalnom sudu u Goraždu, s nalogom da po hitnom postupku donese novu odluku i u roku od šest mjeseci obavijesti Ustavni sud Bosne i Hercegovine o preduzetim mjerama.

Kantonalni sud u Goraždu je, u postupku rješavanja po žalbi tuženog, rješenjem broj: 05 0 Rs 000455 14 Rsž 2 od 04.04.2014. godine, postupak prekinuo i predočio Ustavnom sudu Federacije ustavno pitanje koje glasi: „da li su odredbe čl. 4., 9., 10., 27., 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak u saglasnosti sa odredbama Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 72/05)“.

Podnosilac zahtjeva citira navedeni Amandman na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, zatim citira član IV.C. 7. stav 1. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojim je utvrđeno da plate i druge naknade sudiji ne mogu biti umanjene za vrijeme vršenja sudijske funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka u skladu sa zakonom.

Podnosilac zahtjeva navodi visine plata sudija, koje su propisane Zakonom o platama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br.: 72/05, 22/09 i 55/13), koji je stupio na snagu 01.01.2006. godine. Plate u iznosu propisanom navedenim Zakonom su tužiocu isplaćivane do januara 2009. godine, kada je stupio na snagu osporeni Zakon, koji je kasnije mijenjan i dopunjavan. Primjenom osporenih odredaba Zakona, kako je to utvrđeno prvostepenom presudom, tužiocu su isplaćivane plate umanjene odbitkom stope poreza na dohodak utvrđene osporenim Zakonom.

Kako bi Kantonalni sud u Goraždu mogao donijeti odluku po žalbi tuženika protiv prvostepene presude, predlaže Ustavnom sudu Federacije da donese presudu kojom će utvrditi da li su osporene odredbe Zakona u saglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

4. Bitni navodi odgovora na zahtjev

Ustavni sud Federacije je dana 28.05.2014. godine u skladu s odredbom člana 16. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine pozvao Kanton Sarajevo, putem Pravobranilaštva Kantona, Vildanu Mujagić iz Sarajeva i Predstavnički dom i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, da kao stranke u postupku dostave odgovor na navode zahtjeva Kantonalnog suda u Goraždu, u roku od 30 dana.

U odgovoru na zahtjev koji je dana 10.06.2014. godine dostavilo Pravobranilaštvo Kantona Sarajevo, navodi se da Zakon o porezu na dohodak, koji je donesen skoro tri godine nakon donošenja Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, nije imao za cilj smanjene plata poreznih obaveznika, a samim tim ni plate tužioca kao nosioca sudijske funkcije. Ističe se da je cilj Zakona o porezu na dohodak regulisanje poreza na dohodak, odnosno određivanje obaveze plaćanja poreza u okviru usvajanja finansijske politike Evropske unije, a za čiju osnovicu služi upravo neumanjena plata. Navode da se ovdje zapravo radilo o prelasku na novi način obračuna i naplate poreza po principu da je isplata poreza uvijek obaveza onoga ko ostvaruje prihod, odnosno zaposlenika. Naglašavaju općepoznatu činjenicu da u Evropskoj uniji svako ko za svoj rad dobiva dohodak snose i obavezu plaćanja poreza na dohodak, te da niko ne može biti oslobođen te obaveze. Smatraju da, ukoliko bi se mijenjale odredbe Zakona o porezu na dohodak, iz navedenih razloga, došlo bi do izlaska iz okvira pravnih pravila Evropske unije.

Pravobranilaštvo Kantona Sarajevo je mišljenja da osporene odredbe Zakona nisu u nesaglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine i navedenim Amandmanom na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine. Navode da se osporenom odredbom člana 4. Zakona reguliše za koje djelatnosti se oporezuju dohoci, a u koje spadaju i nesamostalne djelatnosti koje podrazumijevaju i sudijsku funkciju. U članu 9. utvrđena je poreska stopa, članom 10. se propisuje šta se sve smatra prihodom od nesamostalne djelatnosti, članom 27. se reguliše postupak naplate poreza, članom 48. se reguliše donošenje podzakonskih akata, a članom 49. se definiše pravilna primjena člana 10. stav 1. i člana 27. Ističu da iz navedenih odredbi proizlazi da su porezni obaveznici sva lica koja ostvaruju dohodak od bilo koje djelatnosti, pa tako i vršenjem sudijske funkcije.

Naglašavaju da osporene odredbe Zakona ne diraju u plate. Plate predstavljaju jednu, a porez na dohodak sasvim drugu kategoriju. Pozivaju se na odluku Ustavnog suda Bosne i Hercegovine AP-2840/13 od 12.02.2014, odnosno citiraju dio obrazloženja koje glasi: „niti jednom odredbom ovog Zakona nije predviđena mogućnost isključenja bilo koje kategorije zaposlenika od obaveze plaćanja poreza na dohodak, pa tako ni sudija“. Navode još da u slučaju kada bi sudije bili izuzeti od obaveze plaćanja poreza na dohodak, dovela bi se u pitanje primjena odredbi Zakona o porezu na dohodak, koje su predmetom ocjenjivanja. Na taj način bi drugi zaposlenici sa svojim subjektivnim građanskim pravima u pogledu prava iz radnog odnosa, bili dovedeni u neravnopravan i diskriminirajući položaj u odnosu na sudije, a što bi bilo protivno članu II tačka 4. Ustava Bosne i Hercegovine, odnosno

jednakosti u pravima, bez diskriminacije, po bilo kom osnovu. Također bi bila povrijeđena prava iz Konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda sa pripadajućim Protokolima. Na osnovu izloženog, Pravobranilaštvo Kantona Sarajevo smatra da su osporene odredbe Zakona u cijelosti u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine i amandmanima na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine.

Vildana Mujagić, Predstavnički dom i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine nisu u ostavljenom roku dostavili odgovore na navode zahtjeva.

5. Sjednica Suda bez javne rasprave

Ustavni sud Federacije je u skladu sa članom 13. stav 1. Poslovnika Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", broj: 40/10), dana 18.03.2015. godine održao sjednicu bez javne rasprave, na kojoj su razmotrene činjenice i navodi zahtjeva i odgovora na zahtjev Kantona Sarajevo. Pritom je izvršen i uvid u Presudu ovog Suda broj: U-12/14 od 09.12.-2014. godine kojom je, nakon održane javne rasprave odlučeno da odredbe čl. 4. i 9., člana 10. stav (1) i člana 27. Zakona o porezu na dohodak nisu u nesaglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

6. Relevantno pravo

A. Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Član IV.C.3.10.(4)

(5) Ustavni sud odlučuje i o us-tavnim pitanjima koja mu predoči Vrhovni sud ili neki kantonalni sud a koja se pojave u toku postupka pred tim sudom.

B. Amandmani na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Amandman LX

Član IV.C.7. mijenja se i glasi:

„1. Plata i druge naknade sudiji ne mogu biti umanjeni za vrijeme vršenja sudijske funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka u skladu sa Zakonom.

2. Plata i drugi uslovi obavljanja funkcije, uključujući i imunitet, za sve sudije sudova Federacije utvrđuju se zakonom".

Amandman LXII

Član V.11. Ustava Federacije mijenja se i glasi:

„3...Plata i druge naknade sudiji ne mogu biti umanjeni za vrijeme vršenja sudijske funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka u skladu sa zakonom".

Amandman LXIII

Član VI.7. Ustava Federacije mijenja se i glasi:

„4..... Plata i druge naknade sudiji ne mogu biti umanjeni za vrijeme vršenja sudijske funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka u skladu sa zakonom".

Amandman CVI

Iza člana IX.11.e, dodaje se novi

član IX.11.f, koji glasi:

„Član 11.f

(1) Kao izuzetak od principa iz stava 1. člana IV.C.7, stava 3. člana V.4.11. i stava 4. člana VI.7 ovog Ustava, plata i/ili druge naknade sudiji mogu biti umanjeni zakonom donesenim do 10. januara 2006. godine.
(2) Umanjenje iz stava 1. ovog člana može se izvršiti samo jednom.
(3) Stavovi 1. i 2. ovog člana ne mogu se tumačiti tako da je na bilo koji način ili u bilo kojem obliku, direktno ili indirektno, dozvoljeno neko drugo umanjenje plate i/ili drugih naknada sudiji zaštićenih stavom 1. člana IV.C.7, stavom 3. člana V.4.11 i stavom 4. člana VI.7 ovog Ustava."

C. Zakon o porezu na dohodak
(„ Službene novine Federacije BiH", br.: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13)

Član 4.

Porezom na dohodak oporezuju se dohoci koje porezni obaveznik ostvari:

1) od nesamostalne djelatnosti;
2) od samostalne djelatnosti;
3) od imovine i imovinskih prava
4) od ulaganja kapitala

Član 9.

Porez na dohodak plaća se po stopi od 10%.

Član 10.

(1) Prihodom od nesamostalne djelatnosti smatra se bruto plata koju zaposleniku isplaćuje poslodavac po osnovu ugovora o radu odnosno radnog odnosa ili daje u stvarima, koristima, protuuslugama ili u vidu premija i drugih prihoda, za rad obavljen po njegovim uputama, osim prihoda iz čl. 5. i 6. ovog zakona.

(2) Oporezivim prihodima od nesamostalne djelatnosti smatraju se i :

1) dodatni prihodi po osnovu naknada, pomoći i sl. koje poslodavac isplati zaposlenicima iznad unosa utvrđenih Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak
2) plate koje umjesto poslodavca isplati drugo lice,
3) zaostale plate odnosno razlike plata koje se odnose na protekla porezna razdoblja, a koja se zaposleniku ili bivšem zaposleniku isplaćuju u tekućem poreznom periodu na osnovu sudske presude, osim iznosa zateznih kamata koje se u ovom slučaju ne smatraju oporezivim prihodom od nesamostalne djelatnosti
4) svi drugi prihodi po osnovu i u vezi sa nesamostalnom djelatnošću.

(3) Koristi koje su primljene po osnovu nesamostalne djelatnosti ulaze u dohodak, i to:

1) korištenje vozila i drugih sredstava za lične potrebe,
2) smještaj, hrana kao i korištenje dugih dobara i usluga koji su besplatni ili po cijeni koja je niža od tržišne cijene,
3) odobreni beskamatni krediti ili krediti sa kamatnom stopom ko-

ja je niža od tržišne kamatne stope,
4) Izmirivanje ličnih troškova od strane poslodavca
5) izmirivanje ili oprost dužničke obaveze od strane poslodavca

(4) Prihodi koji ne ulaze u dohodak od nesamostalne djelatnosti i koji ne podliježu oporezivanju su:

1) pomoć za gubitke nastale kao posljedica elementarnih nepogoda i pomoći po osnovu ozljeda i bolesti koje isplaćuje poslodavac zaposleniku ili članu njegove porodice, isplaćene do visine utvrđene posebnim propisima,
2) hrana koju poslodavac obezbjeđuje zaposlenicima u svojim prostorijama do vrijednosti naknade za topli obrok, koja je utvrđena posebnim propisima,
3) smještaj koji poslodavac obezbjeđuje zaposleniku na mjestu gdje se obavlja djelatnost, ako je neophodno korištenje smještaja za zaposlenika radi obavljanja radnog zadatka,
4) smještaj i plaćanje troškova smještaja osiguranog za javne dužnosnike zaposlene u diplomatskim i konzularnim predstavništvima u inostranstvu, i druge naknade isplaćene do visine utvrđene posebnim propisima,
5) poklon(i) koje poslodavci daju zaposleniku jedanput ili više puta u toku poreznog perioda povodom državnih i/ili vjerskih praznika ili jubileja firme, čija ukupna vrijednost nije viša od 30% prosječne mjesečne neto plate isplaćene u Federaciji prema posljednjem objavljenom podatku nadležnog organa za statistiku.
6) otpremnine u slučaju otkaza ugovora o radu, u skladu sa članom 100. Zakona o radu („Službene novine Federacije BiH“, broj: 43/99, 32/00 i 29/03) i Općim kolektivnim ugovorom.

Član 27.

(1) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti obračunava se i obustavlja pri svakoj isplati plate i/ili oporezive naknade, prema propisima koji se primjenjuju na dan isplate, a uplaćuje se istog dana ili prvog dana po izvršenoj isplati plate i/ili oporezive naknade.
(2) Obračun, obustavu i uplatu akontacije poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti vrši poslodavac ili sam obveznik poreza. Obaveznik poreza na dohodak je zaposlenik.
(3) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti, koji se ostvaruje kod poslodavca kojem je zaposlenik dostavio svoju poreznu karticu, obračunava se mjesečno od porezne osnovice koju čine svi oporezivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je zaposlenik ostvario kod tog poslodavca u tom mjesecu, umanjeni za plaćene rashode iz člana 11. ovoga Zakona, i za iznos mjesečnih osobnih odbitaka iz člana 24. st. (1) i (2) ovoga Zakona, primjenom stope iz člana 9. ovoga Zakona.
(4) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti, koji se ostvaruje kod poslodavca kojem zaposlenik nije dostavio svoju poreznu karticu, obračunava se mjesečno od porezne osnovice koju čine svi opore-

zivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je zaposlenik ostvario kod tog poslodavca u tom mjesecu, umanjeni za plaćene rashode iz člana 11. ovoga zakona, primjenom stope od 10%.

(5) Iznimno, zaposlenicima – rezidentnim poreznim obaveznicima iz člana 2. stav (4) ovog Zakona, koji dohodak ostvaruju kod poslodavaca pravnih i fizičkih lica koje imaju sjedište na području Federacije, akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti obračunava se i plaća na poreznu osnovicu koju čine svi oporezivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je zaposlenik ostvario kod tog poslodavca u tom mjesecu, a umanjeni za plaćene rashode iz člana 11. ovog Zakona i za iznos mjesečnih osobnih odbitaka iz člana 24. st. (1) i (2) ovog Zakona.

(6) Porez na dohodak po osnovi nesamostalne djelatnosti koji se obračunava na ostvareni dohodak za rad koji u jednom mjesecu nije trajao dulje od 10 dana, odnosno 80 sati, a za koji isplaćeni dohodak ne iznosi više od 250,00 KM, obračunava se po stopi od 10%, bez umanjenja za lične odbitke iz člana 24. ovoga zakona.

(7) Obustavljeni, odnosno odbijeni i uplaćeni porez iz stava (5) ovoga člana smatra se konačno utvrđenim porezom za porezno razdoblje, te porezni obaveznik za taj dohodak nije dužan podnijeti godišnju poreznu prijavu. Porezni obaveznik, ukoliko želi ostvariti pravo na lični odbitak, može taj dohodak i uplaćene iznose akontacije poreza unijeti u godišnju poreznu prijavu.

(8) Strane organizacije koje ne uživaju diplomatski imunitet u Federaciji i zaposlenici tih organizacija koji imaju sjedište, odnosno prebivalište u Federaciji dužni su pri isplati dohotka od nesamostalne djelatnosti zaposlenim građanima ili stranim državljanima obračunati porez po odbitku u skladu sa st. (1) do (6) ovoga člana i uplatiti ga u zakonom propisanome roku.

(9) Porezni obaveznik koji je zaposlen u diplomatskom ili konzularnom predstavništvu druge države, u međunarodnoj organizaciji ili u predstavništvu ili organizaciji koja na teritoriju Federacije ima diplomatski imunitet, kada je obaveznik poreza i prema ovomu Zakonu, dužan je sam obračunati akontaciju poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti prema odredbama st. (1) do (5) ovoga člana i uplatiti je na propisani račun u zakonom propisanom roku.

(10) Porezni obaveznik koji dohodak od nesamostalne djelatnosti ostvaruje izravno iz inostranstva dužan je na taj dohodak sam obračunati akontaciju poreza od nesamostalne djelatnosti na način iz st. (1) do (6) ovoga člana i uplatiti je u roku od pet dana od dana kada je primio dohodak.

Član 48.

Ministar će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti sljedeće podzakonske akte:

1) Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dohodak, kojim će se detaljnije propisati način utvrđivanja porezne osnovice, oblik i način izdavanja porezne kartice, oblik, sadržaj i način vođenja poslovnih knjiga i evidencija, način

vršenja godišnjeg obračuna poreza na dohodak te sačinjavanja i podnošenja godišnje prijave,
2) Propis o obračunu ubrzane amortizacije,
3) Propis o utvrđivanju kriterija za plaćanje poreza na dohodak u godišnjem paušalnom iznosu.

Član 49.

U cilju omogućavanja pravilne primjene člana 10. stava 1. i člana 27. ovoga Zakona, svi poslodavci su dužni do dana stupanja na snagu odnosno najkasnije do početka primjene ovoga zakona mjesečne plate svojim zaposlenicima obračunavati i u poreznim evidencijama i izvještajima iskazivati u bruto-iznosima. Poslodavci koji do početka primjene Zakona o porezu na dohodak ne pređu na utvrđivanje plata svojih zaposlenika u bruto iznosu, dužni su obračun doprinosa i poreza na platu vršiti na osnovu bruto iznosa plate koji bi se utvrdio preračunavanjem postojeće ugovorene neto plate u bruto platu po slijedećoj formuli:

$$Bruto = \frac{Neto\ plata\ zaposlenika\ x \left(\frac{100}{95}\right)}{\frac{100 - zbrina\ stopa\ doprinosa\ iz\ plate}{100}}$$

D. Poslovnik Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine
(„Službene novine Federacije BiH“, broj: 40/10)

Član 41.
Rješenje o odbacivanju zahtjeva

Kad Sud na sjednici bez javne rasprave donosi rješenje o odbacivanju zahtjeva pridržavat će se razloga navedenih u članu 26. stav 1. Zakona i rješenje, zasnivati na samo jednom razlogu, ukoliko Sud ne odluči drugačije.

Ako ne postoje druge procesne pretpostavke za odlučivanje o biti stvari, osim onih izričito navedenih u stavu 1. člana 26. Zakona, u rješenju se izričito navodi o kojim se procesnim pretpostavkama radi. Te druge pretpostavke mogu biti, posebno:

- da u ostavljenom roku podnosilac nije otklonio nedostatke na koje mu je ukazano ili ih nije otklonio onako kako mu je naloženo,
- da osporeni opći akt nije na snazi,
- da se radi o zahtjevu o kojem je Sud već odlučio ili da se radi o zahtjevu iste pravne i činjenične prirode u kojem je Sud već zauzeo stanovište i sl.

Kad Sud odbacuje zahtjev zbog nenadležnosti, Sud može na prijedlog sudije izvjestioca odlučiti da li postoje razlozi za postupanje u skladu sa stavom 2. člana 26. Zakona.

E. Odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj: AP-2840/13 od 12.02. 2014. godine i Presuda Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: U-12/14 od 09.12.2014. godine

7. Činjenično stanje i stav Suda

Ustavni sud Federacije je u provedenom postupku razmotrio navode podnosioca zahtjeva, odgovora na zahtjev te činjenice na koje ukazuje dokumentacija u spisu predmeta. Ovaj sud je pose-

bno imao u vidu Presudu Ustavnog suda Federacije, broj: U-12/14 od 09.12. 2014. godine, kojom je nakon održane javne rasprave 09.12.2014. godine, te prezentovanja izjava i dokaza stranaka u postupku, utvrđeno da odredbe čl. 4. i 9., člana 10. stav 1. i člana 27. Zakona o porezu na dohodak nisu u nesaglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine. U pomenutoj Presudi je posebno istaknuto da je riječ o sistemskom zakonu kojim se provodi finansijska i fiskalna politika u Federaciji Bosne i Hercegovine, da njegov *ratio legis* niti njegov cilj nije ni izravno ni neizravno umanjenje plata bilo koje kategorije obaveznika poreza na dohodak, pa tako ni plata sudija. Predmet regulisanja tog Zakona nije određivanje visine plata poreskih obaveznika, već određivanje visine i načina naplate poreza na dohodak. Visina plata sudija u Federaciji Bosne i Hercegovine utvrđena je posebnim zakonom, a to je Zakon o platama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine i na taj se Zakon referiše u stavu 1. Amandmana CVI, pa se upravo iz tih razloga zaštitne odredbe tog Amandmana i odnose na taj Zakon, odnosno na zakone čiji bi predmet regulisanja bile plate sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine. Amandman CVI je donesen kako bi se stvorio ustavni osnov za korekciju plata sudija i tužilaca, nakon što je Upravni odbor za implementaciju mira u svom Kominikeu od 24. juna 2005. godine iskazao zabrinutost „zbog izazova fiskalne održivosti sa kojim se suočavaju vlasti u Bosni i Hercegovini, naročito na entitetskom nivou“, te nakon što je Visoki predstavnik UN za Bosnu i Hercegovinu, prihvaćajući preporuke Radne grupe, koju su činili predstavnici ministarstava pravde entiteta i Bosne i Hercegovine, Pravosudne komisije Brčko Distrikta, Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine, kao i udruženja sudija i tužilaca u oba entiteta, prema kojima bi plate za sudije i tužioce trebale biti „umjereno umanjene“, odlučio donijeti Zakon o platama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Amandman je, dakle, bilo neophodno donijeti kako bi se, sa ustavne razine, omogućilo jednokratno umanjenje plata sudija i tužilaca, koje je u odnosu na raniji Zakon o sudijskoj i tužilačkoj funkciji u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH, br.: 22/00, 20/01, 37/01, 57/01, 63/03 i 78/04) nastupilo donošenjem Zakona o platama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine. Da je to tako, jasno svjedoči činjenica da su oba akta Visokog predstavnika UN, onaj kojim je donesen Amandman CVI i onaj kojim je donesen Zakon, objavljena jedan iza drugog, respektivno, u istom službenom glasilu i to u „Službenim novinama Federacije BiH“, broj:72/05.

Stoga su odredbe Amandmana, razlogom njihova donošenja, pa time i svojim smislom, u cijelosti u vezi sa Zakonom o platama sudija i tužilaca u Federaciji: stav prvi zato što se u njemu govori o umanjenju „zakonom donesenim do 10. januara 2006. godine“, a to je nedvosmisleno Zakon o platama sudija i tužilaca, a drugi i treći stav zato što se u njima referiše na stav prvi. Prema tome se i buduće umanjenje („na bilo koji način ili u bilo kojem obliku, direktno ili indirektno“) od kojeg Amandman zaštićuje plate sudija očigledno odnosi na umanjenje koje bi nastalo izmjenama toga Zakona ili donošenjem novog zakona, ali zakona čiji bi predmet regulisanja

bile plate nosilaca sudijske i tužilačke funkcije, a ne zakona kojim se reguliše način naplate poreza na dohodak za sve obaveznike tog poreza u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Imajući u vidu sve izloženo, Ustavni sud Federacije je u donesenoj Presudi istakao da se visina plate sudija primjenom osporenih odredaba Zakona o porezu na dohodak, ne može smatrati umanjenjem plata u smislu u kojem o tome govore zaštitne odredbe Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine. Utoliko prije, što je do faktičkog umanjenja plata sudija, samo na godišnjoj razini i time naizgled neizravno, dolazilo i za primjene ranijih propisa o oporezivanju.

Kad je u pitanju član 10. st. (2), (3) i (4) osporenog Zakona, treba istaći da je riječ o dopunskim, eksplikativnim, odredbama kojima se metodom enumeracije samo potanje utvrđuje domašaj odredbe stava (1). Tako se u stavu 2. propisuje šta se smatra oporezivim prihodom od nesamostalne djelatnosti, u stavu 3. se propisuje koje koristi primljene po osnovu nesamostalne djelatnosti ulaze u dohodak, dok u se u stavu 4. propisuju vrste prihoda koji ne ulaze u dohodak od nesamostalne djelatnosti i koji na taj način ne podliježu oporezivanju. Slijedom navedenog, utvrđeno je da nema nikakvih argumenata u prilog neustavnosti tih odredaba, utoliko prije što se one jednako odnose na sve obaveznike poreza na dohodak.

Za osporene odredbe čl. 48. i 49. Zakona takođe nisu istaknuti argumenti niti su ponuđeni dokazi koji bi govorili u prilog njihovoj neustavnosti. Analizom člana 48. može se utvrditi da se radi o zakonskoj odredbi kojom se resorni ministar ovlašćuje, a stavlja mu se i u obavezu, donošenje podzakonskih akata koji su neophodni za provođenje Zakona o porezu na dohodak, pa ustavnost te odredbe nije upitna.

Isto se može reći i u pogledu odredbe člana 49. koja je sama po sebi provedbenog karaktera, jer propisuje obavezujuću instrukciju za poslodavce u pogledu primjene odredbe člana 10. stav 1. i člana 27. osporenog Zakona, kako bi se način obračuna mjesečne plate zaposlenicima i njeno iskazivanje u poreznim evidencijama i izvještajima usaglasili sa zakonom. Ukoliko neki poslodavac nije postupao prema ovoj odredbi, odnosno ukoliko obračun plate nije vršen na način kako je to njome propisano, onda se van svake sumnje radi o pogrešnoj primjeni zakona, a ne o neustavnosti ove odredbe.

Kako je Ustavni sud Federacije Presudom broj: U-12/14 od 9.12.2014. godine već odlučio o ustavnosti čl. 4. i 9., člana 10. stav 1. i člana 27. Zakona o porezu na dohodak za koji se takođe traži ocjena ustavnosti, to je u skladu sa članom 41. stav 2. alineja 3. Poslovnika Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 40/10) odlučeno kao u stavu 2. dispozitiva ove presude.

Ovu presudu Ustavni sud Federacije donio je većinom glasova u sastavu: dr. sc. Kata Senjak, Predsjednica Suda, Sead Bahtijarević, Vesna Budimir, Mirjana Čučković, Domin Malbašić i prof. dr. Edin Muminović, sudije Suda.

Broj: U-25/14
18.03.2015.godine
S a r a j e v o

Predsjednica
Ustavnog suda Federacije
Bosne i Hercegovine
Kata Senjak,s.r.

.....

245

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o ustavnom pitanju koje mu je predočio Kantonalni sud u Goraždu, u svezi s utvrđivanjem ustavnosti odredaba čl. 4., 9., 10., 27., 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak, na temelju članka IV.C.3.10.(4) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici bez javne rasprave, održanoj dana 18.03. 2015. godine, **donio je**

P R E S U D U

1. Utvrđuje se da su odredbe čl. 10. st. (2), (3) i (4) i čl. 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH“, br.: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13), u suglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

2. Odbacuje se zahtjev na postavljeno ustavno pitanje Kantonalnog suda u Goraždu za utvrđivanje ustavnosti odredbi čl. 4. i 9., članka 10. stavak (1) i članka 27. Zakona o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH“, br.: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13), jer je o ustavnosti navedenih odredbi Sud odlučio presudom u predmetu U-12/14 od 09.12. 2014. godine.

3. Presudu objaviti u "Službenim novinama Federacije BiH" i "Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde".

O b r a z l o ž e nj e

1. Podnositelj zahtjeva i predmet zahtjeva

Kantonalni sud u Goraždu (u daljnjem tekstu: podnositelj zahtjeva) predočio je Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud Federacije) dana 09.05.2014. godine ustavno pitanje u vezi s utvrđivanjem ustavnosti čl.: 4., 9., 10., 27., 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak (u daljnjem tekstu: osporene odredbe Zakona). Podnositelj zahtjeva je ustavno pitanje predočio na temelju odredbe članka IV.C.10.(4) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, a nakon odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj: AP-2840 /13 od 12.02.2014. godine.

2. Stranke u postupku

Stranke u postupku u ovom predmetu su na temelju članka 39. stavka 2. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 6/95 i 37/03) Kantonalni sud u Goraždu, Vildana Mujagić iz Sarajeva, kao tužiteljica u sudskom postupku pred Kantonalnim sudom u Goraždu, Kanton Sarajevo, kao tuženi u navedenom sudskom postupku, te Zastupnički dom i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, kao donositelji osporenih odredbi Zakona.

3. Bitni navodi na kojima se zasniva ustavno pitanje

Podnositelj zahtjeva navodi da se pred Kantonalnim sudom u Goraždu vodi parnični postupak po tužbi Vildane Mujagić iz Sarajeva, ul. Hadžimustafina 8, koju zastupaju Mustafa Bračković i Džemo Hadžiomerović, odvjetnici iz Sarajeva, protiv tuženog Kantona Sarajevo, koga zastupa zakonski zastupnik Pravobraniteljstvo Kantona Sarajevo, radi isplate razlike plaće u iznosu 3.541,90 KM.

Navodi da je Općinski sud u Sarajevu presudom broj: 65 0 Rs 263455 12 Rs od 26.12.2012. godine obvezao tuženog da tužiteljici isplati iznos od 3.518,31 KM iz osnova umanjenja plaće za razdoblje od svibnja 2009. godine do prosinca 2011. godine, sa zakonskim zateznim kamatama od dospjelosti pojedinačnih mjesečnih iznosa do isplate, te da joj nadoknadi pripadajuće troškove postupka, sve u roku od 15 dana.

Kanton Sarajevo je putem zakonskog zastupnika izjavio žalbu, koju je Kantonalni sud u Goraždu djelomično uvažio i preinačio prvostupanjsku presudu u dijelu koji se odnosi na troškove postupka, dok je odluku o glavnoj stvari potvrdio svojom presudom broj: 05 0 Rs 000455 13 Rsž od 07.06.2013. godine. Protiv navedene presude Kantonalnog suda u Goraždu, Kanton Sarajevo je izjavio apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine. Odlučujući o apelaciji Kantona Sarajevo, Ustavni sud Bosne i Hercegovine je odlukom broj: Ap-2840/13 od 12.02.2014. godine utvrdio povredu prava na pravično suđenje iz članka II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine, ukinuo drugostupanjsku presudu i predmet vratio Kantonalnom sudu u Goraždu, s nalogom da po žurnom postupku donese novu odluku i u roku od šest mjeseci obavijesti Ustavni sud Bosne i Hercegovine o poduzetim mjerama.

Kantonalni sud u Goraždu je, u postupku rješavanja po žalbi tuženog, rješenjem broj: 05 0 Rs 000455 14 Rsž 2 od 04.04.2014. godine, postupak prekinuo i predočio Ustavnom sudu Federacije ustavno pitanje koje glasi: „da li su odredbe čl. 4., 9., 10., 27., 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak u suglasnosti s odredbama Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 72/05)“.

Podnositelj zahtjeva citira navedeni Amandman na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, zatim citira članak IV.C.7. stavak 1. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojim je utvrđeno da plaće i druge naknade sucu ne mogu biti umanjene za vrijeme vršenja sudačke funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka sukladno sa zakonom.

Podnositelj zahtjeva navodi visine plaća sudaca, koje su propisane Zakonom o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br.: 72/05, 22/09 i 55/13), koji je stupio na snagu 01.01.2006.godine. Plaće u iznosu propisanom navedenim Zakonom su tužiteljici isplaćivane do siječnja 2009. godine, kada je stupio na snagu osporeni Zakon, koji je kasnije mijenjan i dopunjavan. Primjenom osporenih odredaba Zakona, kako je to utvrđeno prvostupanjskom presudom, tužiteljici su isplaćivane plaće umanjene odbitkom stope poreza na dohodak utvrđene osporenim Zakonom.

Kako bi Kantonalni sud u Goraždu mogao donijeti odluku po žalbi tuženika protiv prvostupanjske presude, predlaže Ustavnom sudu Federacije da donese presudu kojom će utvrditi da li su osporene odredbe Zakona u suglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

4. Bitni navodi odgovora na zahtjev

Ustavni sud Federacije je dana 28.05.2014. godine sukladno s odredbom članka 16. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine pozvao Kanton Sarajevo, putem Pravobraniteljstva Kantona, Vildanu Mu-

jagić iz Sarajeva i Zastupnički dom i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, da kao stranke u postupku dostave odgovor na navode zahtjeva Kantonalnog suda u Goraždu, u roku od 30 dana.

U odgovoru na zahtjev koji je dana 10.06.2014. godine dostavilo Pravobraniteljstvo Kantona Sarajevo, navodi se da Zakon o porezu na dohodak, koji je donesen skoro tri godine nakon donošenja Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, nije imao za cilj smanjene plaća poreznih obveznika, a samim tim ni plaće tužiteljice kao nositeljice sudačke funkcije. Ističe se da je cilj Zakona o porezu na dohodak reguliranje poreza na dohodak, odnosno određivanje obveze plaćanja poreza u okviru usvajanja financijske politike Europske unije, a za čiju osnovicu služi upravo neumanjena plaća. Navode da se ovdje zapravo radilo o prelasku na novi način obračuna i naplate poreza po načelu da je isplata poreza uvijek obveza onoga tko ostvaruje prihod, odnosno uposlenika. Naglašavaju općepoznatu činjenicu da u Europskoj uniji svatko tko za svoj rad dobiva prihod snose i obvezu plaćanja poreza na dohodak, te da nitko ne može biti oslobođen te obveze. Smatraju da, ukoliko bi se mijenjale odredbe Zakona o porezu na dohodak, iz navedenih razloga, došlo bi do izlaska iz okvira pravnih pravila Europske unije.

Pravobraniteljstvo Kantona Sarajevo je mišljenja da osporene odredbe Zakona nisu u nesuglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine i navedenim Amandmanom na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine. Navode da se osporenom odredbom članka 4. Zakona regulira za koje djelatnosti se oporezuju dohoci, a u koje spadaju i nesamostalne djelatnosti koje podrazumijevaju i sudačku funkciju. U članku 9.utvrđena je poreska stopa, člankom 10. se propisuje šta se sve smatra prihodom od nesamostalne djelatnosti, člankom 27. se regulira postupak naplate poreza, člankom 48. se regulira donošenje podzakonskih akata, a člankom 49. se definira pravilna primjena članka 10. stavak 1. i članka 27. Ističu da iz navedenih odredbi proizlazi da su porezni obveznici sve osobe koje ostvaruju dohodak od bilo koje djelatnosti, pa tako i vršenjem sudačke funkcije.

Naglašavaju da osporene odredbe Zakona ne diraju u plaće. Plaće predstavljaju jednu, a porez na dohodak sasvim drugu kategoriju. Pozivaju se na odluku Ustavnog suda Bosne i Hercegovine AP-2840/13 od 12.02.2014, odnosno citiraju dio obrazloženja koje glasi: „niti jednom odredbom ovog Zakona nije predviđena mogućnost isključenja bilo koje kategorije uposlenika od obveze plaćanja poreza na dohodak, pa tako ni sudaca“. Navode još da u slučaju kada bi suci bili izuzeti od obveze plaćanja poreza na dohodak, dovela bi se u pitanje primjena odredbi Zakona o porezu na dohodak, koje su predmetom ocjenjivanja. Na taj način bi drugi uposlenici sa svojim subjektivnim građanskim pravima u pogledu prava iz radnog odnosa, bili dovedeni u neravnopravan i diskriminirajući položaj u odnosu na suce, a što bi bilo protivno članku II točka 4. Ustava Bosne i Hercegovine, odnosno jednakosti u pravima, bez diskriminacije, po bilo kom osnovu. Također bi bila povrijeđena prava iz Konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda s pripadajućim Protokolima. Na temelju izloženog, Pravobraniteljstvo Kantona Sarajevo smatra da su osporene odredbe Zakona u cijelosti sukladne sa Ustavom Federacije

Bosne i Hercegovine i amandmanima na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine.

Vildana Mujagić, Zastupnički dom i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine nisu u ostavljenom roku dostavili odgovore na navode zahtjeva.

5. Sjednica Suda bez javne rasprave

Ustavni sud Federacije je sukladno s člankom 13. stavak 1. Poslovnika Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", broj: 40/10), dana 18.03.2015. godine održao sjednicu bez javne rasprave, na kojoj su razmotrene činjenice i navodi zahtjeva i odgovora na zahtjev Kantona Sarajevo. Pritom je izvršen i uvid u Presudu ovog Suda broj: U-12/14 od 09. 12.2014. godine kojom je, nakon održane javne rasprave odlučeno da odredbe čl. 4. i 9., članka 10. stavak (1) i članka 27. Zakona o porezu na dohodak nisu u nesuglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

6. Relevantno pravo

A. Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Članak IV.C.3.10.(4)

(4) Ustavni sud odlučuje i o ustavnim pitanjima koja mu predoči Vrhovni sud ili neki kantonalni sud a koja se pojave u tijeku postupka pred tim sudom.

B. Amandmani na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Amandman LX

Članak IV.C.7. mijenja se i glasi:

„1.Plaća i druge naknade sucu ne mogu biti umanjeni za vrijeme vršenja sudačke funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka sukladno sa Zakonom.

2.Plaća i drugi uvjeti obavljanja funkcije, uključujući i imunitet, za sve suce sudova Federacije utvrđuju se zakonom".

Amandman LXII

Članak V.11. Ustava Federacije mijenja se i glasi:

„3...Plaća i druge naknade sucu ne mogu biti umanjeni za vrijeme vršenja sudačke funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka sukladno sa zakonom".

Amandman LXIII

Članak VI.7. Ustava Federacije mijenja se i glasi:

„4..... Plaća i druge naknade sucu ne mogu biti umanjeni za vrijeme vršenja sudačke funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka sukladno sa zakonom".

Amandman CVI

Iza članka IX.11.e, dodaje se novi članak IX.11.f, koji glasi:

„Članak 11.f

(1) Kao izuzetak od načela iz stavka 1. članka IV.C.7, stavka 3. članka V.4.11. i stavka 4. članka VI.7 ovog Ustava, plaća i/ili druge naknade sucu mogu biti umanjeni zakonom donesenim do 10. siječnja 2006. godine.
(2) Umanjenje iz stavka 1. ovog članka

može se izvršiti samo jednom.

(3) Stavci 1. i 2. ovog članka ne mogu se tumačiti tako da je na bilo koji način ili u bilo kojem obliku, direktno ili indirektno, dozvoljeno neko drugo umanjenje plaće i/ili drugih naknada sucu zaštićenih stavkom 1. članka IV.C.7, stavkom 3. članka V.4.11 i stavkom 4. članka VI.7 ovog Ustava."

C. Zakon o porezu na dohodak
(„ Službene novine Federacije BiH", br.:10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13)

Članak 4.

Porezom na dohodak oporezuju se dohoci koje porezni obveznik ostvari:

1) od nesamostalne djelatnosti;
2) od samostalne djelatnosti;
3) od imovine i imovinskih prava
4) od ulaganja kapitala

Članak 9.

Porez na dohodak plaća se po stopi od 10%.

Članak 10.

(1) Prihodom od nesamostalne djelatnosti smatra se bruto plaća koju uposleniku isplaćuje poslodavac po osnovu ugovora o radu odnosno radnog odnosa ili daje u stvarima, koristima, protuuslugama ili u vidu premija i drugih prihoda, za rad obavljen po njegovim uputama, osim prihoda iz čl. 5. i 6. ovog zakona.

(2) Oporezivim prihodima od nesamostalne djelatnosti smatraju se i :

1) dodatni prihodi po osnovu naknada, pomoći i sl. koje poslodavac isplati uposlenicima iznad unosa utvrđenih Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak
2) plaće koje umjesto poslodavca isplati druga osoba,
3) zaostale plaće odnosno razlike plaća koje se odnose na protekla porezna razdoblja, a koja se uposleniku ili bivšem uposleniku isplaćuju u tekućem poreznom periodu na osnovu sudske presude, osim iznosa zateznih kamata koje se u ovom slučaju ne smatraju oporezivim prihodom od nesamostalne djelatnosti
4) svi drugi prihodi po osnovu i u svezi s nesamostalnom djelatnošću.

(3) Koristi koje su primljene po osnovu nesamostalne djelatnosti ulaze u dohodak, i to:

1) korištenje vozila i drugih sredstava za osobne potrebe,
2) smještaj, hrana kao i korištenje dugih dobara i usluga koji su besplatni ili po cijeni koja je niža od tržišne cijene,
3) odobreni beskamatni krediti ili krediti sa kamatnom stopom koja je niža od tržišne kamatne stope,
4) Izmirivanje osobnih troškova od strane poslodavca
5) izmirivanje ili oprost dužničke obveze od strane poslodavca

(4) Prihodi koji ne ulaze u dohodak od nesamostalne djelatnosti i koji ne podliježu oporezivanju su:

1) pomoć za gubitke nastale kao

posljedica elementarnih nepogoda i pomoći po osnovu ozljeda i bolesti koje isplaćuje poslodavac uposleniku ili članu njegove obitelji, isplaćene do visine utvrđene posebnim propisima,

2) hrana koju poslodavac obezbjeđuje uposlenicima u svojim prostorijama do vrijednosti naknade za topli obrok, koja je utvrđena posebnim propisima,
3) smještaj koji poslodavac obezbjeđuje uposleniku na mjestu gdje se obavlja djelatnost, ako je neophodno korištenje smještaja za uposlenika radi obavljanja radnog zadatka,
4) smještaj i plaćanje troškova smještaja osiguranog za javne dužnosnike uposlene u diplomatskim i konzularnim predstavništvima u inozemstvu, i druge naknade isplaćene do visine utvrđene posebnim propisima,
5) poklon(i) koje poslodavci daju uposleniku jedanput ili više puta u tijeku poreznog perioda povodom državnih i/ili vjerskih praznika ili jubileja tvrtke, čija ukupna vrijednost nije viša od 30% prosječne mjesečne neto plaće isplaćene u Federaciji prema posljednjem objavljenom podatku nadležnog organa za statistiku.
6) otpremnine u slučaju otkaza ugovora o radu, sukladno s člankom 100. Zakona o radu („Službene novine Federacije BiH“, br.: 43/99, 32/00 i 29/03) i Općim kolektivnim ugovorom.

Članak 27.

(1) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti obračunava se i obustavlja pri svakoj isplati plaće i/ili oporezive naknade, prema propisima koji se primjenjuju na dan isplate, a uplaćuje se istog dana ili prvog dana po izvršenoj isplati plaće i/ili oporezive naknade.

(2) Obračun, obustavu i uplatu akontacije poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti vrši poslodavac ili sam obveznik poreza. Obveznik poreza na dohodak je uposlenik.

(3) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti, koji se ostvaruje kod poslodavca kojem je uposlenik dostavio svoju poreznu karticu, obračunava se mjesečno od porezne osnovice koju čine svi oporezivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je uposlenik ostvario kod tog poslodavca u tom mjesecu, umanjeni za plaćene rashode iz članka 11. ovoga Zakona, i za iznos mjesečnih osobnih odbitaka iz članka 24. st. (1) i (2) ovoga Zakona, primjenom stope iz članka 9. ovoga Zakona.

(4) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti, koji se ostvaruje kod poslodavca kojem uposlenik nije dostavio svoju poreznu karticu, obračunava se mjesečno od porezne osnovice koju čine svi oporezivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je uposlenik ostvario kod tog poslodavca u tom mjesecu, umanjeni za plaćene rashode iz članka 11. ovoga Zakona, primjenom stope od 10%.

(5) Iznimno, uposlenicima – rezidentnim poreznim obveznicima iz članka 2. stavak (4) ovog zakona, koji dohodak ostvaruju kod poslodavaca pravnih i fizičkih osoba koje imaju sjedište na području Federacije, akontaci-

ja poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti obračunava se i plaća na poreznu osnovicu koju čine svi oporezivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je uposlenik ostvario kod tog poslodavca u tom mjesecu, a umanjeni za plaćene rashode iz članka 11, ovog zakona i za iznos mjesečnih osobnih odbitaka iz članka 24. st. (1) i (2) ovog zakona.

(6) Porez na dohodak po osnovi nesamostalne djelatnosti koji se obračunava na ostvareni dohodak za rad koji u jednom mjesecu nije trajao dulje od 10 dana, odnosno 80 sati, a za koji isplaćeni dohodak ne iznosi više od 250,00 KM, obračunava se po stopi od 10%, bez umanjenja za osobne odbitke iz članka 24. ovoga zakona.

(7) Obustavljeni, odnosno odbijeni i uplaćeni porez iz stavka (5) ovoga članka smatra se konačno utvrđenim porezom za porezno razdoblje, te porezni obveznik za taj dohodak nije dužan podnijeti godišnju poreznu prijavu. Porezni obveznik, ukoliko želi ostvariti pravo na osobni odbitak, može taj dohodak i uplaćene iznose akontacije poreza unijeti u godišnju poreznu prijavu.

(8) Strane organizacije koje ne uživaju diplomatski imunitet u Federaciji i uposlenici tih organizacija koji imaju sjedište, odnosno prebivalište u Federaciji dužni su pri isplati dohotka od nesamostalne djelatnosti uposlenim građanima ili stranim državljanima obračunati porez po odbitku sukladno sa st. (1) do (6) ovoga članka i uplatiti ga u zakonom propisanome roku.

(9) Porezni obveznik koji je uposlen u diplomatskom ili konzularnom predstavništvu druge države, u međunarodnoj organizaciji ili u predstavništvu ili organizaciji koja na teritoriju Federacije ima diplomatski imunitet, kada je obveznik poreza i prema ovomu zakonu, dužan je sam obračunati akontaciju poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti prema odredbama st. (1) do (5) ovoga članka i uplatiti je na propisani račun u zakonom propisanom roku.

(10) Porezni obveznik koji dohodak od nesamostalne djelatnosti ostvaruje izravno iz inozemstva dužan je na taj dohodak sam obračunati akontaciju poreza od nesamostalne djelatnosti na način iz st. (1) do (6) ovoga članka i uplatiti je u roku od pet dana od dana kada je primio dohodak.

Članak 48.

Ministar će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti sljedeće podzakonske akte:

1) Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dohodak, kojim će se detaljnije propisati način utvrđivanja porezne osnovice, oblik i način izdavanja porezne kartice, oblik, sadržaj i način vođenja poslovnih knjiga i evidencija, način vršenja godišnjeg obračuna poreza na dohodak te sačinjavanja i podnošenja godišnje prijave,
2) Propis o obračunu ubrzane amortizacije,
3) Propis o utvrđivanju kriterija za plaćanje poreza na dohodak u godišnjem paušalnom iznosu.

Članak 49.

U cilju omogućavanja pravilne

primjene članka 10. stavka 1. i članka 27. ovoga Zakona, svi poslodavci su dužni do dana stupanja na snagu odnosno najkasnije do početka primjene ovoga zakona mjesečne plaće svojim uposlenicima obračunavati i u poreznim evidencijama i izvješćima iskazivati u bruto-iznosima. Poslodavci koji do početka primjene Zakona o porezu na dohodak ne pređu na utvrđivanje plaća svojih uposlenika u bruto iznosu, dužni su obračun doprinosa i poreza na plaću vršiti na temelju bruto iznosa plaće koji bi se utvrdio preračunavanjem postojeće ugovorene neto plaće u bruto plaću po slijedećoj formuli:

$$Bruto = \frac{Neto\ plaća\ uposlenika\ x \left(\frac{100}{95}\right)}{\frac{100 - zbrina\ stopa\ doprinosaiz\ plaće}{100}}$$

D. Poslovnik Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine
(„Službene novine Federacije BiH“, broj: 40/10)

Član 41.
Rješenje o odbacivanju zahtjeva

Kad Sud na sjednici bez javne rasprave donosi rješenje o odbacivanju zahtjeva pridržavat će se razloga navedenih u članku 26. stavak 1. Zakona i rješenje, zasnivati na samo jednom razlogu, ukoliko Sud ne odluči drugačije.

Ako ne postoje druge procesne pretpostavke za odlučivanje o biti stvari, osim onih izričito navedenih u stavku 1. članka 26. Zakona, u rješenju se izričito navodi o kojim se procesnim pretpostavkama radi. Te druge pretpostavke mogu biti, posebice:

- da u ostavljenom roku podnositelj nije otklonio nedostatke na koje mu je ukazano ili ih nije otklonio onako kako mu je naloženo,
- da osporeni opći akt nije na snazi,
- da se radi o zahtjevu o kojem je Sud već odlučio ili da se radi o zahtjevu iste pravne i činjenične prirode u kojem je Sud već zauzeo stanovište i sl.

Kad Sud odbacuje zahtjev zbog nenadležnosti, Sud može na prijedlog suca izvjestitelja odlučiti da li postoje razlozi za postupanje sukladno sa stavkom 2. članka 26. Zakona.

E. Odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj: AP-2840/13 od 12.02. 2014. godine i
Presuda Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: U-12/14 od 09.12.2014. godine

7. Činjenično stanje i stav Suda

Ustavni sud Federacije je u provedenom postupku razmotrio navode podnositelja zahtjeva, odgovora na zahtjev te činjenice na koje ukazuje dokumentacija u spisu predmeta. Ovaj sud je posebno imao u vidu Presudu Ustavnog suda Federacije, broj: U-12/14 od 09.12. 2014. godine, kojom je nakon održane javne rasprave 09.12.2014. godine, te prezentiranja izjava i dokaza stranaka u postupku, utvrđeno da odredbe čl. 4. i 9., članka 10. stavak 1. i članka 27. Zakona o porezu na dohodak nisu u nesuglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i

Hercegovine. U pomenutoj Presudi je posebice istaknuto da je riječ o sistemskom zakonu kojim se provodi financijska i fiskalna politika u Federaciji Bosne i Hercegovine, da njegov *ratio legis* niti njegov cilj nije ni izravno ni neizravno umanjenje plaća bilo koje kategorije obveznika poreza na dohodak, pa tako ni plaća sudaca. Predmet reguliranja tog Zakona nije određivanje visine plaća poreskih obveznika, već određivanje visine i načina naplate poreza na dohodak. Visina plaća sudaca u Federaciji Bosne i Hercegovine utvrđena je posebnim zakonom, a to je Zakon o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine i na taj se Zakon referira u stavku 1. Amandmana CVI, pa se upravo iz tih razloga zaštitne odredbe tog Amandmana i odnose na taj Zakon, odnosno na zakone čiji bi predmet reguliranja bile plaće sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Amandman CVI je donesen kako bi se stvorio ustavni temelj za korekciju plaća sudaca i tužitelja, nakon što je Upravni odbor za implementaciju mira u svom Kominikeu od 24. lipnja 2005. godine iskazao zabrinutost „zbog izazova fiskalne održivosti sa kojim se suočavaju vlasti u Bosni i Hercegovini, naročito na entitetskom nivou“, te nakon što je Visoki predstavnik UN za Bosnu i Hercegovinu, prihvaćajući preporuke Radne grupe, koju su činili predstavnici ministarstava pravde entiteta i Bosne i Hercegovine, Pravosudnog povjerenstva Brčko Distrikta, Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine, kao i udruga sudaca i tužitelja u oba entiteta, prema kojima bi plaće za suce i tužitelje trebale biti „umjereno umanjene“, odlučio donijeti Zakon o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Amandman je, dakle, bilo neophodno donijeti kako bi se, sa ustavne razine, omogućilo jednokratno umanjenje plaća sudaca i tužitelja, koje je u odnosu na raniji Zakon o sudbenoj i tužilačkoj funkciji u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH, br.: 22/00, 20/01, 37/01, 57/01, 63/03 i 78/04) nastupilo donošenjem Zakona o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Da je to tako, jasno svjedoči činjenica da su oba akta Visokog predstavnika UN, onaj kojim je donesen Amandman CVI i onaj kojim je donesen Zakon, objavljena jedan iza drugog, respektivno, u istom službenom glasilu i to u „Službenim novinama Federacije BiH“, broj: 72/05.

Stoga su odredbe Amandmana, razlogom njihova donošenja, pa time i svojim smislom, u cijelosti spregnute sa Zakonom o plaćama sudaca i tužitelja u Federaciji: stavak prvi zato što se u njemu govori o umanjenju „zakonom donesenim do 10. siječnja 2006. godine“, a to je nedvojbeno Zakon o plaćama sudaca i tužitelja, a drugi i treći stavak zato što se u njima referira na stavak prvi. Prema tome se i buduće umanjenje („na bilo koji način ili u bilo kojem obliku, direktno ili indirektno“) od kojeg Amandman zaštićuje plaće sudaca očigledno odnosi na umanjenje koje bi nastalo izmjenama toga Zakona ili donošenjem novog zakona, ali zakona čiji bi predmet reguliranja bile plaće nositelja sudačke i tužilačke funkcije, a ne zakona kojim se regulira način naplate poreza na dohodak za sve obveznike tog poreza u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Imajući u vidu sve izloženo, Ustavni sud Federacije je u donesenoj Pre-

sudi istakao da se visina plaće sudaca primjenom osporenih odredaba Zakona o porezu na dohodak, ne može smatrati umanjenjem plaća u smislu u kojem o tome govore zaštitne odredbe Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine. Utoliko prije, što je do faktičkog umanjenja plaća sudaca, samo na godišnjoj razini i time naizgled neizravno, dolazilo i za primjene ranijih propisa o oporezivanju.

Kad je u pitanju članak 10 st. (2), (3) i (4) osporenog Zakona, treba istaći da je riječ o dopunskim, eksplikativnim, odredbama kojima se metodom enumeracije samo potanje utvrđuje domašaj odredbe stavka (1). Tako se u stavku 2. propisuje šta se smatra oporezivim prihodom od nesamostalne djelatnosti, u stavku 3. se propisuje koje koristi primljene po osnovu nesamostalne djelatnosti ulaze u dohodak, dok u se u stavku 4. propisuju vrste prihoda koji ne ulaze u dohodak od nesamostalne djelatnosti i koji na taj način ne podliježu oporezivanju. Slijedom navedenog, utvrđeno je da nema nikakvih argumenata u prilog neustavnosti tih odredaba, utoliko prije što se one jednako odnose na sve obveznike poreza na dohodak.

Za osporene odredbe čl. 48. i 49. Zakona također nisu istaknuti argumenti niti su ponuđeni dokazi koji bi govorili u prilog njihovoj neustavnosti. Analizom članka 48. može se utvrditi da se radi o zakonskoj odredbi kojom se resorni ministar ovlašćuje, a stavlja mu se i u obvezu, donošenje podzakonskih akata koji su neophodni za provođenje Zakona o porezu na dohodak, pa ustavnost te odredbe nije upitna.

Isto se može reći i u pogledu odredbe članka 49. koja je sama po sebi provedbenog karaktera, jer propisuje obvezujuću instrukciju za poslodavce u pogledu primjene odredbe članka 10. Stavak 1. i članka 27. osporenog Zakona, kako bi se način obračuna mjesečne plaće uposlenicima i njeno iskazivanje u poreznim evidencijama i izvješćima usaglasili sa zakonom. Ukoliko neki poslodavac nije postupao prema ovoj odredbi, odnosno ukoliko obračun plaće nije vršen na način kako je to njome propisano, onda se van svake sumnje radi o pogrešnoj primjeni zakona, a ne o neustavnosti ove odredbe.

Kako je Ustavni sud Federacije Presudom broj: U-12/14 od 9.12. 2014 godine već odlučio o ustavnosti čl. 4. i 9. članka 10. stavak 1. i članka 27. Zakona o porezu na dohodak za koji se također traži ocjena ustavnosti, to je sukladno s člankom 41. stavak 2. alineja 3. Poslovnika Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 40/10) odlučeno kao u stavku 2. dispozitiva ove presude.

Ovu presudu Ustavni sud Federacije donio je većinom glasova u sastavu: dr. sc. Kata Senjak, Predsjednica Suda, Sead Bahtijarević, Vesna Budimir, Mirjana Čučković, Domin Malbašić i prof. dr. Edin Muminović, suci Suda.

Broj: U-25/14
18.03.2015.godine
S a r a j e v o

Predsjednica
Ustavnog suda Federacije
Bosne i Hercegovine
Kata Senjak,v.r.

.....

245

Уставни суд Федерације Босне и Херцеговине, одлучујући о уставном питању које му је предочио Кантонални суд у Горажду, у вези са утврђивањем уставности одредаба чл. 4.,

9., 10., 27., 48. и 49. Закона о порезу на доходак, на основу члана IV.Ц.3.10.(4) Устава Федерације Босне и Херцеговине, на сједници без јавне расправе, одржаној дана 18.03.2015. године, **донио је**

П Р Е С У Д У

1. Утврђује се да су одредбе чл. 10. ст. (2), (3) и (4) и чл. 48. и 49. Закона о порезу на доходак („Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 и 65/13), у сагласности са Уставом Федерације Босне и Херцеговине.

2. Одбацује се захтјев на постављено уставно питање Кантоналног суда у Горажду за утврђивање уставности одредби чл. 4. и 9., члана 10. став (1) и члана 27. Закона о порезу на доходак („Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 и 65/13), јер је о уставности наведених одредби Суд одлучио пресудом у предмету У-12/14 од 09.12.2014. године.

3. Пресуду објавити у "Службеним новинама Федерације БиХ" и "Службеним новинама Босанско-подрињског кантона Горажде".

О б р а з л о ж е њ е

1. Подносилац захтјева и предмет захтјева

Кантонални суд у Горажду (у даљем тексту: подносилац захтјева) предочио је Уставном суду Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Уставни суд Федерације) дана 09.05.2014. године уставно питање у вези са утврђивањем уставности чл.: 4., 9., 10., 27., 48. и 49. Закона о порезу на доходак (у даљем тексту: оспорене одредбе Закона). Подносилац захтјева је уставно питање предочио на основу одредбе члана IV.Ц.10.(4) Устава Федерације Босне и Херцеговине, а након одлуке Уставног суда Босне и Херцеговине број: АП-2840/13 од 12. 02.2014. године.

2. Странке у поступку

Странке у поступку у овом предмету су на основу члана 39. става 2. Закона о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 6/95 и 37/03) Кантонални суд у Горажду, Вилдана Мујагић из Сарајева, као тужилац у судском поступку пред Кантоналним судом у Горажду, Кантон Сарајево, као тужени у наведеном судском поступку, те Представнички дом и Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине, као доносиоци оспорених одредби Закона.

3.Битни наводи на којима се заснива уставно питање

Подносилац захтјева наводи да се пред Кантоналним судом у Горажду води парнични поступак по тужби Вилдане Мујагић из Сарајева, ул. Хаџимустафина 8, коју заступају Мустафа Брачковић и Џемо Хаџиомеровић, адвокати из Сарајева, против туженог Кантона Сарајево, кога заступа законски заступник Правобранилаштво Кантона Сарајево, ради исплате разлике плате у износу 3.541,90 КМ. Наводи да је Општински суд у Сара-

јеву пресудом број: 65 0 Рс 263455 12 Рс од 26.12.2012. године обавезао туженог да тужиоцу исплати износ од 3.518,31 КМ из основа умањења плате за раздобље од маја 2009. године до децембра 2011. године, са законским затезним каматама од доспјелости појединачних мјесечних износа до исплате, те да јој надокнади припадајуће трошкове поступка, све у року од 15 дана.

Кантон Сарајево је путем законског заступника изјавио жалбу, коју је Кантонални суд у Горажду дјелимично уважио и преиначио првостепену пресуду у дијелу који се односи на трошкове поступка, док је одлуку о главној ствари потврдио својом пресудом број: 05 0 Рс 000455 13 Рсж од 07.06.2013. године. Против наведене пресуде Кантоналног суда у Горажду, Кантон Сарајево је изјавио апелацију Уставном суду Босне и Херцеговине. Одлучујући о апелацији Кантона Сарајево, Уставни суд Босне и Херцеговине је одлуком број: Ап-2840/13 од 12.02.2014. године утврдио повреду права на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине, укинуо другостепену пресуду и предмет вратио Кантоналном суду у Горажду, с налогом да по хитном поступку донесе нову одлуку и у року од шест мјесеци обавијести Уставни суд Босне и Херцеговине о предузетим мјерама.

Кантонални суд у Горажду је, у поступку рјешавања по жалби туженог, рјешењем број: 05 0 Рс 000455 14 Рсж 2 од 04.04.2014. године, поступак прекинуо и предочио Уставном суду Федерације уставно питање које гласи: „да ли су одредбе чл. 4., 9., 10., 27., 48. и 49. Закона о порезу на доходак у сагласности са одредбама Амандмана CVI на Устав Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 72/05)“.

Подносилац захтјева цитира наведени Амандман на Устав Федерације Босне и Херцеговине, затим цитира члан IV.Ц.7. став 1. Устава Федерације Босне и Херцеговине, којим је утврђено да плате и друге накнаде судији не могу бити умањене за вријеме вршења судијске функције, осим као посљедица дисциплинског поступка у складу са законом.

Подносилац захтјева наводи висине плата судија, које су прописане Законом о платама и другим накнадама судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 72/05, 22/09 и 55/13), који је ступио на снагу 01.01.2006. године. Плате у износу прописаном наведеним Законом су тужиоцу исплаћиване до јануара 2009. године, када је ступио на снагу оспорени Закон, који је касније мијењан и допуњаван. Примјеном оспорених одредаба Закона, како је то утврђено првостепеном пресудом, тужиоцу су исплаћиване плате умањене одбитком стопе пореза на доходак утврђене оспореним Законом.

Како би Кантонални суд у Горажду могао донијети одлуку по жалби туженика против првостепене пресуде, предлаже Уставном суду Федерације да донесе пресуду којом ће утврдити да ли су оспорене одредбе Закона у сагласности са Уставом Федерације Босне и Херцеговине.

4. Битни наводи одговора на захтјев

Уставни суд Федерације је да-

на 28.05.2014. године у складу с одредбом члана 16. Закона о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине позвао Кантон Сарајево, путем Правобранилаштва Кантона, Вилдану Мујагић из Сарајева и Представнички дом и Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине, да као странке у поступку доставе одговор на наводе захтјева Кантоналног суда у Горажду, у року од 30 дана.

У одговору на захтјев који је дана 10.06.2014. године доставило Правобранилаштво Кантона Сарајево, наводи се да Закон о порезу на доходак, који је донесен скоро три године након доношења Амандмана CVI на Устав Федерације Босне и Херцеговине, није имао за циљ смањене плата порезних обавезника, а самим тим ни плате тужиоца као носиоца судијске функције. Истиче се да је циљ Закона о порезу на доходак регулисање пореза на доходак, односно одређивање обавезе плаћања пореза у оквиру усвајања финансијске политике Европске уније, а за чију основицу служи управо неумањена плата. Наводе да се овдје заправо радило о преласку на нови начин обрачуна и наплате пореза по принципу да је исплата пореза увијек обавеза онога ко остварује приход, односно запосленика. Наглашавају општепознату чињеницу да у Европској унији свако ко за свој рад добива доходак сносе и обавезу плаћања пореза на доходак, те да нико не може бити ослобођен те обавезе. Сматрају да, уколико би се мијењале одредбе Закона о порезу на доходак, из наведених разлога, дошло би до изласка из оквира правних правила Европске уније.

Правобранилаштво Кантона Сарајево је мишљења да оспорене одредбе Закона нису у несагласности са Уставом Федерације Босне и Херцеговине и наведеним Амандманом на Устав Федерације Босне и Херцеговине. Наводе да се оспореном одредбом члана 4. Закона регулише за које дјелатности се опорезују дохоци, а у које спадају и несамосталне дјелатности које подразумијевају и судијску функцију. У члану 9. утврђена је пореска стопа, чланом 10. се прописује шта се све сматра приходом од несамосталне дјелатности, чланом 27. се регулише поступак наплате пореза, чланом 48. се регулише доношење подзаконских аката, а чланом 49. се дефинише правилна примјена члана 10. став 1. и члана 27. Истичу да из наведених одредби произлази да су порезни обавезници сва лица која остварују доходак од било које дјелатности, па тако и вршењем судијске функције.

Наглашавају да оспорене одредбе Закона не дирају у плате. Плате представљају једну, а порез на доходак сасвим другу категорију. Позивају се на одлуку Уставног суда Босне и Херцеговине АП-2840/13 од 12.02.2014, односно цитирају дио образложења које гласи: „нити једном одредбом овог Закона није предвиђена могућност искључења било које категорије запосленика од обавезе плаћања пореза на доходак, па тако ни судија“. Наводе још да у случају када би судије били изузети од обавезе плаћања пореза на доходак, довела би се у питање примјена одредби Закона о порезу на доходак, које су предметом оцјењивања. На тај начин би други запосленици са својим субјективним грађанским правима у погледу права из радног одно-

са, били доведени у неравноправан и дискриминирајући положај у односу на судије, а што би било противно члану II тачка 4. Устава Босне и Херцеговине, односно једнакости у правима, без дискриминације, по било ком основу. Такође би била повријеђена права из Конвенције о заштити људских права и основних слобода са припадајућим Протоколима. На основу изложеног, Правобранилаштво Кантона Сарајево сматра да су оспорене одредбе Закона у цијелости у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине и амандманима на Устав Федерације Босне и Херцеговине.

Вилдана Мујагић, Представнички дом и Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине нису у остављеном року доставили одговоре на наводе захтјева.

5. Сједница Суда без јавне расправе

Уставни суд Федерације је у складу са чланом 13. став 1. Пословника Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 40/10), дана 18.03. 2015. године одржао сједницу без јавне расправе, на којој су размотрене чињенице и наводи захтјева и одговора на захтјев Кантона Сарајево. Притом је извршен и увид у Пресуду овог Суда број: У-12/14 од 09.12.2014. године којом је, након одржане јавне расправе одлучено да одредбе чл. 4. и 9., члана 10. став (1) и члана 27. Закона о порезу на доходак нису у несагласности са Уставом Федерације Босне и Херцеговине.

6. Релевантно право

А. Устав Федерације Босне и Херцеговине

Члан IV.Ц.3.10.(4)

(4) Уставни суд одлучује и о уставним питањима која му предочи Врховни суд или неки кантонални суд а која се појаве у току поступка пред тим судом.

Б. Амандмани на Устав Федерације Босне и Херцеговине

Амандман LX

Члан IV.Ц.7. мијења се и гласи:

„1.Плата и друге накнаде судији не могу бити умањени за вријеме вршења судијске функције, осим као посљедица дисциплинског поступка у складу са Законом.

2.Плата и други услови обављања функције, укључујући и имунитет, за све судије судова Федерације утврђују се законом“.

Амандман LXII

Члан V.11. Устава Федерације мијења се и гласи:

„3...Плата и друге накнаде судији не могу бити умањени за вријеме вршења судијске функције, осим као посљедица дисциплинског поступка у складу са законом“.

Амандман LXIII

Члан VI.7. Устава Федерације мијења се и гласи:

„4.....Плата и друге накнаде су-

дији не могу бити умањени за вријеме вршења судијске функције, осим као посљедица дисциплинског поступка у складу са законом“.

Амандман CVI

Иза члана IX.11.е, додаје се нови члан IX.11.ф, који гласи:

„Члан 11.ф

(1) Као изузетак од принципа из става 1. члана IV.Ц.7, става 3. члана V.4.11. и става 4. члана VI.7 овог Устава, плата и/или друге накнаде судији могу бити умањени законом донесеним до 10. јануара 2006. године.
(2) Умањење из става 1. овог члана може се извршити само једном.
(3) Ставови 1. и 2. овог члана не могу се тумачити тако да је на било који начин или у било којем облику, директно или индиректно, дозвољено неко друго умањење плате и/или других накнада судији заштићених ставом 1. члана IV.Ц.7, ставом 3. члана V.4.11 и ставом 4. члана VI.7 овог Устава.“

Ц. Закон о порезу на доходак
(„Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 и 65/13)

Члан 4.

Порезом на доходак опорезују се дохоци које порезни обавезник оствари:

1) од несамосталне дјелатности;
2) од самосталне дјелатности;
3) од имовине и имовинских права
4) од улагања капитала

Члан 9.

Порез на доходак плаћа се по стопи од 10%.

Члан 10.

(1) Приходом од несамосталне дјелатности сматра се бруто плата коју запосленику исплаћује послодавац по основу уговора о раду односно радног односа или даје у стварима, користима, протууслугама или у виду премија и других прихода, за рад обављен по његовим упутама, осим прихода из чл. 5. и 6. овог закона.

(2) Опорезивим приходима од несамосталне дјелатности сматрају се и :

1) додатни приходи по основу накнада, помоћи и сл. које послодавац исплати запосленицима изнад уноса утврђених Правилником о примјени Закона о порезу на доходак
2) плате које умјесто послодавца исплати друго лице,
3) заостале плате односно разлике плата које се односе на протекла порезна раздобља, а која се запосленику или бившем запосленику исплаћују у текућем порезном периоду на основу судске пресуде, осим износа затезних камата које се у овом случају не сматрају опорезивим приходом од несамосталне дјелатности

4) сви други приходи по основу и у вези са несамосталном дјелатношћу.

(3) Користи које су примљене по основу несамосталне дјелатности улазе у доходак, и то:

1) коришћење возила и других средстава за личне потребе,
2) смјештај, храна као и коришћење дугих добара и услуга који су бесплатни или по цијени која је нижа од тржишне цијене,
3) одобрени бескаматни кредити или кредити са каматном стопом која је нижа од тржишне каматне стопе,
4) Измиривање личних трошкова од стране послодавца
5) измиривање или опрост дужничке обавезе од стране послодавца

(4) Приходи који не улазе у доходак од несамосталне дјелатности и који не подлијежу опорезивању су:

1) помоћ за губитке настале као посљедица елементарних непогода и помоћи по основу озљеда и болести које исплаћује послодавац запосленику или члану његове породице, исплаћене до висине утврђене посебним прописима,
2) храна коју послодавац обезбјеђује запосленицима у својим просторијама до вриједности накнаде за топли оброк, која је утврђена посебним прописима,
3) смјештај који послодавац обезбјеђује запосленику на мјесту гдје се обавља дјелатност, ако је неопходно коришћење смјештаја за запосленика ради обављања радног задатка,
4) смјештај и плаћање трошкова смјештаја осигураног за јавне дужноснике запослене у дипломатским и конзуларним представништвима у иностранству, и друге накнаде исплаћене до висине утврђене посебним прописима,
5) поклон(и) које послодавци дају запосленику једанпут или више пута у току порезног периода поводом државних и/или вјерских празника или јубилеја фирме, чија укупна вриједност није виша од 30% просјечне мјесечне нето плате исплаћене у Федерацији према посљедњем објављеном податку надлежног органа за статистику.
6) отпремнине у случају отказа уговора о раду, у складу са чланом 100. Закона о раду („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 43/99, 32/00 и 29/03) и Општим колективним уговором.

Члан 27.

(1) Аконтација пореза на доходак од несамосталне дјелатности обрачунава се и обуставља при свакој исплати плате и/или опорезиве накнаде, према прописима који се примјењују на дан исплате, а уплаћује се истог дана или првог дана по извршеној исплати плате и/или опорезиве накнаде.

(2) Обрачун, обуставу и уплату аконтације пореза на доходак од несамосталне дјелатности врши посло-

давац или сам обвезник пореза. Обавезник пореза на доходак је запосленик.

(3) Аконтација пореза на доходак од несамосталне дјелатности, који се остварује код послодавца којем је запосленик доставио своју порезну картицу, обрачунава се мјесечно од порезне основице коју чине сви опорезиви приходи од несамосталне дјелатности које је запосленик остварио код тог послодавца у том мјесецу, умањени за плаћене расходе из члана 11. овога закона, и за износ мјесечних особних одбитака из члана 24. ст. (1) и (2) овога Закона, примјеном стопе из члана 9. овога закона.

(4) Аконтација пореза на доходак од несамосталне дјелатности, који се остварује код послодавца којем запосленик није доставио своју порезну картицу, обрачунава се мјесечно од порезне основице коју чине сви опорезиви приходи од несамосталне дјелатности које је запосленик остварио код тог послодавца у том мјесецу, умањени за плаћене расходе из члана 11. овога Закона, примјеном стопе од 10%.

(5) Изнимно, запосленицима – резидентним порезним обавезницима из члана 2. став (4) овог Закона, који доходак остварују код послодаваца правних и физичких лица које имају сједиште на подручју Федерације, аконтација пореза на доходак од несамосталне дјелатности обрачунава се и плаћа на порезну основицу коју чине сви опорезиви приходи од несамосталне дјелатности које је запосленик остварио код тог послодавца у том мјесецу, а умањени за плаћене расходе из члана 11. овог Закона и за износ мјесечних особних одбитака из члана 24. ст. (1) и (2) овог Закона.

(6) Порез на доходак по основи несамосталне дјелатности који се обрачунава на остварени доходак за рад који у једном мјесецу није трајао дуље од 10 дана, односно 80 сати, а за који исплаћени доходак не износи више од 250,00 КМ, обрачунава се по стопи од 10%, без умањења за личне одбитке из члана 24. овога закона.

(7) Обустављени, односно одбијени и уплаћени порез из става (5) овога члана сматра се коначно утврђеним порезом за порезно раздобље, те порезни обавезник за тај доходак није дужан поднијети годишњу порезну пријаву. Порезни обавезник, уколико жели остварити право на лични одбитак, може тај доходак и уплаћене износе аконтације пореза унијети у годишњу порезну пријаву.

(8) Стране организације које не уживају дипломатски имунитет у Федерацији и запосленици тих организација који имају сједиште, односно пребивалиште у Федерацији дужни су при исплати дохотка од несамосталне дјелатности запосленим грађанима или страним држављанима обрачунати порез по одбитку у складу са ст. (1) до (6) овога члана и уплатити га у законом прописаноме року.

(9) Порезни обавезник који је запослен у дипломатском или конзуларном представништву друге државе, у међународној организацији или у представништву или организацији која на територију Феде-

рације има дипломатски имунитет, када је обавезник пореза и према овому закону, дужан је сам обрачунати аконтацију пореза на доходак од несамосталне дјелатности према одредбама ст. (1) до (5) овога члана и уплатити је на прописани рачун у законом прописаном року.

(10) Порезни обавезник који доходак од несамосталне дјелатности остварује изравно из иностранства дужан је на тај доходак сам обрачунати аконтацију пореза од несамосталне дјелатности на начин из ст. (1) до (6) овога члана и уплатити је у року од пет дана од дана када је примио доходак.

Члан 48.

Министар ће у року од 60 дана од дана ступања на снагу овога закона донијети сљедеће подзаконске акте:

1) Правилник о примјени Закона о порезу на доходак, којим ће се детаљније прописати начин утврђивања порезне основице, облик и начин издавања порезне картице, облик, садржај и начин вођења пословних књига и евиденција, начин вршења годишњег обрачуна пореза на доходак те сачињавања и подношења годишње пријаве,
2) Пропис о обрачуну убрзане ам ортизације,
3) Пропис о утврђивању критерија за плаћање пореза на доходак у годишњем паушалном из носу.

Члан 49.

У циљу омогућавања правилне примјене члана 10. става 1. и члана 27. овога закона, сви послодавци су дужни до дана ступања на снагу односно најкасније до почетка примјене овога закона мјесечне плате својим запосленицима обрачунавати и у порезним евиденцијама и извјештајима исказивати у бруто-износима. Послодавци који до почетка примјене Закона о порезу на доходак не пређу на утврђивање плата својих запосленика у бруто износу, дужни су обрачун доприноса и пореза на плату вршити на основу бруто износа плате који би се утврдио прерачунавањем постојеће уговорене нето плате у бруто плату по слиједећој формули:

$$\text{Бруто} = \frac{\text{Нето плата запосленика} \times \left(\frac{100}{95}\right)}{\frac{100 - \text{збирна стопа доприноса из плате}}{100}}$$

Д. Пословник Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 40/10)

Члан 41.
Рјешење о одбацивању захтјева

Кад Суд на сједници без јавне расправе доноси рјешење о одбацивању захтјева придржаваће се разлога наведених у члану 26. став 1. Закона и рјешење, заснивати на само једном разлогу, уколико Суд не одлучи другачије.

Ако не постоје друге процесне

претпоставке за одлучивање о бити ствари, осим оних изричито наведених у ставу 1. члана 26. Закона, у рјешењу се изричито наводи о којим се процесним претпоставкама ради. Те друге претпоставке могу бити, посебно:

- да у остављеном року подносилац није отклонио недостатке на које му је указано или их није отклонио онако како му је наложено,
- да оспорени општи акт није на снази,
- да се ради о захтјеву о којем је Суд већ одлучио или да се ради о захтјеву исте правне и чињеничне природе у којем је Суд већ заузео становиште и сл.

Кад Суд одбацује захтјев због ненадлежности, Суд може на приједлог судије извјестиоца одлучити да ли постоје разлози за поступање у складу са ставом 2. члана 26. Закона.

Е. Одлука Уставног суда Босне и Херцеговине број: АП-2840/13 од 12.02.2014. године и Пресуда Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине број: У-12/14 од 09.12.2014. године

7. Чињенично стање и став Суда

Уставни суд Федерације је у проведеном поступку размотрио наводе подносиоца захтјева, одговора на захтјев те чињенице на које указује до-кументација у спису предмета. Овај суд је посебно имао у виду Пресуду Уставног суда Федерације, број: У-12/14 од 09.12.2014. године, којом је након одржане јавне расправе 09.12.2014. године, те презентовања изјава и доказа странака у поступку, утврђено да одредбе чл. 4. и 9., члана 10. став 1. и члана 27. Закона о порезу на доходак нису у несагласности са Уставом Федерације Босне и Херцеговине. У поменутој Пресуди је посебно истакнуто да је ријеч о системском закону којим се проводи финансијска и фискална политика у Федерацији Босне и Херцеговине, да његов *ratio legis* нити његов циљ није ни изравно ни неизравно умањење плата било које категорије обавезника пореза на доходак, па тако ни плата судија. Предмет регулисања тог Закона није одређивање висине плата пореских обавезника, већ одређивање висине и начина наплате пореза на доходак. Висина плата судија у Федерацији Босне и Херцеговине утврђена је посебним законом, а то је Закон о платама и другим накнадама судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине и на тај се Закон реферише у ставу 1. Амандмана CVI, па се управо из тих разлога заштитне одредбе тог Амандмана и односе на тај Закон, односно на законе чији би предмет регулисања биле плате судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине. Амандман CVI је донесен како би се створио уставни основ за корекцију плата судија и тужилаца, након што је Управни одбор за имплементацију мира у свом Коминикеу од 24. јуна 2005. године исказао забринутост „због изазова фискалне одрживости са којим се суочавају власти у Босни и Херцеговини, нарочито на ентитетском нивоу“, те након што је Високи представник УН за Босну и Херцеговину, прихваћају-

ћи препоруке Радне групе, коју су чинили представници министарстава правде ентитета и Босне и Херцеговине, Правосудне комисије Брчко Дистрикта, Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине, као и удружења судија и тужилаца у оба ентитета, према којима би плате за судије и тужиоце требале бити „умјерено умањене“, одлучио донијети Закон о платама и другим накнадама судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине.

Амандман је, дакле, било неопходно донијети како би се, са уставне разине, омогућило једнократно умањење плата судија и тужилаца, које је у односу на ранији Закон о судијској и тужилачкој функцији у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ, број: 22/00, 20/01, 37/01, 57/01, 63/03 и 78/04) наступило доношењем Закона о платама и другим накнадама судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине. Да је то тако, јасно свједочи чињеница да су оба акта Високог представника УН, онај којим је донесен Амандман CVI и онај којим је донесен Закон, објављена један иза другог, респективно, у истом службеном гласилу и то у „Службеним новинама Федерације БиХ“, број: 72/05.

Стога су одредбе Амандмана, разлогом њихова доношења, па тиме и својим смислом, у цијелости у вези са Законом о платама судија и тужилаца у Федерацији: став први зато што се у њему говори о умањењу „законом донесеним до 10. јануара 2006. године“, а то је недвосмислено Закон о платама судија и тужилаца, а други и трећи став зато што се у њима реферише на став први. Према томе се и будуће умањење („на било који начин или у било којем облику, директно или индиректно“) од којег Амандман заштићује плате судија очигледно односи на умањење које би настало измјенама тога Закона или доношењем новог закона, али закона чији би предмет регулисања биле плате носилаца судијске и тужилачке функције, а не закона којим се регулише начин наплате пореза на доходак за све обавезнике тог пореза у Федерацији Босне и Херцеговине.

Имајући у виду све изложено, Уставни суд Федерације је у донесеној Пресуди истакао да се висина плате судија примјеном оспорених одредаба Закона о порезу на доходак, не може сматрати умањењем плата у смислу у којем о томе говоре заштитне одредбе Амандмана CVI на Устав Федерације Босне и Херцеговине. Утолико прије, што је до фактичког умањења плата судија, само на годишњој разини и тиме наизглед неизравно, долазило и за примјене ранијих прописа о опорезивању.

Кад је у питању члан 10. ст. (2), (3) и (4) оспореног Закона, треба истаћи да је ријеч о допунским, експликативним, одредбама којима се методом енумерације само потање утврђује домашај одредбе става (1). Тако се у ставу 2. прописује шта се сматра опорезивим приходом од несамосталне дјелатности, у ставу 3. се прописује које користи примљене по основу несамосталне дјелатности улазе у доходак, док у се у ставу 4. прописују врсте прихода који не улазе у доходак од несамосталне дјелатности и који на тај начин не подлијежу опорезивању. Слиједом наведеног, утврђено је да нема никаквих аргумената у прилог

неуставности тих одредаба, утолико прије што се оне једнако односе на све обавезнике пореза на доходак.

За оспорене одредбе чл. 48. и 49. Закона такође нису истакнути аргументи нити су понуђени докази који би говорили у прилог њиховој неуставности. Анализом члана 48. може се утврдити да се ради о законској одредби којом се ресорни министар овлашћује, а ставља му се и у обавезу, доношење подзаконских аката који су неопходни за провођење Закона о порезу на доходак, па уставност те одредбе није упитна.

Исто се може рећи и у погледу одредбе члана 49. која је сама по себи проведбеног карактера, јер прописује обавезујућу инструкцију за послодавце у погледу примјене одредбе члана 10. став 1. и члана 27. оспореног Закона, како би се начин обрачуна мјесечне плате запосленицима и њено исказивање у порезним евиденцијама и извјештајима усагласили са законом. Уколико неки послодавац није поступао према овој одредби, односно уколико обрачун плате није вршен на начин како је то њоме прописано, онда се ван сваке сумње ради о погрешној примјени закона, а не о неуставности ове одредбе.

Како је Уставни суд Федерације Пресудом број: У-12/14 од 9.12.2014. године већ одлучио о уставности чл. 4. и 9., члана 10. став 1. и члана 27. Закона о порезу на доходак за који се такође тражи оцјена уставности, то је у складу са чланом 41. став 2. алинеја 3. Пословника Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 40/10) одлучено као у ставу 2. диспозитива ове пресуде.

Ову пресуду Уставни суд Федерације донио је већином гласова у саставу: др сц. Ката Сењак, Предсједница Суда, Сеад Бахтијаревић, Весна Будимир, Мирјана Чучковић, Домин Малбашић и проф. др Един Муминовић, судије Суда.

Број: У-25/14
18.03.2015.год.
С а р а ј е в о

Предсједница
Уставног суда Федерације
Босне и Херцеговине
Ката Сењак,с.р.

246

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o ustavnom pitanju koje mu je predočio Kantonalni sud u Goraždu, u vezi sa utvrđivanjem ustavnosti odredaba čl. 4., 9., 10., 27., 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak, na osnovu člana IV.C.3.10.(4) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici bez javne rasprave održane dana 18.03. 2015. godine, **donio je**

P R E S U D U

1. Utvrđuje se da su odredbe člana 10. st. (2), (3) i (4) i čl. 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH“, broj: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13) u saglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

2. Odbacuje se zahtjev na postavljeno ustavno pitanje Kantonalnog suda u Goraždu za utvrđivanje ustavnosti odredbi čl. 4. i 9., člana 10. stav 1. i člana 27. Zakona o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH“, br.: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13), jer je o ustavnosti navedenih odredbi Sud odlučio Presudom u pr-

edmetu broj: U-12/14 od 09.12.2014. godine.

3. Presudu objaviti u „Službenim novinama Federacije BiH“ i „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

O b r a z l o ž e nj e

1. Podnosilac zahtjeva i predmet zahtjeva

Kantonalni sud u Goraždu (u daljem tekstu: podnosilac zahtjeva) predočio je Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ustavni sud Federacije) dana 09.05.2014. godine ustavno pitanje u vezi utvrđivanja ustavnosti čl. 4., 9., 10., 27., 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak (u daljem tekstu: osporeni Zakon).

Podnosilac zahtjeva je ustavno pitanje predočio na osnovu člana IV.C. 10.(4) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, a nakon odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, broj: AP-2840/13 od 12.02.2014. godine.

2. Stranke u postupku

Stranke u postupku u ovom predmetu su na osnovu člana 39. stav 2. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 6/95 i 37/03) Kantonalni sud u Goraždu, Fatima Mrdović iz Sarajeva kao tužilac u sudskom postupku pred Kantonalnim sudom u Goraždu, Kanton Sarajevo, kao tuženi u navedenom sudskom postupku i Predstavnički dom i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, kao donosilac osporenih članova Zakona.

3. Bitni navodi na kojima se zasniva ustavno pitanje

Podnosilac zahtjeva navodi da se pred Kantonalnim sudom u Goraždu vodi parnični postupak po tužbi Fatime Mrdović iz Sarajeva, koju zastupaju Mustafa Bračković i Džemo Hadžiomerović advokati iz Sarajeva, protiv tuženog Kantona Sarajevo, koga zastupa zakonski zastupnik Pravobranilaštvo Kantona Sarajevo, radi isplate razlike plate u iznosu 4.334,19 KM. Navodi da je Općinski sud u Sarajevu presudom broj: 65 0 Rs 264073 12 Rs od 31.01.2013. godine obvezao tuženog da tužiocu isplati iznos od 4.331,32 KM iz osnova umanjenja plate za razdoblje od maja 2009. godine do decembra 2011. godine, sa zakonskim zateznim kamatama od dospjelosti pojedinačnih mjesečnih iznosa do isplate, te da mu naknadi pripadajuće troškove postupka u iznosu od 1.400,80 KM, sve u roku od 15 dana.

Kanton Sarajevo je putem zakonskog zastupnika izjavio žalbu, koju je Kantonalni sud u Goraždu odbio i prvostepenu presudu potvrdio svojom presudom broj: 05 0 Rs 000458 13 Rsž od 12. 06.2013. godine. Protiv navedene presude Kantonalnog suda u Goraždu, Kanton Sarajevo je izjavio apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine. Odlučujući o apelaciji Kantona Sarajevo, Ustavni sud Bosne i Hercegovine je odlukom broj: Ap-2840/13 od 12.02.2014. godine utvrdio povredu prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine, ukinuo drugostepenu presudu i predmet vratio Kantonalnom sudu u Goraždu, s nalogom da po hitnom postupku donese novu odluku i u roku od šest mjeseci obavijesti Ustavni sud Bosne i Hercegovine o preduzetim mjerama.

Kantonalni sud u Goraždu je u postupku rješavanja po žalbi tuženika, rješenjem broj: 05 0 Rs 000458 14 Rsž 2 od 07.04.2014. godine postupak prekinuo i predočio Ustavnom sudu Federacije ustavno pitanje koje glasi: „da li su odredbe čl. 4., 9., 10., 27., 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak u saglasnosti sa odredbama Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", broj: 72/05)".

Podnosilac zahtjeva citira navedeni Amandman na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, zatim citira član IV. C.7. stav 1. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojima je utvrđeno da plate i druge naknade sudiji ne mogu biti umanjene za vrijeme vršenja sudijske funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka u skladu sa zakonom.

Podnosilac zahtjeva navodi visine plata sudija, koje su propisane Zakonom o platama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", br.: 72/05, 22/09 i 55/13), koji je stupio na snagu 01.01.2006. godine. Plate propisane navedenim zakonom su tužiocu isplaćivane do januara 2009. Godine, kada je stupio na snagu Zakon o porezu na dohodak, koji je kasnije mijenjan i dopunjavan. Primjenom osporenih odredaba Zakona tužiocu su isplaćivane umanjene plate za mjesečne iznose kako je to utvrđeno prvostepenom presudom.

Kako bi Kantonalni sud u Goraždu mogao donijeti odluku po žalbi tuženika protiv prvostepene presude, predlaže Ustavnom sudu Federacije da donese presudu kojom će utvrditi da li su osporene odredbe Zakona u saglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

4. Bitni navodi odgovora na zahtjev

Ustavni sud Federacije je dana 27.05.2014. godine u skladu sa članom 16. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine, pozvao Kanton Sarajevo, putem Pravobranilaštva Kantona, Fatimu Mrdović iz Sarajeva i Predstavnički dom i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, da kao stranke u postupku dostave odgovor na navode zahtjeva Kantonalnog suda u Goraždu, u roku od 30 dana.

U odgovoru na zahtjev koji je dana 30.06.2014. godine dostavilo Pravobranilaštvo Kantona Sarajevo, navode da Zakon o porezu na dohodak, koji je donesen skoro tri godine nakon donošenja Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, nije imao za cilj smanjene plata poreznih obaveznika, a samim tim i tužioca kao nosioca sudijske funkcije. Ističu da je cilj Zakona o porezu na dohodak regulativa poreza na dohodak, odnosno određivanje obaveze plaćanja poreza u okviru usvajanja finansijske politike Evropske unije, a za čiju osnovicu služi upravo neumanjena plata. Navode da se ovdje zapravo radilo o prelasku na novi obračun isplate poreza kao sasvim novom i do tada nepoznatom principu po kojem je isplata poreza uvijek obaveza onoga ko ostvaruje prihod, odnosno zaposlenika. Naglašavaju općepoznatu činjenicu da u Evropskoj uniji svi ostvarioci plata snose obavezu plaćanja poreza na dohodak, te da niko ne može biti oslobođen te obaveze. Smatraju da, ukoliko bi se mijenjale odredbe Zakona o porezu na dohodak, iz navedenih razloga, došlo bi do izlaska iz okvira pravnih pravila Evropske unije.

Pravobranilaštvo Kantona Sarajevo je mišljenja da odredbe osporenog Zakona nisu nesaglasne sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine i navedenim Amandmanom na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine. Navode da se osporenim članom 4. Zakona reguliše za koje djelatnosti se oporezuju dohoci, a u koje spadaju i nesamostalne djelatnosti koje podrazumijevaju i sudijsku funkciju. Članom 9. se tretira postotak poreza, članom 10. se pojašnjava šta se sve smatra prihodom od nesamostalne djelatnosti, članom 27. se reguliše postupak utvrđivanja naplate poreza, članom 48. se reguliše donošenje podzakonskih akata, a članom 49. se definiše pravilna primjena člana 10. stav 1. i člana 27. Ističu da iz navedenih odredbi proizlazi da su porezni obaveznici sva lica koja ostvaruju dohodak od bilo koje djelatnosti, pa i sudijske.

Naglašavaju da osporene odredbe Zakona ne diraju u plate. Plate predstavljaju jednu, a porez na dohodak sasvim drugu kategoriju. Pozivaju se na odluku Ustavnog suda Bosne i Hercegovine AP-2840/13, odnosno citiraju dio obrazloženja koje glasi: „niti jednom odredbom ovog Zakona nije predviđena mogućnost isključenja bilo koje kategorije zaposlenika od obaveze plaćanja poreza na dohodak, pa tako ni sudija“. Navode još da u slučaju kada bi sudije bile izuzete od obaveze plaćanja poreza na dohodak, dovela bi se u pitanje primjena odredbi Zakona o porezu na dohodak, koje su predmetom ocjenjivanja. Na taj način bi preostali zaposlenici sa svojim subjektivnim građanskim pravima u pogledu prava iz radnog odnosa bili dovedeni u neravnopravan i diskriminirajući položaj u odnosu na sudije, a što bi bilo protivno članu II tačka 4. Ustava Bosne i Hercegovine, odnosno jednakosti u pravima, bez diskriminacije, po bilo kom osnovu. Također bi bila povrijeđena prava iz Konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda sa pripadajućim Protokolima. Na osnovu izloženog, Pravobranilaštvo Kantona Sarajevo smatra da su osporeni članovi Zakona u cijelosti u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine i amandmanima na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine.

Fatima Mrdović, niti njeni advokati, Predstavnički dom i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine nisu dostavili odgovor na navode zahtjeva Kantonalnog suda u Goraždu.

5. Sjednica Suda bez javne rasprave

Ustavni sud Federacije je u skladu sa članom 13. stav 1. Poslovnika Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 40/10), dana 18.03.2015. godine održao sjednicu bez javne rasprave na kojoj je razmotrio činjenice i navode u zahtjevu i odgovor na zahtjev Kantona Sarajevo. Isto tako, izvršen je uvid u Presudu ovog suda broj: U-12/14 od 09. 12.2014. godine, u vezi koje je dana 09. 12.2014. godine održana javna rasprava u ovom ustavnosudskom predmetu i odlučeno da odredbe osporenih čl. 4., 9., 10. stav 1. i člana 27. Zakona o porezu na dohodak nisu u nesaglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

6. Relevantno pravo

A. Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Član IV.C.3.10.(4)

„(...)

(4) Ustavni sud odlučuje i o us-

tavnim pitanjima koja mu predoči Vrhovni sud ili neki kantonalni sud a koja se pojave u toku postupka pred tim sudom".

B. Amandmani na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Amandman LX

Član IV.C.7. mijenja se i glasi:

"1. Plata i druge naknade sudiji ne mogu biti umanjeni za vrijeme vršenja sudijske funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka u skladu sa zakonom.

2. Plata i drugi uslovi obavljanja funkcije, uključujući i imunitet, za sve sudije sudova Federacije utvrđuju se zakonom."

Amandman LXII

Član V.11. Ustava Federacije mijenja se i glasi:

...

„3. ...Plata i druge naknade sudiji ne mogu biti umanjeni za vrijeme vršenja sudijske funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka u skladu sa zakonom".

Amandman LXIII

Član VI.7. Ustava Federacije mijenja se i glasi:

...

„4. ...Plata i druge naknade sudiji ne mogu biti umanjeni za vrijeme vršenja sudijske funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka u skladu sa zakonom."

Amandman CVI

Iza člana IX.11.e, dodaje se novi član IX.11.f, koji glasi:

Član IX.11.f.

„(1) Kao izuzetak od principa iz stava 1. člana IV.C.7. stava 3., člana V.4.11. i stava 4. člana VI.7. ovog Ustava, plata i/ili druge naknade sudiji mogu biti umanjeni zakonom donesenim do 10. januara 2006. godine.

(2) Umanjenje iz stava 1. ovog člana može se izvršiti samo jednom.

(3) Stavovi 1. i 2. ovog člana ne mogu se tumačiti tako da je na bilo koji način ili u bilo kojem obliku, direktno ili indirektno, dozvoljeno neko drugo umanjenje plate i/ili drugih naknada sudiji zaštićenih stavom 1. člana IV.C.7., stavom 3. člana V.4.11. i stavom 4. člana VI.7. ovog Ustava."

C. Zakon o porezu na dohodak
(„Službene novine Federacije BiH", br.: 10/08, 9/10,44/11, 7/13 i 65/13)

Član 4.

Porezom na dohodak oporezuju se dohoci koje porezni obaveznik ostvari:

1) od nesamostalne djelatnosti;
2) od samostalne djelatnosti;
3) od imovine i imovinskih prava
4) od ulaganja kapitala

Član 9.

Porez na dohodak plaća se po stopi od 10%.

Član 10.

(1) Prihodom od nesamostalne djelatnosti smatra se bruto plata koju zaposleniku isplaćuje poslodavac po osnovu ugovora o radu odnosno radnog odnosa ili daje u stvarima, koristima, protuuslugama ili u vidu premija i drugih prihoda, za rad obavljen po njegovim uputama, osim prihoda iz čl. 5. i 6. ovog zakona.

(2) Oporezivim prihodima od nesamostalne djelatnosti smatraju se i :

1) dodatni prihodi po osnovu naknada, pomoći i sl. koje poslodavac isplatizaposlenicima iznad unosa utvrđenih Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak
2) plate koje umjesto poslodavca isplati drugo lice,
3) zaostale plate odnosno razlike plata koje se odnose na protekla porezna razdoblja, a koja se zaposleniku ili bivšem zaposleniku isplaćuju u tekućem poreznom periodu na osnovu sudske presude, osim iznosa zateznih kamata koje se u ovom slučaju ne smatraju oporezivim prihodom od nesamostalne djelatnosti
4) svi drugi prihodi po osnovu i u vezi sa nesamostalnom djelatnošću.

(3) Koristi koje su primljene po osnovu nesamostalne djelatnosti ulaze u dohodak, i to:

1) korištenje vozila i drugih sredstava za lične potrebe,
2) smještaj, hrana kao i korištenje dugih dobara i usluga koji su besplatni ili po cijeni koja je niža od tržišne cijene,
3) odobreni beskamatni krediti ili krediti sa kamatnom stopom koja je niža od tržišne kamatne stope,
4) Izmirivanje ličnih troškova od strane poslodavca
5) izmirivanje ili oprost dužničke obaveze od strane poslodavca

(4) Prihodi koji ne ulaze u dohodak od nesamostalne djelatnosti i koji ne podliježu oporezivanju su:

1) pomoć za gubitke nastale kao posljedica elementarnih nepogoda i pomoći po osnovu ozljeda i bolesti koje isplaćuje poslodavac zaposleniku ili članu njegove porodice, isplaćene do visine utvrđene posebnim propisima,
2) hrana koju poslodavac obezbjeđuje zaposlenicima u svojim prostorijama do vrijednosti naknade za topli obrok, koja je utvrđena posebnim propisima,
3) smještaj koji poslodavac obezbjeđuje zaposleniku na mjestu gdje se obavlja djelatnost, ako je neophodno korištenje smještaja za zaposlenika radi obavljanja radnog zadatka,
4) smještaj i plaćanje troškova smještaja osiguranog za javne dužnosnike zaposlene u diplomatskim i konzularnim predstavništvima u inostranstvu, i druge naknade isplaćene do visine utvrđene posebnim propisima,
5) poklon(i) koje poslodavci daju zaposleniku jedanput ili više puta u toku poreznog perioda pov-

odom državnih i/ili vjerskih praznika ili jubileja firme, čija ukupna vrijednost nije viša od 30% prosječne mjesečne neto plate isplaćene u Federaciji prema posljednjem objavljenom podatku nadležnog organa za statistiku.

6) otpremnine u slučaju otkaza ugovora o radu, u skladu sa članom 100. Zakona o radu („Službene novine Federacije BiH", broj: 43/99, 32/00 i 29/03) i Općim kolektivnim ugovorom.

Član 27.

(1) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti obračunava se i obustavlja pri svakoj isplati plate i/ili oporezive naknade, prema propisima koji se primjenjuju na dan isplate, a uplaćuje se istog dana ili prvog dana po izvršenoj isplati plate i/ili oporezive naknade.

(2) Obračun, obustavu i uplatu akontacije poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti vrši poslodavac ili sam obaveznik poreza. Obaveznik poreza na dohodak je zaposlenik.

(3) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti, koji se ostvaruje kod poslodavca kojem je zaposlenik dostavio svoju poreznu karticu, obračunava se mjesečno od porezne osnovice koju čine svi oporezivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je zaposlenik ostvario kod tog poslodavca u tom mjesecu, umanjeni za plaćene rashode iz člana 11. ovoga zakona, i za iznos mjesečnih ličnih odbitaka iz člana 24. st. (1) i (2) ovoga zakona, primjenom stope iz člana 9. ovoga zakona.

(4) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti, koji se ostvaruje kod poslodavca kojem zaposlenik nije dostavio svoju poreznu karticu, obračunava se mjesečno od porezne osnovice koju čine svi oporezivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je zaposlenik ostvario kod tog poslodavca u tom mjesecu, umanjeni za plaćene rashode iz člana 11. ovoga zakona, primjenom stope od 10%.

(5) Iznimno, zaposlenicima – rezidentnim poreznim obaveznicima iz člana 2. stava (4) ovog zakona, koji dohodak ostvaruju kod poslodavaca pravnih i fizičkih lica koja imaju sjedište na području Federacije, akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti obračunava se i plaća na poreznu osnovicu koju čine svi oporezivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je zaposlenik ostvario kod tog poslodavca u tom mjesecu, a umanjeni za plaćene rashode iz člana 11. ovog zakona i za iznos mjesečnih ličnih odbitaka iz člana 24. st. (1) i (2) ovog zakona.

(6) Porez na dohodak po osnovi nesamostalne djelatnosti koji se obračunava na ostvareni dohodak za rad koji u jednom mjesecu nije trajao duže od 10 dana, odnosno 80 sati, a za koji isplaćeni dohodak ne iznosi više od 250,00 KM, obračunava se po stopi od 10%, bez umanjenja za lične odbitke iz člana 24. ovoga zakona.

(7) Obustavljeni, odnosno odbijeni i uplaćeni porez iz stava (5) ovoga člana smatra se konačno utvrđenim porezom za porezni period, te porezni obaveznik za taj dohodak nije dužan podnijeti godišnju poreznu prijavu. Porezni obaveznik, ukoliko želi ostvar-

iti pravo na lični odbitak, može taj dohodak i uplaćene iznose akontacije poreza unijeti u godišnju poreznu prijavu.

(8) Strane organizacije koje ne uživaju diplomatski imunitet u Federaciji i zaposlenici tih organizacija koji imaju sjedište, odnosno prebivalište u Federaciji dužni su pri isplati dohotka od nesamostalne djelatnosti zaposlenim građanima ili stranim državljanima obračunati porez po odbitku u skladu sa st. (1) do (6) ovoga člana i uplatiti ga u zakonom propisanome roku.

(9) Porezni obaveznik koji je zaposlen u diplomatskom ili konzularnom predstavništvu druge države, u međunarodnoj organizaciji ili u predstavništvu ili organizaciji koja na teritoriju Federacije ima diplomatski imunitet, kada je obaveznik poreza i prema ovomu Zakonu, dužan je sam obračunati akontaciju poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti prema odredbama st. (1) do (5) ovoga člana i uplatiti je na propisani račun u zakonom propisanom roku.

(10) Porezni obveznik koji dohodak od nesamostalne djelatnosti ostvaruje izravno iz inostranstva dužan je na taj dohodak sam obračunati akontaciju poreza od nesamostalne djelatnosti na način iz st. (1) do (6) ovoga člana i uplatiti je u roku od pet dana od dana kada je primio dohodak.

Član 48.

Ministar će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti sljedeće podzakonske akte:

1) Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dohodak, kojim će se detaljnije propisati način utvrđivanja porezne osnovice, oblik i način izdavanja porezne kartice, oblik, sadržaj i način vođenja poslovnih knjiga i evidencija, način vršenja godišnjeg obračuna poreza na dohodak te sačinjavanja i podnošenja godišnje prijave,
2) Propis o obračunu ubrzane amortizacije,
3) Propis o utvrđivanju kriterija za plaćanje poreza na dohodak u godišnjem paušalnom iznosu.

Član 49.

U cilju omogućavanja pravilne primjene člana 10. stava 1. i člana 27. ovoga Zakona, svi poslodavci su dužni do dana stupanja na snagu odnosno najkasnije do početka primjene ovoga zakona mjesečne plate svojim zaposlenicima obračunavati i u poreznim evidencijama i izvještajima iskazivati u bruto-iznosima. Poslodavci koji do početka primjene Zakona o porezu na dohodak ne pređu na utvrđivanje plata svojih zaposlenika u bruto iznosu, dužni su obračun doprinosa i poreza na platu vršiti na osnovu bruto iznosa plate koji bi se utvrdio preračunavanjem postojeće ugovorene neto plate u bruto platu po sljedećoj formuli:

$$Bruto = \frac{Neto\ plata\ zaposlenika\ x \left(\frac{100}{95}\right)}{\frac{100 - zbrina\ stopa\ doprinosa\ iz\ plate}{100}}$$

D. Poslovnik Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine
(„Službene novine Federacije BiH“, broj: 40/10)

Član 41.
Rješenje o odbacivanju zahtjeva

„Kad Sud na sjednici bez javne rasprave donosi rješenje o odbacivanju zahtjeva pridržavat će se razloga navedenih u članu 26. stav 1. Zakona i rješenje zasnivati na samo jednom razlogu, ukoliko Sud ne odluči drugačije.

Ako ne postoje druge procesne pretpostavke za odlučivanje o biti stvari, osim onih izričito navedenih u stavu 1. člana 26. Zakona, u rješenju se izričito navodi o kojim se procesnim pretpostavkama radi. Te druge pretpostavke mogu biti, posebno:

- da u ostavljenom roku podnosilac nije otklonio nedostatke na koje mu je ukazano ili ih nije otklonio onako kako mu je naloženo,
- da osporeni opći akt nije na snazi,
- da se radi o zahtjevu o kojem je Sud već odlučio ili da se radi o zahtjevu iste pravne i činjenične prirode u kojem je Sud već zauzeo stanovište i sl.

Kad Sud odbacuje zahtjev zbog nenadležnosti, Sud može na prijedlog sudije izvjestioca odlučiti da li postoje razlozi za postupanje u skladu sa stavom 2. člana 26. Zakona.

D. Odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj: AP-2840/13 od 12.02. 2014. godine
Presuda Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: U-12/14 od 09.12.2014. godine

7. Činjenično stanje i stav Suda

Ustavni sud Federacije je u provedenom postupku razmotrio navode podnosioca zahtjeva, odgovora na zahtjev te činjenice iz dokumentacije u spisu predmeta. Ovaj sud je posebno imao u vidu Presudu Ustavnog suda Federacije, broj: U-12/14 od 09.12.2014. godine, kojom je nakon održane javne rasprave 09. 12.2014. godine, te prezentovanja izjava i dokaza stranaka u postupku, utvrđeno da Kantonalni sud u Sarajevu nije smatrao u konkretnom slučaju da se radilo o ocjeni usaglašenosti osporenih odredaba Zakona sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, već je isti Sud smatrao da se radi o tumačenju i primjeni, s jedne strane Zakona o platama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine, a s druge strane Zakona o porezu na dohodak, imajući u vidu odredbe o zaštiti plata sudija. Upravo je takvo shvatanje i odlučivanje na njemu zasnovano, od strane Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, u gore spomenutoj odluci ocijenjeno kao izlaženje iz okvira stvarne nadležnosti i prvostepenog i drugostepenog suda i bilo razlogom da se apelacija tuženika usvoji, a predmet vrati podnosiocu zahtjeva na ponovno odlučivanje. Prema tome je predočavanje ovog ustavnog pitanja, s prijedlogom da se utvrdi ustavnost osporenih odredaba Zakona o porezu na dohodak, direktna posljedica spominjane odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, te potom i Presude Ustavnog suda Federacije broj: U-12/14 od 09.12.2014. godine. Nesporna je činjenica da podnosilac zahtjeva u prvobitnom postupku po žalbi nije cijenio potrebnim prekinuti postupak i predočiti predmetno ustavno pitanje Ustavnom sudu Federacije, već

je žalbu tuženika odbio kao neosnovanu i potvrdio prvostepenu presudu.

Odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, donesena povodom apelacije tuženika ukazuje da takav stav suda nije bio pravno korektan, već da je, kao i postupak prvostepenog suda, bio zasnovan na "arbitrarnoj primjeni procesnog prava", preciznije odredaba o stvarnoj nadležnosti, jer su odluke tih sudova bile zasnovane na njihovoj ocjeni da tuženik nije imao pravo umanjiti platu tužiocu primjenom Zakona o porezu na dohodak, jer su osporene odredbe tog Zakona u nesaglasnosti sa Amandmanom CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, a ta ocjena je, prema pravnom stanovištu Ustavnog suda Bosne i Hercegovine iz spomenute odluke, bila izvan stvarne nadležnosti redovnih sudova, čime je apelantu povrijeđeno pravo na pravično suđenje.

Ustavni sud Federacije, kao isključivo nadležan za takvu ocjenu, također konstatuje da zahtjev počiva na ocjeni i shvatanju redovnih sudova, po kojem je primjena osporenih odredaba Zakona o porezu na dohodak prouzročila umanjenje plate tužiocu, a koje umanjenje protuuslovljava odredbama Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine. Pritom se, međutim, gubi iz vida kako je riječ o sistemskom zakonu kojim se provodi finansijska i fiskalna politika u Federaciji Bosne i Hercegovine, te da njegov *ratio legis* niti njegov cilj nije ni izravno ni neizravno umanjenje plata bilo koje kategorije obaveznika poreza na dohodak, pa tako ni plata sudija. Predmet regulisanja tog Zakona nije određivanje visine plata poreskih obaveznika, već određivanje visine i načina naplate poreza na dohodak.

Visina plata sudija u Federaciji Bosne i Hercegovine utvrđena je posebnim zakonom, a to je Zakon o platama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine i na taj se Zakon referiše u prvom stavu Amandmana CVI, pa se upravo zato zaštitne odredbe tog Amandmana i odnose na taj Zakon, odnosno na zakone čiji bi predmet regulisanja bile plate sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine. Taj je Amandman naime i donesen kako bi se stvorio ustavni osnov za korekciju plata sudija i tužilaca, nakon što je Upravni odbor za implementaciju mira u svom Kominikeu od 24. juna 2005. godine iskazao zabrinutost „zbog izazova fiskalne održivosti sa kojim se suočavaju vlasti u Bosni i Hercegovini, naročito na entitetskom nivou“, te nakon što je Visoki predstavnik UN za Bosnu i Hercegovinu, prihvatajući preporuke Radne skupine, koju su činili predstavnici ministarstava pravde entiteta i Bosne i Hercegovine, Pravosudne komisije Brčko Distrikta, Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine, kao i udruženja sudija i tužilaca u oba entiteta, prema kojima bi plate za sudije i tužioce trebale biti „umjereno umanjene“, odlučio donijeti Zakon o platama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Amandman je, dakle, bilo neophodno donijeti kako bi se, sa ustavne razine, omogućilo jednokratno umanjenje plata sudija i tužilaca, koje je u odnosu na raniji Zakon o sudskoj i tužilačkoj funkciji u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br.: 22/00, 20/01, 37/01, 57/01, 63/03 i 78/04) nastupilo donošenjem Zakona o platama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji. Da je to tako, jasno

svjedoči činjenica da su oba akta Visokog predstavnika UN, onaj kojim je donesen Amandman CVI i onaj kojim je donesen Zakon, objavljena jedan iza drugog, respektivno, u istom službenom glasilu i to u „Službenim novinama Federacije BiH“, broj: 72/05.

Stoga su odredbe Amandmana, razlogom njihova donošenja, pa time i svojim smislom, u cijelosti u vezi sa Zakonom o platama sudija i tužilaca u Federaciji: stav prvi zato što se u njemu govori o umanjenju „zakonom donesenim do 10. januara 2006. godine“, a to je nesumnjivo Zakon o platama sudija i tužilaca, a drugi i treći stav zato što se u njima referiše na stav prvi. Prema tome se i buduće umanjenje („na bilo koji način ili u bilo kojem obliku, direktno ili indirektno“) od kojeg Amandman zaštićuje plate sudija očigledno odnosi na umanjenje koje bi nastalo izmjenama toga Zakona ili donošenjem novog zakona, ali zakona čiji bi predmet regulisanja bile plate nosilaca sudske i tužilačke funkcije, a ne zakona kojim se reguliše način naplate poreza na dohodak za sve obaveznike tog poreza u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Imajući u vidu sve izloženo, Ustavni sud Federacije smatra da se matematički efekti koji nastaju u pogledu visine plata sudija primjenom osporenih odredaba Zakona o porezu na dohodak, ne mogu smatrati umanjenjem plata u smislu u kojem o tome govore zaštitne odredbe Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine. Utoliko prije, što je do faktičkog umanjenja plata sudija, samo na godišnjoj razini i time naizgled neizravno, dolazilo i za primjene ranijih propisa o oporezivanju.

Treba istaći da je u ovom predmetu u odnosu na presuđeni predmet broj: U-12/14 od 09.12.2014. godine zahtjev za ocjenu ustavnosti proširen i na st. (2), (3) i (4) člana 10. osporenog Zakona (u predmetu broj: U-12/14 od 09.12. 2014. godine osporava se samo stav 1. člana 10.), koji su samo dopunskog karaktera i njima se u stvari obrazlaže stav 1. ovog člana.

Sud smatra da nakon što je navedenom Presudom broj: U-12/14 potvrđena ustavnost stava (1) člana 10. osporenog Zakona, ne postoje dokazi u prilog eventualnoj neustavnosti odredaba st. (2), (3) i (4), kojima je precizno utvrđen domet odredbe prvog stava, koji važe jednako za sve obaveznike poreza na dohodak.

U zahtjevu su osporene i odredbe čl. 48. i 49. Zakona, što u predmetu broj: U-12/14 od 09.12.2014. godine nije bilo. Međutim, za neustavnost ovih spornih članova nije dano adekvatno obrazloženje, niti su priloženi dokazi koji bi potvrđivali tu neustavnost.

Članom 48. je propisano ovlaštenje resornog ministra za donošenje podzakonskih akata neophodnih za provođenje Zakona o porezu na dohodak, što je u stvari i trebala biti njegova ustavna obaveza. Član 49. je provedbenog karaktera, kojim se daje obavezujuća instrukcija za poslodavce u pogledu primjene odredbi člana 10. stav 1. i člana 27. Zakona, kako bi se način obračuna mjesečne plate zaposlenika i njeno iskazivanje u poreznim evidencijama i izvještajima, uskladili sa Zakonom. Ukoliko neki poslodavac nije postupao prema ovoj odredbi, onda se radi o pogrešnoj primjeni materijalnog prava a ne neustavnosti te odredbe Zakona.

Ustavni sud Federacije nije se upuštao u metodologiju i način obračuna poreza na dohodak, jer za to nije nadležan, a niti je to bilo predmet zahtjeva.

Kako je Ustavni sud Federacije Presudom broj: U-12/14 od 09.12. 2014 godine već odlučio o ustavnosti čl. 4. i 9., člana 10. stav 1. i člana 27. Zakona o porezu na dohodak za koji se također traži ocjena ustavnosti, to je u skladu sa članom 41. stav 2. alineja 3. Poslovnika Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", broj: 40/10) odlučio kao u stavu 2. donesene odluke.

Ovu presudu Ustavni sud Federacije donio je većinom glasova u sastavu: dr. sc. Kata Senjak, Predsjednica Suda, Sead Bahtijarević, Vesna Budimir, Mirjana Čučković, Domin Malbašić i prof. dr. Edin Muminović, sudije Suda.

Broj: U-27/14 **Predsjednica**
18.03.2015.godine **Ustavnog suda Federacije**
S a r a j e v o **Bosne i Hercegovine**
Kata Senjak,s.r.

.....

246

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o ustavnom pitanju koje mu je predočio Kantonalni sud u Goraždu, u svezi s utvrđivanjem ustavnosti odredaba čl. 4., 9., 10., 27., 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak, na temelju članka IV.C.3.10.(4) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici bez javne rasprave održane dana 18.03.2015. godine, donio je

P R E S U D U

1. Utvrđuje se da su odredbe članka 10. st. (2), (3) i (4) i čl. 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH", br.: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13) u suglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

2. Odbacuje se zahtjev na postavljeno ustavno pitanje Kantonalnog suda u Goraždu za utvrđivanje ustavnosti odredbi čl. 4. i 9., članka 10. stavak 1. i članka 27. Zakona o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH", br.: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13), jer je o ustavnosti navedenih odredbi Sud odlučio Presudom u predmetu broj: U-12/14 od 09.12.2014. godine.

3. Presudu objaviti u „Službenim novinama Federacije BiH" i „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde".

O b r a z l o ž e n j e

1. Podnositelj zahtjeva i predmet zahtjeva

Kantonalni sud u Goraždu (u daljnjem tekstu: podnositelj zahtjeva) predočio je Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud Federacije) dana 09.05.2014. godine ustavno pitanje u svezi utvrđivanja ustavnosti čl. 4., 9., 10., 27., 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak (u daljnjem tekstu: osporeni Zakon).

Podnositelj zahtjeva je ustavno pitanje predočio na temelju članka IV. C.10.(4) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, a nakon odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, broj: AP-2840/13 od 12.02.2014. godine.

2. Stranke u postupku

Stranke u postupku u ovom predmetu su na temelju članka 39. stavak 2. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", br. 6/95 i 37/03) Kantonalni sud u Goraždu, Fatima Mrdović iz Sarajeva kao tužitelj u sudskom postupku pred Kantonalnim sudom u Goraždu, Kanton Sarajevo, kao tuženi u navedenom sudskom postupku i Zastupnički dom i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, kao donositelj osporenih članaka Zakona.

3. Bitni navodi na kojima se zasniva ustavno pitanje

Podnositelj zahtjeva navodi da se pred Kantonalnim sudom u Goraždu vodi parnični postupak po tužbi Fatime Mrdović iz Sarajeva, koju zastupaju Mustafa Bračković i Džemo Hadžiomerović odvjetnici iz Sarajeva, protiv tuženog Kantona Sarajevo, koga zastupa zakonski zastupnik Pravobraniteljstvo Kantona Sarajevo, radi isplate razlike plaće u iznosu 4.334,19 KM. Navodi da je Općinski sud u Sarajevu presudom broj: 65 0 Rs 264073 12 Rs od 31.01.2013. godine obvezao tuženog da tužitelju isplati iznos od 4.331,32 KM iz osnova umanjenja plaće za razdoblje od svibnja 2009. godine do prosinca 2011. godine, sa zakonskim zateznim kamatama od dospjelosti pojedinačnih mjesečnih iznosa do isplate, te da mu naknadi pripadajuće troškove postupka u iznosu od 1.400,80 KM, sve u roku od 15 dana.

Kanton Sarajevo je putem zakonskog zastupnika izjavio žalbu, koju je Kantonalni sud u Goraždu odbio i prvostupanjsku presudu potvrdio svojom presudom broj: 05 0 Rs 000458 13 Rsž od 12.06.2013. godine. Protiv navedene presude Kantonalnog suda u Goraždu, Kanton Sarajevo je izjavio apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine. Odlučujući o apelaciji Kantona Sarajevo, Ustavni sud Bosne i Hercegovine je odlukom broj: Ap-2840/13 od 12.02.2014. godine utvrdio povredu prava na pravično suđenje iz članka II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine, ukinuo drugostupanjsku presudu i predmet vratio Kantonalnom sudu u Goraždu, s nalogom da po žurnom postupku donese novu odluku i u roku od šest mjeseci obavijesti Ustavni sud Bosne i Hercegovine o poduzetim mjerama.

Kantonalni sud u Goraždu je u postupku rješavanja po žalbi tuženika, rješenjem broj: 05 0 Rs 000458 14 Rsž 2 od 07.04.2014. godine postupak prekinuo i predočio Ustavnom sudu Federacije ustavno pitanje koje glasi: „da li su odredbe čl. 4., 9., 10., 27., 48. i 49. Zakona o porezu na dohodak u suglasnosti s odredbama Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", broj:72/05)".

Podnositelj zahtjeva citira navedeni Amandman na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, zatim citira članak IV.C.7. stavak 1. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojima je utvrđeno da plaće i druge naknade sucu ne mogu biti umanjene za vrijeme vršenja sudačke funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka sukladno zakonu.

Podnositelj zahtjeva navodi visine plaća sudaca, koje su propisane Zakonom o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", br.: 72/05, 22/09 i 55/13), koji

je stupio na snagu 01.01.2006. godine. Plaće propisane navedenim zakonom su tužitelju isplaćivane do siječnja 2009. godine, kada je stupio na snagu Zakon o porezu na dohodak, koji je kasnije mijenjan i dopunjavan. Primjenom osporenih odredaba Zakona tužitelju su isplaćivane umanjene plaće za mjesečne iznose kako je to utvrđeno prvostupanjskom presudom.

Kako bi Kantonalni sud u Goražde mogao donijeti odluku po žalbi tuženika protiv prvostupanjske presude, predlaže Ustavnom sudu Federacije da donese presudu kojom će utvrditi da li su osporene odredbe Zakona u suglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

4. Bitni navodi odgovora na zahtjev

Ustavni sud Federacije je dana 27.05.2014. godine sukladno članku 16. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine, pozvao Kanton Sarajevo, putem Pravobraniteljstva Kantona, Fatimu Mrdović iz Sarajeva i Zastupnički dom i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, da kao stranke u postupku dostave odgovor na navode zahtjeva Kantonalnog suda u Goražde, u roku od 30 dana.

U odgovoru na zahtjev koji je dana 30.06.2014. godine dostavilo Pravobraniteljstvo Kantona Sarajevo, navode da Zakon o porezu na dohodak, koji je donesen skoro tri godine nakon donošenja Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, nije imao za cilj smanjene plaća poreznih obveznika, a samim tim i tužitelja kao nositelja sudačke funkcije. Ističu da je cilj Zakona o porezu na dohodak regulativa poreza na dohodak, odnosno određivanje obveze plaćanja poreza u okviru usvajanja financijske politike Europske unije, a za čiju osnovicu služi upravo neumanjena plaća. Navode da se ovdje zapravo radilo o prelasku na novi obračun isplate poreza kao sasvim novom i do tada nepoznatom načelu po kom je isplata poreza uvijek obveza onoga tko ostvaruje prihod, odnosno uposlenika. Naglašavaju općepoznatu činjenicu da u Europskoj uniji svi ostvaritelji plaća snose obvezu plaćanja poreza na dohodak, te da nitko ne može biti oslobođen te obveze. Smatraju da, ukoliko bi se mijenjale odredbe Zakona o porezu na dohodak, iz navedenih razloga, došlo bi do izlaska iz okvira pravnih pravila Europske unije.

Pravobraniteljstvo Kantona Sarajevo je mišljenja da odredbe osporenog Zakona nisu nesuglasne sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine i navedenim Amandmanom na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine. Navode da se osporenim člankom 4. Zakona regulira za koje djelatnosti se oporezuju dohoci, a u koje spadaju i nesamostalne djelatnosti koje podrazumijevaju i sudačku funkciju. Člankom 9. se tretira postotak poreza, člankom 10. se pojašnjava šta se sve smatra prihodom od nesamostalne djelatnosti, člankom 27. se regulira postupak utvrđivanja naplate poreza, člankom 48. se regulira donošenje podzakonskih akata, a člankom 49. se definira pravilna primjena članka 10. stavak 1. i članka 27. Ističu da iz navedenih odredbi proizlazi da su porezni obveznici sve osobe koje ostvaruju dohodak od bilo koje djelatnosti, pa i sudačke.

Naglašavaju da osporene odredbe Zakona ne diraju u plaće. Plaće predstavljaju jednu, a porez na dohodak sasvim drugu kategoriju. Pozivaju se na

odluku Ustavnog suda Bosne i Hercegovine AP-2840/13, odnosno citiraju dio obrazloženja koje glasi: „niti jednom odredbom ovog Zakona nije predviđena mogućnost isključenja bilo koje kategorije uposlenika od obveze plaćanja poreza na dohodak, pa tako ni sudaca". Navode još da u slučaju kada bi suci bili izuzeti od obveze plaćanja poreza na dohodak, dovela bi se u pitanje primjena odredbi Zakona o porezu na dohodak, koje su predmetom ocjenjivanja. Na taj način bi preostali uposlenici sa svojim subjektivnim građanskim pravima u pogledu prava iz radnog odnosa bili dovedeni u neravnopravan i diskriminirajući položaj u odnosu na suce, a što bi bilo protivno članku II točka 4. Ustava Bosne i Hercegovine, odnosno jednakosti u pravima, bez diskriminacije, po bilo kom osnovu. Također bi bila povrijeđena prava iz Konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda s pripadajućim Protokolima. Na temelju izloženog, Pravobraniteljstvo Kantona Sarajevo smatra da su osporeni članci Zakona u cijelosti sukladni Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine i amandmanima na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine.

Fatima Mrdović, niti njeni odvjetnici, Zastupnički dom i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine nisu dostavili odgovor na navode zahtjeva Kantonalnog suda u Goraždu.

5. Sjednica Suda bez javne rasprave

Ustavni sud Federacije je sukladno članku 13. stavak 1. Poslovnika Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", broj: 40/10), dana 18.03.2015. godine održao sjednicu bez javne rasprave na kojoj je razmotrio činjenice i navode u zahtjevu i odgovor na zahtjev Kantona Sarajevo. Isto tako, izvršen je uvid u Presudu ovog suda broj: U-12/14 od 09.12. 2014. godine, u svezi koje je dana 09.12. 2014. godine održana javna rasprava u ovom ustavnosudskom predmetu i odlučeno da odredbe osporenih čl. 4., 9., 10. stavak 1. i članka 27. Zakona o porezu na dohodak nisu u nesuglasnosti s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

6. Relevantno pravo

A. Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Članak IV.C.3.10.(4)

„(...)

(4) Ustavni sud odlučuje i o ustavnim pitanjima koja mu predoči Vrhovni sud ili neki kantonalni sud a koja se pojave u tijeku postupka pred tim sudom".

B. Amandmani na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Amandman LX

Članak IV.C.7. mijenja se i glasi:

"1. Plaća i druge naknade sucu ne mogu biti umanjeni za vrijeme vršenja sudačke funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka sukladno sa zakonom.

2. Plaća i drugi uslovi obavljanja funkcije, uključujući i imunitet, za sve suce sudova Federacije utvrđuju se zakonom."

Amandman LXII

Članak V.11. Ustava Federacije mijenja se i glasi:

...

„3. ...Plaća i druge naknade sucu ne mogu biti umanjeni za vrijeme vršenja sudačke funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka sukladno sa zakonom“.

Amandman LXIII

Članak VI.7. Ustava Federacije mijenja se i glasi:

...

„4. ...Plaća i druge naknade sucu ne mogu biti umanjeni za vrijeme vršenja sudačke funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka sukladno sa zakonom.”

Amandman CVI

Iza članka IX.11.e, dodaje se novi članak IX.11.f, koji glasi:

Članak IX.11.f.

(1) „(1) Kao izuzetak od načela iz stavka 1. članka IV.C.7. stavka 3., članka V.4.11. i stavka 4. članka VI.7. ovog Ustava, plaća i/ili druge naknade sucu mogu biti umanjeni zakonom donesenim do 10. siječnja 2006.godine.
(2) Umanjenje iz stavka 1. ovog članka može se izvršiti samo jednom.
(3) Stavci 1. i 2. ovog članka ne mogu se tumačiti tako da je na bilo koji način ili u bilo kojem obliku, direktno ili indirektno, dozvoljeno neko drugo umanjenje plaće i/ili drugih naknada sucu zaštićenih stavkom 1. članka IV.C.7., stavkom 3. članka V.4.11. i stavkom 4. članka VI.7. ovog Ustava.“

C. Zakon o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH“, broj: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13)

Članak 4.

Porezom na dohodak oporezuju se dohoci koje porezni obveznik ostvari:

1. od nesamostalne djelatnosti;
2. od samostalne djelatnosti;
3. od imovine i imovinskih prava
4. od ulaganja kapitala

Članak 9.

Porez na dohodak plaća se po stopi od 10%.

Članak 10.

(1) Prihodom od nesamostalne djelatnosti smatra se bruto plaća koju uposleniku isplaćuje poslodavac po osnovu ugovora o radu odnosno radnog odnosa ili daje u stvarima, koristima, protuuslugama ili u vidu premija i drugih prihoda, za rad obavljen po njegovim uputama, osim prihoda iz čl. 5. i 6. ovog zakona.

(2) Oporezivim prihodima od nesamostalne djelatnosti smatraju se i :

1) dodatni prihodi po osnovu naknada, pomoći i sl. koje poslodavac isplatiuposlenicima iznad unosa utvrđenih Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak
2) plaće koje umjesto poslodavca isplati druga osoba,
3) zaostale plaće odnosno razlike plaća koje se odnose na protekla porezna razdoblja, a koja se uposleniku ili bivšem uposleniku

isplaćuju u tekućem poreznom periodu na osnovu sudske presude, osim iznosa zateznih kamata koje se u ovom slučaju ne smatraju oporezivim prihodom od nesamostalne djelatnosti

4) svi drugi prihodi po osnovu i u svezi s nesamostalnom djelatnošću.

(3) Koristi koje su primljene po osnovu nesamostalne djelatnosti ulaze u dohodak, i to:

1) korištenje vozila i drugih sredstava za osobne potrebe,
2) smještaj, hrana kao i korištenje dugih dobara i usluga koji su besplatni ili po cijeni koja je niža od tržišne cijene,
3) odobreni beskamatni krediti ili krediti sa kamatnom stopom koja je niža od tržišne kamatne stope,
4) Izmirivanje osobnih troškova od strane poslodavca
5) izmirivanje ili oprost dužničke obveze od strane poslodavca

(4) Prihodi koji ne ulaze u dohodak od nesamostalne djelatnosti i koji ne podliježu oporezivanju su:

1) pomoć za gubitke nastale kao posljedica elementarnih nepogoda i pomoći po osnovu ozljeda i bolesti koje isplaćuje poslodavac uposleniku ili članu njegove obitelji, isplaćene do visine utvrđene posebnim propisima,
2) hrana koju poslodavac obezbjeđuje uposlenicima u svojim prostorijama do vrijednosti naknade za topli obrok, koja je utvrđena posebnim propisima,
3) smještaj koji poslodavac obezbjeđuje uposleniku na mjestu gdje se obavlja djelatnost, ako je neophodno korištenje smještaja za uposlenika radi obavljanja radnog zadatka,
4) smještaj i plaćanje troškova smještaja osiguranog za javne dužnosnike zaposlene u diplomatskim i konzularnim predstavništvima u inostranstvu, i druge naknade isplaćene do visine utvrđene posebnim propisima,
5) poklon(i) koje poslodavci daju uposleniku jedanput ili više puta u tijeku poreznog perioda povodom državnih i/ili vjerskih praznika ili jubileja tvrtke, čija ukupna vrijednost nije viša od 30% prosječne mjesečne neto plaće isplaćene u Federaciji prema posljednjem objavljenom podatku nadležnog organa za statistiku.
6) otpremnine u slučaju otkaza ugovora o radu, sukladno sa člankom 100. Zakona o radu („Službene novine Federacije BiH“, br.: 43/99, 32/00 i 29/03) i Općim kolektivnim ugovorom.

Članak 27.

(1) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti obračunava se i obustavlja pri svakoj isplati plaće i/ili oporezive naknade, prema propisima koji se primjenjuju na dan isplate, a uplaćuje se istog dana ili prvog dana po izvršenoj isplati plaće i/ili oporezive naknade.

(2) Obračun, obustavu i uplatu akontacije poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti vrši poslodavac ili

sam obveznik poreza. Obveznik poreza na dohodak je uposlenik.

(3) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti, koji se ostvaruje kod poslodavca kojem je uposlenik dostavio svoju poreznu karticu, obračunava se mjesečno od porezne osnovice koju čine svi oporezivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je uposlenik ostvario kod tog poslodavca u tom mjesecu, umanjeni za plaćene rashode iz članka 11. ovoga Zakona, i za iznos mjesečnih osobnih odbitaka iz članka 24. st. (1) i (2) ovoga Zakona, primjenom stope iz članka 9. ovoga Zakona.

(4) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti, koji se ostvaruje kod poslodavca kojem uposlenik nije dostavio svoju poreznu karticu, obračunava se mjesečno od porezne osnovice koju čine svi oporezivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je uposlenik ostvario kod tog poslodavca u tom mjesecu, umanjeni za plaćene rashode iz članka 11. ovoga zakona, primjenom stope od 10%.

(5) Iznimno, uposlenicima – rezidentnim poreznim obveznicima iz članka 2. stavak (4) ovog Zakona, koji dohodak ostvaruju kod poslodavaca pravnih i fizičkih osoba koje imaju sjedište na području Federacije, akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti obračunava se i plaća na poreznu osnovicu koju čine svi oporezivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je uposlenik ostvario kod tog poslodavca u tom mjesecu, a umanjeni za plaćene rashode iz članka 11. ovog Zakona i za iznos mjesečnih ličnih odbitaka iz članka 24. st. (1) i (2) ovog Zakona.

(6) Porez na dohodak po osnovi nesamostalne djelatnosti koji se obračunava na ostvareni dohodak za rad koji u jednom mjesecu nije trajao duže od 10 dana, odnosno 80 sati, a za koji isplaćeni dohodak ne iznosi više od 250,00 KM, obračunava se po stopi od 10%, bez umanjenja za osobne odbitke iz članka 24. ovoga Zakona.

(7) Obustavljeni, odnosno odbijeni i uplaćeni porez iz stavka (5) ovoga članka smatra se konačno utvrđenim porezom za porezni period, te porezni obveznik za taj dohodak nije dužan podnijeti godišnju poreznu prijavu. Porezni obveznik, ukoliko želi ostvariti pravo na osobni odbitak, može taj dohodak i uplaćene iznose akontacije poreza unijeti u godišnju poreznu prijavu.

(8) Strane organizacije koje ne uživaju diplomatski imunitet u Federaciji i uposlenici tih organizacija koji imaju sjedište, odnosno prebivalište u Federaciji dužni su pri isplati dohotka od nesamostalne djelatnosti uposlenim građanima ili stranim državljanima obračunati porez po odbitku sukladno sa st. (1) do (6) ovoga članka i uplatiti ga u zakonom propisanome roku.

(9) Porezni obveznik koji je uposlen u diplomatskom ili konzularnom predstavništvu druge države, u međunarodnoj organizaciji ili u predstavništvu ili organizaciji koja na teritoriju Federacije ima diplomatski imunitet, kada je obveznik poreza i prema ovomu zakonu, dužan je sam obračunati akontaciju poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti prema odredbama st. (1) do (5) ovoga članka i uplatiti je na propisani račun u zakonom propisanom roku.

(10) Porezni obveznik koji dohodak

od nesamostalne djelatnosti ostvaruje izravno iz inozemstva dužan je na taj dohodak sam obračunati akontaciju poreza od nesamostalne djelatnosti na način iz st. (1) do (6) ovoga članka i uplatiti je u roku od pet dana od dana kada je primio dohodak.

Članak 48.

Ministar će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti sljedeće podzakonske akte:

1) Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dohodak, kojim će se detaljnije propisati način utvrđivanja porezne osnovice, oblik i način izdavanja porezne kartice, oblik, sadržaj i način vođenja poslovnih knjiga i evidencija, način vršenja godišnjeg obračuna poreza na dohodak te sačinjavanja i podnošenja godišnje prijave,
2) Propis o obračunu ubrzane amortizacije,
3) Propis o utvrđivanju kriterija za plaćanje poreza na dohodak u godišnjem paušalnom iznosu.

Članak 49.

U cilju omogućavanja pravilne primjene članka 10. stavka 1. i članka 27. ovoga zakona, svi poslodavci su dužni do dana stupanja na snagu odnosno najkasnije do početka primjene ovoga Zakona mjesečne plaće svojim uposlenicima obračunavati i u poreznim evidencijama i izvješćima iskazivati u bruto-iznosima. Poslodavci koji do početka primjene Zakona o porezu na dohodak ne pređu na utvrđivanje plaća svojih uposlenika u bruto iznosu, dužni su obračun doprinosa i poreza na plaću vršiti na osnovu bruto iznosa plaće koji bi se utvrdio preračunavanjem postojeće ugovorene neto plaće u bruto plaće po sljedećoj formuli:

$$Bruto = \frac{Neto\ plaća\ uposlenika\ x \left(\frac{100}{95}\right)}{\frac{100 - zbrina\ stopa\ doprinosaiz\ plaće}{100}}$$

D. Poslovnik Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine
(„Službene novine Federacije BiH“, broj: 40/10)

Članak 41.
Rješenje o odbacivanju zahtjeva

„Kad Sud na sjednici bez javne rasprave donosi rješenje o odbacivanju zahtjeva pridržavat će se razloga navedenih u članku 26. stavak 1. Zakona i rješenje temeljiti na samo jednom razlogu, ukoliko Sud ne odluči drugačije.

Ako ne postoje druge procesne pretpostavke za odlučivanje o biti stvari, osim onih izričito navedenih u stavku 1. članka 26. Zakona, u rješenju se izričito navodi o kojim se procesnim pretpostavkama radi. Te druge pretpostavke mogu biti, posebice:

- da u ostavljenom roku podnositelj nije otklonio nedostatke na koje mu je ukazano ili ih nije otklonio onako kako mu je naloženo,
- da osporeni opći akt nije na snazi,
- da se radi o zahtjevu o kojem je Sud već odlučio ili da se radi o zahtjevu iste pravne i činjenične prirode u kojem je Sud već zauz-

eo stanovište i sl.

Kad Sud odbacuje zahtjev zbog nenadležnosti, Sud može na prijedlog suca izvjestitelja odlučiti da li postoje razlozi za postupanje sukladno stavku 2. članka 26. Zakona.

E. Odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj: AP-2840/13 od 12.02. 2014. godine
Presuda Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: U-12/14 od 09.12.2014. godine

7. Činjenično stanje i stav Suda

Ustavni sud Federacije je u provedenom postupku razmotrio navode podnositelja zahtjeva, odgovora na zahtjev te činjenice iz dokumentacije u spisu predmeta. Ovaj sud je posebice imao u vidu Presudu Ustavnog suda Federacije, broj: U-12/14 od 09.12.2014. godine, kojom je nakon održane javne rasprave 09.-12.2014. godine, te prezentiranja izjava i dokaza stranaka u postupku, utvrđeno da Kantonalni sud u Sarajevu nije smatrao u konkretnom slučaju da se radilo o ocjeni usuglašenosti osporenih odredaba Zakona sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, već je isti Sud smatrao da se radi o tumačenju i primjeni, s jedne strane Zakona o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine, a s druge strane Zakona o porezu na dohodak, imajući u vidu odredbe o zaštiti plaća sudaca. Upravo je takvo shvatanje i odlučivanje na njemu utemeljeno, od strane Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, u gore spomenutoj odluci ocijenjeno kao izlaženje iz okvira stvarne nadležnosti i prvostupanjskog i drugostupanjskog suda i bilo razlogom da se apelacija tuženika usvoji, a predmet vrati podnositelju zahtjeva na ponovno odlučivanje. Prema tome je predočavanje ovog ustavnog pitanja, s prijedlogom da se utvrdi ustavnost osporenih odredaba Zakona o porezu na dohodak, direktna posljedica spominjane odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, te potom i Presude Ustavnog suda Federacije broj: U-12/14 od 09.12. 2014. godine. Nesporna je činjenica da podnositelj zahtjeva u prvobitnom postupku po žalbi nije cijenio potrebnim prekinuti postupak i predočiti predmetno ustavno pitanje Ustavnom sudu Federacije, već je žalbu tuženika odbio kao neutemeljenu i potvrdio prvostupanjsku presudu.

Odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, donesena povodom apelacije tuženika ukazuje da takav stav suda nije bio pravno korektan, već da je, kao i postupak prvostupanjskog suda, bio utemeljen na "arbitrarnoj primjeni procesnog prava", preciznije odredaba o stvarnoj nadležnosti, jer su odluke tih sudova bile zasnovane na njihovoj ocjeni da tuženik nije imao pravo umanjiti plaću tužiteljici primjenom Zakona o porezu na dohodak, jer su osporene odredbe tog Zakona u nesuglasnosti s Amandmanom CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, a ta ocjena je, prema pravnom stanovištu Ustavnog suda Bosne i Hercegovine iz spomenute odluke, bila izvan stvarne nadležnosti redovnih sudova, čime je apelantu povrijeđeno pravo na pravično suđenje.

Ustavni sud Federacije, kao isključivo nadležan za takvu ocjenu, također konstatira da zahtjev počiva na ocjeni i shvatanju redovnih sudova, po kojem je primjena osporenih odredaba Zakona o

porezu na dohodak prouzročila umanjenje plaće tužiteljici, a koje umanjenje protuuvjetuje odredbama Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine. Pritom se, međutim, gubi iz vida kako je riječ o sistemskom zakonu kojim se provodi financijska i fiskalna politika u Federaciji Bosne i Hercegovine, te da njegov *ratio legis* niti njegov cilj nije ni izravno ni neizravno umanjenje plaća bilo koje kategorije obveznika poreza na dohodak, pa tako ni plaća sudaca. Predmet reguliranja tog Zakona nije određivanje visine plata poreskih obveznika, već određivanje visine i načina naplate poreza na dohodak.

Visina plaća sudaca u Federaciji Bosne i Hercegovine utvrđena je posebnim zakonom, a to je Zakon o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine i na taj se Zakon referira u prvom stavku Amandmana CVI, pa se upravo zato zaštitne odredbe tog Amandmana i odnose na taj Zakon, odnosno na zakone čiji bi predmet reguliranja bile plaće sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Taj je Amandman naime i donesen kako bi se stvorio ustavni temelj za korekciju plaća sudaca i tužitelja, nakon što je Upravni odbor za implementaciju mira u svom Kominikeu od 24. lipnja 2005. godine iskazao zabrinutost „zbog izazova fiskalne održivosti sa kojim se suočavaju vlasti u Bosni i Hercegovini, naročito na entitetskom nivou“, te nakon što je Visoki predstavnik UN za Bosnu i Hercegovinu, prihvatajući preporuke Radne skupine, koju su činili predstavnici ministarstava pravde entiteta i Bosne i Hercegovine, Pravosudnog povjerenstva Brčko Distrikta, Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine, kao i udruga sudaca i tužitelja u oba entiteta, prema kojima bi plaće za suce i tužitelje trebale biti „umjereno umanjene“, odlučio donijeti Zakon o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Amandman je, dakle, bilo neophodno donijeti kako bi se, sa ustavne razine, omogućilo jednokratno umanjenje plaća sudaca i tužitelja, koje je u odnosu na raniji Zakon o sudbenoj i tužiteljskoj funkciji u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br.: 22/00, 20/01, 37/01, 57/01, 63/03 i 78/04) nastupilo donošenjem Zakona o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji. Da je to tako, jasno svjedoči činjenica da su oba akta Visokog predstavnika UN, onaj kojim je donesen Amandman CVI i onaj kojim je donesen Zakon, objavljena jedan iza drugog, respektivno, u istom službenom glasilu i to u „Službenim novinama Federacije BiH“, broj: 72/05.

Stoga su odredbe Amandmana, razlogom njihova donošenja, pa time i svojim smislom, u cijelosti spregnute sa Zakonom o plaćama sudaca i tužitelja u Federaciji: stavak prvi zato što se u njemu govori o umanjenju „zakonom donesenim do 10. siječnja 2006. godine“, a to je nedvojbeno Zakon o plaćama sudaca i tužitelja, a drugi i treći stavak zato što se u njima referira na stavak prvi. Prema tome se i buduće umanjenje („na bilo koji način ili u bilo kojem obliku, direktno ili indirektno“) od kojeg Amandman zaštićuje plaće sudaca očigledno odnosi na umanjenje koje bi nastalo izmjenama toga Zakona ili donošenjem novog zakona, ali zakona čiji bi predmet reguliranja bile plaće nositelja sudbene i tužiteljske funkcije, a ne zakona kojim se regulira način naplate poreza na dohodak za sve

obveznike tog poreza u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Imajući u vidu sve izloženo, Ustavni sud Federacije smatra da se matematički efekti koji nastaju glede visine plaća sudaca primjenom osporenih odredaba Zakona o porezu na dohodak, ne mogu smatrati umanjenjem plaća u smislu u kojem o tome govore zaštitne odredbe Amandmana CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine. Utoliko prije, što je do faktičkog umanjenja plaća sudaca, samo na godišnjoj razini i time naizgled neizravno, dolazilo i za primjene ranijih propisa o oporezivanju.

Treba istaći da je u ovom predmetu u odnosu na presuđeni predmet broj: U-12/14 od 09.12.2014. godine zahtjev za ocjenu ustavnosti proširen i na st. (2), (3) i (4) članka 10. osporenog Zakona (u predmetu broj: U-12/14 od 09.12. 2014. godine osporava se samo stavak 1. članka 10.), koji su samo dopunskog karaktera i njima se u stvari obrazlaže stavak 1. ovog članka.

Sud smatra da nakon što je navedenom Presudom broj: U-12/14 potvrđena ustavnost stavka (1) članka 10. osporenog Zakona, ne postoje dokazi u prilog eventualnoj neustavnosti odredaba st. (2), (3) i (4), kojima je precizno utvrđen domet odredbe prvog stavka, koji važe jednako za sve obveznike poreza na dohodak.

U zahtjevu su osporene i odredbe čl. 48. i 49. Zakona, što u predmetu broj: U-12/14 od 09.12.2014. godine nije bilo. Međutim, za neustavnost ovih spornih članaka nije dano adekvatno obrazloženje, niti su priloženi dokazi koji bi potvrđivali tu neustavnost.

Člankom 48. je propisano ovlaštenje resornog ministra za donošenje podzakonskih akata neophodnih za provođenje Zakona o porezu na dohodak, što je u stvari i trebala biti njegova ustavna obveza. Članak 49. je provedbenog karaktera, kojim se daje obvezujuća instrukcija za poslodavce u pogledu primjene odredbi članka 10. stavak 1. i članka 27. Zakona, kako bi se način obračuna mjesečne plaće uposlenika i njeno iskazivanje u poreznim evidencijama i izvješćima, usuglasili sa Zakonom. Ukoliko neki poslodavac nije postupao prema ovoj odredbi, onda se radi o pogrešnoj primjeni materijalnog prava a ne neustavnosti te odredbe Zakona.

Ustavni sud Federacije nije se upuštao u metodologiju i način obračuna poreza na dohodak, jer za to nije nadležan, a niti je to bilo predmet zahtjeva.

Kako je Ustavni sud Federacije Presudom broj: U-12/14 od 09.12. 2014 godine već odlučio o ustavnosti čl. 4. i 9., članka 10. stavak 1. i članka 27. Zakona o porezu na dohodak za koji se također traži ocjena ustavnosti, to je sukladno članku 41. stavak 2 alineja 3. Poslovnika Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 40/10) odlučio kao u stavku 2. donesene odluke.

Ovu presudu Ustavni sud Federacije donio je većinom glasova u sastavu: dr. sc. Kata Senjak, Predsjednica Suda, Sead Bahtijarević, Vesna Budimir, Mirjana Čučković, Domin Malbašić i prof. dr. Edin Muminović, suci Suda.

Broj: U-27/14
18.03.2015.godine
S a r a j e v o

Predsjednica
Ustavnog suda Federacije
Bosne i Hercegovine
Kata Senjak,v.r.

.....

246

Уставни суд Федерације Босне и Херцеговине, одлучујући о уставном питању које му је предочио Кантонални суд у Горажду, у вези са утврђивањем уставности одредаба чл. 4., 9., 10., 27., 48. и 49. Закона о порезу на доходак, на основу члана IV.Ц.3.10.(4) Устава Федерације Босне и Херцеговине, на сједници без јавне расправе одржане дана 18.03.2015. године, **донио је**

П Р Е С У Д У

1. Утврђује се да су одредбе члана 10. ст. (2), (3) и (4) и чл. 48. и 49. Закона о порезу на доходак („Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 и 65/13) у сагласности са Уставом Федерације Босне и Херцеговине.
2. Одбацује се захтјев на постављено уставно питање Кантоналног суда у Горажду за утврђивање уставности одредби чл. 4. и 9., члана 10. став 1. и члана 27. Закона о порезу на доходак („Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 и 65/13), јер је о уставности наведених одредби Суд одлучио Пресудом у предмету број: У-12/14 од 09.12.2014. године.
3. Пресуду објавити у „Службеним новинама Федерације БиХ“ и „Службеним новинама Босанско-подрињског кантона Горажде“.

О б р а з л о ж е њ е

1. Подносилац захтјева и предмет захтјева

Кантонални суд у Горажду (у даљем тексту: подносилац захтјева) предочио је Уставном суду Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Уставни суд Федерације) дана 09.05.2014. године уставно питање у вези утврђивања уставности чл. 4., 9., 10., 27., 48. и 49. Закона о порезу на доходак (у даљем тексту: оспорени Закон).

Подносилац захтјева је уставно питање предочио на основу члана IV.Ц.10.(4) Устава Федерације Босне и Херцеговине, а након одлуке Уставног суда Босне и Херцеговине, број: АП-2840/13 од 12.02.2014. године.

2. Странке у поступку

Странке у поступку у овом предмету су на основу члана 39. став 2. Закона о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 6/95 и 37/03) Кантонални суд у Горажду, Фатима Мрдовић из Сарајева као тужилац у судском поступку пред Кантоналним судом у Горажду, Кантон Сарајево, као тужени у наведеном судском поступку и Представнички дом и Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине, као доносилац оспорених чланова Закона.

3. Битни наводи на којима се заснива уставно питање

Подносилац захтјева наводи да се пред Кантоналним судом у Горажду води парнични поступак по тужби Фатиме Мрдовић из Сарајева, коју заступају Мустафа Брачковић и Џемо Хациомеровић адвокати из Сарајева, против туженог Кантона Сарајево, кога заступа законски заступник Право-

бранилаштво Кантона Сарајево, ради исплате разлике плате у износу 4.334,19 КМ. Наводи да је Општински суд у Сарајеву пресудом број: 65 0 Рс 264073 12 Рс од 31.01.2013. године обвезао туженог да тужиоцу исплати износ од 4.331,32 КМ из основа умањења плате за раздобље од маја 2009. године до децембра 2011. године, са законским затезним каматама од доспјелости појединачних мјесечних износа до исплате, те да му накнади припадајуће трошкове поступка у износу од 1.400,80 КМ, све у року од 15 дана.

Кантон Сарајево је путем законског заступника изјавио жалбу, коју је Кантонални суд у Горажду одбио и првостепену пресуду потврдио својом пресудом број: 05 0 Рс 000458 13 Рсж од 12.06.2013. године. Против наведене пресуде Кантоналног суда у Горажду, Кантон Сарајево је изјавио апелацију Уставном суду Босне и Херцеговине. Одлучујући о апелацији Кантона Сарајево, Уставни суд Босне и Херцеговине је одлуком број: Ап-2840/13 од 12.02.2014. године утврдио повреду права на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине, укинуо другостепену пресуду и предмет вратио Кантоналном суду у Горажду, с налогом да по хитном поступку донесе нову одлуку и у року од шест мјесеци обавијести Уставни суд Босне и Херцеговине о предузетим мјерама.

Кантонални суд у Горажду је у поступку рјешавања по жалби туженика, рјешењем број: 05 0 Рс 000458 14 Рсж 2 од 07.04.2014. године поступак прекинуо и предочио Уставном суду Федерације уставно питање које гласи: „да ли су одредбе чл. 4., 9., 10., 27., 48. и 49. Закона о порезу на доходак у сагласности са одредбама Амандмана CVI на Устав Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 72/05)“.

Подносилац захтјева цитира наведени Амандман на Устав Федерације Босне и Херцеговине, затим цитира члан IV.Ц.7. став 1. Устава Федерације Босне и Херцеговине, којима је утврђено да плате и друге накнаде судији не могу бити умањене за вријеме вршења судијске функције, осим као посљедица дисциплинског поступка у складу са законом.

Подносилац захтјева наводи висине плата судија, које су прописане Законом о платама и другим накнадама судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 72/05, 22/09 и 55/13), који је ступио на снагу 01.01.2006. године. Плате прописане наведеним законом су тужиоцу исплаћиване до јануара 2009. године, када је ступио на снагу Закон о порезу на доходак, који је касније мијењан и допуњаван. Примјеном оспорених одредаба Закона тужиоцу су исплаћиване умањене плате за мјесечне износе како је то утврђено првостепеном пресудом.

Како би Кантонални суд у Горажду могао донијети одлуку по жалби туженика против првостепене пресуде, предлаже Уставном суду Федерације да донесе пресуду којом ће утврдити да ли су оспорене одредбе Закона у сагласности са Уставом Федерације Босне и Херцеговине.

4. Битни наводи одговора на захтјев

Уставни суд Федерације је дана 27.05.2014. године у складу са чла-

ном 16. Закона о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине, позвао Кантон Сарајево, путем Правобранилаштва Кантона, Фатиму Мрдовић из Сарајева и Представнички дом и Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине, да као странке у поступку доставе одговор на наводе захтјева Кантоналног суда у Горажду, у року од 30 дана.

У одговору на захтјев који је дана 30.06.2014. године доставило Правобранилаштво Кантона Сарајево, наводе да Закон о порезу на доходак, који је донесен скоро три године након доношења Амандмана CVI на Устав Федерације Босне и Херцеговине, није имао за циљ смањене плата порезних обавезника, а самим тим и тужиоца као носиоца судијске функције. Истичу да је циљ Закона о порезу на доходак регулатива пореза на доходак, односно одређивање обавезе плаћања пореза у оквиру усвајања финансијске политике Европске уније, а за чију основицу служи управо неумањена плата. Наводе да се овдје заправо радило о преласку на нови обрачун исплате пореза као сасвим новом и до тада непознатом принципу по којем је исплата пореза увијек обавеза онога ко остварује приход, односно запосленика.Наглашавају општепознату чињеницу да у Европској унији сви оствариоци плата сносе обавезу плаћања пореза на доходак, те да нико не може бити ослобођен те обавезе. Сматрају да, уколико би се мијењале одредбе Закона о порезу на доходак, из наведених разлога, дошло би до изласка из оквира правних правила Европске уније.

Правобранилаштво Кантона Сарајево је мишљења да одредбе оспореног Закона нису несагласне са Уставом Федерације Босне и Херцеговине и наведеним Амандманом на Устав Федерације Босне и Херцеговине. Наводе да се оспореним чланом 4. Закона регулише за које дјелатности се опорезују дохоци, а у које спадају и несамосталне дјелатности које подразумијевају и судијску функцију. Чланом 9. се третира постотак пореза, чланом 10. се појашњава шта се све сматра приходом од несамосталне дјелатности, чланом 27. се регулише поступак утврђивања наплате пореза, чланом 48. се регулише доношење подзаконских аката, а чланом 49. се дефинише правилна примјена члана 10. став 1. и члана 27. Истичу да из наведених одредби произлази да су порезни обавезници сва лица која остварују доходак од било које дјелатности, па и судијске.

Наглашавају да оспорене одредбе Закона не дирају у плате. Плате представљају једну, а порез на доходак сасвим другу категорију. Позивају се на одлуку Уставног суда Босне и Херцеговине АП-2840/13, односно цитирају дио образложења које гласи: „нити једном одредбом овог Закона није предвиђена могућност искључења било које категорије запосленика од обавезе плаћања пореза на доходак, па тако ни судија“. Наводе још да у случају када би судије биле изузете од обавезе плаћања пореза на доходак, довела би се у питање примјена одредби Закона о порезу на доходак, које су предметом оцјењивања. На тај начин би преостали запосленици са својим субјективним грађанским правима у погледу права из радног односа били доведени у неравноправан и дискриминирајући положај у односу

на судије, а што би било противно члану II тачка 4. Устава Босне и Херцеговине, односно једнакости у правима, без дискриминације, по било ком основу. Такође би била повријеђена права из Конвенције о заштити људских права и основних слобода са припадајућим Протоколима. На основу изложеног, Правобранилаштво Кантона Сарајево сматра да су оспорени чланови Закона у цијелости у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине и амандманима на Устав Федерације Босне и Херцеговине.

Фатима Мрдовић, нити њени адвокати, Представнички дом и Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине нису доставили одговор на наводе захтјева Кантоналног суда у Горажду.

5. Сједница Суда без јавне расправе

Уставни суд Федерације је у складу са чланом 13. став 1. Пословника Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 40/10), дана 18.03. 2015. године одржао сједницу без јавне расправе на којој је размотрио чињенице и наводе у захтјеву и одговор на захтјев Кантона Сарајево. Исто тако, извршен је увид у Пресуду овог суда број: У-12/14 од 09.12.2014. године, у вези које је дана 09.12.2014. године одржана јавна расправа у овом уставносудском предмету и одлучено да одредбе оспорених чл. 4., 9., 10. став 1. и члана 27. Закона о порезу на доходак нису у несагласности са Уставом Федерације Босне и Херцеговине.

6. Релевантно право

А. Устав Федерације Босне и Херцеговине

Члан IV.Ц.3.10.(4)

„(...)

(4) Уставни суд одлучује и о уставним питањима која му предочи Врховни суд или неки кантонални суд а која се појаве у току поступка пред тим судом“.

Б. Амандмани на Устав Федерације Босне и Херцеговине

Амандман LX

Члан IV.Ц.7. мијења се и гласи:

“1. Плата и друге накнаде судији не могу бити умањени за вријеме вршења судијске функције, осим као посљедица дисциплинског поступка у складу са законом.

2. Плата и други услови обављања функције, укључујући и имунитет, за све судије судова Федерације утврђују се законом.“

Амандман LXII

Члан V.11. Устава Федерације мијења се и гласи:

...

„3. ...Плата и друге накнаде судији не могу бити умањени за вријеме вршења судијске функције, осим као посљедица дисциплинског поступка у складу са законом“.

Амандман LXIII

Члан VI.7. Устава Федерације мијења се и гласи:

...

„4. ...Плата и друге накнаде судији не могу бити умањени за вријеме вршења судијске функције, осим као посљедица дисциплинског поступка у складу са законом."

Амандман CVI

Иза члана IX.11.е, додаје се нови члан IX.11.ф, који гласи:

Члан IX.11.ф.

(1) „Као изузетак од принципа из става 1. члана IV.Ц.7. става 3., члана V.4.11. и става 4. члана VI.7. овог Устава, плата и/или друге накнаде судији могу бити умањени законом донесеним до 10. јануара 2006. године.
(2) Умањење из става 1. овог члана може се извршити само једном.
(3) Ставови 1. и 2. овог члана не могу се тумачити тако да је на било који начин или у било којем облику, директно или индиректно, дозвољено неко друго умањење плате и /или других накнада судији заштићених ставом 1. члана IV.Ц.7., ставом 3. члана V.4.11. и ставом 4. члана VI.7. овог Устава."

Ц. Закон о порезу на доходак
(„Службене новине Федерације БиХ", бр.: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 и 65/13)

Члан 4.

Порезом на доходак опорезују се дохоци које порезни обавезник оствари:

1) од несамосталне дјелатности;
2) од самосталне дјелатности;
3) од имовине и имовинских права
4) од улагања капитала

Члан 9.

Порез на доходак плаћа се по стопи од 10%.

Члан 10.

(1) Приходом од несамосталне дјелатности сматра се бруто плата коју запосленику исплаћује послодавац по основу уговора о раду односно радног односа или даје у стварима, користима, протууслугама или у виду премија и других прихода, за рад обављен по његовим упутама, осим прихода из чл. 5. и 6. овог закона.

(2) Опорезивим приходима од несамосталне дјелатности сматрају се и :

1) додатни приходи по основу накнада, помоћи и сл. које послодавац исплати запосленицима изнад уноса утврђених Правилником о примјени Закона о порезу на доходак
2) плате које умјесто послодавца исплати друго лице,
3) заостале плате односно разлике плата које се односе на протекла порезна раздобља, а која се запосленику или бившем запосленику исплаћују у текућем порезном периоду на основу судске пресуде, осим износа затезних камата које се у овом случају не сматрају опорезивим приходом од несамосталне

дјелатности

4) сви други приходи по основу и у вези са несамосталном дјелатношћу.

(3) Користи које су примљене по основу несамосталне дјелатности улазе у доходак, и то:

1) коришћење возила и других средстава за личне потребе,
2) смјештај, храна као и коришћење дугих добара и услуга који су бесплатни или по цијени која је нижа од тржишне цијене,
3) одобрени бескаматни кредити или кредити са каматном стопом која је нижа од тржишне каматне стопе,
4) Измиривање личних трошкова од стране послодавца
5) измиривање или опрост дужничке обавезе од стране послодавца

(4) Приходи који не улазе у доходак од несамосталне дјелатности и који не подлијежу опорезивању су:

1) помоћ за губитке настале као посљедица елементарних непогода и помоћи по основу озљеда и болести које исплаћује послодавац запосленику или члану његове породице, исплаћене до висине утврђене посебним прописима,
2) храна коју послодавац обезбјеђује запосленицима у својим просторијама до вриједности накнаде за топли оброк, која је утврђена посебним прописима,
3) смјештај који послодавац обезбјеђује запосленику на мјесту гдје се обавља дјелатност, ако је неопходно коришћење смјештаја за запосленика ради обављања радног задатка,
4) смјештај и плаћање трошкова смјештаја осигураног за јавне дужноснике запослене у дипломатским и конзуларним представништвима у иностранству, и друге накнаде исплаћене до висине утврђене посебним прописима,
5) поклон(и) које послодавци дају запосленику једанпут или више пута у току порезног периода поводом државних и/или вјерских празника или јубилеја фирме, чија укупна вриједност није виша од 30% просјечне мјесечне нето плате исплаћене у Федерацији према посљедњем објављеном податку надлежног органа за статистику.
6) отпремнине у случају отказа уговора о раду, у складу са чланом 100. Закона о раду („Службене новине Федерације БиХ“, број: 43/99, 32/00 и 29/03) и Општим колективним уговором.

Члан 27.

(1) Аконтација пореза на доходак од несамосталне дјелатности обрачунава се и обуставља при свакој исплати плате и/или опорезиве накнаде, према прописима који се примјењују на дан исплате, а уплаћује се истог дана или првог дана по извршеној исплати плате и/или опорезиве накнаде.

(2) Обрачун, обуставу и уплату аконтације пореза на доходак од несамосталне дјелатности врши послодавац или сам обавезник пореза. Обавезник пореза на доходак је запосленик.

(3) Аконтација пореза на доходак од несамосталне дјелатности, који се остварује код послодавца којем је запосленик доставио своју порезну картицу, обрачунава се мјесечно од порезне основице коју чине сви опорезиви приходи од несамосталне дјелатности које је запосленик остварио код тог послодавца у том мјесецу, умањени за плаћене расходе из члана 11. овога закона, и за износ мјесечних личних одбитака из члана 24. ст. (1) и (2) овога закона, примјеном стопе из члана 9. овога закона.

(4) Аконтација пореза на доходак од несамосталне дјелатности, који се остварује код послодавца којем запосленик није доставио своју порезну картицу, обрачунава се мјесечно од порезне основице коју чине сви опорезиви приходи од несамосталне дјелатности које је запосленик остварио код тог послодавца у том мјесецу, умањени за плаћене расходе из члана 11. овога закона, примјеном стопе од 10%.

(5) Изнимно, запосленицима – резидентним порезним обавезницима из члана 2. става (4) овог закона, који доходак остварују код послодаваца правних и физичких лица која имају сједиште на подручју Федерације, аконтација пореза на доходак од несамосталне дјелатности обрачунава се и плаћа на порезну основицу коју чине сви опорезиви приходи од несамосталне дјелатности које је запосленик остварио код тог послодавца у том мјесецу, а умањени за плаћене расходе из члана 11. овог закона и за износ мјесечних личних одбитака из члана 24. ст. (1) и (2) овог Закона.

(6) Порез на доходак по основи несамосталне дјелатности који се обрачунава на остварени доходак за рад који у једном мјесецу није трајао дуже од 10 дана, односно 80 сати, а за који исплаћени доходак не износи више од 250,00 КМ, обрачунава се по стопи од 10%, без умањења за личне одбитке из члана 24. овога закона.

(7) Обустављени, односно одбијени и уплаћени порез из става (5) овога члана сматра се коначно утврђеним порезом за порезни период, те порезни обавезник за тај доходак није дужан поднијети годишњу порезну пријаву. Порезни обавезник, уколико жели остварити право на лични одбитак, може тај доходак и уплаћене износе аконтације пореза унијети у годишњу порезну пријаву.

(8) Стране организације које не уживају дипломатски имунитет у Федерацији и запосленици тих организација који имају сједиште, односно пребивалиште у Федерацији дужни су при исплати дохотка од несамосталне дјелатности запосленим грађанима или страним држављанима обрачунати порез по одбитку у складу са ст. (1) до (6) овога члана и уплатити га у законом прописаноме року.

(9) Порезни обавезник који је запослен у дипломатском или конзуларном представништву друге држ-

аве, у међународној организацији или у представништву или организацији која на територију Федерације има дипломатски имунитет, када је обавезник пореза и према овому закону, дужан је сам обрачунати аконтацију пореза на доходак од несамосталне дјелатности према одредбама ст. (1) до (5) овога члана и уплатити је на прописани рачун у законом прописаном року.

(10) Порезни обвезник који доходак од несамосталне дјелатности остварује изравно из иностранства дужан је на тај доходак сам обрачунати аконтацију пореза од несамосталне дјелатности на начин из ст. (1) до (6) овога члана и уплатити је у року од пет дана од дана када је примио доходак.

Члан 48.

Министар ће у року од 60 дана од дана ступања на снагу овога Закона донијети сљедеће подзаконске акте:

1) Правилник о примјени Закона о порезу на доходак, којим ће се детаљније прописати начин утврђивања порезне основице, облик и начин издавања порезне картице, облик, садржај и начин вођења пословних књига и евиденција, начин вршења годишњег обрачуна пореза на доходак те сачињавања и подношења годишње пријаве,
2) Пропис о обрачуну убрзане амортизације,
3) Пропис о утврђивању критерија за плаћање пореза на доходак у годишњем паушалном износу.

Члан 49.

У циљу омогућавања правилне примјене члана 10. става 1. и члана 27. овога закона, сви послодавци су дужни до дана ступања на снагу односно најкасније до почетка примјене овога Закона мјесечне плате својим запосленицима обрачунавати и у порезним евиденцијама и извјештајима исказивати у бруто-износима. Послодавци који до почетка примјене Закона о порезу на доходак не пређу на утврђивање плата својих запосленика у бруто износу, дужни су обрачун доприноса и пореза на плату вршити на основу бруто износа плате који би се утврдио прерачунавањем постојеће уговорене нето плате у бруто плату по сљедећој формули:

$$\text{Бруто} = \frac{\text{Нето плата запосленика} \times \left(\frac{100}{95}\right)}{\frac{100 - \text{збирна стопа доприноса из плате}}{100}}$$

Д. Пословник Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине
(„Службене новине Федерације БиХ“, број: 40/10)

Члан 41.
Рјешење о одбацивању захтјева

„Кад Суд на сједници без јавне расправе доноси рјешење о одбацивању захтјева придржават ће се разлога наведених у члану 26. став 1. Закона и рјешење заснивати на само једном ра-

злогу, уколико Суд не одлучи другачије.

Ако не постоје друге процесне претпоставке за одлучивање о бити ствари, осим оних изричито наведених у ставу 1. члана 26. Закона, у рјешењу се изричито наводи о којим се процесним претпоставкама ради. Те друге претпоставке могу бити, посебно:

- да у остављеном року подносилац није отклонио недостатке на које му је указано или их није отклонио онако како му је наложено,
- да оспорени општи акт није на снази,
- да се ради о захтјеву о којем је Суд већ одлучио или да се ради о захтјеву исте правне и чињеничне природе у којем је Суд већ заузео становиште и сл.

Кад Суд одбацује захтјев због ненадлежности, Суд може на приједлог судије извјестиоца одлучити да ли постоје разлози за поступање у складу са ставом 2. члана 26. Закона.

Е. Одлука Уставног суда Босне и Херцеговине број: АП-2840/13 од 12.02.2014. године Пресуда Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине број: У-12/14 од 09.12.2014. године

7. Чињенично стање и став Суда

Уставни суд Федерације је у проведеном поступку размотрио наводе подносиоца захтјева, одговора на захтјев те чињенице из документације у спису предмета. Овај суд је посебно имао у виду Пресуду Уставног суда Федерације, број: У-12/14 од 09.12. 2014. године, којом је након одржане јавне расправе 09.12.2014. године, те презентовања изјава и доказа странака у поступку, утврђено да Кантонални суд у Сарајеву није сматрао у конкретном случају да се радило о оцјени усаглашености оспорених одредаба Закона са Уставом Федерације Босне и Херцеговине, већ је исти Суд сматрао да се ради о тумачењу и примјени, с једне стране Закона о платама и другим накнадама судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине, а с друге стране Закона о порезу на доходак, имајући у виду одредбе о заштити плата судија. Управо је такво схватање и одлучивање на њему засновано, од стране Уставног суда Босне и Херцеговине, у горе споменутој одлуци оцијењено као излажење из оквира стварне надлежности и првостепеног и другостепеног суда и било разлогом да се апелација туженика усвоји, а предмет врати подносиоцу захтјева на поновно одлучивање. Према томе је предочавање овог уставног питања, с приједлогом да се утврди уставност оспорених одредаба Закона о порезу на доходак, директна посљедица спомињане одлуке Уставног суда Босне и Херцеговине, те потом и Пресуде Уставног суда Федерације број: У-12/14 од 09.12.2014. године. Неспорна је чињеница да подносилац захтјева у првобитном поступку по жалби није цијенио потребним прекинути поступак и предочити предметно уставно питање Уставном суду Федерације, већ је жалбу туженика одбио као неосновану и потврдио првостепену пресуду.

Одлука Уставног суда Босне и Херцеговине, донесена поводом апелације туженика указује да такав став суда није био правно коректан, већ да је, као и поступак првостепеног суда, био заснован на "арбитрарној примјени процесног права", прецизније одредаба о стварној надлежности, јер су одлуке тих судова биле засноване на њиховој оцјени да туженик није имао право умањити плату тужиоцу примјеном Закона о порезу на доходак, јер су оспорене одредбе тог Закона у несагласности са Амандманом CVI на Устав Федерације Босне и Херцеговине, а та оцјена је, према правном становишту Уставног суда Босне и Херцеговине из споменуте одлуке, била изван стварне надлежности редовних судова, чиме је апеланту повријеђено право на правично суђење.

Уставни суд Федерације, као искључиво надлежан за такву оцјену, такође констатује да захтјев почива на оцјени и схватању редовних судова, по којем је примјена оспорених одредаба Закона о порезу на доходак проузрочила умањење плате тужиоцу, а које умањење протуусловљава одредбама Амандмана CVI на Устав Федерације Босне и Херцеговине. Притом се, међутим, губи из вида како је ријеч о системском закону којим се проводи финансијска и фискална политика у Федерацији Босне и Херцеговине, те да његов *ratio legis* нити његов циљ није ни изравно ни неизравно умањење плата било које категорије обавезника пореза на доходак, па тако ни плата судија. Предмет регулисања тог Закона није одређивање висине плата пореских обавезника, већ одређивање висине и начина наплате пореза на доходак.

Висина плата судија у Федерацији Босне и Херцеговине утврђена је посебним законом, а то је Закон о платама и другим накнадама судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине и на тај се Закон реферише у првом ставу Амандмана CVI, па се управо зато заштитне одредбе тог Амандмана и односе на тај Закон, односно на законе чији би предмет регулисања биле плате судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине. Тај је Амандман наиме и донесен како би се створио уставни основ за корекцију плата судија и тужилаца, након што је Управни одбор за имплементацију мира у свом Коминикеу од 24. јуна 2005. године исказао забринутост „због изазова фискалне одрживости са којим се суочавају власти у Босни и Херцеговини, нарочито на ентитетском нивоу“, те након што је Високи представник УН за Босну и Херцеговину, прихватајући препоруке Радне скупине, коју су чинили представници министарстава правде ентитета и Босне и Херцеговине, Правосудне комисије Брчко Дистрикта, Високог судског и тужилачког вијећа Босне и Херцеговине, као и удружења судија и тужилаца у оба ентитета, према којима би плате за судије и тужиоце требале бити „умјерено умањене“, одлучио донијети Закон о платама и другим накнадама судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине.

Амандман је, дакле, било неопходно донијети како би се, са уставне разине, омогућило једнократно умањење плата судија и тужилаца, које је у односу на ранији Закон о су-

дској и тужилачкој функцији у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 22/00, 20/01, 37/01, 57/01, 63/03 и 78/04) наступило доношењем Закона о платама и другим накнадама судија и тужилаца у Федерацији. Да је то тако, јасно свједочи чињеница да су оба акта Високог представника УН, онај којим је донесен Амандман CVI и онај којим је донесен Закон, објављена један иза другог, респективно, у истом службеном гласилу и то у „Службеним новинама Федерације БиХ“, број: 72/05.

Стога су одредбе Амандмана, разлогом њихова доношења, па тиме и својим смислом, у цијелости у вези са Законом о платама судија и тужилаца у Федерацији: став први зато што се у њему говори о умањењу „законом донесеним до 10. јануара 2006. године“, а то је несумњиво Закон о платама судија и тужилаца, а други и трећи став зато што се у њима реферише на став први. Према томе се и будуће умањење („на било који начин или у било којем облику, директно или индиректно“) од којег Амандман заштићује плате судија очигледно односи на умањење које би настало измјенама тога Закона или доношењем новог закона, али закона чији би предмет регулисања биле плате носилаца судске и тужилачке функције, а не закона којим се регулише начин наплате пореза на доходак за све обавезнике тог пореза у Федерацији Босне и Херцеговине.

Имајући у виду све изложено, Уставни суд Федерације сматра да се математички ефекти који настају у погледу висине плата судија примјеном оспорених одредаба Закона о порезу на доходак, не могу сматрати умањењем плата у смислу у којем о томе говоре заштитне одредбе Амандмана CVI на Устав Федерације Босне и Херцеговине. Утолико прије, што је до фактичког умањења плата судија, само на годишњој разини и тиме наизглед неизравно, долазило и за примјене ранијих прописа о опорезивању.

Треба истаћи да је у овом предмету у односу на пресуђени предмет број: У-12/14 од 09.12.2014. године захтјев за оцјену уставности проширен и на ст. (2), (3) и (4) члана 10. оспореног Закона (у предмету број: У-12/14 од 09.12.2014. године оспорава се само став 1. члана 10.), који су само допунског карактера и њима се у ствари образлаже став 1. овог члана.

Суд сматра да након што је наведеном Пресудом број: У-12/14 потврђена уставност става (1) члана 10. оспореног Закона, не постоје докази у прилог евентуалној неуставности одредаба ст. (2), (3) и (4), којима је прецизно утврђен домет одредбе првог става, који важе једнако за све обавезнике пореза на доходак.

У захтјеву су оспорене и одредбе чл. 48. и 49. Закона, што у предмету број: У-12/14 од 09.12.2014. године није било. Међутим, за неуставност ових спорних чланова није дано адекватно образложење, нити су приложени докази који би потврђивали ту неуставност.

Чланом 48. је прописано овлашћење ресорног министра за доношење подзаконских аката неопходних за провођење Закона о порезу на доходак, што је у ствари и требала бити његова уставна обавеза. Члан 49. је проведбеног карактера, којим се даје

обавезујућа инструкција за послодавце у погледу примјене одредби члана 10. став 1. и члана 27. Закона, како би се начин обрачуна мјесечне плате запосленика и њено исказивање у порезним евиденцијама и извјештајима, ускладили са Законом. Уколико неки послодавац није поступао према овој одредби, онда се ради о погрешној примјени материјалног права а не неуставности те одредбе Закона.

Уставни суд Федерације није се упуштао у методологију и начин обрачуна пореза на доходак, јер за то није надлежан, а нити је то било предмет захтјева.

Како је Уставни суд Федерације Пресудом број: У-12/14 од 09.12. 2014 године већ одлучио о уставности чл. 4. и 9., члана 10. став 1. и члана 27. Закона о порезу на доходак за који се такође тражи оцјена уставности, то је у складу са чланом 41. став 2. алинеја 3. Пословника Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 40/10) одлучио као у ставу 2. донесене одлуке.

Ову пресуду Уставни суд Федерације донио је већином гласова у саставу: др сц. Ката Сењак, Предсједница Суда, Сеад Бахтијаревић, Весна Будимир, Мирјана Чучковић, Домин Малбашић и проф. др Един Муминовић, судије Суда.

Број: У-27/14
18.03.2015.год.
С а р а ј е в о

Предсједница
Уставног суда Федерације
Босне и Херцеговине
Ката Сењак,с.р.

247

Na temelju članka 90. Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“ broj: 5/04, 6/09 i 1/15), ministar za obrazovanje, mlade, znanost, kulturu i sport Bosansko–podrinjskog kantona Goražde, **d o n o s i :**

P R A V I L N I K
o postupku i proceduri izbora direktora osnovnih škola na području Bosansko–podrinjskog kantona Goražde

Članak 1.

(1) Ovim se Pravilnikom propisuje postupak i procedura izbora direktora osnovnih škola na području Bosansko - podrinjskog kantona Goražde, koje imaju status javne ustanove (u daljem tekstu: škola).
(2) Terminološko korištenje muškog ili ženskog roda u ovom Pravilniku podrazumijeva uključivanje oba spola.

Članak 2.

(1) Školski odbor donosi odluku o raspisivanju natječaja za izbor direktora škole.
(2) Natječaj za izbor direktora škole se objavljuje u dnevnom listu najmanje tri mjeseca prije isteka mandata direktora.
(3) Natječaj za izbor direktora škole ostaje otvoren najmanje 15 dana od dana objavljivanja.
(4) Natječaj za izbor i imenovanje direktora škole sadrži:

a) naziv škole sa adresom,
b) kratak opis pozicije direktora škole,
c) opće uvjete za imenovanje direktora škole,
d) posebne uvjete za imenovanje direktora škole,
e) kriterijume koji se u postupku imenovanja uzimaju u obzir,
f) spisak potrebnih dokumenata, rok i mjesto podnošenja prijava,
g) način i rok obavještavanja kandidata o rezultatima natječaja,
h) rok za podnošenje prijava na natječaj,
i) naznaku da se nepotpune i neblagovremene prijave neće uzeti u razmatranje.

Članak 3.

Direktor škole obavlja sljedeće poslove:

a) rukovodi radom škole;
b) zastupa i predstavlja školu prema trećim licima i odgovara za zakonitost rada škole;
c) predlaže program odgojno – obrazovnog rada i preduzima odgovarajuće mjere za njihovu realizaciju;
d) odlučuje o raspoređivanju uposlenika škole na određene poslove i zadatke te utvrđuje ocjenu o njihovom radu, sukladno općim aktima škole;
e) prima u radni odnos ostale uposlenike,
f) podnosi školskom odboru, Pedagoškom zavodu i Ministarstvu za obrazovanje, mlade, znanost, kulturu i sport (u daljem tekstu Ministarstvo) izviješće o uspjehu i postignutim rezultatima odgojno-obrazovnog rada u školi;
g) realizira nastavu ili druge oblike neposrednog odgojno-obrazovnog rada sukladno nastavnom planu i programu u obimu utvrđenom godišnjim programom rada škole;
h) odgovara školskom odboru za svoj rad i rezultate rada škole;
i) izvršava odluke stručnih organa i organa upravljanja;
j) predlaže pravilnik o unutarnjoj organizaciji škole i druge opće akate škole;
k) odlučuje o pravima i obvezama uposlenika iz radnog odnosa u školi;
l) podnosi polugodišnja izviješća o izvršenju odobrenog proračuna škole po vrstama troškova i izvorima sredstava,
lj) vrši i druge poslove sukladno Zakonu i pravilima škole.

Članak 4.

(1) Školski odbor će razmotriti sve pristigle prijave i provjeriti da li su kandidati, sukladno uvjetima natječaja, dostavili valjane dokaze o ispunjavanju općih i posebnih uvjeta.
(2) Školski odbor će odbaciti prijave kojima nedostaju neki od dokaza o ispunjavanju uvjeta iz natječaja (nepotpune) i prijave sa nevalidnim dokazima (neuredne). Neblagovremene prijave školski odbor neće razmatrati te će o istom obavijestiti podnositelja prijave.
(3) Nakon izvršene provjere, sukladno stavu (1) ovog članka, školski odbor će sačiniti spisak prijavljenih kandidata čije su prijave prihvaćene i isti

sa kompletnom dokumentacijom dostaviti Pedagoškom zavodu.

(4) Pedagoški zavod će, sukladno Kriterijumima za izbor i imenovanje direktora osnovnih škola na području Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, dati stručno mišljenje za svakog kandidata posebno, odnosno kompletnu dokumentaciju proslijediti Ministarstvu na davanje suglasnosti.

(5) Nakon pribavljenog mišljenja Pedagoškog zavoda i suglasnosti Ministarstva, školski odbor sačinjava spisak kandidata koji ispunjavaju uvjete natječaja, odnosno spisak kandidata koji mogu nastaviti proceduru izbora direktora.

(6) Školski odbor za direktora škole imenuje onog kandidata koji je dobio najveći broj glasova birača koji su izašli na izbore.

(7) U slučaju da dva ili više kandidata dobiju isti broj glasova, organizovat će se drugi krug izbora za kandidate sa istim brojem glasova u roku od sedam dana od dana održanih izbora.

(8) Ako se na natječaj prijavio samo jedan kandidat koji ispunjava uvjete natječaja i koji je dobio pozitivno stručno mišljenje Pedagoškog zavoda i suglasnost Ministarstva, školski odbor će imenovati kanidata za direktora škole bez provođenja izbora.

Članak 5.

(1) Organ za provođenje izbora za direktora škole je birački odbor.

(2) Birački odbor se sastoji od predsjednika i dva člana.

(3) Imenovanje biračkog odbora i njihovih zamjenika vrši školski odbor najmanje 15 dana prije izbora.

(4) Birački odbor direktno rukovodi izborima i preuzima potpunu odgovornost za poštivanje Zakona i procedura koje se odnose na izbor.

(5) Predstavnike roditelja i staratelja u birački odbor predlaže vijeće roditelja škole, predstavnike uposlenika predlaže nastavničko vijeće, a predstavnike utemeljitelja predlaže Ministarstvo.

(6) Vršenje dužnosti članstva biračkog odbora i ostalih pododbora je dobrovoljno i bez naknade.

Članak 6.

Poslovi i zadaci koji se odnose na organizaciju izbora su:

a) predstavljanje kandidata kroz predstavljanje njihovih programa (u daljem tekstu: forum kandidata),
b) informisanje i pozivanje na izbore,
c) provođenje izbora na izborni dan kada se glasa.

Članak 7.

Birački odbor vodi računa o:

a) datumu, vremenu i mjestu održavanja izbora,
b) sačinjavanju biračkih spiskova,
c) datumu, vremenu i mjestu održavanja foruma kandidata,
d) kontroli rada prilikom izbora,
e) određivanju osobe prilikom identifikacije birača,
f) određivanju osobe za izdavanje glasačkih listića,
g) određivanju kontrolora rada prilikom izbora,
h) određivanju kontrolora glasačke kutije,

i) evidentiranju posmatrača koje nominuju kandidati, NVO.

Članak 8.

(1) Direktora osnovne škole biraju direktnim tajnim glasanjem svi roditelji i staratelji i uposlenici škole koji imaju biračko pravo.
(2) Birački spisak se sačinjava na temelju evidencije učenika upisanih u školskoj godini u kojoj se provode izbori i uposlenika uposlenih kod poslodavca u momentu raspisivanja natječaja.
(3) Jedan roditelj/staratelj ima pravo jednog glasa, bez obzira na broj učenika čiji je roditelj/staratelj u jednoj osnovnoj školi i nalazi se samo jedanput na biračkom spisku.
(4) Ukoliko ista osoba ima status roditelja/staratelja u više osnovnih škola u kojima se provode izbori za direktora škole, ista osoba ima pravo glasa u svim školama u kojima ima status roditelja/staratelja.
(5) Ukoliko je uposlenik ujedno i roditelj, ima pravo jednog glasa.

Članak 9.

Pozivanje roditelja, staratelja i uposlenika na izlazak na izbore (izborni dan je u principu subotom) i za prisustvovanje forumu kandidata (forum kandidata je u principu srijedom), obavlja se usmenim i pisanim pozivom koji se uručuje učenicima i uposlenicima, javnim pozivom koji će biti istaknut na oglasnoj ploči škole i oglasnoj ploči mjesne zajednice.

Članak 10.

(1) Glasanje se provodi na određenom biračkom mjestu u školi.
(2) Biračka mjesta određuje birački odbor.
(3) Birački odbor može donijeti odluku da se organizuju biračka mjesta i u područnim školama te će imenovati odbor od najmanje tri člana (predstavnike roditelja, staratelja i uposlenika) koji će biti zaduženi za to biračko mjesto.
(4) U prostoriji određenoj za glasanje (jednoj ili više) posebno se uređuje prostor za glasanje, u kojem se osigurava tajnost glasanja.

Članak 11.

(1) Roditelji, staratelji i uposlenici škole glasaju na dan izbora nakon dokazivanja svog identiteta (lična karta, pasoš, vozačka dozvola itd.) i nakon što se provjeri njihovo ime na biračkom spisku.
(2) Svaki birač se potpisuje pored svoga imena. Po označavanju glasačkog listića, birač glasa na za to određenom mjestu i glasački listić ubacuje u glasačku kutiju. Listić se smatra ispravnim ako je zaokružen ili označen samo jedan kandidat sa liste.

Članak 12.

(1) Tokom procesa glasanja vodi se zapisnik o radu biračkog odbora. Zapisnik o radu biračkog odbora je pisani dokument u koji se upisuju svi podaci u vezi sa glasanjem, kao i drugi događaji koji se dešavaju na biračkom mjestu od otvaranja biračkog mjesta do utvrđivanja izbornih rezultata.
(2) U zapisnik se unose posebno sljedeći podaci:

a) popis i količina izbornog materijala (glasačkih listića prema broju birača na biračkom spisku)
b) ime i prezime kontrolora izbora,
c) ime i prezime osobe za identifikaciju birača
d) ime i prezime osobe za izdavanje glasačkih listića,
e) ime i prezime kontrolora glasačke kutije, mišljenje i primjedbe članova biračkog odbora i posmatrača o procesu glasanja i dr.

Članak 13.

(1) Birački odbor će prije početka glasanja:

a) izložiti praznu glasačku kutiju i zapečatiti je,
b) prebrojati i upisati u odgovarajući obrazac ukupan broj birača, na temelju evidencije koja se vodi o upisanim učenicima,

(2) Ukoliko se izbori organizuju na više biračkih mjesta u školi, pripremiti potreban materijal iz alineja 1. i 2 za svako biračko mjesto.
(3) Glasanje traje neprekidno tokom dana u pravilu od 9.00 do 15.00 sati, a najdalje do 17.00 sati. Ako dođe do narušavanja reda, predsjednik biračkog odbora može prekinuti glasanje dok se red ne uspostavi. Razlozi i uzroci prekida glasanja unose se u zapisnik o radu biračkog odbora
(4) Nakon zatvaranja biračkog mjesta, birački odbor obavlja prebrojavanje glasova i objavljuje rezultate glasanja i zapisnik dostavlja školskom odboru istog dana. Ako se izbori održavaju i u područnim školama, prebrojavanje se vrši u centralnoj školi nakon što se završi glasanje.
(5) Školski odbor će, u pravilu, istog dana održati sastanak na kojem će formalno imenovati direktora škole. Službeni dopis o imenovanju će uputiti resornom ministarstvu, nakon čega je završena procedura izbora direktora.
(6) Školski odbor će, pisanim putem, obavijestiti sve učesnike natječaja o odluci o imenovanju direktora u roku od osam (8) dana od dana donošenja odluke školskog odbora.
(7) Učesnik natječaja koji je nezadovoljan odlukom o izboru direktora škole ima pravo pokrenuti spor pred nadležnim sudom.
(8) Mandat direktora škole počinje od dana donošenja odluke školskog odbora o imenovanju direktora.

Članak 14.

(1) Direktor škole imenuje se na period od četiri godine. Isto lice može biti imenovano za direktora škole čiji je utemeljitelj Skupština Kantona najviše dva puta uzastopno u istoj školi.
(2) Kandidat za direktora, ukoliko je član školskog odbora, ne učestvuje u izboru i imenovanju direktora škole. Član školskog odbora koji se prijavi na natječaj i bude izabran za direktora škole dužan je prije preuzimanja dužnosti direktora u pisanoj formi dati ostavku na mjesto člana školskog odbora.
(3) Odluka o imenovanju direktora škole je konačna.
(4) Licu koje je imenovano za direktora druge škole, škola u kojoj je bio uposlen, dužna je, na njegov zahtjev, osigurati mirovanje njegovih prava iz radnog odnosa za vrijeme trajanja

mandata.

(5) Na prava i obveze uposlenika iz stava (4) ovog članka primjenjuju se odgovarajuće odredbe zakona i kolektivnog ugovora, kojim se se uređuju prava i obveze iz radnog odnosa, a koje nisu utvrđene zakonom i ovim Pravilnikom.

(6) Ukoliko direktor škole prije isteka mandata ispuni uvjete za penzionisanje, dužan je najmanje tri mjeseca prije prestanka radnog odnosa zbog penzionisanja pokrenuti proceduru raspisivanja natječaja za izbor i imenovanje novog direktora škole.

Članak 15.

(1) Ukoliko procedura imenovanja direktora nije okončana do isteka mandata, školski odbor će, bez natječaja, imenovati vršitelja dužnosti direktora iz reda nastavnog osoblja škole.

(2) Vršitelj dužnosti direktora ima sva prava i dužnosti direktora.

(3) Vršitelj dužnosti direktora rukovodi osnovnom školom do imenovanja direktora, a najduže šest mjeseci.

Članak 16.

(1) Školski odbor može razriješiti direktora škole koja ima status javne ustanove ili se financira iz Proračuna Kantona i prije isteka vremena na koje je imenovan:

a) na zahtjev direktora,
b) ako utvrdi da je rad direktora neuspješan u realizaciji godišnjeg programa rada škole,
c) ako organizacija rada škole nije usklađena sa Pedagoškim standardima,
d) ako ne predloži financijski plan na vrijeme sukladno smjernicama za izradu financijskog plana koji donosi Vlada Kantona,
e) ako ne sprovodi odluke Ministarstva, Vlade Kantona i utemeljitelja,
f) ako utvrdi da je odgovoran za neuspješan ili nezakonit rad škole,
g) ako prikuplja sredstva i raspolaže istim suprotno odredbama propisa o mjerilima za korištenje prihoda proračunskih korisnika iz oblasti osnovnog obrazovanja,
h) ako ne obustavi od izvršenja akt školskog odbora koji je u suprotnosti sa Ustavom ili zakonom, kao i pojedinačni akt kojim se nanosi šteta školi,
i) ako se izvrši imenovanje suprotno odredbama ovog Pravilnika,
j) ako ispunjava zakonske uvjete za prestanak ugovora o radu,
k) u drugim slučajevima utvrđenim zakonom ili pravilima škole.

(2) Ukoliko školski odbor ne razriješi direktora, a Ministarstvo procijeni, na temelju izvješća inspektora, da su se stekli uvjeti za razriješenje iz stavka (1) ovog članka, Ministarstvo je dužno predložiti Vladi Kantona raspuštanje školskog odbora i imenovanje privremenog školskog odbora.

Član17.

(1) Prijedlog za prijevremeno razrješenje direktora u postupku utvrđivanja odgovornosti iz razloga utvrđenih člankom 16. stavak (1), točke b) do k) ovog Pravilnika može dati utemeljitelj, Ministarstvo ili najmanje tri čl-

ana školskog odbora.

(2) Školski odbor može donijeti odluku o prijevremenom razrješenju direktora do okončanja postupka utvrđivanja odgovornosti i uz suglasnost Ministarstva.

Članak 18.

Stupanjem na snagu ovog Pravilnika prestaje sa primjenom Pravilnik o uvjetima i kriterijumima za izbor i imenovanje direktora osnovnoh škola na području Bosansko–podrinjskog kantona Goražde ("Službene novine Bosansko–podrinjskog kantona Goražde" broj: 2/14).

Članak 19.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja, a naknadno će se objaviti u „Službenim novinama Bosansko–podrinjskog kantona Goražde".

Broj:10-02-995-3/15 **M I N I S T A R**
10.04.2015 godine **Damir Žuga,v.r.**
G o r a ž d e

248

Na temelju članka 90. Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde" broj: 5/04, 6/09 i 1/15), te uz prethodnu suglasnost Vlade Bosansko–podrinjskog kantona Goražde, ministar za obrazovanje, mlade, znanost, kulturu i sport Bosansko – podrinjskog kantona Goražde, **d o n o s i :**

KRITERIJUME ZA IZBOR I IMENOVANJE DIREKTORA OSNOVNIH ŠKOLA NA PODRUČJU BOSANSKO - PODRINJSKOG KANTONA GORAŽDE

Članak 1.

(1) Ovim se Kriterijumima utvrđuju uvjeti za izbor i imenovanje direktora osnovnih škola na području Bosansko-podrinjskog kantona Goražde koje imaju status javne ustanove (u daljem tekstu: škola).

(2) Terminiloško korištenje muškog ili ženskog roda u ovim Kriterijumima podrazumijeva uključivanje oba spola.

Članak 2.

(1) Školski odbor donosi odluku o raspisivanju natječaja za izbor direktora škole.

(2) Natječaj za izbor direktora škole se objavljuje u dnevnom listu najmanje tri mjeseca prije isteka mandata direktora.

(3) Natječaj za izbor direktora škole ostaje otvoren najmanje 15 dana od dana objavljivanja.

(4) Natječaj za izbor i imenovanje direktora škole sadrži:

a) naziv škole sa adresom
b) kratak opis pozicije direktora škole,
c) opće uvjete za imenovanje direktora škole,
d) posebne uvjete za imenovanje direktora škole,
e) kriterijume koji se u postupku imenovanja uzimaju u obzir,
f) spisak potrebnih dokumenata, rok i mjesto podnošenja prijava,
g) način i rok obavještavanja kandidata o rezultatima natječaja,
h) rok za podnošenje prijava na natječaj,
i) naznaku da se nepotpune i neb-

lagovremen prijave neće uzeti u razmatranje.

Članak 3.

Kandidati za direktora škole su dužni ispunjavati sljedeće opće uvjete:

a) da su državljani Bosne i Hercegovine,
b) da su stariji od 18 godina,
c) da su zdravstveno sposobni za obavljanje poslova direktora škole.

Članak 4.

Za direktora škole može biti imenovano lice koje, pored općih uvjeta, ispunjava i uvjete:

a) za nastavnika ili pedagoga škole,
b) ima odgovarajuću razinu obrazovanja – visoka stručna sprema VII stupanj, odnosno I, II ili III ciklus bolonjskog visokoobrazovnog procesa i stručno zvanje u određenoj oblasti,
c) ima najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima nastavnika ili pedagoga škole poslije sticanja odgovarajuće stručne spreme potrebne za imenovanje direktora,
d) ima zvanje nastavnik mentor, odnosno samostalni stručni suradnik,
e) ima program rada i razvoja škole za period na koji se imenuje direktor,
f) ističe se organizacionim sposobnostima.

Članak 5.

Za direktora škole ne može biti imenovana osoba:

a) koja je pravosnažno osuđivana za krivično djelo koje ju čini nepodobnom za rad sa djecom,
b) protiv koje se vodi krivični postupak,
c) na koju se odnosi član IX.(1) Ustava Bosne i Hercegovine,
d) koja je član ili obavlja poslove u organima političkih stranaka ili fondacijama koje su povezane sa političkim strankama,
e) koja ima izravan financijski ili drugi osobni interes u školi u kojoj se kandiduje, koji bi mogao dovesti do sukoba interesa sa njenom dužnošću direktora,
f) koja obavlja dužnost predsjednika ili člana upravnog odbora druge javne ustanove koja se financira iz Proračuna utemeljitelja,
g) kojoj je u posljednje tri godine prije dana objavljivanja oglasa bio otkazan ugovor o radu zbog disciplinske odgovornosti ili kojoj je u istom periodu izrečena disciplinska mjera otpusta iz državne službe,
h) koja je zbog svoje krivice bila razriješena dužnosti direktora neke od odgojno-obrazovnih ustanova u posljednjih deset godina.

Članak 6.

Uz prijavu na natječaj kandidat treba priložiti izvorne ili od nadležnog organa ovjerene sljedeće dokumente:

a) Prijava kandidata na natječaj sa kraćom biografijom, adresom i kontakt-telefonom
b) Uvjerenje o državljanstvu (ne starije od 6 mjeseci ili ovjerenu pr-

esliku CIPS-ove osobne iskaznice),
c) Izvod iz matične knjige rođenih,
d) Uvjerenje o nevođenju krivičnog postupka izdato od strane nadležnog Općinskog i Kantonalnog suda (ne starije od tri mjeseca),
e) Diplomu o odgovarajućoj razini obrazovanja,
f) Uvjerenje o radnom iskustvu u struci,o dnosno dokaz o posjedovanju zvanja nastavnik mentor, odnosno samostalni stručni suradnik,
g) Ovjerene izjave kandidata koje se odnose na članak V. alineje c, d, e, f, g, h ovih Kriterijuma,
h) Program rada i razvoja škole za period na koji se imenuje direktor.

Članak 7.

(1) Kriterijumi na temelju kojih Pedagoški zavod daje mišljenje o kandidatima za direktora škole su:

a) Dostavljeni program rada i razvoja škole za period na koji se imenuje director,
b) Ocjena o dosadašnjem radu na poslovima nastavnika ili pedagoga, a za kandidata koji je već na poziciji direktora škole, ocjena o radu direktora, ako je posljednjih pet godina vršen stručni nadzor nad kandidatom,
c) Intervju samo u slučaju kada se na natječaj prijavio samo jedan kandidat.

1) Intervju je razgovor predstavnika Pedagoškog zavoda sa kandidatom za direktora škole. Cilj intervjua je da se utvrdi stručnost i osposobljenost kandidata za obavljanje propisanih poslova te krajnja i sveukupna ocjena kandidata. Broj predstavnika Pedagoškog zavoda na intervjuu je tri, od kojih je jedan predstavnik obvezno direktor Pedagoškog zavoda.
2) Od kandidata će se prije intervjua zahtijevati da saopći podatke o ranijim rukovoditeljima od kojih je moguće dobiti preporuke te prezentira program rada i razvoja škole za period na koji se imenuje direktor.
3) Kandidat je obvezan otkriti bilo koju činjenicu koja bi mogla dovesti do sukoba interesa u slučaju njegovog imenovanja.
4) Pitanja na intervjuu se mogu odnositi na provjeru, odnosno pojašnjenje podataka iz biografije, pojašnjenje u svezi sa ispunjavanjem uvjeta natječaja, dodatnim, posebnim, stručnim znanjima, vještinama i ostvarenim rezultatima, priznanjima i iskustvima, te afinitetima kandidata. Pitanja mogu biti vezana za sukob interesa kandidata, opća znanja koja ne moraju biti u direktnoj vezi sa pozicijom za koju je raspisan natječaj, ali mogu pomoći predstavnicima Pedagoškog zavoda prilikom davanja stručnog mišljenja.
5) Osim pitanja za razjašnjenje podataka iz prethodnog stavka, svaki predstavnik Pedagoškog zavoda ima obvezu postaviti po jedno pitanje iz svake oblasti navedene u članku 8. stavak (1) ovih Kriterijuma.

Članak 8.

(1) Prijavljeni kandidati za izbor direk-

tora ocjenjuju se i boduju od 0 do 5 iz pokazanog znanja iz oblasti

a) ustavno-pravnog poretka BiH,
b) znanja iz oblasti osnovnog odgoja i obrazovanja,
c) oblasti koje su relevantne za rukovođenje školom.

(2) Pored pitanja iz stavka (1) ovog članka, Pedagoški zavod ocjenom od 0 do 5 vrši ocjenjivanje programa rada i razvoja škole za mandatni period.
(3) Pedagoški zavod utvrđuje obrazac za ocjenjivanje, prema kriterijumima iz stavka (1) ovog članka, koji popunjavaju predstavnici Pedagoškog zavoda nakon obavljenog intervjua.
(4) Ocjene predstavnika Pedagoškog zavoda pojedinačno se sabiraju i zbir se dijeli sa brojem prisutnih predstavnika. Dobijeni količnik je ocjena kandidata.
(5) Kandidat koji je dobio manje od polovine maksimalnog broja bodova svih predstavnika Pedagoškog zavoda neće dobiti pozitivno stručno mišljenje.

Članak 9.

Kriterijume na temelju kojih Ministarstvo za obrazovanje, mlade, znanost, kulturu i sport Bosansko–podrinjskog kantona Goražde (u daljem tekstu: Ministarstvo) daje suglasnost na spisak kandidata za direktora škole su:

a) dostavljeni program rada i razvoja škole za period na koji se imenuje direktor;
b) mišljenje Pedagoškog zavoda iz članka 7. ovih Kriterijuma. Mišljenje Pedagoškog zavoda nije eliminatorno.

Članak 10.

(1) Kandidatu koji je u prethodnom mandatu obavljao dužnost direktora škole Ministarstvo će dati suglasnost na ponovno imenovanje i to:

a) ako ispunjava uvjete iz članaka 3. i 4. ovih Kriterijuma,
b) ako se na temelju stručnog nadzora utvrdi:

1) da je rad direktora škole u pogledu realizacije godišnjeg programa rada škole u prethodnom periodu uspješan,
2) da je u prethodnom periodu organizacija rada bila usklađena sa Pedagoškim standardima,
c) ako se na temelju izviješća o inspekcijskom nadzoru utvrdi:

1) da direktor nije činio prekršaje za koje su Zakonom o osnovnom odgoju i obrazovanju utvrđene sankcije
2) da je direktor škole postupao prema nalozima inspekcije, uputama Ministarstva i provodio odluke Vlade Bosnsko – podrinjskog kantona Goražde
3) da nije pravosnažnom sudskom presudom utvrđen nezakonit rad direktora
4) da je direktor predložio financijski plan na vrijeme i sukladno smjernicama za izradu financijskog plana
5) da je škola namjenski koristila doznačena sredstava iz Proračuna Kantona
6) da je zapošljavanje osoba na poslovima u školi vršeno sukladno

odredbama zakona, podzakonskih akata, akata Ministarstva i Vlade Bosansko–podrinjskog kantona Goražde

7) da direktor činjenjem ili nečinjenjem postupaka nije izvršio štetu za školu ili Proračun Bosansko–podrinjskog kantona Goražde, koja se objektivno mogla izbjeći

(2) Kandidat koji nije dobio suglasnost za direktora od strane Ministarsva, ne može na ponovnom natječaju biti imenovan za direktora, odnosno vršitelja dužnosti direktora.

Članak 11.

Za tumačenje odredbi Kriterijuma za izbor i imenovanje direktora osnovnih škola na području Bosansko-podrinjskog kantona Goražde nadležno je Ministarstvo za obrazovanje, mlade, znanost, kulturu i sport Bosansko–podrinjskog kantona Goražde.

Članak 12.

(1) Kriterijumi za izbor i imenovanje direktora osnovnih škola na području Bosansko-podrinjskog kantona Goražde stupaju na snagu danom dobijanja suglasnosti od strane Vlade Bosansko–podrinjskog kantona Goražde.

(2) Na Kriterijume za izbor i imenovanje direktora osnovnih škola na području Bosansko-podrinjskog kantona Goražde suglasnost je dala Vlada Bosansko–podrinjskog kantona Goražde svojom Odlukom broj:03-05-476/15 od 09.04.2015 godine.

Broj:10-02-995-2/15 **M I N I S T A R**
10.04.2015.godine **Damir Žuga,v.r.**
G o r a ž d e

249

Na temelju članka 81. Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju ("Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde" broj: 5/04, 6/09 i 1/15), članaka 129. i 181. Zakona o srednjem obrazovanju i odgoju ("Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde" broj: 10/11) te člana 49. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju Bosansko-podrinjskog kantona Goražde ("Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde" broj:15/09 i 7/14), Ministarstvo za obrazovanje, mlade, znanost, kulturu i sport Bosansko-podrinjskog kantona Goražde **d o n o s i :**

P R A V I L N I K
o izmjenama i dopunama Pravilnika o praćenju, ocjenjivanju rada i sticanju stručnih zvanja nastavnika, stručnih suradnika i suradnika u osnovnim i srednjim školama te odgajatelja u ustanovama za predškolski odgoj i obrazovanje Bosansko-podrinjskog kantona Goražde

Članak 1.

U Pravilniku o praćenju, ocjenjivanju rada i sticanju stručnih zvanja nastavnika, stručnih suradnika i suradnika u osnovnim i srednjim školama te odgajatelja u ustanovama za predškolski odgoj i obrazovanje Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko – podrinjskog kantona Goražde" broj: 15/11) obrasci PZ5, PZ 5.a i PZ 11.a se mijenjaju i glase:

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
BOSANSKO-PODRINJSKI KANTON GORAŽDE
MINISTARSTVO ZA OBRAZOVANJE, MLADE, NAUKU, KULTURU I SPORT
PEDAGOŠKI ZAVOD

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
BOSNIAN-PODRINJE CANTON GORAZDE
MINISTRY OF EDUCATION, SCIENCE, YOUTH, CULTURE AND SPORT
PEDAGOGICAL INSTITUTE

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
БОСАНСКО-ПОДРИЊСКИ КАНТОН ГОРАЖДЕ
МИНИСТАРСТВО ЗА ОБРАЗОВАЊЕ, МЛАДЕ, НАУКУ, КУЛТУРУ И СПОРТ
ПЕДАГОШКИ ЗАВОД

Broj:
Datum:

Metodologija praćenja i ocjenjivanja rada nastavnika[1]

EVALUATIVNI LIST

ŠKOLA	
NASTAVNIK	
NASTAVNI PREDMET	
NASTAVNA JEDINICA	

Obrazac PZ 5

EVALUACIJA NASTAVNOG SATA			
1. Planiranje i programiranje		**Bodovi**	**OBRAZLOŽENJE**
a)	Godišnji planovi i programi su globalni, mjesečni planovi i programi su razrađeni i sistematski se provode. Usklađeni su sa važećim nastavnim planom i programom.	8	
b)	Postoje nedostaci u godišnjim planovima i programima, mjesečni programi su nedovoljno razrađeni. Usklađeni su sa važećim nastavnim planom i programom.	5	
c)	Godišnji i mjesečni planovi i programi rada su formalizirani. Nisu usklađeni sa važećim nastavnim planom i programom.	1	
d)	Nastavnik nije predočio godišnje i ili mjesečne planove i programe rada.	-10	
2. Pripremanje za nastavni sat			
a)	Nastavnik je u potpunosti pripremljen za sat i ima adekvatnu pisanu pripremu sa svim elementima, koji su usklađeni sa sposobnostima i potrebama učenika. Nastavna priprema je u skladu sa mjesečnim planom rada.	10	
b)	Nastavnik je djelomično pripremljen za sat, ima pisanu pripremu, ali se uočavaju nedostaci u pripremi. Nastavna priprema je u skladu sa mjesečnim planom rada.	5	
c)	Nastavnik nije pripremljen za nastavni sat i ima neadekvatnu pripremu. Nastavna priprema je u skladu sa mjesečnim planom rada.	1	
d)	Nastavnik nema pisanu pripremu za sat. / Nastavna priprema nije u skladu sa mjesečnim planom rada.	-5	
3. Artikulacija nastavnog sata			
a)	Struktura nastavnog sata je u potpunosti metodički ispravno provedena i usklađena s nastavnom pripremom.	10	
b)	Struktura nastavnog sata je većim dijelom metodički ispravno provedena, djelomično odstupa od nastavne pripreme.	8	
c)	U metodičkoj strukturi sata nisu zastupljeni svi potrebni elementi artikulacije. Nastavni sat odstupa od planiranog u metodičkoj pripremi.	5	

[1] **Elementi koje prati Pedagoški zavod**

d)	Struktura nastavnog sata je metodički neispravno provedena.	-5	
4. Cilj i zadaci nastavnog sata			
a)	Cilj i zadaci nastavnog sata su jasno definirani i usklađeni sa sposobnostima i potrebama učenika, jasno su prezentirani učenicima i realizirani.	10	
b)	Cilj i zadaci nastavnog sata su jasno definirani i usklađeni sa sposobnostima i potrebama učenika, ali su samo djelomično realizirani.	6	
c)	Cilj i zadaci nastavnog sata su djelomično definirani, nedovoljno usklađeni sa sposobnostima i potrebama učenika, nejasno prezentirani učenicima i djelomično realizirani.	4	
d)	Cilj i zadaci nastavnog sata su neprecizno definirani, nisu usklađeni sa sposobnostima i potrebama učenika, cilj nije postignut.	0	
5. Izbor oblika i metoda rada			
a)	Izbor nastavnih oblika rada primjeren je nastavnim sadržajima, a metode rada podstiču interaktivno učenje i stimulativnu radnu atmosferu.	8	
b)	Izbor nastavnih oblika rada djelomično je primjeren nastavnim sadržajima, a metode rada u nedovoljnoj mjeri omogućavaju interakciju i stimulativnu radnu atmosferu.	4	
c)	Izbor oblika i metoda rada ne omogućava interakciju i ne postiže se stimulativna radna atmosfera.	0	
6. Izbor i upotreba nastavnih sredstava i pomagala			
a)	Izbor i upotreba nastavnih sredstava i pomagala su u skladu sa zahtjevima nastavne jedinice; nastavnik uspješno koristi potrebna nastavna sredstva i pomagala.	8	
b)	Izbor i upotreba nastavnih sredstava i pomagala su djelomično u skladu sa zahtjevima nastavne jedinice; nastavnik nevješto koristi potrebna nastavna sredstva i pomagala.	4	
c)	Nastavnik ne koristi nastavna sredstva i pomagala.	0	
7. Usklađenost nastavnog sadržaja sa sposobnostima i potrebama učenika			
a)	U toku realizacije nastavnih sadržaja u potpunosti se uvažavaju sposobnosti i potrebe učenika.	8	
b)	U toku realizacije nastavnih sadržaja optimalno se uvažavaju sposobnosti i potrebe učenika.	6	
c)	U toku realizacije nastavnih sadržaja ne uvažavaju se sposobnosti i potrebe učenika.	4	
d)	Realizacija nastavnih sadržaja nije usklađena sa sposobnostima i potrebama učenika.	0	
8. Realizacija didaktičkih zahtjeva			
a)	Realizacija nastavnih sadržaja razumljiva je učenicima, uputstva za rad su precizna, podstiču stvaralačku aktivnost i razvijaju interes za nastavne sadržaje.	10	
b)	Realizacija nastavnih sadržaja nije u potpunosti razumljiva učenicima, uputstva za rad su nepotpuna i nedovoljno jasna.	5	
c)	Realizacija nastavnih sadržaja je nerazumljiva, uputstva za rad su nepotpuna, ne podstiču stvaralačku aktivnost.	0	
9. Nastavna komunikacija i pedagoški stav nastavnika			

a)	Nastavnik uspješno koristi više oblika komunikacije, kod učenika podstiče aktivnost i razvija interes za nastavne sadržaje. Postignuta je optimalna disciplina u učionici. Stav i izgled nastavnika su u skladu sa Etičkim kodeksom.	8	
b)	Nastavnik koristi komunikaciju koja kod učenika nedovoljno podstiče stvaralačku aktivnost i interes za nastavne sadržaje. Nije uspostavljena optimalna disciplina u učionici. Stav i izgled nastavnika ne odstupaju od Etičkog kodeksa.	4	
c)	Nastavnik ne uspijeva ostvariti funkcionalnu komunikaciju. Stav i izgled nastavnika u nekim segmentima odstupaju od Etičkog kodeksa.	0	
d)	Nastavnik ne uspijeva ostvariti funkcionalnu komunikaciju. Ne postiže se optimalna disciplina u učionici. Stav i izgled nastavnika značajno odstupaju od Etičkog kodeksa.	-8	
10. Vrednovanje učeničkih postignuća			
a)	Nastavnik vrednuje učenička postignuća u skladu sa zahtjevima predmeta, pruža jasnu povratnu informaciju učenicima o njihovom napredovanja u učenju, vrednovanje je motivirajuće.	10	
b)	U vrednovanju učeničkih postignuća uočavaju se nedostaci.	5	
c)	Vrednovanje nije u skladu sa zahtjevima predmeta, nije motivirajuće, nema povratne informacije o učeničkim postignućima.	0	
11. Frekvencija i distribucija ocjena			
a)	Ocjenjivanje je u skladu sa Pravilnikom o vrednovanju i ocjenjivanju učenika, distribucija ocjena je optimalna, a frekvencija ocjenjivanja je kontinuirana.	10	
a)*	U portfoliju učenika postoji evidencija o kontinuiranom praćenju učeničkih postignuća za sve predmete.	10	
b)	Ocjenjivanje djelomično odstupa od Pravilnika o vrednovanju i ocjenjivanju učenika, postoje nedostaci vezani za distribuciju ocjena i frekvenciju ocjenjivanja.	5	
b)*	U portfoliju učenika postoji evidencija o praćenju učeničkih postignuća za sve predmete, ali praćenje nije kontinuirano.	5	
c)	Ocjenjivanje nije u skladu sa Pravilnikom o vrednovanju i ocjenjivanju učenika, a distribucija ocjena i frekvencija ocjenjivanja ne osiguravaju kvalitet učeničkih postignuća.	0	
c)*	U portfoliju učenika ne postoji evidencija o praćenju učeničkih postignuća.	0	
UKUPNO BODOVA			
NAPOMENA			

Nastavnik:
_____

Direktor:
_____

_____

Stručni savjetnik za oblast obrazovanja:
_____

_____

***Odnosi se samo na prvi razred osnovne škole**

Memorandum škole
Broj:
Datum:

METODOLOGIJA
Praćenja i ocjenjivanja rada nastavnika[2]

EVALUATIVNI LIST

Ime (očevo ime) prezime nastavnika	
Nastavni predmet	
Period praćenja	**Školska** _____

Obrazac PZ 5.a

1. Planiranje i programiranje		**Bodovi**	**OBRAZLOŽENJE**
a)	Godišnji plan i program rada dostavlja se pedagoškoj službi škole do početka nastavne godine, a mjesečni planovi i programi prvog dana u mjesecu za tekući mjesec	6	
b)	Planovi i programi se predaju sa zakašnjenjem	0	
2. Realizacija planiranih programskih sadržaja			
a)	Realizacija planiranih programskih sadržaja je u skladu sa planovima	6	
b)	Postoje neznatna neopravdana odstupanja od plana	3	
c)	Odstupanja u realizaciji planiranih programskih sadržaja su znatna i neopravdana	-3	
3. Vođenje pedagoške dokumentacije i evidencije			
a)	Propisana pedagoška dokumentacija i evidencija vodi se uredno i blagovremeno	10	
b)	U vođenju propisane pedagoške dokumentacije uočeni su propusti, a isti su otklonjeni u datom roku	5	
c)	Uočeni propusti nisu otklonjeni na vrijeme	-3	
4. Odgovornost i radna disciplina			
a)	Nema kašnjenja na nastavni sat i napuštanja sata prije vremena	8	
b)	Uočeno je kašnjenje ili ranije napuštanje nastavnog sata	- 4	
4.1. Odgovornost i radna disciplina			
a)	Prisustvo sjednicama stručnih organa je redovno uz poštovanje pravila ponašanja	10	
b)	Prisustvo sjednicama stručnih organa je redovno, ali bez poštovanja pravila ponašanja	-5	

[2] Elementi koje prati direktor škole

c)	Izostajanje sa sjednica stručnih organa je opravdano (najviše 3 puta tokom jedne školske godine)	5	
d)	Izostajanje sa sjednica stručnih organa je neopravdano	-10	
5. Poštovanje Pravilnika o ocjenjivanju			
a)	Ocjenjivanje je u skladu sa Pravilnikom o ocjenjivanju učenika	8	
b)	Ocjenjivanje djelomično odstupa od Pravilnika o ocjenjivanju učenika	4	
c)	Ocjenjivanje učenika nije u skladu sa Pravilnikom o ocjenjivanju učenika	-4	
6. Slobodne aktivnosti i promovisanje škole			
a)	Nastavnik je angažiran u jednoj ili više slobodnih aktivnosti i učestvuje u kulturnoj i javnoj djelatnosti škole (priredbe, izložbe učeničkih radova, takmičenja i javni nastupi)	8	
b)	Nastavnik učestvuje do dva puta na godišnjem nivou u kulturnoj i javnoj djelatnosti škole (priredbe, izložbe učeničkih radova, takmičenja i javni nastupi)	4	
c)	Nastavnik nije angažiran u slobodnim aktivnostima škole, niti je angažiran u kulturnoj i javnoj djelatnosti	-2	
8. Odnos prema učenicima			
a)	Nastavnik pomaže učenicima da ostvare željene uspjehe u školi, djeluje odgojno i jednako uvažava sve učenike	8	
b)	U radu sa učenicima nastavniku se mogu staviti primjedbe	4	
c)	Objektivno su utvrđeni nekorektni odnosi	- 8	
9. Saradnja sa roditeljima			
a)	Nastavnik gradi partnerski odnos sa roditeljima	8	
b)	Saradnja sa roditeljima je nedovoljna i formalizirana	4	
c)	Na saradnju sa roditeljima mogu se staviti značajne primjedbe	-4	
10. Pripremanje i izvođenje oglednog/uglednog sata			

a)	U toku školske godine uspješno je realiziran jedan ogledni/ugledni sat ili je nastavnik prisustvovao na najmanje dva ogledna/ugledna sata i aktivno učestvovao u analizi, o čemu postoji uredna evidencija[3]	8	
b)	U toku školske godine realiziran je jedan ogledni/ugledni sat, ali analiza sata ukazuje na nedostatke ili nastavnik nije aktivno učestvovao u analizi sata na kojem je bio prisutan	4	
c)	Ogledni/ugledni sat nije realiziran ili nastavnik nije prisustvovao predviđenim oglednim satima	-2	
11. Realizacija tema u stručnim organima			
a)	Nastavnik redovno prisustvuje sastancima stručnih organa, priprema i realizira najmanje jednu temu u toku godine, o čemu postoji evidencija	8	
b)	Nastavnik redovno prisustvuje sjednicama stručnih organa, ali nije realizirao temu	0	
c)	Nastavnik nije realizirao elemente iz tački a) i b)	-2	
11. Rezultati takmičenja i unapređenje odgojno-obrazovnog procesa			
a)	Nastavnik je aktivan na kantonalnim, federalnim i ostalim takmičenjima u toku školske godine	6	
b)	Natavnik je aktivan u izradi projekata čiji je cilj unapređenje odgojno-obrazovnog procesa	6	
c)	Nastavnik je neaktivan u elementima pod tačkama a) i b)	-4	
12. Stručno usavršavanje nastavnika u organizaciji Ministarstva ili Pedagoškog zavoda			
a)	Prisustvo seminarima, edukacijama (više od 50%)	6	
b)	Prisustvo seminarima (od 0 do 50 %)	3	
c)	Prisustvo seminarima je izostalo	-3	
UKUPNO BODOVA			

NAPOMENA

Direktor

_____

(Ime i prezime)

[3] Nastavnik je obavezan u toku dvije školske godine održati najmanje jedan ogledni/ugledni sat, a u školskoj godini u kojoj ne realizira ogledni/ugledni sat obavezan je prisustvovati na najmanje dva ogledna/ugledna sata

Škola "_____" Predmet:
Razred i odjelj. Nastavnik: šk.godina: Obrazac PZ11.a

E V I D E N T N A L I S T A

o ocjenjivanju učeničkih znanja i frekvenciji ocjenjivanja

Mjesec	MJESEC	MJESEC	Svega ocjena	% od maksim.
Datum / Učenik / Red.br.				
1			0	###
2			0	###
3			0	###
4			0	###
5			0	###
6			0	###
7			0	###
8			0	###
9			0	###
10			0	###
11			0	###
12			0	###
13			0	###
14			0	###
15			0	###
16			0	###
17			0	###
18			0	###
19			0	###
20			0	###
21			0	###
22			0	###
23			0	###
24			0	###
25			0	###
26			0	###
27			0	###
28			0	###
29			0	###
30			0	###
31			0	###
32			0	###
33			0	###
34			0	###
35			0	###
36			0	0,0
				optimum
nedov.			0	##### 10,00
dovoljnih			0	##### 25,00
dobrih			0	##### 30,00
v.dobrih			0	##### 25,00
odličnih			0	##### 10,00
Svega			0	

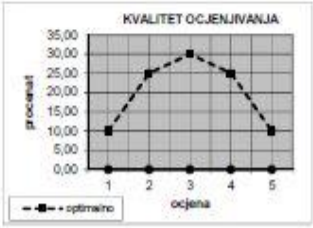

kontinuitet = br. dana kada je vršeno ocjenjiv. / ukupan broj dana = #DIV/0! #DIV/0!

kvantitet (Kp) = zbir broja ocjena / ukupan broj dana = 0 = #####

kvantitet (Ka) = zbir broja ocjena / broj dana kada je vršeno ocjenjiv. = 0 / 0 = #####

Optimum : Kp = Ka

srednja ocjena = ####

5 bodova	0,60 - 1,00
2 boda	0,30 - 0,59
0 bodova	0,00 - 0,29

kontinuitet po učeniku = zbir % ocjena po učeniku / broj učenika = #DIV/0! #DIV/0!

5 bodova	od 0,60
2 boda	0,30-0,59
0 bodova	0,00-0,29

kontinnuitet + kontinuitet po učeniku = #DIV/0! + #DIV/0! =

dobar	7-10 bodov
zadovoljava	4-6 bodova
ne zadovoljava	0-3 boda

Članak 2.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, a primjenjivat će se od školske 2015/2016.godine.

Broj: 10-02-1152 /15 **M I N I S T A R**
20.04.2015.godine **Damir Žuga,v.r.**
G o r a ž d e

250

Ministarstvo za pravosuđe, upravu i radne odnose Bosansko–podrinjskog kantona Goražde, rješavajući po zahtjevu UDRUŽENJA ZA OČUVANJE LIKA I DJELA ZAIMA IMAMOVIĆA I SABORACA, na osnovu članka 33. Zakona o udruženjima i fondacijama (“Službene novine Federacije BiH”, broj:45/02), **d o n o s i,**

R J E Š E NJ E

1. U Registar udruženja Ministarstva za pravosuđe, upravu i radne odnose Bosansko – podrinjskog kantona Goražde pod registarskim brojem **R-I-5/2014** u prvu Knjigu registra upisano je **UDRUŽENJE ZA OČUVANJE LIKA I DJELA ZAIMA IMAMOVIĆA I SABORACA.**

2. Upisuje se u Registar udruženja koji se vodi kod Ministarstva za pravosuđe, upravu i radne odnose Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, promjena lica ovlaštenog za zastupanje i predstavljanje udruženja, tako što **Fadilu Mujagiću – Predsjedniku Upravnog odbora udruženja,** prestaje ovlaštenje za zastupanje i predstavljanje udruženja, a novo lice ovlašteno za zastupanje i predstavljanje udruženja je: **Selim Imamović – Predsjednik Upravnog odbora udruženja.**

3. Upis promjene iz tačke 2. dispozitiva ovog Rješenja izvršena je dana **23.04. 2015. godine**.

4. Udruženje djeluje na području Bosansko–podrinjskog kantona Goražde, i danom upisa, kod ovog Ministarstva, stiče svojstvo pravnog lica, čiji nadzor nad radom vrši nadležni kantonalni organ u čije područje spada praćenje stanja u oblasti na koju se odnosi djelatnost udruženja.

O b r a z l o ž e nj e

Udruženje za očuvanje lika i djela Zaima Imamovića i saboraca upisano je u Registar udruženja, koji se vodi kod Ministarstva za pravosuđe, upravu i radne odnose BPK-a Goražde, dana 27.03. 2014. godine, pod registarskim brojem R-I-5/2014 u prvu Knjigu registra.

Zahtjevom broj:UP-1:05-05-10/15 od 17.04.2015. godine, obratilo se Udruženje za očuvanje lika i djela Zaima Imamovića i saboraca za upis u registar promjene lica ovlaštenog za zastupanje i predstavljanje udruženja.

Uz zahtjev je priložena Odluka broj:01-I-10/2015 od 16.04.2015. godine, o razrješenju starog i imenovanju novog predsjednika Upravnog odbora udruženja i Zapisnik sa vanredne sjednice Skupštine udruženja.

U postupku razmatranja zahtjeva i priloženih dokaza Ministarstvo za pravosuđe, upravu i radne odnose Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, ocj-

enilo je da su ispunjeni uslovi za upis u registar promjena, stoga je na osnovu članka 33. Zakona o udruženjima i fondacijama ("Službene novine F BiH", broj: 45/02), odlučeno kao u dispozitivu ovog Rješenja.

Ovo Rješenje je konačno u upravnom postupku i protiv istog se ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom kod Kantonalnog suda u Goraždu u roku od 30 dana od dana dostavljanja Rješenja. Tužba se podnosi u dva istovjetna primjerka i uz istu se prilaže ovo Rješenje u orginalu ili prepisu.

Administrativna taksa u iznosu od 2,00 KM i 15,00 KM uplaćena je po Tarifnom broju 1. i 83. Zakona o administrativnim taksama („Službene novine Bosansko–podrinjskog kantona Goražde", broj: 12/13), i dokaz o njenoj uplati nalazi se u spisu predmeta.

Naknada za upis promjena udruženja u registar udruženja u iznosu od 100,00 KM uplaćena je na odgovarajući račun u skladu sa Rješenjem, broj: 05-14-120/14 od 12.03.2014. godine i dokaz o uplati nalazi se u spisu predmeta.

Broj:UP-1:05-05-10/15 M I N I S T A R
23.04.2015.godine Radmila Janković,v.r.
G o r a ž d e

251

Na temelju članka 89. Zakona o obrtu i srodnim djelatnostima FBiH te članka 26. Statuta Obrtničke komore Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, Skupština Obrtničke komore Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, na sjednici održanoj u Goraždu dana 17.03. 2015. godine, **d o n o s i:**

O D L U K U
o objavi zatvaranju depozitnog računa i otvaranje novog računa Obrtničke komore Bosansko-podrinjskog kantona Goražde

Članak I.

Ovom Odlukom objavljuje se zatvaranje depozitnog računa Obrtničke komore Bosansko-podrinjskog kantona Goražde broj:1020070000024609 i otvaranje novog računa broj:1020070000036152 kantona Goražde".

Članak II.

Za sprovođenje Odluke zadužuje se Upravni odbor Obrtničke komore.

Članak III.

Odluka stupa na snagu danom donošenja a naknadno će biti objavljena u „Službenim novina Bosansko-podrinjskog kangtona Goražde".

Broj:29.077/15 Predsjednik Skupštine
18.03.2015.godine OK BPK Goražde
G o r a ž d e Sejo-Rehad Deljo,v.r.

252

Na temelju članka 7., a sukladno članku 32. Zakona o proračunima Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", broj: 102/13, 9/14 i 13/14) i članka 100. Statuta Općine Foča („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde" broj 8/08, 11/08 i 16/13), Općinsko vijeće Općine Foča, na 20 redovitoj sjednici održanoj dana 02.04.2015.godine, **d o n o s i:**

P R O R A Č U N
OPĆINE FOČA
za period od 01.01. do 31.12.2015.godine

I OPĆI DIO

Članak 1.

Proračun Općine Foča za 2015. godinu sastoji se od:

PRIHODI ..... 1.841.270 KM
RASHODI ..... 1.841.270 KM

Članak 2.

Prihodi i rashodi po grupama utvrđuju se u iznosu od 1.841.270 KM, kako slijedi:

A. PRIHODI

Kod	POZICIJA	Izvršenje Proračuna 2013.godinu	Proračun 2014.	Proračun 2015.	Indeks 4/3
	1	2	3	4	5
700000	**PRIHODI**	**748.165,00**	**1.286.200,00**	**1.841.270,00**	1,43
710000	**PORESKI PRIHODI**	**252.245,00**	**235.800,00**	**237.100,00**	1,01
711000	**Porez na dobit pojedinaca i poduzeća**	**2.498,00**	**3.600,00**	**2.000,00**	1,25
711110	Porez na dobit pojedinaca (zaostale obveze)	0,00	600,00	0,00	0,00
711200	**Porez na dobit poduzeća**	**2.498,00**	**3.000,00**	**2.000,00**	**0,67**
711211	Porez na dobit	2.498,00	3.000,00	2.000,00	0,67
714000	**Porez na imovinu**	**17.730,00**	**5.000,00**	**7.500,00**	**1,50**
714111	Porez na imovinu od fizičkih osoba	2.343,00	2.000,00	2.500,00	1,50
714121	Porez na naslijeđe i darove	1.353,00		1.000,00	-
714131	Porez na promet nepokretnosti od fizičkih osoba	14.034,00	3.000,00	4.000,00	1,33
715000	**Domaći porez na dobra i usluge (zaostale uplate)**	**14,00**	**100,00**	**0,00**	**0,00**
716000	**Porez na dohodak**	**37.668,00**	**32.000,00**	**37.000,00**	**1,16**
717000	**Prihodi od neizravnih poreza**	**194.317,00**	**195.000,00**	**190.500,00**	**0,98**
717131	Prihodi od neizravnih poreza koji pripadaju Direkciji za ceste	8.414,00	10.000,00	9.500,00	0,95
717141	Prihodi od neizravnih poreza koji pripadaju jedinicama lokalne samouprave	185.903,00	185.000,00	181.000,00	0,98

719000	**Ostali porezi**	**18,00**	**100,00**	**100,00**	1,00
719114	Poseban porez na plaću za za-štitu od prir. i dr. nesreća (zaostale obveze)	18,00	100,00	100,00	1,00
720000	**NEPORESKI PRIHODI**	**90.552,00**	**70.100,00**	**124.170,00**	**1,77**
721000	**Prihodi od preduzetničkih aktivnosti i imovine i prih-odi od pozitivnih kursnih razlika**	**10.699,00**	**8.000,00**	**10.550,00**	1,32
721122	Prihodi od iznajmljivanja prostora i ostale materijalne imovine	10.501,00	7.000,00	10.500,00	1,50
721211	Prihodi od kamate na depozite u banci	198,00	1.000,00	50,00	0,05
722000	**Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga**	**79.853,00**	**62.100,00**	**113.620,00**	**1,83**
722131	Općinske adm. takse	8.508,00	5.000,00	10.000,00	2,00
722321	Općinske komunalne takse	6.669,00	7.000,00	10.000,00	1,43
722431	Naknada za dodijeljeno zemljište	1.517,00	7.000,00	2.000,00	0,29
722515-1	Naknada za korištenje podataka katastra	27.839,00	10.000,00	25.000,00	2,50
722515-2	Naknada za korištenje poda-taka katastra – neutrošena namjenska sredstva iz 2014.g			12.700,00	-
722531	Naknada za upotrebu cesta za vozila pravnih osoba	1.728,00	2.000,00	2.000,00	1,00
722532	Naknada za upotrebu cesta za vozila građana	4.394,00	4.000,00	4.000,00	1,00
722541	Naknada za korištenje opće korisne funkcije šuma (zaostale uplate)	8.485,00	100,00	12.000,00	120,00
722581-1	Poseban porez za zaštitu od prirodnih nesreća - osnovica neto plaća	5.008,00	5.000,00	5.000,00	1,00
722581-2	Poseban porez za zaštitu od prirodnih nesreća – neutro-šena namjenska sredstva iz 2014.g.			5.470,00	
722582	Posebna naknada za zaštitu od prirodnih nesreća – druge samostalne djelatnosti	377,00	2.000,00	400,00	0,20
722583	Naknada za vatrogasne jedinice	28,00		50,00	
722584	Naknada iz funkcion. Premi-je osiguranja od autoodgo-vornosti za vatrogas.jedinice	7,00			0,00
722791	Ostale neplanirane uplate	15.293,00	20.000,00	25.000,00	1,25

730000	**TEKUĆI TRANSFERI**	**405.368,00**	**585.300,00**	**1.080.000,00**	**1,84**
732112	Primljeni tekući transferi od Federacije BiH	59.020,00	37.500,00	50.000,00	1,33
732114	Primljeni tekući transferi od BPK Goražde	336.348,00	500.000,00	1.000.000,00	2,00
732116	Primljeni tekući transferi od općina	10.000,00	47.800,00	30.000,00	0,62
740000	**KAPITALNI TRANSFERI**			**400.000,00**	
742111	**Primljeni kapitalni transferi od Federacije**			300.000,00	
742114	**Primljeni kapitalni transferi od Kantona**			100.000,00	
810000	**KAPITALNI PRIMICI**	**385.238,00**	**395.000,00**		
812200	Kapitalni transferi od ostalih razina vlasti	**15.622,00**			
812212	Primljeni transferi od Federacije	**322.446,00**	295.000,00		
812214	Primljeni transferi od Kantona	**47.170,00**	100.000,00		
	UKUPNO	**1.133.403,00**	**1.286.200,00**	**1.841.270,00**	**1,43**

B. RASHODI

Kod	POZICIJA	Izvršenje Proračuna 2013.godina	Proračun 2014.	Proračun 2015.	Indeks4/3
	1	2	3	4	5
600000	**RASHODI**	**831.706,00**		**1.008.970,00**	**-**
610000	**Tekući rashodi**	**831.706,00**	**855.700,00**	**1.008.970,00**	**1,18**
611000	**Plate i naknade troškova uposlenih**	**495.036,00**	**507.800,00**	**510.300,00**	**1,00**
611100	**Bruto plaće i naknade plaće**	**417.275,00**	**430.000,00**	**430.000,00**	**1,00**
611200	**Naknade troškova uposlenih**	**77.761,00**	**77.800,00**	**80.300,00**	**1,03**
611211	Naknade za prevoz sa posla i na posao	11.451,00	11.500,00	11.500,00	1,00
611221	Naknada za topli obrok tijekom rada	46.096,00	50.000,00	50.000,00	1,00
611224	Regres za godišnji odmor	11.286,00	11.300,00	11.300,00	1,00
611225	Otpremnina za odlazak u penziju	8.928,00	4.000,00	5.000,00	1,25
611227	Pomoć u slučaju smrti		1.000,00	1.000,00	1,00
611229	Pomoć u slučaju ostalih bolesti			1. 500,00	-
612000	**Doprinosi poslodavca**	**43.814,00**	**45.000,00**	**45.000,00**	**1,00**
612110	Doprinosi na teret poslodavca	43.814,00	45.000,00	45.000,00	1,00
613000	**Izdaci za materijal i usluge**	**193.288,00**	**186.400,00**	**272.300,00**	**1,46**
613100	**Putni troškovi**	**5.702,00**	**9.000,00**	**10.600,00**	**1,18**

613111	Troškovi prevoza u zemlji javnim sredstvima		200,00	200,00	1,00
613113	Putovanja – osobna vozila u zemlji		300,00	500,00	1,67
613115	Troškovi dnevnica u zemlji	2.261,00	7.000,00	7.000,00	1,00
613115-1	Troškovi dnevnica – općinske službe	2.207,00	6.000,00	6.000,00	1,00
613115-2	Troškovi dnevnica – Općinsko vijeće	54,00	1.000,00	1.000,00	1,00
613121	Troškovi prevoza u inozemstvo javnim prevozom	256,00		300,00	
613125	Troškovi dnevnica i prevoza u inozemstvu	2.930,00	1.000,00	2.000,00	2,00
613191	Ostale naknade putnih i dr. troškova	255,00	500,00	600,00	1,20
613200	**Izdaci za energiju**	**30.564,00**	**40.500,00**	**40.350,00**	**1,00**
613211	Izdaci za električnu energiju	26.399,00	35.000,00	35.000,00	1,00
613214	Izdaci za ugalj	3.833,00	5.000,00	5.000,00	1,00
613215	Izdaci za drvo	234,00	200,00	250,00	1,25
613216	Izdaci za plin	98,00	300,00	100,00	0,33
613300	**Izdaci za komunalne usluge**	**38.456,00**	**26.000,00**	**29.000,00**	**1,11**
613310	Izdaci za komunikacije	**12.256,00**	12.000,00	13.000,00	1,08
613321	Izdaci za vodu i kanalizaciju	3.866,00	5.000,00	5.000,00	1,00
613324	Izdaci za usluge održavanja čistoće	10.280,00	0,00		-
613329	Ostale komunalne usluge	12.054,00	9.000,00	11.000,00	1,22
613400	**Nabavka materijala**	**14.902,00**	**15.400,00**	**22.700,00**	**1,47**
613411	Izdaci za obrasce i papir	7.787,00	7.000,00	2.500,00	0,36
613412	Izdaci za računarski materijal	3.803,00	5.000,00	5.500,00	1,10
613413	Izdaci za obrazovanje kadrova	670,00	700,00	2.500,00	3,57
613415	Materijal za dekoraciju službenih prostorija		200,00	500,00	2,50
613416	Sitni inventar	870,00	500,00	1.000,00	2,00
613417	Uredski materijal			3.000,00	-
613418	Autogume			1.000,00	-
613482	Hrana i prehrambeni materijal	1.152,00	1.000,00	2.000,00	2,00
613484	Materijal za čišćenje	620,00	1.000,00	1.200,00	1,20
613487	Poseban materijal za potrebe CZ			2.000,00	-
613488	Matične knjige i ostali obrasci			1.500,00	-
613500	**Izdaci za usluge prevoza i goriva**	**13.290,00**	**12.000,00**	**15.000,00**	**1,25**
613510	Gorivo za prevoz	8.205,00	8.000,00	8.000,00	1,00
613522	Prevoz robe	705,00	1.000,00	2.000,00	2,00
613523	Registracija motornih vozila	1.729,00	2.000,00	2.000,00	1,00
613524	Izdaci za prevoz ljudi	2.651,00	1.000,00	3.000,00	3,00
613700	**Izdaci za tekuće održavanje**	**3.343,00**	**3.500,00**	**41.000,00**	**11,71**
613711	Materijal za popravku i održavanje zgrada	1.109,00	1.000,00	2.000,00	2,00

613712	Materijal za popravku i održavanje opreme	662,00	1.000,00	2.000,00	2,00
613713	Materijal za popravku i održavanje vozila	1.572,00	1.500,00	2.000,00	1,33
613724	Usluge popravke i održavanja puteva (zimsko i ljetno održavanje puteva)			35.000,00	-
613800	**Izdaci osiguranja i bankarske usluge**	**8.167,00**	**8.300,00**	**8.500,00**	**1,02**
613811	Osiguranje imovine	2.779,00	2.800,00	2.900,00	1,04
613813	Osiguranje vozila	1.488,00	1.000,00	1.500,00	1,50
613814	Osiguranje uposlenih	1.680,00	2.000,00	1.600,00	0,80
613822	Izdaci platnog prometa	2.220,00	2.500,00	2.500,00	1,00
613900	**Ugovorene usluge**	**78.864,00**	**71.700,00**	**105.150,00**	**1,47**
613912	Tiskovne usluge	638,00	1.000,00	1.000,00	1,00
613913	Usluge javnog informiranja i odnosa sa javnošću	3.648,00	3.000,00	2.000,00	0,67
613914	Usluge reprezentacije	4.173,00	5.000,00	6.000,00	1,20
613915	Ostale stručne usluge	6.511,00	1.500,00		0,00
613916	Usluge objavljivanja tendera i oglasa			3.000,00	-
613919	Ostali izdaci za informiranje		0,00	1.000,00	-
613922	Usluge stručnog obrazovanja	750,00	700,00	2.000,00	2,86
613924	Izdaci za stručne ispite	308,00	500,00	500,00	1,00
613932	Pravne usluge			1.000,00	-
613934	Izdaci za hardverske i softverske usluge			9.000,00	-
613934-1	Održavanje računovodstvenih programa			1.000,00	-
613934-2	Održavanje programa za Općinski matični registar DATA NOVA			1.700,00	-
613934-3	Vektorizacija katastarskih planova			5.700,00	-
613934-4	Servisiranje i kalibracija geodetske opreme			600,00	-
613974	Izdaci za rad povjerenstava	6.105,00		13.150,00	-
613974-1	Izdaci za rad povjerenstava – općinske službe	3.766,00	4.000,00	6.000,00	1,50
613974-2	Izdaci za rad povjerenstava – općinsko vijeće	2.339,00	3.000,00	3.000,00	1,00
613974-3	Općinsko izborno povjerenstvo			4.150,00	-
613975	Izdaci za naknade skupštinskim zastupnicima	48.972,00	47.500,00	49.000,00	1,03
613976	Ostali izdaci za druge samostalne djelatnosti i povremeni samostalni rad	5.043,00	7.000,00	5.000,00	0,71
613983	Porez za zaštitu od nepogoda	1.656,00	2.500,00	2.500,00	1,00

613991	Ostale nepomenute usluge	1.060,00	4.000,00	10.000,00	2,50
613991-1	Obilježavanje značajnih datuma			6.000,00	0,00
613991-2	Ostale nepomenute usluge			4.000,00	0,00
614000	**Tekući transferi i drugi tekući rashodi**	**99.568,00**	**116.500,00**	**181.370,00**	**1,56**
614100	**Tekući transferi i drugim razinama vlasti**	**49.056,00**	**50.500,00**	**2.000,00**	**0,04**
614111	Tekući transferi državi – deminiranje			2.000,00	
614117	Tekući transferi mjesnim zajednicama	2.000,00	6.000,00		0,00
614121	**Transfer za kulturu**	**32.821,00**	**28.000,00**		**0,00**
614121-1	Transfer za manifestaciju "Ustikoljansko ljeto"	28.982,00	20.000,00		0,00
614121-2	Ostale kulturne manifestacije		1.000,00		0,00
614121-3	Grebak, Zebina Šuma, Reintegracija Općine	3.573,00	6.000,00		0,00
614121-4	KUD „Polet"	266,00	1.000,00		0,00
614122	**Transfer za sport**	**7.000,00**	**3.000,00**		**0,00**
614122-1	Autotrka na brdskim stazama		0,00		0,00
614122-2	NK „Kolina"	7.000,00	2.000,00		0,00
614122-3	Ostali transferi za sport		1.000,00		0,00
614124	Transfer za općinsko izborno povjerenstvo	4.112,00	13.500,00		0,00
614129	Ostali namjenski transferi drugim razinama vlasti	3.123,00	0,00		0,00
614200	**Tekući transferi pojedincima**	**24.910,00**	**14.000,00**	**23.000,00**	**1,64**
614232	Izdaci za invalide, ranjene borce i obitelji		3.000,00	6.000,00	2,00
614233	Izdaci za raseljene osobe	2.850,00	5.000,00	6.000,00	1,20
614234	Isplata stipendija	1.560,00	3.000,00	3.000,00	1,00
614239	Ostali grantovi pojedincima	1.680,00	2.000,00	3.000,00	1,50
614241	Tranfer za posebne namjene – elementarne nepogode	18.820,00	1.000,00	5.000,00	5,00
614300	**Tekući transferi neprofitnim organizacijama**	**19.302,00**	**9.000,00**	**50.000,00**	**5,55**
614311	Tekući transferi neprofitnim organizacijama (javni poziv)		4.000,00	15.000,00	3,75
614324	Transfer udruženjima građana	19.302,00		5.000,00	1,25
614324-1	Transfer udruženju razvojarčenih branitelja	19.302,00	5.000,00	5.000,00	1,00
614329	Ostali transferi neprofitnim organizacijama			30.000,00	0,00
614329-1	Obilježavanje manifestacije „Ustikoljansko ljeto"			25.000,00	0,00

614329-2	Transferi za sport			3.000,00	0,00
614329-3	Transferi za kulturu			2.000,00	0,00
614400	**Subvencije javnim poduzećima i poljop. proiz.**	**6.300,00**	**43.000,00**	**43.900,00**	**1,02**
614411	Subvencije javnim poduzećima	3.500,00	35.000,00	35.900,00	1,03
614411-1	Subvencija JKP "Ušće"		23.000,00	23.900,00	1,04
614411-2	Subvencija Domu zdravlja Ustikolina	2.000,00	10.000,00	10.000,00	1,00
614411-3	Subvencija JU obdanište	1.500,00	2.000,00	2.000,00	1,00
614414	Subvencije poljopriv. Proizv.	2.800,00	8.000,00	8.000,00	1,00
614414-1	Podsticaj za poljoprivredu	2.800,00	5.000,00	5.000,00	1,00
614414-2	Učešće u projektu navodnjavanja Cvilina		3.000,00	3.000,00	1,00
614800	**Drugi tekući rashodi**			**62.470,00**	**-**
614819	Ostali tekući rashodi			62.470,00	-
614819-1	Tekući transferi MZ			6.000,00	-
614819-2	Namjenski transferi MZ			6.000,00	-
614819-3	Rashodi u slučaju elementarnih nepogoda (iz namjenskih sredstava CZ)			5.470,00	
614819-4	Ostali tekući rashodi			20.000,00	-
614819-5	Tekući rashodi JKP Ušće			25.000,00	
821000	**Kapitalni izdaci**	**466.253,00**	**426.500,00**	**822.300,00**	**1,93**
821111	Nabavka zemljišta		8.000,00		-
821225	Obnova gradske geodetske mreže		1.000,00		-
821311	Nabavka namještaja za Općinu		0,00	5.000,00	-
821312	Računarska oprema		500,00		-
821314	Servisiranje i kalibracija geodetske opreme		1.000,00		-
821315	Nabavka i održavanje softverskih aplikacija	403,00	2.000,00		-
821340	Elektron. i fotograf.oprema		1.000,00		-
821361	Nabavka mašina, uređaja i alata		0,00	3.000,00	-
821372	Inventar	7.576,00	1.000,00		-
821383	Nabavka opreme za CZ	1.900,00	2.000,00		-
821521	Studije izvodljivosti, projekte pripreme i projektovanja	42.198,00	10.000,00	40.100,00	4,10
821521-1	Izrada prostornoplanske dokumentacije (iz namjenskih sredstava katastra)			12.700,00	
821521-2	Ostale studije izvodljiv., projekte pripreme i projektov.			27.400,00	
821600	Rekonstr.i investic.održav.	414.176,00	395.000,00	774.200,00	1,96
821600-1	Zimsko održavanje puteva		5.000,00		0,00
531100	**Proračunska rezerva Općine**		**4.000,00**	**10.000,00**	**2,50**
	UKUPNO	**1.297.959,00**	**1.286.200,00**	**1.841.270,00**	**1,42**

Članak 3.

Izdaci u iznosu od 1.831.270,00 KM raspoređuju se po funkcionalnoj klasifikaciji kako slijedi**:**

Funkcion-alni kod	Opis	Ukupni rashodi	Plaće i naknade 611000	Dopri-nosi poslod-avca 612000	Izdaci za materijal i usluge 613000	Tekući transferi 614000	Nabavka stalnih sredstava 821000
		1	2	3	4	5	6
	Ukupni rashodi (zbir funkcija)	1.831.270,00	510.300,00	45.000,00	272.300,00	181.370,00	822.300,00
01	Opće javne usluge	595.310,00	314.190,00	27.450,00	181.670,00	64.000,00	8.000,00
02	Odbrana						
03	Javni red i sigurnost	39.910,00	18.110,00	1.620,00	7.710,00	12.470,00	
04	Ekonomski poslovi	622.875,00	35.190,00	3.150,00	44.335,00	8.000,00	532.200,00
05	Zaštita životne sredine	60.000,00					60.000,00
06	Stambeni i zajednički poslovi	259.035,00	126.350,00	11.310,00	35.375,00	23.900,00	62.100,00
07	Zdravstvo	10.000,00				10.000,00	
08	Rekreacija, kultura i religija	227.640,00	16.460,00	1.470,00	3.210,00	46.500,00	160.000,00
09	Obrazovanje	3.000,00				3.000,00	
10	Socijalna zaštita	13.500,00				13.500,00	

Članak 4.

Način zvršavanja Proračuna Općine Foča, prioriteti plaćanja, obim zaduživanja i izdavanja garancija, upravljanje dugom te financijskom i nefinancijskom imovinom, prava i obveze korisnika proračunskih sredstava, ovlaštenja općinskog načelnika, kazne za neispunjavanje obveza, kao i druga pitanja izvršavanja Proračuna za tekuću godinu utvrđuju se odlukom o izvršenju Proračuna Općine Foča za 2015. godinu, koju donosi Općinsko vijeće.

Članak 5.

Proračun stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“ .

Broj:01-14-265/15
06.04.2015.godine
Foča-Ustikolina

Predsjedatelj
Općinskog Vijeća
Mihajlović Petar,v.r

253

Na temelju članka 7. stavak 2. Zakona o proračunima u Federaciji BiH ("Službene novine F BiH",broj: 102/13, 9/14 i 13/14), a u svezi sa člancima 15. i 17. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji BiH ("Službene novine F BiH ", broj 49/06) i člancima 94. i 95. Statuta Općine Foča ("Službene novine Bosansko–podrinjskog kantona Goražde", broj:8/08, 11/08 i 16/13), Općinsko vijeće Općine Foča, na 20. sjednici, održanoj dana 02.04.2015.g., **d o n o s i :**

O D L U K U
o izvršavanju Proračuna
Općine Foča za 2015.godinu

I – OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Utvrđuje se način izvršavanja Proračuna Općine Foča za 2015.godinu u iznosu:

UKUPNO PLANIRANI PRIHODI..... 1.841.270 KM
UKUPNO PLANIRANI RASHODI..... 1.841.270 KM

Članak 2.

Ovom se Odlukom uređuje struktura prihoda i primitaka, rashoda i izdataka i izvršavanje Proračuna Općine Foča, prioriteti plaćanja, upravljanje dugom te financijskom i nefinancijskom imovinom, prava i obveze korisnika proračunskih sredstava, ovlaštenja općinskog načelnika, kazne za neispunjavanje obveza, kao i druga pitanja izvršavanja Proračuna za tekuću godinu.

Članak 3.

Proračun je akt kojim se planiraju prihodi i primici te rashodi i izdaci Općine za period od jedne fiskalne godine.

Proračun donosi Općinsko vijeće.

Proračun se odnosi na fiskalnu 2015.godinu, koja počinje 01. siječnja, a završava 31. prosinca 2015.godine.

Izrada i donošenje proračuna se temelji na principima jedinstva, točnosti, uravnoteženosti i zakonitosti proračuna, principu jedne godine, principu univerzalnosti, efikasnosti, ekonomičnosti, transparentosti i participativnosti.

II STRUKTURA PRIHODA I PRIMITAKA TE RASHODA I IZDATAKA

Članak 4.

Proračun se sastoji od računa prihoda i rashoda.

U računu prihoda prikazani su prihodi od poreza, neporezni prihodi, potpore i grantovi, dok se računi rashoda sastoje od tekućih izdataka, grantova, kapitalnih izdataka i tekuće rezerve.

Članak 5.

Svi javni prihodi i primici Proračuna, uključujući i prihode koje korisnici Proračuna ostvaruju obavljanjem osnovne djelatnosti po posebnim propisima, uplaćuju se na račun javnih prihoda proračuna Općine i iskazuju po izvorima iz kojih potiču.

Članak 6.

Proračunsko računovodstvo se

zasniva na računovodstvenim načelima: točnosti, istinitosti, pouzdanosti, sveobuhvatnosti, pravovremenosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja te međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor.

Proračunsko računovodstvo vodi se po načelu dvojnog knjigovodstva i na računima kontnog plana proračuna.

Članak 7.

Priznavanje prihoda i primitaka e rashoda i izdataka putem sustava glavne knjige provodi se po načelu modificiranog nastanka događaja.

Prihodi i primici priznaju se u onom periodu kad su mjerljivi i raspoloživi, tj.kad su uplaćeni na račun proračuna.

Rashodi i izdaci priznaju se u onom periodu kada je nastala obveza plaćanja.

II - IZVRŠAVANJE PRORAČUNA

Članak 8.

Sredstva Proračuna koriste se za financiranje poslova, funkcija i programa Općine, kao i drugih korisnika Proračuna u visini koja je neophodna za njihovo obavljanje i izvršavanje.

Proračunska sredstva će se koristiti srazmjerno prilivu sredstava po svim kodovima.

Članak 9.

Korisnici koriste proračunska sredstva samo za namjene koje su određene Proračunom i to do visine utvrđene u njegovom posebnom dijelu.

Naredbodavac po izvršavanju Proračuna je općinski načelnik.

Članak 10.

Proračun se izvršava sukladno njegovim likvidnim mogućnostima po sljedećim prioritetima:

1. Materijalni i drugi troškovi neophodni za rad općinskih službi
2. Plaće, naknade uposlenih i naknade općinskim vijećnicima
3. Naknade za rad u radnim tijelima, povjerenstvima i po temelju drugih samostalnih djelatnosti i povremenog samostalnog rada
4. Subvencije javnim poduzećima
5. Kapitalni izdaci
6. Ostalo

Članak 11.

Namjenski prihodi i primici koji nisu iskorišteni u prethodnoj godini prenose se u proračun za tekuću godinu.

Namjenske donacije i transferi koji nisu planirani ili su planirani u iznosu manjem od ostvarenog, a ostvare se tijekom 2015.godine, namjenski ćebiti utrošeni odlukom načelnika.

Sredstva iz prethodnog stavka naknadno će biti uvrštena u Proračun Općine Foča za 2015.godinu odlukom o izmjenama i dopunama Proračuna Općine Foča za 2015.godinu, koju donosi Općinsko vijeće.

Članak 12.

Hitni i nepredviđeni izdaci koji nisu planirani u Proračunu ili su planirani u nedovoljnom iznosu podmiruju se iz sredstava tekuće rezerve utvrđene u Proračunu.

O korištenju sredstava tekuće rezerve na temelju zahtjeva odlučuje općinski načelnik.

Služba za gospodarstvo, komunalne poslove, društvene djelatnosti, opću upravu i financije obvezna je tromjesečno izvješćivati općinskog načelnika o korištenju sredstava proračunske rezerve.

Općinski načelnik polugodišnje izvještava Općinsko vijeće o korištenju sredstava tekuće rezerve iz stavka 1. ovog članka.

Članak 13.

Ako se tijekom godine, na temelju zakona ili drugih propisa umanji nadležnost korisnika, što zahtijeva smanjenje sredstava ili se korisnik ukine, neutrošena sredstva za njegove troškove prenose se u tekuću rezervu Proračuna ili na korisnika koji preuzme njegove poslove.

Članak 14.

Ako se tijekom proračunske godine zbog nastanka novih obveza za proračun ili promjena gospodarskih kretanja povećaju rahodi i /ili izdaci, odnosno smanje prihodi i/ili primici Proračuna, općinski načelnik može na prijedlog Službe za gospodarstvo, komunalne poslove, opću upravu i financije, donijeti odluku o obustavljanju izvršavanja pojedinih rashoda i /ili izdataka u trajanju od 45 dana.

Mjerama privremenog obustavljanja izvršavanja općinski načelnik može:

1. Zaustaviti preuzimanje obveza i /ili
2. Predložiti produženje ugovorenih rokova plaćanja i/ili
3. Zaustaviti preraspodjelu proračunskih sredstava potrebnu radi preuzimanja obveza.

Iznimno, uz mjere iz stavka 2. ovog članka, načelnik Općine može donijeti odluku da proračunski korisnici mogu sklapati ugovore o nabavci roba i usluga, uz prethodnu suglasnost Službe za gospodarstvo, komunalne poslove, opću upravu i financije.

Članak 15.

Ako se za vrijeme provođenja mjera privremene obustave izvršavanja Proračuna proračun ne može uravnotežiti, ili se u toku godine povećaju prihodi i/ili primici, vrše se izmjene i dopune Proračuna.

Općinski načelnik mora u roku od 15 dana prije isteka roka za privremenu obustavu izvršavanja Proračuna predložiti Općinskom vijeću izmjene i dopune Proračuna.

Izmjene i dopune Proračuna se vrše po istom postupku koji se primjenjuje kod donošenja Proračuna.

Tijekom postupka izmjena i dopuna Proračuna, općinski načelnik može na prijedlog Službe za gospodarstvo, komunalne poslove, opću upravu i financije produžiti privremenu obustavu izvršavanja pojedinih izdataka.

Izmjenama i dopunama Proračuna ponovo se uravnotežuju prihodi i primici, odnosno rashodi i izdaci Proračuna.

Članak 16.

Preraspodjela sredstava na pro-

računskim stavkama na zahtjev proračunskog korisnika može se izvršiti najviše do 10% ukupno odobrenih rashoda i izdataka za tog proračunskog korisnika na temelju rješenja Službe za gospodarstvo, komunalne poslove, opću upravu i financije.

Iznimno, u okviru odobrenog Proračuna preraspodjela sredstava je dozvoljena između proračunskih korisnika.

O preraspodjeli iz prethodnog stavka odlučuje općinski načelnik na prijedlog Službe za financije.

Članak 17.

Pogrešno ili više uplaćeni javni prihodi vraćaju se uplatiteljima iz tekućeg priliva uplatnog računa na koji su isti pogrešno ili više uplaćeni a sukladno Pravilniku o procedurama za povrat više ili pogešno uplaćenih javnih prihoda sa jedinstvenog računa trezora FBiH („Službene novine F BiH“ broj 47/04).

Članak 18.

Sredstva utvređena za isplatu plaća i naknada za uposlene u Općini Foča bit će utrošena sukladno Pravilniku o plaćama i drugim primanjima državnih službenika i namještenika uposlenh u organu uprave Foča.

Članak 19.

Sredstva predviđena za dnevnice za službena putovanja u zemlji i inozemstvu bit će utrošena na temelju Uredbe o naknadama troškova za službena putovanja („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj 63/10, 9/11 i 80/11) i Odluke o visini dnevnice za službena putovanja („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj 50/07, 16/09 i 13/10).

Članak 20.

Postupak nabavke roba, usluga i radova obvezno se vrši sukladno Zakonu o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ broj 39/14).

Članak 21.

Sredstva utvrđena za isplatu naknada za rad u Općinskom vijeću i radnim tijelima Općinskog vijeća isplaćuju se na temelju odluke koju donosi Općinsko vijeće.

Članak 22.

Sredstva utvrđena na ekonomskim pozicijama:

- 614411-1 Subvencija JKP “Ušće“
- 614411-2 Subvencija Domu zdravlja Ustikolina
- 614411-3 Subvencija JU Obdanište

realiziraju se kao tekući transferi za pomoć u radu nevedenih ustanova i poduzeća, a na temelju odluke općinskog načelnika.

Članak 23.

Sredstva planirana u Proračunu Općine Foča utvrđena na pozicijama

- Transferi mjesnim zajednicama
- KUD „POLET“
- NK „KOLINA“

realiziraju se kao tekući transferi za pomoć u njihovom radu, a na temelju odluke općinskog načelnika.

Članak 24.

Sredstva utvrđena na ekonomskim pozicijama:

- 614311 Tekući transferi neprofitnim organizacijama
- 614414 Subvencije poljoprivrednoj proizvodnji

realiziraju se po javnom pozivu, a na temelju odluke općinskog načelnika.

Članak 25.

Sredstva utvrđena na ekonomskim poziciji 614329-1 Obilježavanje manifestacije „Ustikoljansko ljeto" realiziraju se sukladno programu obilježavanja manifestacije koji donosi organizacijski odbor, a na temelju odluke općinskog načelnika.

Članak 26.

Sredstva utvrđena u proračunu Općine Foča na pozicijama:

1. Grantovi pojedincima - Izdaci za invalide, ranjene borce i porodice poginulih boraca
2. Grantovi pojedincima – Izdaci za raseljene osobe
3. Isplata stipendija
4. Transfer udruženjima građana i neprofitnim organizacijama

koriste se na temelju odluka i programa raspodjele sredstava za svaku poziciju usvojenih od strane općinskog načelnika, a na prijedlog nadležne službe sukladno utvrđenim kriterijumima.

III – NADZOR I FINANCIJSKO IZVJEŠĆIVANJE

Članak 27.

Nadzor nad financijskim, materijalnim i računovodstvenim poslovanjem proračunskog korisnika te nad zakonitošću i svrsishodnom upotrebom proračunskih sredstava vrši općinski načelnik.

Članak 28.

Služba za gospodarstvo, komunalne poslove, društvene djelatnosti, opću upravu i financije dužna je podnositi Općinskom vijeću i kantonalnom ministarstvu za financije kvartalna izvješća za periode od 01.siječnja do 31. ožujka, od 01.siječnja do 30. Lipnja i od 01. siječnja do 30.rujna u roku od 20 dana po isteku obračunskog perioda, a za period od 01.siječnja do 31.prosinca do 5.ožujka tekuće godine.

Članak 29.

Služba za gospodarstvo, komunalne poslove, društvene djelatnosti, opću upravu i financije obvezna je dostaviti godišnje izvješće o izvršenju Proračuna kantonalnom ministarstvu za financije do 5.ožujka tekuće godine za prethodnu godinu.

Služba za gospodarstvo, komunalne poslove, društvene djelatnosti, opću upravu i financije obvezna je dostaviti godišnje izvješće o izvršenju Proračuna općinskom vijeću do 31.ožujka tekuće godine za prethodnu godinu.

IV- KAZNENE ODREDBE

Članak 30.

Odgovorna osoba proračunskog korisnika, nositelj izvršne vlasti Općine nadležan za Proračun, kao i druga osoba odgovorna za Proračun kaznit će se za prekršaj koji napravi sukladno člancima 102. i 103. Zakona o proračunima Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", broj:102/13).

V -ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 31.

Na sva pitanja koja nisu regulirana ovom Odlukom, a tiču se načina izrade, donošenja, izvršavanja Proračuna, zaduživanja, duga, računovodstva, nadzora i revizije Proračuna i dr. primjenjivat će se odredbe važećih Zakona.

Članak 32.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, naknadno će biti objavljena u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde" i primjenjivat će se za fiskalnu 2015.godinu.

Broj:01-14-266/15	**Predsjedatelj**
06.04.2015.godine	**Općinskog vijeća**
Foča-Ustikolina	**Petar Mihajlović,v.r.**

254

Na temelju članka 19. stavak 8. Statuta Općine Foča („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde" broj: 8/08, 11/08 i 16/13), Općinsko vijeće Općine Foča, na 20. redovitoj sjednici, održanoj 02.04.2015.g., **d o n o s i:**

O D L U K U
o davanju suglasnosti za sudužništvo

Članak 1.

Ovom se Odlukom odobrava sudužništvo Općine Foča po dva kredita JKP „Ušće" Ustikolina u Union banci d.d. Sarajevo, podružnica Goražde, u ukupnom iznosu od 25.000 KM.

Članak 2.

Struktura kredita iz članka 1. ove Odluke je sljedeća:

- Nenamjenski kredit u iznosu od 15.000 KM
- Revolving kredit u iznosu od 10.000 KM

Krediti iz stavka 1. Ovog članka namijenjeni su za održavanje solventnosti JKP „Ušće" Ustikolina.

Članak 3.

Daje se suglasnost općinskom načelniku da u ime Općine Foča potpiše mjenice na ime sudužništva po temelju kredita iz članka 1. ove Odluke pod sljedećim uvjetima:

1) Iznos kredita:
   a) Nenamjenski kredit u iznosu od 15.000 KM
   b) Revolving kredit u iznosu od 10.000 KM

2) Rok otplate:
   a) Nenamjenski kredit – 10 mjeseci
   b) Revolving kredit – 1 godina

Članak 4.

Ova Odluka stupa na snagu dan-

om donošenja, a naknadno će biti objavljena u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

Broj:01-14-267/15 **Predsjedatelj**
06.04.2015.godine **Općinskog vijeća**
Foča-Ustikolina **Petar Mihajlović,v.r.**

255

Na temelju članka 2.12. Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/04, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10 i 18/13) i članka 19. Statuta Općine Foča („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 8/08), Općinsko vijeće Foča, na svojoj 20. Sjednici, održanoj 02.04.2015. godine, **d o n o s i:**

O D L U K U
o razrješenju predsjednika i člana Općinskog izbornog povjerenstva Foča

Članak 1.

Dragolj Muvedin - predsjednik i Kunovac Amela - član, razrješuju se dužnosti članova u Općinskom izbornom povjerenstvu Foča, zbog isteka mandata.

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu danom davanja suglasnosti od strane Centralnog izbornog povjerenstva BiH, a objavit će se u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

Broj:01-05-268/15 **Predsjedatelj**
06.04.2015.godine **Općinskog vijeća**
Foča-Ustikolina **Petar Mihajlović,v.r.**

256

Na temelju članka 2.12. Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/04, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10 i 18/13) i članka 19. Statuta Općine Foča („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 8/08), Općinsko vijeće Foča, na svojoj 20. Sjednici, održanoj 02.04.2015. godine, **d o n o s i:**

O D L U K U
o imenovanju predsjednika i člana Općinskog izbornog povjerenstva Foča

Članak 1.

U Općinsko izborno povjerenstvo Foča imenuju se Gabela Amina – predsjednik, i Borović Admir- član.

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu danom davanja suglasnosti od strane Centralnog izbornog povjerenstva BiH, a objavit će se u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

Broj:01-05-269/15 **Predsjedatelj**
06.04.2015.godine **Općinskog vijeća**
Foča-Ustikolina **Petar Mihajlović,v.r.**

257

Na temelju članka 45. Zakona o građevinskom zemljištu („Službene novine F BiH“, broj: 25/03, 16/04 i 67/05), članka 3. Odluke o građevinskom zemljištu („Službene novine Bosansko-podri-

njskog kantona Goražde", broj: 7/08), i članka 19. Statuta Općine Foča-Ustikolina („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde", broj: 8/08, 11/08 i 16/13), Općinsko vijeće Općine Foča-Ustikolina, na 20. Sjednici, održanoj dana 02.04.2015. godine, **d o n o s i :**

O D L U K U
o raspisivanju javnog natječaja za dodjelu neizgrađenog gradskog građevinskog zemljišta na korištenje radi građenja poslovnih objekata u centru grada Ustikolina

Članak 1.

Raspisuje se javni natječaj za dodjelu neizgrađenog gradskog građevinskog zemljišta u državnom vlasništvu i to:

- dio parcele označene kao k.č. br. 1052/1 zv. „Napuštena pruga" površine 248 m², upisana u PL 90, K.O. Ustikolina, Općina Foča.

Članak 2.

Zemljište se dodjeljuje u svrhu izgradnje poslovnih objekata u centru grada Ustikolina, uz magistralnu cestu M-20 u naselju Ustikolina, a prema uvjetima utvrđenim rješenjem o davanju suglasnosti JP Direkcija cesta Federacije Bosne i Hercegovine br.UP-1-02.2-23-396 /14-AP od 07.01.2015.godine.

Članak 3.

Pravo prvenstva za dodjelu zemljišta utvrdit će se primjenom kriterijuma na način i po postupku utvrđenom Odlukom o građevinskom zemljištu.

Članak 4.

Javni natječaj iz članka 1.ove Odluke raspisuje Općina Foča. Natječaj će se objaviti u dnevnom listu „Dnevni avaz" i to po objavljivanju ove Odluke u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde".

Članak 5.

Postupak po javnom natječaju provest će povjerenstvo imenovano rješenjem općinskog načelnika, na način i po postupku utvrđenim Odlukom o građevinskom zemljištu.

Članak 6.

Ova Odluka stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde".

Broj:01-31-270/15	**Predsjedatelj**
06.04.2015.godine	**Općinskog vijeća**
Foča-Ustikolina	**Petar Mihajlović,v.r**

258

Na temelju članka 3. Zakona o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH", broj: 102/13, 9/14, 13/14), uz primjenu Zakona o trezoru u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH", br. 19/03, 79/07), Pravilnika o utvrđivanju I načinu vođenja registra proračunskih korisnika proračuna u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH", broj 30/14), članka 13. stavak 2. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH", br.49/06 i 51/09) i članka 19. stavak 2. Statuta Općine Foča („Službene novine Bosansko-podrinjskog kan-

tona Goražde", 8/08, 11/08 i 16/13), Općinsko vijeće Općine Foča, na 20. redovitoj sjednici, održanoj 02.04.2015.godine, **d o n o s i:**

O D L U K U
O USPOSTAVI REGISTRA PRORAČUNSKIH KORISNIKA OPĆINE FOČA

I OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Odlukom o uspostavi registra proračunskih korisnika Općine Foča utvrđuju se način uspostave Registra proračunskih korisnika Općine Foča, kriterijumi za definiranje proračunskih korisnika, sadržaj Registra, način vođenja Registra i obveze i odgovornosti za vođenje Registra.

Članak 2.

Registar se uspostavlja u Službi za gospodarstvo, komunalne poslove, društvene djelatnosti, opću upravu i financije (u daljnjem tekstu: Služba). Služba je obvezna da vodi Registar i odgovorna je za ispravnost, ažurnost i točnost svih podataka unesenih u Registar.

II UTVRĐIVANJE PRORAČUNSKIH KORISNIKA

Članak 3.

Proračunski korisnici proračuna Općine Foča su oni korisnici kod kojih su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

a) da je utemeljitelj Općinsko vijeće Općine Foča;
b) da je aktivnost, prema Standarnoj klasifikaciji djelatnosti, dio aktivnosti za koje je odgovorna Općina po Statutu Općine Foča;
c) da je za funkcioniranje aktivnosti, odnos između prihoda proračuna Općine Foča i drugih izvora prihoda (vlastiti prihodi) više od 50% u korist prihoda iz Proračuna, a da te aktivnosti predstavljaju javnu funkciju koja mora biti dio rada javnih institucija i da:

  – koriste kontni plan za proračun i proračunske korisnike
  - su navedeni u Registru.

III REGISTAR PRORAČUNSKIH KORISNIKA

Članak 4.

Registar je popis proračunskih korisnika koji sadrži podatke utvrđene člankom 5. stavak 1. Pravilnika o utvrđivanju i načinu vođenja registra proračunskih korisnika proračuna u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Pravilnik).

Podatke iz Registra (RBK broj, naziv, adresa, ID broj) Služba objavljuje u "Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde" svake godine, najkasnije do kraja svibnja tekuće godine za sljedeću proračunsku godinu.

Ako se status proračunskog korisnika utvrdi nakon isteka roka iz stavka 2. ovog članka, podaci o proračunskom korisniku objavljuju se sljedeće godine.

Podaci iz Registra koji se ne ob-

javljuju u službenim novinama javni su i dostupni u Službi.

Proračunski korisnici čiji podaci nisu navedeni i objavljeni sukladno stavku 2. ovog članka smatraju se brisanim iz Registra.

Članak 5.

Podaci o proračunskim korisnicima upisuju se u Registar na temelju obrasca Registar proračunskih korisnika Općine Foča (Obrazac RBK), čiji su forma i sadržaj utvrđeni Pravilnikom.

Proračunski korisnici dostavljaju obrazac RBK Službi u roku od osam dana od dana utemeljenja.

Služba je dužna da u roku od osam dana od prijema obrasca RBK odluči o davanju suglasnosti za upis proračunskog korisnika u Registar, a nakon utvrđivanja ispunjavanja uvjeta propisanih člankom 3. ove Odluke.

Služba će uskratiti suglasnost za upis proračunskog korisnika u Registar ukoliko nema dovoljno financijskih sredstava u proračunu za godinu za koju se podnosi zahtjev.

Služba potpisivanjem obrasca RBK daje suglasnost za upis proračunskog korisnika u Registar.

Dodjelom broja iz Registra (RBK broj) Služba utvrđuje status proračunskog korisnika na temelju članka 3. ove Odluke.

Obrazac RBK popunjava se i predaje samo jednom.

RBK broj je neponovljiv i ne može se mijenjati.

Članak 6.

Promjena podataka unesenih u Registar vrši se sukladno članku 9. Pravilnika.

IV PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 7.

Rok za uspostavu Registra, sukladno ovoj Odluci, je 30 dana od dana stupanja na snagu ove Odluke.

Članak 8.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a naknadno će biti objavljena u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde".

Broj:01-14-271/15	**Predsjedatelj**
06.04.2015.godine	**Općinskog vijeća**
Foča-Ustikolina	**Petar Mihajlović,v.r.**

259

Na temelju članka 10. stavak 3. Zakona o cestama Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH", broj:12/10), članka 19, a sukladno članku 100. stavak 2. Statuta Općine Foča-Ustikolina („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde", broj: 8/08, 11/08 i 16/13), Općinsko vijeće Općine Foča, na 20. redovitoj sjednici, održanoj dana 06.04.2015. godine, **d o n o s i :**

O D L U K U
o utvrđivanju statusa
napuštenog dijela javne ceste

Članak 1.

Ovom Odlukom utvrđuje se pre-

stanak statusa javnog putnog dobra dijela puta u naselju Ustikolina u općini Foča-Ustikolina i uspostavljanje statusa napuštenog dijela javne ceste.

Članak 2.

Dio javnog puta označen kao k.č. 585 u K.O. Ustikolina u površini od 32 m^2 i dio javnog puta označenog kao k.č. 1064 u K.O. Ustikolina u površini od 55m^2 gubi status javnog dobra i dobija status napuštenog dijela javne ceste.

Sastavni dio ove Odluke je preslika katastarskog plana sa ucrtanim granicama dijela javnog puta koji postaje napušteni dio puta.

Članak 3.

Stupanjem na snagu ove odluke dijelovi ceste iz članka 2. koji su dobili status napuštenog dijela javne ceste upisat će se u katastarskom operatu općine Foča kao neizgrađeno građevinsko zemljište i njime općina može raspolagati u druge svrhe na temelju pozitivnih zakonskih propisa.

Članak 4.

Odluka stupa na snagu danom donošenja, a naknadno će biti objavljena u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde".

Broj:01-31-272/15 **Predsjedatelj**
06.04.2015.godine **Općinskog vijeća**
Foča-Ustikolina **Petar Mihajlović,v.r.**

260

Na temelju članka 55. stavak 2. Zakona o građevinskom zemljištu („Službene novine FBiH", broj:25/03, 16/04 i 67/05), članka 19. stavak 1. točka 7, a sukladno članku 100. stavak 2. Statuta Općine Foča-Ustikolina („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde", broj: 8/08,11/08 i 16/13), Općinsko vijeće Općine Foča, na 20. redovitoj sjednici, održanoj dana 02.04 2015. godine, **d o n o s i :**

O D L U K U
o dopunama Odluke o uvjetima i načinu uspostave stvarne služnosti u oblasti komunalne infrastrukture

I.

U Odluci o uvjetima i načinu uspostave stvarne služnosti u oblasti komunalne infrastrukture („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde", broj:7/13) u članku IV. iza riječi 1,5 KM dodaju se riječi „Za prvu godinu naknada se plaća u punom obračunatom iznosu, dok se za svaku narednu godinu plaća naknada u vrijednosti od 50% obračunatog godišnjeg iznosa za prvu godinu".

II.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a naknadno će biti objavljena u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde".

Broj:01-23-274/15 **Predsjedatelj**
06.04.2015.godine **Općinskog vijeća**
Foča-Ustikolina **Petar Mihajlović,v.r.**

.....

K A Z A L O

240 Presuda Ustavnog suda broj:U-21/14 od 18.03.2015.godine, bosanski jezik..... **509**
240 Presuda Ustavnog suda broj:U-21/14 od 18.03.2015.godine, hrvatski jezik..... **519**
240 Presuda Ustavnog suda broj:U-21/14 od 18.03.2015.godine, srpski jezik..... **528**
241 Presuda Ustavnog suda broj:U-26/14 od 18.03.2015.godine, bosanski jezik..... **539**
241 Presuda Ustavnog suda broj:U-26/14 od 18.03.2015.godine, hrvatski jezik..... **549**
241 Presuda Ustavnog suda broj:U-26/14 od 18.03.2015.godine, srpski jezik..... **559**
242 Presuda Ustavnog suda broj:U-22/14 od 18.03.2015.godine, bosanski jezik..... **569**
242 Presuda Ustavnog suda broj:U-22/14 od 18.03.2015.godine, hrvatski jezik..... **579**
242 Presuda Ustavnog suda broj:U-22/14 od 18.03.2015.godine, srpski jezik..... **589**
243 Presuda Ustavnog suda broj:U-28/14 od 18.03.2015.godine, bosanski jezik..... **600**
243 Presuda Ustavnog suda broj:U-28/14 od 18.03.2015.godine, hrvatski jezik..... **612**
243 Presuda Ustavnog suda broj:U-28/14 od 18.03.2015.godine, srpski jezik..... **624**
244 Presuda Ustavnog suda broj:U-23/14 od 18.03.2015.godine, bosanski jezik..... **637**
244 Presuda Ustavnog suda broj:U-23/14 od 18.03.2015.godine, hrvatski jezik..... **648**
244 Presuda Ustavnog suda broj:U-23/14 od 18.03.2015.godine, srpski jezik..... **659**
245 Presuda Ustavnog suda broj:U-25/14 od 18.03.2015.godine, bosanski jezik..... **671**
245 Presuda Ustavnog suda broj:U-25/14 od 18.03.2015.godine, hrvatski jezik..... **681**
245 Presuda Ustavnog suda broj:U-25/14 od 18.03.2015.godine, srpski jezik..... **690**
246 Presuda Ustavnog suda broj:U-27/14 od 18.03.2015.godine, bosanski jezik..... **701**
246 Presuda Ustavnog suda broj:U-27/14 od 18.03.2015.godine, hrvatski jezik..... **712**
246 Presuda Ustavnog suda broj:U-27/14 od 18.03.2015.godine, srpski jezik..... **723**
247 Pravilnjik o postupku i proceduri izbora direktora osnovnih škola na području Bosansko-podrinjskog kantona Goražde..... **734**
248 Kriterije za izbor i imenovanje direktora osnovnih škola na području Bosansko-podrinjskog kantona Goražde..... **740**
249 Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o praćenju, ocjenjiv anju rada i sticanju stručnih zvanja nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u osnovnim i srednjim školama te odgajatelja u ustanovama za pedagoški odgoj i obrazovanje Bosansko-podrinjskog kantona Goražde..... **744**
250 Rješenje broj:UP-1:05-05-10/15 od 23.04.2015.godine..... **752**
251 Odluka o objavi zatvaranja depozitnog računa Obrtničke komore Bosansko-podrinjskog kantona Goražde..... **753**
252 Proračun Općine Foča za period 01.01. do 31.12.2015.godine..... **753**
253 Odluka o izvršenju proračuna Općine Foča za 2015.godinu..... **762**
254 Odluka o davanju saglasnosti za sudužništvo..... **767**
255 Odluka o razrješenju predsjednika i člana Općinske izborne komisije Foča..... **768**
256 Odluka o imenovanju predsjednika i člana općinske izborne komisije Foča..... **768**
257 Odluka o raspisivanju javnog konkursa za dodjelu neizgrađenog gradskog građevinskog zemljišta na korištenje radi građenja poslovnih objekata u centru grada Ustikolina..... **768**
258 Odluka o uspostavi registra proračunskih korisnika..... **769**
259 Odluka o utvrđivanju statusa napuštenog dijela javne ceste..... **771**
260 Odluka o dopunama Odluke o uslovima i načinu uspostave stvarne služnosti u oblasti komunalne infrastrukture..... **772**

Izdavač: Bosansko-podrinjski kanton Goražde, Ul. M.Tita 13. - Glavni i odgovorni urednik Emir Sijerčić tel:038/221-212 - Redakcija i pretplata 038/224-262 - Akontacija pretplate se utvrđuje kvartalno, a uplata se vrši UNAPRIJED u korist računa 10114-00000010735 – vrsta prihoda 722631 - štampa Svjetlost-Sarajevo - Reklamacije za neprimljene brojeve primaju se 20 dana od izlaska lista.